

ТТК БАНКА АД - СКОПЈЕ

**ИЗВЕШТАЈ НА НЕЗАВИСНИОТ РЕВИЗОР
И
ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ ЗА
ГОДИНАТА КОЈА ЗАВРШУВА НА
31 ДЕКЕМВРИ 2019 ГОДИНА
(според Методологија на НБРСМ)**

Скопје, февруари 2020 година

СОДРЖИНА	Страна
Извештај на независниот ревизор	1-2
Биланс на успех	3
Извештај за сеопфатна добивка	4
Биланс на состојба	5-6
Извештај за промените во капиталот и резервите	7-10
Извештај за паричниот тек	11-13
Белешки кон финансиските извештаи	14-160
Додатоци	
Додаток 1- Законска обврска за составување на годишна сметка и годишен извештај за работење	
Додаток 2- Годишна сметка	
Додаток 3- Годишен Извештај за работење	

**ИЗВЕШТАЈ НА НЕЗАВИСНИОТ РЕВИЗОР
ДО
АКЦИОНЕРИТЕ НА
ТТК БАНКА АД - Скопје****Извештај за финансиските извештаи**

Ние извршивме ревизија на придружните финансиски извештаи на ТТК БАНКА АД – Скопје (Банката), кои што го вклучуваат Извештајот за финансиска состојба заклучно со 31 декември 2019 година, како и Билансот на успех, Извештајот за сеопфатна добивка, Извештајот за промени во главнината и Извештајот за парични текови за годината која завршува тогаш и прегледот на значајните сметководствени политики и други објаснувачки белешки.

Одговорност на раководството за финансиските извештаи

Раководството на Банката е одговорно за подготвување и објективно презентирање на овие финансиски извештаи во согласност со Одлуката за Методологијата за евидентирање и вреднување на сметководствените ставки и за подготовка на финансиските извештаи издадена од страна на Народната банка на Република Северна Македонија, и интерната контрола којашто е релевантна за подготвување и објективно презентирање на финансиски извештаи кои се ослободени од материјално погрешно прикажување, без разлика дали е резултат на измама или грешка.

Одговорност на ревизорот

Наша одговорност е да изразиме мислење за овие финансиски извештаи, врз основа на нашата ревизија. Ние ја спроведовме нашата ревизија во согласност со Законот за ревизија и Меѓународните стандарди за ревизија прифатени и објавени во Службен Весник на Република Македонија (79/2010). Тие стандарди бараат да ги почитуваме етичките барања и да ја планираме и извршиме ревизијата за да добиеме разумно уверување за тоа дали финансиските извештаи се ослободени од материјално погрешно прикажување.

Ревизијата вклучува извршување на постапки за прибавување на ревизорски докази за износите и обелоденувањата во финансиските извештаи. Избраните постапки зависат од расудувањето на ревизорот, вклучувајќи ја и проценката на ризиците на материјално погрешно прикажување на финансиските извештаи, без разлика дали е резултат на измама или грешка. Кога ги прави тие проценки на ризикот, ревизорот ја разгледува интерната контрола релевантна за подготвувањето и објективното презентирање на финансиските извештаи на Банката за да обликува ревизорски постапки кои што се соодветни во околностите, но не за целта на изразување на мислење за ефективност на интерната контрола на Банката. Ревизијата исто така вклучува и оценка на соодветноста на користените сметководствени политики и на разумноста на сметководствените проценки направени од страна на менаџментот, како и оценка на севкупното презентирање на финансиските извештаи. Ние веруваме дека ревизорските докази кои што ги имаме прибавено се достатни и соодветни за да обезбедат основа за нашето ревизорско мислење.

**ИЗВЕШТАЈ НА НЕЗАВИСНИОТ РЕВИЗОР (продолжение)
ДО
АКЦИОНЕРИТЕ НА
ТТК БАНКА АД - Скопје**

Мислење

Според нашето мислење, наведените финансиски извештаи ја презентираат објективно, од сите материјални аспекти, финансиската состојба на ТТК БАНКА АД Скопје на 31 декември 2019 година, како и нејзината финансиска успешност и нејзините парични текови за годината која што завршува тогаш, во согласност со Одлуката за Методологијата за евидентирање и вреднување на сметководствените ставки и за подготовка на финансиските извештаи издадена од страна на Народната банка на Република Северна Македонија.

Извештај за други правни и регулативни барања

Раководството на Банката е исто така одговорно за подготвување на годишниот извештај за работата во согласност со член 384 од Законот за трговски друштва. Наша одговорност во согласност со Законот за ревизија е да известиме дали годишниот извештај за работата е конзистентен со годишната сметка и финансиските извештаи за годината која завршува на 31 декември 2019 година. Нашата работа во однос на годишниот извештај за работата е извршена во согласност со МСР 720 и е ограничена на известување дали историските финансиски информации прикажани во годишниот извештај за работата се конзистентни со годишната сметка и ревидираните финансиски извештаи.

Годишниот извештај за работата е конзистентен од сите материјални аспекти, со годишната сметка и ревидираните финансиски извештаи на ТТК БАНКА АД Скопје за годината која завршува на 31 декември 2019 година.

Скопје, 28 февруари 2020 година

овластен ревизор

Милена Јованова Димоска



управител и овластен ревизор

Антонио Велјанов



Биланс на успех
за периодот од 01.01.2019 до 31.12.2019

Белешка	во илјади денари	
	тековна година 2019	претходна година 2018
Приходи од камата	329.125	339.722
Расходи за камата	(60.996)	(68.931)
Нето-приходи/(расходи) од камата	268.129	270.791
Приходи од провизии и надомести	168.432	153.244
Расходи за провизии и надомести	(29.067)	(27.043)
Нето-приходи/(расходи) од провизии и надомести	139.365	126.201
Нето-приходи од тргување	16.551	4.225
Нето-приходи од други финансиски инструменти евидентирани по објективна вредност	-	-
Нето-приходи/(расходи) од курсни разлики	8.054	7.923
Останати приходи од дејноста	79.613	120.905
Удел во добивката на придружените друштва	-	-
Исправка на вредноста на финансиските средства и посебна резерва за вонбилансната изложеност, на нето-основа	(61.787)	(42.534)
Загуба поради оштетување на нефинансиските средства, на нето-основа	(1.724)	(54.156)
Трошоци за вработените	(167.251)	(162.481)
Амортизација	(23.110)	(22.016)
Останати расходи од дејноста	(136.918)	(136.067)
Удел во загубата на придружените друштва	-	-
Добивка/(загуба) пред оданочување	120.922	112.791
Данок на добивка	(12.553)	(11.515)
Добивка/(загуба) за финансиската година од непрекинато работење	108.369	101.276
Добивка/(Загуба) од група на средства и обврски кои се чуваат за продажба*	-	-
Добивка/(загуба) за финансиската година	108.369	101.276
Добивка/(загуба) за финансиската година, којашто им припаѓа на*:		
акционерите на банката	-	-
неконтролираното учество	-	-
Заработка по акција:		
основна заработка по акција (во денари)	119	112
разводната заработка по акција (во денари)	-	-

* само за консолидираните финансиски извештаи

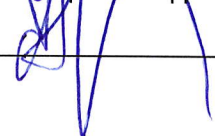
Финансиските извештаи се одобрени од страна на Надзорниот одбор на Банката на ден 27.02.2020 година и истите се потпишани од страна на:

Наталија Алексова
член на Управен одбор





Драгољуб Арсовски
претседател на Управен одбор



**Извештај за сеофатна добивка
за периодот од 01.01.2019 до 31.12.2019**

Белешка	во илјади денари	
	тековна година 2019	претходна година 2018
Добивка/(загуба) за финансиската година	108.369	101.276
Останати добивки/(загуби) во периодот (пред оданочување) Останати добивки/(загуби) во периодот коишто не се прикажуваат во Билансот на успех (пред оданочување) Ревалоризациска резерва за сопственички средства расположливи за продажба		
- нереализирани нето-промени во објективната вредност на сопственичките средства расположливи за продажба	236	(4)
- реализирани нето-добивки/(загуби) од сопственичките средства расположливи за продажба, рекласификувани во Останати резерви	-	-
Промени во кредитната способност на банката, за финансиски обврски кои се мерат по објективна вредност	-	-
Данок на добивка од останати добивки/(загуби) коишто не се прикажуваат во Билансот на успех	-	-
Вкупно останати добивки/(загуби) во периодот коишто не се прикажуваат во Билансот на успех		
Останати добивки/(загуби) во периодот коишто се или може да се прекласификуваат во Билансот на успех (пред оданочување) Ревалоризациска резерва за должнички средства расположливи за продажба		
- нереализирани нето-промени во објективната вредност на должничките средства расположливи за продажба	-	-
- реализирани нето-добивки/(загуби) од должничките средства расположливи за продажба, рекласификувани во Билансот на успех	-	-
- дополнителна исправка на вредноста на должничките средства расположливи за продажба	-	-
- ослободување на исправка на вредноста на должничките средства расположливи за продажба	-	-
Ревалоризациска резерва за преземените средства врз основа на ненаплатени побарувања	-	-
- ревалоризациска резерва признаена во текот на годината	-	-
- намалување на ревалоризациската резерва, рекласификувано во Билансот на успех	-	(6.885)
Резерва за инструменти за заштита од ризикот од паричните текови		
- нереализирани нето-промени во објективната вредност на инструментите за заштита од ризикот од паричните текови	-	-
- реализирани нето-добивки/(загуби) од инструментите за заштита од ризикот од паричните текови, рекласификувани во Билансот на успех	-	-
Резерва за инструменти за заштита од ризикот од нето-вложување во странско работење	-	-
Резерва од курсни разлики од вложување во странско работење	-	-
Удел во останатите добивки/(загуби) од придружените друштва коишто не се прикажуваат во Билансот на успех	-	-
Останати добивки/(загуби) кои не се прикажуваат во Билансот на успех	-	-
Данок на добивка од останати добивки/(загуби) коишто се или може да се прекласификуваат во Билансот на успех	-	-
Вкупно останати добивки/(загуби) во периодот коишто се или може да се прекласификуваат во Билансот на успех	236	(6.889)
Вкупно останати добивки/(загуби) во периодот		
Сеофатна добивка/(загуба) за финансиската година	108.605	94.387
Сеофатна добивка/(загуба) за финансиската година, којашто им припаѓа на*:		
акционерите на банката	-	-
неконтролираното учество	-	-

* само за консолидираните финансиски извештаи

Финансиските извештаи се одобрени од страна на Надзорниот одбор на Банката на ден 27.02.2020 година и истите се потпишани од страна на:

Наталија Алексова
член на Управен одбор



Драгољуб Арсовски
претседател на Управен одбор

Биланс на состојба
на ден 31.12.2019**

Белешка	во илјади денари		
	тековна година 31.12.2019	претходна година 31.12.2018	претходна година*** 01.01.2018
Актива			
Парични средства и парични еквиваленти	18	2.041.326	1.850.527
Средства за тргување	19	51.457	29.707
Финансиски средства по објективна вредност преку Билансот на успех определни како такви при почетното признавање	20	-	-
Дериватни средства чувани за управување со ризик	21	-	-
Кредити на и побарувања од банки	22,1	-	59.945
Кредити на и побарувања од други комитенти	22,2	5.107.178	4.745.889
Вложувања во хартии од вредност	23	1.282.582	1.343.103
Вложувања во придружени друштва (сметководствено се евидентираат според „методот на главнина“)	24	-	-
Побарувања за данок на добивка (тековен)	30,1	-	-
Останати побарувања	25	132.211	21.307
Зложени средства	26	-	-
Преземени средства врз основа на ненаплатени побарувања	27	5.564	17.015
Нематеријални средства	28	16.003	16.704
Недвижности и опрема	29	200.883	207.595
Одложени даночни средства	30,2	-	-
Нетековни средства кои се чуваат за продажба и група за отуѓување	31	-	-
Вкупна актива		8.837.204	8.291.792
Обврски			
Обврски за тргување	32	-	-
Финансиски обврски по објективна вредност преку Билансот на успех определни како такви при почетното признавање	33	-	-
Дериватни обврски чувани за управување со ризик	21	-	-
Депозити на банки	34,1	226	159
Депозити на други комитенти	34,2	7.133.884	6.800.554
Издадени должнички хартии од вредност	35	-	-
Обврски по кредити	36	384.235	281.036
Субординирани обврски	37	93.201	-
Посебна резерва и резервирања	38	9.093	15.130
Обврски за данок на добивка (тековен)	30,1	1.944	646
Одложени даночни обврски	30,2	-	-
Останати обврски	39	87.204	80.127
Обврски директно поврзани со група на средства за отуѓување	31	-	-
Вкупно обврски		7.709.787	7.177.652

Биланс на состојба
на ден 31.12.2019 (продолжува)**

Белешка	во илјади денари		
	тековна година 31.12.2019	претходна година 31.12.2018	претходна година*** 01.01.2018
Капитал и резерви			
Запишан капитал	907.888	907.888	
Премии од акции	127	127	
Сопствени акции	-	-	
Други сопственички инструменти	-	-	
Ревалоризациски резерви	(414)	(650)	
Останати резерви	110.178	104.229	
Задржана добивка/(Акумулирана загуба)	109.638	102.546	
Вкупно капитал и резерви кои припаѓаат на акционерите на банката	1.127.417	1.114.140	
Неконтролирано учество*	-	-	
Вкупно капитал и резерви	1.127.417	1.114.140	
Вкупно обврски и капитал и резерви	8.837.204	8.291.792	
Потенцијални обврски	42	475.097	509.236
Потенцијални средства	42	-	-

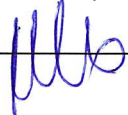
* само за консолидираните финансиски извештаи

** овој извештај е познат и како „Извештај за финансиската состојба“


*** оваа колона се пополнува само доколку банката: ретроактивно применува сметководствена политика, прави ретроактивна корекција на грешка или прави ретроактивна рекласификација на ставки од финансиските извештаи.

Финансиските извештаи се одобрени од страна на Надзорниот одбор на Банката на ден 27.02.2020 година и истите се потпишани од страна на:

Наталија Алексова
член на Управен одбор




Драгољуб Арсовски
претседател на Управен одбор



**Извештај за промените во капиталот и резервите
за периодот од 01.01.2019 до 31.12.2019**

	Капитал				Ревалоризациски резерви					Останати резерви			Задржана добивка		Вкупно капитал и резерви, кој припаѓа на акционерите на банката	Неконтролирано учество*	Вкупно капитал и резерви	
	Запишан капитал	Преми и од акции	(Сопствени акции)	Други сопственички инструменти	Ревалоризациска резерва за средства расположливи за продажба	Ревалоризациска резерва за средства преземени за ненаплатени побарувања	Резерва за заштита од ризикот	Резерва од курсни разлики од вложување во странско работење	Останати ревалоризациски резерви	Законска резерва	Капитална компонента на хибридни финансиски инструменти	Останати резерви	Расположлива за распределба на акционерите	Ограничена за распределба на акционерите				(Акумулиран и загуби)
<i>во илјади денари</i>																		
На 1 јануари 2018 година (претходна година)	907.888	127	-	-	-	7.012	-	-	-	45.022	-	53.499	100.129	4.388	(3.892)	1.114.173	-	1.114.173
Корекции на почетната состојба																		
На 1 јануари 2018 година (претходна година), коригирано	907.888	127	-	-	-	7.012	-	-	-	45.022	-	53.499	100.129	4.388	(3.892)	1.114.173	-	1.114.173
Сеопфатна добивка/(загуба) за финансиската година																		
Добивка/(загуба) за финансиската година	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	101.276	-	-	101.276	-	101.276
Останати добивки/(загуби) во периодот																		
Промени во објективната вредност на средствата расположливи за продажба	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
<i>должнички инструменти</i>																		
- нерализирани промени во објективната вредност (нето)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
- реализирани промени во објективната вредност (нето), префрлени во Билансот на успех	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
- дополнителна исправка на вредноста на должничките средства расположливи за продажба	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
- ослободување на исправка на вредноста на должничките средства расположливи за продажба	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
<i>сопственички инструменти</i>																		
- нерализирани промени во објективната вредност (нето)	-	-	-	-	(4)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	(4)	(4)
- реализирани промени во објективната вредност (нето), префрлени во Останати резерви	-	-	-	-	(773)	-	-	-	-	-	-	-	773	-	-	-	-	-
Промени во објективната вредност на инструментите за заштита од ризикот од ладичните текови	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Промени во објективната вредност на инструментите за заштита од ризикот од нето-вложување во странско работење	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Курсни разлики од вложување во странско работење	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Одложени даночни (средства)/обврски признаени во капиталот и резервите	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Промени во кредитната способност на банката, за финансиски обврски кои се мерат по објективна вредност	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Останати добивки/(загуби) коишто не се прикажуваат во Билансот на успех (наведете детално)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ревалоризациска резерва за преземени средства	-	-	-	-	-	(6.885)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	(6.885)	-	-
Вкупно нерализирани добивки/(загуби) признаени во капиталот и резервите																		
Вкупно сеопфатна добивка/(загуба) за финансиската година	-	-	-	-	(777)	(6.885)	-	-	-	-	-	-	102.049	-	-	94.387	-	94.387

**Извештај за промените во капиталот и резервите
за периодот од 01.01.2019 до 31.12.2019 (продолжува)**

во илјади денари

Трансакции со акционерите, признаени во капиталот и резервите:
Издадени акции во текот на периодот
Издвојување за законска резерва
Издвојување за останати резерви
Дивиденди
Откуп на сопствени акции
Нераспределена добивка
Продадени сопствени акции

Трансакции со акционерите, признаени во капиталот и резервите
На 31 декември 2018 (претходна година)/
1 јануари 2019 (тековна година)
Корекции на почетната состојба

На 1 јануари 2019 година (тековна година), коригирано

	Капитал			Ревалоризациски резерви					Останати резерви			Задржана добивка		Вкупно капитал и резерви, кој припаѓа на акционерите на банката	Неконтролирано учество*	Вкупно капитал и резерви	
	Запишан капитал	Прими и од акции	(Сопствен и акции)	Други сопственички и инструменти	Ревалоризациска резерва за средства расположливи и за продажба	Ревалоризациска резерва за средства преземени за ненаплатени побарувања	Резерва за заштита од ризикот	Резерва од курсни разлики од вложување во странско работење	Останати ревалоризациски резерви	Законска резерва	Капитална компонента на хибридни финансиски инструменти	Останати резерви	Расположлив а за распределба на акционерите				Ограниче на за распределба на акционерите
	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	-	-	-	-	-	-	-	-	5.708	-	-	-	(5.708)	-	-	-	-
	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	(94.420)	-	-	(94.420)	-	(94.420)
	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	-	-	-	-	-	-	-	-	5.708	-	-	(100.128)	-	-	(94.420)	-	(94.420)
	907.888	127	-	-	(777)	127	-	-	50.730	-	53.499	102.050	4.388	(3.892)	1.114.140	-	1.114.140
	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	907.888	127	-	-	(777)	127	-	-	50.730	-	53.499	102.050	4.388	(3.892)	1.114.140	-	1.114.140

**Извештај за промените во капиталот и резервите
за периодот од 01.01.2019 до 31.12.2019 (продолжува)**

	Капитал			Ревалоризациски резерви					Останати резерви			Задржана добивка		Вкупно капитал и резерви, кој припаѓа на акционерите на банката	Неконтролирано учество*	Вкупно капитал и резерви	
	Запишан капитал	Преми и од акции	(Сопствен и акции)	Други сопственички инструменти	Ревалоризациска резерва за средства расположливи за продажба	Ревалоризациска резерва за средства преземени за ненаплатени побарувања	Резерва за заштита од ризикот	Резерва од курсни разлики од вложување во странско работење	Останати ревалоризациски резерви	Законска резерва	Капитална компонента на хибридни финансиски инструменти	Останати резерви	Расположлива за распределба на акционерите				Ограничена за распределба на акционерите
<i>во илјади денари</i>																	
Сеопфатна добивка/(загуба) за финансиската година	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	108.369	-	-	108.369	-	108.369
Останати добивки/(загуби) во периодот																	
Промени во објективната вредност на средствата расположливи за продажба																	
<i>должнички инструменти</i>																	
- нереализирани промени во објективната вредност (нето)																	
- реализирани промени во објективната вредност (нето), префрлени во Билансот на успех																	
- дополнителна исправка на вредноста на должничките средства расположливи за продажба																	
- ослободување на исправка на вредноста на должничките средства расположливи за продажба																	
<i>сопственички инструменти</i>																	
- нереализирани промени во објективната вредност (нето)					236											236	236
- реализирани промени во објективната вредност (нето), префрлени во Останати резерви																	
Промени во објективната вредност на инструментите за заштита од ризикот од паричните текови																	
Промени во објективната вредност на инструментите за заштита од ризикот од нето-вложување во странско работење																	
Курсни разлики од вложување во странско работење																	
Одложени даночни (средства)/обврски признаени во капиталот и резервите																	
Промени во кредитната способност на банката, за финансиски обврски кои се мерат по објективна вредност																	
Останати добивки/(загуби) коишто не се прикажуваат во Билансот на успех (наведете детално)																	
Ревалоризациска резерва за преземени средства																	
Вкупно нереализирани добивки/(загуби) признаени во капиталот и резервите																	
Вкупно сеопфатна добивка/(загуба) за финансиската година	-	-	-	-	236	-	-	-	-	-	-	108.369	-	-	108.605	-	108.605

**Извештај за промените во капиталот и резервите
за периодот од 01.01.2019 до 31.12.2019 (продолжува)**

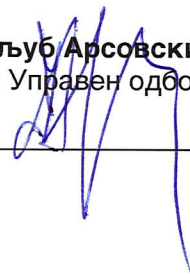
	Капитал				Ревалоризациски резерви				Останати резерви			Задржана добивка		Вкупно капитал и резерви, кој припаѓа на акционерите на банката	Неконтролирано учество*	Вкупно капитал и резерви		
	Запишан капитал	Премии од акции	(Сопствени и акции)	Други сопствени ички инструменти	Ревалоризациска резерва за средства расположливи и за продажба	Ревалоризациска резерва за средства преземени за ненаплатени побарувања	Резерва за заштита од ризикот	Резерва од курсни разлики од вложување во странско работење	Останати ревалоризациски резерви	Законска резерва	Капитална компонента на хибридни финансиски инструменти	Останати резерви	Расположлива за распределба на акционерите				Ограничена за распределба на акционерите	(Акумулирани загуби)
<i>во илјади денари</i>																		
Трансакции со акционерите, признаени во капиталот и резервите:																		
Издадени акции во текот на периодот	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Издвојување за законска резерва	-	-	-	-	-	-	-	-	5.948	-	-	-	(5.948)	-	-	-	-	
Издвојување за останати резерви	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Дивиденди	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Откуп на сопствени акции	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	(95.328)	-	-	-	(95.328)	(95.328)	
Продадени сопствени акции	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Покривање на акумулирана загуба	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	(3.892)	-	3.892	-	-	
Трансакции со акционерите, признаени во капиталот и резервите																		
На 31.12.2019 (тековна година)	907.888	127	-	-	(541)	127	-	-	-	56.678	-	53.499	109.142	496	3.892	(95.328)	-	1.127.417

Финансиските извештаи се одобрени од страна на Надзорниот одбор на Банката на ден 27.02.2020 година и истите се потпишани од страна на:

Наталија Алексова
член на Управен одбор




Драгољуб Арсовски
претседател на Управен одбор



**Извештај за паричниот тек
за периодот од 01.01.2019 до 31.12.2019**

Белешка	во илјади денари	
	тековна година 31.12.2019	претходна година 31.12.2018
Паричен тек од основната дејност		
Добивка/(загуба) пред оданочувањето	120.922	112.791
Коригирана за:		
Неконтролирано учество, вклучено во консолидираниот биланс на успех*	-	-
Амортизацијата на:	-	-
нематеријални средства	3.707	4.211
недвижности и опрема	19.403	17.805
Капиталната добивка од:	-	-
продажба на нематеријални средства	-	-
продажба на недвижности и опрема	(2.302)	(833)
продажба на преземени средства врз основа на ненаплатени побарувања	(40.057)	(77.524)
Капиталната загуба од:	-	-
продажба на нематеријални средства	-	-
продажба на недвижности и опрема	-	-
продажба на преземени средства врз основа на ненаплатени побарувања	-	6.665
Приходи од камата	(329.125)	(339.722)
Расходи за камата	60.996	68.931
Нето-приходи од тргување	(15.179)	(3.334)
Исправка на вредноста на финансиските средства и посебна резерва за вонбилансната изложеност, на нето-основа	-	-
дополнителна исправка на вредноста и посебна резерва	137.183	103.087
ослободена исправка на вредноста и посебна резерва	(75.396)	(60.553)
Загуба поради оштетување на нефинансиските средства, на нето-основа	-	-
дополнителни загуби поради оштетување	1.724	61.041
ослободени загуби поради оштетување	-	(6.885)
Резервирања	-	-
дополнителни резервирања	1.860	4.582
ослободени резервирања	(7.528)	(138)
Приходи од дивиденди	(10.108)	(7.745)
Удел во добивката/(загубата) на придружените друштва	-	-
Останати корекции	4.441	(9.367)
Наплатени камати	328.308	341.176
Платени камати	(61.916)	(69.299)
Добивка од дејноста пред промените во деловната актива	136.933	144.889

**Извештај за паричниот тек
за периодот од 01.01.2019 до 31.12.2019 (продолжува)**

Белешка	во илјади денари	
	тековна година 31.12.2019	претходна година 31.12.2018
<i>(Зголемување)/намалување на деловната актива:</i>		
Средства за тргување	(6.571)	(8.116)
Дериватни средства чувани за управување со ризик	-	-
Кредити на и побарувања од банки	61.711	86.384
Кредити на и побарувања од други комитенти	(431.933)	(469.388)
Заложени средства	-	-
Преземени средства врз основа на ненаплатени побарувања	59.389	129.331
Задолжителна резерва во странска валута	(17.729)	(22.619)
Задолжителен депозит кај НБРМ според посебни прописи	-	-
Останати побарувања	(115.442)	14.771
Одложени даночни средства	-	-
Нетековни средства кои се чуваат за продажба и група за отуѓување	-	-
<i>Зголемување/(намалување) на деловните обврски:</i>		
Обврски за тргување	-	-
Дериватни обврски чувани за управување со ризик	-	-
Депозити на банки	67	(55.211)
Депозити на други комитенти	334.022	640.456
Останати обврски	196.077	10.518
Обврски директно поврзани со група на средства за отуѓување	-	-
Нето паричен тек од основната дејност пред оданочувањето	216.524	471.015
(Платен)/поврат на данок на добивка	(11.255)	(13.813)
Нето паричен тек од основната дејност	205.269	457.202
Паричен тек од инвестициската дејност		
(Вложувања во хартии од вредност)	60.522	(66.336)
Приливи од продажбата на вложувањата во хартии од вредност	-	-
(Одливи за вложувањата во подружници и придружени друштва)	-	-
Приливи од продажбата на вложувањата во подружници и придружени друштва	-	-
(Набавка на нематеријални средства)	(3.006)	(2.950)
Приливи од продажбата на нематеријалните средства	-	-
(Набавка на недвижности и опрема)	(10.390)	(11.162)
Приливи од продажбата на недвижностите и опремата	-	-
(Одливи за нетековните средства кои се чуваат за продажба)	-	-
Приливи од нетековните средства кои се чуваат за продажба	-	-
(Останати одливи од инвестициската дејност)	-	-
Останати приливи од инвестициската дејност	10.108	7.745
Нето паричен тек од инвестициската дејност	57.234	(72.703)

**Извештај за паричниот тек
за периодот од 01.01.2019 до 31.12.2019 (продолжува)**

Белешка	во илјади денари	
	тековна година 31.12.2019	претходна година 31.12.2018
Паричен тек од финансирањето		
(Отплата на издадените должнички хартии од вредност)	-	-
Приливи од издадените должнички хартии од вредност	-	-
(Отплата на обврските по кредити)	(179.482)	(219.653)
Зголемување на обврските по кредити	93.909	111.173
(Отплата на издадените субординирани обврски)	-	-
Приливи од издадените субординирани обврски	93.201	-
Приливи од издадените акции/сопственички инструменти во текот на периодот	-	-
(Откуп на сопствени акции)	-	-
Продадени сопствени акции	-	-
(Платени дивиденди)	(95.328)	(94.420)
(Останати одливи од финансирањето)	-	-
Останати приливи од финансирањето	-	-
	(87.700)	(202.900)
Нето паричен тек од финансирањето		
Ефект од исправката на вредноста на паричните средства и паричните еквиваленти	(31)	(17)
Ефект од курсните разлики на паричните средства и паричните еквиваленти	6	7
Нето-зголемување/(намалување) на паричните средства и паричните еквиваленти	174.778	181.589
Парични средства и парични еквиваленти на 1 јануари	1.615.377	1.433.788
Парични средства и парични еквиваленти на 31 декември	1.790.155	1.615.377

* само за консолидираните финансиски извештаи

Финансиските извештаи се одобрени од страна на Надзорниот одбор на Банката на ден 27.02.2020 година и истите се потпишани од страна на:

Наталија Алексова
член на Управен одбор




Драгољуб Арсовски
претседател на Управен одбор



1. Вовед

а) Општи информации

ТТК БАНКА АД Скопје (во понатамошниот текст „Банката“) е акционерско друштво основано во Република Македонија. Адресата на нејзиното регистрирано седиште е: ул. „Народен Фронт“ бр. 19а, Скопје, Република Северна Македонија.

Банката е овластена од Народна банка на Република Северна Македонија за вршење платен промет во земјата и странство, депозитни активности во земјата и странство и кредитирање во земјата.

Позначајни активности кои Банката ги извршува се следните:

- прибирање депозити и други повратни извори на средства;
- кредитирање во земјата;
- издавање и администрирање на платежни средства (парични картички, чекови);
- менувачки работи;
- платен промет во земјата и странство, вклучувајќи купопродажба на девизи;
- брз трансфер на пари;
- издавање платежни гаранции и други форми на обезбедување;
- тргување со девизни средства;
- тргување со хартии од вредност;
- посредување во склучување договори за кредити и заеми;
- обработка и анализа на информации за кредитната способност на правни лица;
- тргување со инструменти на пазар на пари.

Акциите на Банката котираат на официјалниот пазар на Македонската берза за хартии од вредност, а кодот под кој котираат е следниот:

шифра на хартија од вредност

ИСИН број

ТТК (обична акција)

МКТТКС101012

Вкупниот број вработени на Банката на 31 декември 2019 изнесува 237 (2018: 238) вработени.

Финансиски извештаи на Банката за годината што заврши на 31 декември 2019 беа одобрени за издавање од страна на Надзорниот одбор на Банката на 27.02.2020 година.

б) Основа за изготвување на финансиските извештаи

Банката ја води својата сметководствена евиденција и ги составува своите финансиски извештаи во согласност со Законот за банките и подзаконската регулатива пропишана од страна на Народната банка на Република Северна Македонија („НБРМ“), Законот за трговски друштва и Правилникот за водење на сметководството.

Податоците во приложените финансиски извештаи на Банката се подготвени во согласност со Законот за трговски друштва („Службен весник на РМ“ бр.28/04, 84/05, 71/06, 25/07, 87/08, 17/09, 23/09, 42/10, 48/10, 8/11, 24/11, 166/12, 70/13, 119/13, 120/13, 187/13, 38/14, 41/14, 138/14, 88/15, 192/15, 6/16, 30/16 и 61/16, 64/18 и 120/18), Законот за банките („Службен весник на РМ“ бр. 67/07, 90/09, 67/10, 26/13, 15/15, 153/15 190/16 и 7/19), подзаконската регулатива пропишана од страна на Народна банка на Република Северна Македонија (во понатамошниот текст „НБРСМ“), како и во согласност со Одлуката за Методологијата за евидентирање и вреднување на сметководствените ставки и за подготовка на финансиските извештаи (во понатамошниот текст „Методологија“) („Службен весник на РМ“ бр. 83/17)¹ и Одлуката за видовите и содржината на финансиските извештаи на банките („Службен весник на РМ“ бр. 83/17 и 149/18)², пропишани од страна на НБРСМ. Тековните и споредбените податоци прикажани во овие финансиски извештаи се изразени во илјади македонски денари (МКД).

Во рамки на Методологијата е пропишана обврската за пресметка на оштетувањето за кредитен ризик кое Банката е должна да го утврдува, односно проценува и да признава исправка на вредноста / оштетување за очекуваните кредитни загуби на финансиските средства во согласност со Одлуката за управување со кредитниот ризик пропишана од НБРМ. Во август 2018 година, Народната банка на Република Северна Македонија донесе нова одлука за методологијата за управување со кредитен ризик (Службен весник на РМ бр. 149/18) која се применува од 1 јули 2019 година. Ефектот од примената на новата одлука изнесува 456 илјади МКД ослободување на исправка на вредност.

Финансиските извештаи претставуваат поединечни финансиски извештаи.

Известувачка валута во која се прикажани овие финансиски извештаи е функционалната валута (македонски денар - МКД).

Онаму каде што е неопходно, презентацијата на споредбените податоци е прилагодена во согласност со промените во презентацијата во тековната година.

¹ Советот на НБРМ донесе Одлука за методологијата за евидентирање и вреднување на сметководствените ставки и за подготовка на финансиските извештаи, со почеток на примена од 01.01.2018 година (Сл.весник бр. 83/17 од 22.06.2017).

² Советот на НБРМ донесе Одлука за видовите и содржината на финансиските извештаи на банките и белешките кон тие извештаи, со почеток на примена од 01.01.2018 година (Сл.весник бр. 83/17 од 22.06.2017 г).

в) Значајни сметководствени политики

Во продолжение се прикажани основните сметководствени политики кои се користени при подготовка на овие финансиски извештаи. Утврдувањето на сметководствените политики на Банката се заснова на признаени, познати и практични искуства, на одредбите на Одлуката за Методологијата за евидентирање и вреднување на сметководствените ставки и за подготовка на финансиските извештаи, Одлуката за сметковниот план за банките, Одлуката за видовите и содржината на финансиските извештаи на банките и останатите законски прописи. Овие политики се конзистентно применети за сите прикажани години, освен доколку не е поинаку наведено.

1.1. Трансакции во странска валута

Трансакциите деноминирани во странски валути се искажани во денари со примена на официјалните курсеви на Народна банка на Република Северна Македонија кои важат на денот на нивното настанување.

Трансакција во странска валута е трансакција која гласи на странска валута или може да се претвори во странска валута.

Средствата и обврските кои гласат во странски валути се искажани во денари со примена на официјалните курсеви кои важат на денот на составувањето на Билансот на состојба, додека, пак, сите позитивни и негативни курсни разлики кои произлегуваат од претворањето на износите во странска валута се вклучени во Билансот на успех во периодот кога тие настануваат. Средните девизни курсеви кои беа применети за прикажување на позициите на Билансот на состојба деноминирани во странска валута се следните:

	<u>31 декември 2019</u>	<u>31 декември 2018</u>
1 ЕУР	61.4856 денари	61.4950 денари
1 УСД	54.9518 денари	53.6887 денари
1 ЦХФ	56.5593 денари	54.7742 денари

1.2. Пребивање (нетирање)

Финансиските средства и обврски се пребиваат, а разликата се признава во Билансот на состојба, само во случаи кога нетирањето на признаените износи е законски дозволено, понатаму, кога постои намера исплатата да се изврши на нето-основа, како и во случај на истовремена реализација на средството и исполнување на обврската.

1.3. Приходи и расходи по камати

Приходите и расходите по камати се признаени во Билансот на успех за сите каматоносни финансиски средства и обврски според амортизирана набавна вредност со примена на методата на ефективна каматна стапка. Методот на ефективна каматна стапка е метод за пресметка на амортизирана набавна вредност на финансиските средства или финансиските обврски преку алокација на приходите од камата и расходите за камата во соодветниот период.

в) Значајни сметководствени политики (продолжува)

1.3. Приходи и расходи по камати (продолжува)

Ефективна каматна стапка е стапка со чијашто примена сегашната вредност на сите идни парични приливи се изедначува со сегашната вредност на сите идни парични одливи, во текот на очекуваниот век на финансискиот инструмент.

Приходите и расходите од камата се пресметани и наплатени во согласност со законските прописи на Република Северна Македонија, или со договор помеѓу доверителот и должникот. Пресметаните, а недоспеани камати временски се разграничуваат. Исправка на истите се прави кога наплатата на пресметаните камати е сомнителна и спорна.

1.4. Приходи од надомести и провизии

Провизиите и надоместоците, со исклучок на надоместоците за одобрување на кредити, генерално се признаваат на пресметковна основа во периодот кога се врши услугата. Останатите надоместоци за одобрување на кредити се разграничуваат и амортизираат за времетраењето на кредитот со примена на методот на ефективна каматна стапка и истите се признаваат како приходи од камата.

1.5. Приходи и расходи од курсни разлики

Нето-приходите и расходите од курсни разлики вклучуваат реализирани и нереализирани курсни разлики кои произлегуваат од порамнување на трансакциите во странска валута, како и од вреднување на средствата и обврските во странска валута се вклучени во Билансот на успех во периодот кога тие настануваат.

Преземените и потенцијалните обврски деноминирани во странска валута се пресметани во денари со примена на официјалните девизни курсеви кои важат на датумот на Билансот на состојба.

1.6. Приходи од дивиденди

Дивидендите се признаваат во Билансот на успех кога ќе се обезбеди правото за примање исплата. Дивидендите се прикажани како дел од нето-приходите од тргување или како останати приходи од дејноста во зависност од соодветната класификација на инструментот.

1.7. Нето приходи од тргување

Нето приходите од тргување претставуваат реализирани и нереализирани промени во објективната вредност при последователно мерење, добивка или загуба при отуѓување, дивиденди, приходи и расходи од камати на средствата и обврските за тргување.

Нето приходите од тргување се мерат според промената на објективната вредност на финансиските средства и обврски за тргување која претставува разлика помеѓу сметководствената вредност и објективната вредност, на датумот на Билансот на состојба.

в) Значајни сметководствени политики (продолжува)

1.4. Финансиски средства

Банката ги признава финансиските средства и обврски во книгите, само доколку е една страна во договорните одредби на инструментот. Финансиските средства се признаваат и депривираат на датумот на тргување кога купувањето или продавањето на вложувањето е според договор чии што одредби бараат испорака на вложувањето во договорените временски рамки. Финансиските средства почетно се признаваат по фер вредност, што претставува трансакциска цена на инструментот. Класификацијата зависи од природата и намената на финансиските средства и се одредува во моментот на нивно почетно признавање. Класификацијата на финансиските средства се врши во зависност од бизнис моделот на банката и карактеристиките на договорените парични текови. Во Банката се утврдени три бизнис модели:

- Финансиски средства кои се мерат по амортизирана набавна вредност (кредити и побарувања)
- Финансиски средства кои се мерат по објективна вредност преку сеопфатна добивка и
- Финансиски средства кои се мерат по објективна вредност преку билансот на успех (хартии од вредност чувани за тргување)

Класификацијата на финансиските средства Банката ги врши врз основа на :

- деловениот модел на Банката за управување со финансиските средства и
- карактеристиките на договорните парични текови на финансиското средство.

Оцената на деловниот модел ја врши раководството на Банката, при нивно почетно признавање, при што ги зема во предвид сите релевантни и расположливи податоци за начинот на управување со финансиските инструменти.

Финансиски средства по објективна вредност преку Билансот на успех

Едно финансиско средство се класифицира како средство наменето за тргување доколку се стекнува со цел генерирање на добивка од краткорочни флукуации во цената или доколку е вклучено во портфолиото за кое постои краткорочен фактички облик на остварување на добивка. Во оваа категорија Банката ќе ги класифицира и оние финансиски средства кои не го исполнуваат условот на СППИ поради што не може да се класифицираат ниту во категоријата на финансиски средства кои се мерат по амортизирана набавна вредност, ниту во категорија на финансиски средства по објективна вредност преку сеопфатна добивка.

в) Значајни сметководствени политики (продолжува)

1.8. Финансиски средства (продолжува)

Оваа категорија на финансиски средства се состои од хартии од вредност за тргување. Средствата чувани за тргување се евидентираат по објективна вредност преку билансот на успех. Почетно, овие средства се признаваат во билансот на состојба по објективна вредност. Трансакциските трошоци не се вклучуваат во износот по кој првично се мери инструментот. Тие се евидентираат веднаш во Билансот на успех во позиција “Приходи и расходи од провизија и надоместоци”. Добивките или загубите од последователното мерење се вклучуваат во позицијата “Нето приходи од тргување”.

Финансиски средства кои се чуваат до достасување

Финансиски средства кои се чуваат до достасување се финансиските средства со фиксни или утврдливи плаќања, фиксни датуми на доспевање за наплата и за кои Раководството на Банката има намера и способност да ги чува до нивно доспевање. Доколку Банката продаде значаен дел од финансиските средства кои се чуваат до доспевање (кој не би бил нематеријален) пред нивно доспевање, целата категорија на овие средства би се прекласифицирала во финансиски средства расположливи за продажба.

Сметководствената политика на Банката за финансиските средства кои се чуваат до достасување се однесува на должнички финансиски средства кои што ги управува Банката со цел наплата на договорените парични текови и кои согласно договорените услови на средството го исполнуваат условот на СППИ.

Овие хартии од вредност се прикажани во категорија – Финансиски средства евидентирани по амортизирана набавна вредност со примена на методот на ефективна каматна стапка. Почетно овие средства се признаваат по нивната набавна вредност, којашто е еднаква на објективната вредност на дадениот надоместок за средството, зголемена за трансакциските трошоци кои што се директно поврзани со стекнувањето на средството. Последователно, финансиските средства кои се чуваат до достасување се мерат по амортизирана набавна вредност, со употреба на методот на ефективна каматна стапка.

Добивките и загубите реализирани при продажба или отпис на средството се евидентираат преку Билансот на успех како останати приходи/расходи.

Финансиски средства расположливи за продажба

Финансиските средства расположливи за продажба, се средства кои се определни како расположливи за продажба и не се класифицирани како кредити и побарувања, финансиски средства кои се чуваат до достасување или финансиски средства по објективна вредност преку Билансот на успех.

Финансиските средства расположливи за продажба се средства кои Банката ги држи со цел наплата на договорените парични текови и/или за продажба и кои согласно договорените услови на средството го исполнуваат условот на СППИ (Банката очекува парични текови на одредени датуми „единствено врз основа на отплата на главница и камата“).

в) Значајни сметководствени политики (продолжува)

1.8. Финансиски средства (продолжува)

Финансиски средства расположливи за продажба (продолжува)

Прикажаното портфолио е составено од сопственички хартии од вредност во банки, финансиски институции и претпријатија врз кои Банката нема контрола. Овие средства почетно се признаваат според објективната вредност зголемена за трошоците на трансакциите, а последователно се мерат според објективна вредност, врз основа на пазарната вредност или ако не постои активен пазар врз основа на метод кој најдобро би ја определил објективната вредност на сопственичкиот инструмент. Нереализираните добивки или загуби од последователното мерење на финансиското средство што е расположливо за продажба се еднакви на разликата помеѓу амортизираната набавна вредност и објективната вредност на средството и се вклучуваат директно во капиталот во позицијата ревалоризациски резерви – “Разлики од вреднување на средствата расположливи за продажба”.

Приходите врз основа на камата, дивиденда, како и позитивните/негативните курсни разлики на финансиските средства што се расположливи за продажба се признаваат во билансот на успех за тековниот период.

Кај должничките хартии од вредност при депривирање кога средството ќе се продаде или достаса, кумулативната нереализирана добивка или загуба претходно признаена во капиталот се вклучува во нето добивката или загубата за периодот во позицијата останати приходи/расходи.

Кај сопственичките хартии од вредност при нивно депривирање состојбата на сметката за ревалоризациски резерви банката ќе ја прекрши на позицијата Акумулирана /Задржана добивка.

Кредити и побарувања

Кредитите и побарувањата ги вклучуваат сите побарувања кои произлегуваат од трансакциите со клиенти и банки, како и оние кои потекнуваат од банката, така и оние кои се купени на секундарен пазар. Согласно сметководствената политика на Банката, кредитите и побарувањата се финансиски средства кои го исполнуваат условот на СППИ тестот.

Тие се јавуваат кога Банката одобрува пари или услуги директно на комитентите без намера за размена на побарувањето т.е кога Банката станува странка на договорните одредби на инструментот. Почетно кредитите и побарувањата се мерат по нивната објективна вредност, зголемена за трансакциските трошоци кои што се директно поврзани со стекнувањето или издавањето на финансиското средство. Последователно кредитите и побарувањата се мерат по амортизирана набавна вредност со употреба на методот на ефективна каматна стапка.

в) Значајни сметководствени политики (продолжува)

1.9. Оштетување на финансиските средства

Средства евидентирани по амортизирана набавна вредност

На секој датум на билансирање, Банката проценува дали постои објективен доказ за оштетување на финансиското средство. Финансиските средства или група на финансиски средства се оштетени само доколку постои објективен доказ за оштетувањето како резултат на еден или повеќе настани што се појавиле по првичното признавање на средствата ('случај на загуба') и дека тој случај на загуба влијае на предвидениот иден паричен тек на финансиските средства или на група финансиски средства кои можат веродостојно да се проценат.

Критериуми што Банката ги користи при утврдување на постоењето на објективен доказ за загуба од оштетување вклучуваат:

- Непочитување на договорните обврски за плаќање на главницата или каматата.
- Потешкотии со паричните текови кај позајмувачот.
- Неисполнување на договорите или условите за кредитирање.
- Отпочнување на стечајна постапка.
- Намалување на вредноста на дадените гаранции-колатерал.

Банката врши проценка на постоењето на објективен доказ за оштетување на поединечна и групна основа за сите финансиски средства. Износот на загубата претставува разлика помеѓу евидентираните износ на средството и сегашната вредност на проценетите идни парични текови (исклучувајќи ги идните загуби по основ на кредитот), дисконтирани со примена на ефективна каматна стапка на финансиското средство. Евидентираните износ на средството се намалува преку употреба на сметка за резервирање заради оштетување, со истовремено признавање на соодветениот расход поради оштетување во тековниот Биланс на успех.

Во случај на ненаплатливост на кредитот истиот се отпишува наспроти соодветното резервирање поради оштетување, Таквите кредити се отпишуваат откако ќе се завршат сите неопходни процедури и ќе се утврди износот на загубата. Последователните надоместувања за претходно отпишаните износи го намалуваат износот на резервирањето поради оштетување на кредитите во корист на тековните добивки.

Доколку последователно износот на загубата од оштетување се намали и намалувањето може објективно да се поврзе со настан кој се случува по признавањето на оштетувањето (како што е подобрување на кредитниот рејтинг на должникот) претходно признаената загуба од оштетување се намалува преку корекција на сметката за резервирањето. Износот на намалувањето се признава во корист на тековната добивка.

Банката за вложувањата во сопственички хартии од вредност не пресметува исправка на вредност.

в) Значајни сметководствени политики (продолжува)

1.10. Преземени средства врз основа на ненаплатени побарувања

Преземените средства врз основа на ненаплатени побарувања се однесуваат на земјиште, згради, опрема и други вредности добиени во замена за ненаплатени побарувања. Одредено средство се смета за преземено во моментот на стекнување правна основа за запишување на сопственоста.

На датумот на преземање, преземените средства врз основа на ненаплатени побарувања се признаваат по почетната сметководствена вредност. Почетната сметководствена вредност е помалиот износ од проценетата вредност важечка на датумот на преземање и набавната вредност на преземеното средство. Набавната вредност на преземеното средство е вредноста наведена во актот донесен од страна на надлежен орган од кој произлегува правната основа за стекнување право на сопственост на Банката над преземеното средство.

На датумот на преземање на средството, Банката е должна во Билансот на состојба да прикаже оштетување од најмалку 20% од почетната сметководствена вредност на преземеното средство.

Доколку износот на затворената исправка на вредноста/посебна резерва е поголем од оштетувањето од 20%, Банката е должна да ја признае оваа разлика како ревалоризациска резерва на датумот на преземање на средството.

Најмалку еднаш во период од дванаесет месеци, Банката е должна да ја утврди проценетата вредност на преземените средства и во Билансот на успех да признае и прокнижи загуба за оштетување еднаква најмалку на поголемиот износ од:

- негативната разлика помеѓу проценетата вредност и нето-вредноста на преземеното средство и
- 20% од нето-вредноста на преземеното средство.

Доколку Банката не успее да го продаде преземеното средство во рок од пет години по датумот на неговото преземање, должна е на крајот на петтата година да ја сведе нето-вредноста на преземеното средство на нула.

1.11. Нематеријални средства

Нематеријално средство е немонетарно средство, без физичка содржина, коешто може самостојно да се идентификува. Нематеријалните средства вклучуваат капитализирани трошоци за развој, софтвери и други нематеријални средства, како права и лиценци кои се законски заштитени и кои не може да бидат одземени од овластениот сопственик без негова желба.

Почетно, нематеријалните средства се признаваат по нивната набавна вредност.

Последователно истите се мерат по нивната набавна вредност намалена за акумулираната амортизација и за акумулираните загуби поради оштетување.

в) Значајни сметководствени политики (продолжува)

1.11. Нематеријални средства

Компјутерски софтвер

Трошоците поврзани со развојот или одржувањето на компјутерски софтверски програми се признаваат како трошоци во моментот на нивното настанување. Трошоците директно поврзани со препознатливи и уникатни софтверски производи контролирани од страната на Банката кои најверојатно ќе создадат економски користи кои ќе ги надминат трошоците по една година се признаваат како нематеријални средства. Трошоците за развој на компјутерски софтвер кои се признаваат како средства се амортизираат користејќи праволиниска метода во текот на период од десет години.

Останати нематеријални средства

Трошоците за стекнување права и лиценци се капитализираат и амортизираат користејќи праволиниска метода во текот на период од пет години.

1.12. Недвижности и опрема

Недвижностите и опремата се материјални вложувања за административни цели од кои се очекува да имаат користен век подолг од една година. Недвижностите и опремата се евидентирани по набавна вредност намалена за пресметаната амортизација и акумулираните загуби поради оштетување. Набавната вредност вклучува трошоци кои директно се однесуваат на набавката на средството.

Амортизацијата се пресметува пропорционално со примена на законски пропишани стапки со цел алокација на набавната вредност на имотот, зградите и опремата во текот на нивниот проценет век на употреба. На инвентиците во тек не се пресметува амортизација се до нивното ставање во употреба.

Во продолжение е даден проценетиот век на употреба на некои позначајни ставки:

Градежни објекти	40 години
Транспортни средства	4 години
Мебел и канцелариска опрема	5 до 10 години
Компјутерска опрема	4 години
Телекомуникациска опрема	4 години
Останата опрема	10 години

Корисниот век на употреба и метод на амортизација се проверува еднаш годишно, на секој датум на известување.

в) Значајни сметководствени политики (продолжува)

1.12. Недвижности и опрема (продолжува)

Последователните издатоци се вклучени во евидентираната вредност на средството или се признаваат како посебно средство соодветно, само кога постои веројатност од прилив на идни економски користи за Банката поврзани со ставката и кога набавната вредност на ставката може разумно да се измери, во спротивно се признаваат како трошоци во Билансот на успех кога настануваат. Добивките или загубите остварени со отуѓување или ставање надвор од употреба на недвижностите и опремата се определуваат како разлика меѓу приливите од продажба и сметководствената вредност на средството и истите се признаваат во билансот на успех во позицијата “Останати приходи од дејноста”, или “Останати расходи од дејноста”.

1.13. Оштетување на нефинансиски средства

Средствата подложни на амортизација се проверуваат од можни оштетувања секогаш кога одредени настани или промени укажуваат дека евидентируваниот износ на средствата не може да се надомести.

Кога евидентируваниот износ на средството е повисок од неговиот проценет надоместлив износ, тој веднаш се отпишува до неговиот надоместлив износ. Надоместливиот износ претставува повисокиот износ помеѓу нето-продажната цена и употребната вредност на средствата.

1.14. Парични средства и еквиваленти

Паричните средства и паричните еквиваленти вклучуваат готовина и ностро сметки кои преставуваат депозити по видување и пласмани кај други банки и финансиски институции, износи кај НБРСМ и други финансиски средства како што се благајнички и други записи, како високо ликвидни средства кои доспеваат во рок од 3 месеци од датумот на стекнување.

За целите на изготвување на извештајот за паричен тек од паричните средства и парични еквиваленти се исклучува задолжителната резерва во девизи и ограничените депозити.

Паричните средства и паричните еквиваленти се евидентираат по амортизирана набавна вредност и таа вообичаено е еднаква со нивната номинална вредност.

1.15. Резервирање

Банката ја признава посебната резерва на датумот на биланс на состојба за судски спорови и останати побарувања, односно кога постои тековна обврска како резултат на настан од минатото за која постои веројатност дека ќе биде потребен одлив на средства кои вклучуваат економски користи за подмирување на обврската, а врз основа на направена веродостојна проценка на износот на обврската. Резервирањата се проверуваат на секој датум на билансирање и се корегираат со цел да се рефлектира најдобрата тековна проценка. Кога ефектот на времената вредност на парите е материјален, износот на резервирањето претставува сегашна вредност на трошоците кои се очекува да се појават за подмирување на обврската.

в) Значајни сметководствени политики (продолжува)

1.15. Резервирање

Последователно, Банката го проценува износот на резервирањата на секој датум на билансот на состојба. Последователното зголемување/намалување на резервирањето се прикажува на нето-основа во билансот на успех, во позицијата “Останати расходи од дејноста/Останати приходи од дејноста”.

1.16. Надомести за вработените

Придонесите за здравствено, пензиско и социјално осигурување се плаќаат од страна на Банката во текот на годината според законските прописи. Ваквите придонеси се признаваат како трошок кога вработените извршуваат услуги.

Не постои дополнителна обврска во врска со пензиските планови. Во согласност со законските прописи и колективниот договор, Банката има обврска на своите вработени да им исплати отпремнина при пензионирање во висина на две просечни месечни плати. Отпремнините на вработените се евидентираат како трошок во билансот на успех во периодот во кој се исплаќаат. Банката нема извршено резервирања за пресметан посебен минимален износ за пензионирање на вработените, бидејќи овој износ не е од материјално значење за финансиските извештаи.

1.17. Тековен и одложен данок од добивка

Данокот од добивка се пресметува во согласност со законските одредби во Република Македонија. Пресметката на месечната аконтација на данокот на добивка се плаќа однапред како што е определено од даночните органи.

Трошокот за данок од добивка претставува збир на тековниот и одложениот данок од добивка. Основица за пресметување на данокот од добивка по стапка од 10% претставува финансискиот резултат искажан во Билансот на успех коригиран за непризнаени расходи и даночни ослободувања. Тековниот данок од добивка се пресметува и плаќа во согласност со македонскиот Закон за данок од добивка.

Одложениот данок од добивка се евидентира во целост користејќи ја методата на обврска за времените разлики кои се јавуваат помеѓу даночната основа на средствата и обврските и износите по кои истите се евидентирани за целите на финансиското известување. При утврдување на одложениот данок од добивка се користат тековните важечки стапки. Одложениот данок од добивка се товари или одобрува во Билансот на успех, освен доколку се однесува на ставки кои директно го товарат или одобруваат капиталот во кој случај одложениот данок се евидентира исто така во капиталот. Одложените даночни средства се признаваат во обем во кој постои веројатност за искористување на времените разлики наспроти идната расположива оданочлива добивка. Банката нема евидентирано одложени даночни средства или обврски со состојба на 31 декември 2019 и 2018 година бидејќи не постојат временни разлики на овие датуми.

в) Значајни сметководствени политики (продолжува)

1.18. Финансиски обврски

Финансиските обврски се класифицираат во согласност со содржината на договорениот аранжман. Сите финансиски обврски на Банката на датумите на известување се класифицирани како останати финансиски обврски по амортизирана набавна вредност и се состојат од депозити на банки и други комитенти, обврски по кредити и останати обврски.

Обврски по кредити

Обврските по кредити иницијално се признаваат по објективна вредност, што претставува примени приливи (објективна вредност на примените надоместоци) коригирани за направените трошоци на трансакцијата. Обврските по кредити се евидентирани последователно според нивната амортизирана набавна вредност. Обврските по кредити престануваат да се признаваат кога истите се намирени, откажани или истекнати.

Депозити на банки и комитенти

Депозитите на банки и комитенти генерално претставуваат: тековни сметки, депозити по видување и орочени депозити на банки, правни и физички лица. Банката ги признава депозитите во својот Биланс на состојба само кога Банката станува странка на договорните одредби на инструментот. Депозитите на банки и комитенти почетно се мерат според нивната објективна вредност, коригирана за трансакциските трошоци кои директно се поврзани со преземањето или издавањето на финансиската обврска. Депозитите на банки и комитенти последователно се мерат според амортизираната набавна вредност, со употреба на методот на ефективна каматна стапка. Депозитите на банки и комитенти престануваат да се признаваат кога истите се намирени, откажани или истекнати.

Останати обврски

Останатите обврски иницијално се признаваат по објективна вредност, што претставува примени приливи (објективна вредност на примените надоместоци) коригирани за направените трошоци на трансакцијата. Останатите обврски се евидентирани последователно според нивната амортизирана набавна вредност. Останатите обврски престануваат да се признаваат кога истите се намирени, откажани или истекнати.

1.19. Капитал, резерви и прашања за дивиденди

(а) Акционерски капитал

Акционерскиот капитал ја претставува номиналната вредност на емитираните акции.

(б) Трошоци поврзани со емисија на акции

Трошоците поврзани со емисија на нови акции, опции или стекнувањето деловна активност се презентирани во капиталот како намалување на приливите, нето од данокот.

в) Значајни сметководствени политики (продолжува)

1.19. Капитал, резерви и прашања за дивиденди (продолжува)

(в) Сопствени акции

Кога Банката откупува свој акционерски капитал, платените надомести се одземаат од вкупниот акционерски капитал како сопствени акции с додека истите не се отуѓат. Кога таквите акции последователно се продаваат, примените надомести се вклучуваат во акционерскиот капитал.

(г) Резерви

Резервите се состојат од ревалоризациски резерви, законски резерви, создадени во текот на периодите врз основа на распределба на акумулирани добивки во согласност со законската регулатива и одлуките на Собранието на Банката и останати резерви.

(д) Нераспределени добивки/(загуби)

Нераспределените добивки/(загуби) ги вклучуваат тековните, како и оние од претходните периоди, задржани добивки и загуби.

(е) Дивиденди на обични акции

Дивидендите на обичните акции се признаваат како обврски во периодот во којшто се одобрени од страна на акционерите на Банката.

1.20. Заработка по акции

Банката е должна да ја прикаже заработката по акција во основната структура на билансот на успех, ако нејзините обични акции се предмет на јавно тргување на пазарот или ако банката е во процес на издавање обични акции на јавните пазари.

Основната заработка по акција се пресметува со делење на добивката, или на загубата, којашто им припаѓа на акционерите – сопственици на обични акции на Банката (деленик) со пондерираниот просечен број на обични акции во оптек (делител) во текот на периодот. Пондерираниот просечен број на акции во оптек во текот на периодот се добива кога бројот на акции во оптек на почетокот на периодот ќе се корегира за бројот на акции коишто се откупени или издадени во текот на периодот, помножено со временскиот пондер (бројот на денови во текот на кој конкретните акции се во оптек, во однос на вкупниот број денови во годината.

Разводнетата заработка по акции во Банката е идентична со основната заработка по акција поради непостоење на издадени потенцијални обични акции за чиј ефект се врши корекција на нето добивката која им припаѓа на имателите на обични акции.

в) Значајни сметководствени политики (продолжува)

1.21. Наем

Утврдувањето дали еден договор претставува или содржи наем се базира на суштината на договорот во зависност дали исполнувањето на договорот зависи од употребата на специфичното средство или средства или договорот пренесува право за употреба на средството.

Банката дава и зема заеми под закуп по основ на оперативни наеми. Приходите и расходите по основ на наемници се признаваат во Билансот на успех на праволиниска основа во рамки на времетраење на наемот. Однапред платените наемници се признаваат како одложени расходи.

Финансискиот наем (Банката како закупец) кој на Банката суштински и ги пренесува ризиците и бенефитите поврзани за сопственост на предметот на наем се капитализира во моментот на започнувањето на наемот по реална вредност на возилото/опремата кое е предмет на наем или, ако е пониска, тогаш по сегашната вредност на минималните плаќања за наем. Плаќањата за наем се распределени помеѓу финансиските давачки и намалувањето на обврските за наем со цел да се постигне константна каматна стапка за останатиот износ на обврската. Финансиските давачки се наплаќаат директно од приходот.

Средствата предмет на наем се амортизираат според пократкиот од проценетиот век на средството или според периодот на наем, ако не постои реална сигурност дека Банката ќе стекне сопственост над средството до крајот на периодот на наем.

Наемот каде што Банката (како закуподавач) суштински ги задржува сите ризици и бенефити од сопственоста на средството се класифицира како оперативен наем. Иницијалните директни трошоци кои се јавуваат при договарањето на оперативен наем во Билансот на состојба се презентираат како одложени трошоци и се признаваат како профит или загуба во текот на периодот на наем на иста основа како приход од наемници. Непредвидените наемници се признаваат како приход во периодот во кои се јавиле. Однапред платените наемници се признаваат како одложен приход. Банката нема класифицирано средства во категорија на финансиски наем.

1.22. Известување според сегменти

Деловен сегмент претставува група средства или активности кои се ангажирани во обезбедувањето производи или услуги кои се предмет на ризици и надомести кои се разликуваат од оние во останатите деловни сегменти. Географскиот сегмент е ангажиран во обезбедување производи или услуги во одредено економско опкружување кое е предмет на ризици и надомести што се разликуваат од оние сегменти кои ги извршуваат активностите во други економски опкружувања.

1.23. Потенцијални и преземени обврски

Банката презема обврски во текот на своите деловни активности по основ на кредитни пласмани евидентирани на сметките од вонбилансната евиденција, што првенствено вклучуваат гаранции, акредитиви и неискористени кредитни лимити. Овие финансиски обврски се евидентираат во Билансот на состојба кога ќе можат да се повратат. Издвоената посебна резерва поради оштетување поврзано со вонбилансните потенцијални и преземени обврски е вклучено во Билансот на состојба како обврска.

в) Значајни сметководствени политики (продолжува)

1.24. Доверителски активности

Банката повремено делува како доверител и има останати доверителски својства што резултира во чување или пласирање средства во име на физички лица или останати институции. Овие средства не се вклучени во овие финансиски извештаи поради тоа што тие не се средства на Банката.

1.25. Настани по датумот на известување

Оние последователни настани кои даваат дополнителни информации за финансиската состојба на Банката на датумот на известувањето (корективни настани) се рефлектирани во финансиските извештаи. Оние настани по датумот на известување кои немаат карактер на корективни настани се објавуваат во соодветна белешка доколку истите се материјално значајни, и доколку нивното необелоденување може да влијае врз деловните одлуки на корисниците на финансиските извештаи. За секој некорективен настан, се обелоденуваат информации за природата на настанот и проценка на неговиот финансиски ефект, или изјава дека ваквата проценка не може да се направи.

г) Употреба на оцени и процени

При составување на финансиските извештаи, раководството на Банката дава процени и претпоставки кои влијаат врз примена на политиките и искажување на износите на средствата и обврските, како и објавување на потенцијалните преземени обврски на датумот на Биланс на состојба, како и износите на приходите и расходите. Процените и претпоставките се темелат на историско искуство и разни други факти кои се сметаат за разумни имајќи ги предвид околностите и информациите кои се расположливи на датумот на подготовка на финансиските извештаи, а коишто претставуваат основа за процена на вредноста на средствата и обврските за кои не може да се добијат процени од други извори. Вистинските резултати може да се разликуваат од овие процени. Процените и претпоставките поврзани со нив постојано се прегледуваат. Измените на сметководствените процени се признаваат во периодот во кој процената се менува, доколку измената влијае само на тој период или во тековен и идни периоди доколку измената влијае на тековниот и идните периоди.

Оштетување на кредити одобрени на комитенти

Банката месечно го проверува своето кредитно портфолио со цел процена на неговата оштетеност. При одредувањето на потребата за признавање загуба од оштетување во Билансот на успех, Банката проценува дали постојат евидентни докази кои укажуваат на мерливо намалување во проценетите парични текови од кредитното портфолио пред идентификување на намалувањето на ниво на поединечен кредит во рамките на портфолиото на кредити и побарувања.

г) Употреба на оценки и процени (продолжува)

Раководството употребува процени базирани на минати искуства поврзани со оштетувањето на средствата со карактеристики на кредитен ризик, како и објективни докази на оштетување слични на оние во портфолиото при распоредувањето на идните парични текови. Методологијата и претпоставките кои се користат за процена на износот и периодот на идните парични текови се проверуваат редовно, со цел намалување на какви било разлики помеѓу проценетите и фактичките загуби.

Објективна вредност на финансиските инструменти

Објективната вредност претставува износ за кој некое средство може да се замени или обврска да се подмири по пазарни услови. Подетални информации за објективната вредност на финансиските инструменти се дадени во Белешка 5.

д) Промена на сметководствените политики, сметководствените оценки и корекција на грешки

Не постојат други промени во сметководствените политики при составувањето на приложените финансиски извештаи.

ѓ) Усогласеност со законската регулатива

Во текот на 2019 година работењето на Банката беше во целост усогласено со регулативата пропишана од Народната банка на Република Северна Македонија, по однос на солвентноста и адекватноста на капиталот, лимитите на изложеност на Банката, вложувањата на Банката, ликвидноста на Банката и отворената девизна позиција.

2. Управување со ризици

Банката воспоставува интегриран систем за управување со сите материјални и нематеријални ризици на кои е изложена и кој е соодветен на природата, големината и сложеноста на финансиските активности коишто ги врши.

Банката во своето работење е изложена на следните видови ризици:

- Кредитен ризик;
- Ликвидносен ризик;
- Валутен ризик;
- Ризик од промена на каматните стапки во портфолиото на банкарските активности;
- Ризик од промена на цените на хартиите од вредност;
- Ризик од концентрација на изложеноста на Банката;
- Оперативен ризик;
- Стратегиски ризик;
- Правен ризик;
- Репутациски ризик.

Врз основа на Стратегијата за преземање и управување со ризици, Банката воспоставува посебни политики и процедури за преземање и управување со сите ризици на кои е изложена во своето работење.

Политиките за преземање и управување со ризиците содржат:

- Оцена на капацитетот на Банката за преземање одделни ризици;
- Организациска поставеност на функцијата за управување со ризиците;
- Основни елементи на управувањето со ризиците;
- Прифатливи инструменти за заштита од или намалување на ризиците;
- Внатрешна контрола и основни елементи на процесот за утврдување на интерниот капитал и интерна ликвидност на Банката;
- Оцена на потребната адекватност на капиталот на Банката.

Исто така, Банката, во согласност со политиките за преземање и управување со ризиците, воспоставува процедури за преземање, мерење или оцена, следење, контрола или намалување на ризиците кои треба:

- Да овозможат навремено и сеопфатно идентификување на ризиците (мапирање на ризиците) со кои се соочува Банката;
- Да се засноваат врз квантитативни и/или квалитативни оценки за мерливите и немерливите ризици;
- Да вклучуваат правила, начини и постапки за намалување, диверзификација, трансфер и избегнување на ризиците, кои се идентификувани, мерени и оценети од страна на Банката;
- Да ги дефинираат фреквенцијата и методите за следење на ризиците.

Банката воспоставува организациска структура, со јасно дефинирани надлежности и одговорности при преземањето и управувањето со ризиците, која одговара на големината, видот и сложеноста на Банката и на финансиските активности кои ги врши.

2. Управување со ризици (продолжува)

Управувањето со ризиците во Банката се остварува на сите хиерархиски нивоа во организациската структура. Имено, на стратегиско ниво управувањето е во надлежност на Надзорниот одбор на Банката кој ги усвојува политиките за управување со ризиците и ги дефинира стратегиските определби и преференции на Банката за изложување на секој одделен тип на ризик. Надзорниот одбор преку усвојување на политиките ги дефинира генералните насоки и целите при управување со ризиците, прифатливото ниво на ризик, лимитите кои спречуваат ризик од концентрација, организациската поставеност во процесот на управување со ризиците, поделба на надлежностите, прифатливи инструменти за намалување на ризикот, поставеноста на информативниот систем и системот за внатрешна контрола и ревизија.

Врз основа на усвоените политики, Управниот одбор донесува процедури и методологии за управување со ризиците на Банката во кои подетално се разработени процесите и активностите за управување со ризиците и кои овозможуваат јасна поделба на надлежностите меѓу организациските делови кои се носители и кои преземаат ризици и организациските делови кои се надлежни за управување со истите.

Одборот за управување со ризици редовно го следи и оценува системот за управување со ризиците, ги разгледува извештаите за управување со одделните ризици, воспоставува лимити за изложеност на ризици и го следи нивното остварување, како и други активности во согласност со законските одредби кои се во доменот на стратегиско управување со ризиците.

Извештаите за изложеноста на Банката на одделните ризици и резултатите од извршеното стрес-тестирање се разгледуваат и од страна на Одборот за ревизија.

Имплементацијата на политиките и процедурите се остварува на макрониво, преку централизирано управување со ризиците од страна на Дирекцијата за управување со ризици која работи во рамките на Секторот за стратешко банкарство, од една страна, како и на микрониво преку нивно почитување од страна на вработените во Секторот за комерцијално банкарство, односно лицата кои преку своите работни активности ја изложуваат Банката на ризик, од друга страна.

Банката во рамките на системот за управување со ризиците спроведува стрес-тест анализи за да го утврди влијанието на одделните ризици, но и на нивното меѓусебно влијание врз нејзината профитабилност и солвентност - коефициентот за адекватност на капиталот, кои, пак, претставуваат основа за антиципирање на настаните кои можат да имаат неповолно влијание врз идното работење.

2. Управување со ризици (продолжува)

2.1 Кредитен ризик

Кредитниот ризик претставува ризик од загуба поради неможноста нејзиниот клиент да ги намирава своите обврски кон неа, во договорениот износ и/или во договорените рокови.

Кредитниот ризик е најзначајниот ризик на кој е изложена Банката што произлегува оттаму што кредитната активност на Банката претставува доминантна позиција во нејзината вкупна актива. Имајќи го предвид големото значење на овој ризик во нејзиното целокупно работење, Банката постојано работи на унапредување на системот за управување со кредитниот ризик, и тоа како преку зголемување на ефикасноста на организациската структура така и преку модифицирање на методологијата за интерно рангирање на клиентите и утврдување исправка на вредност/поседна резерва.

Во насока на ефикасно управување со кредитниот ризик на кој е изложена Банката, во Политиката за управување со кредитен ризик дефинирани се лимити со кои се спречува ризикот од концентрација на кредитната изложеност и тоа од аспект на: сектор, дејност, географска локација, тип на обезбедување, тип на производ, валута и слично.

Изложеноста на кредитен ризик, исто така, се управува преку редовна анализа на способноста на позајмувачите да ги исполнат своите обврски по основ на камата и главнина.

Обезбедувањето претставува еден од најтрадиционалните и најчести начини за намалување на кредитниот ризик. Основните видови обезбедување за кредитите и побарувањата се следните:

- Хипотеки над станбен имот и деловен простор;
- Залог врз деловни средства како што се: опрема, залихи и побарувања;
- Залог врз финансиски инструменти како што се акции;
- Паричен депозит;
- Меница.

Банката, доколку оцени, а со цел намалување на кредитниот ризик, може да побара дополнително обезбедување од своите комитенти.

Политики и процедури

Банката ја утврдува очекуваната кредитна загуба на поединечна основа за секоја кредитна изложеност, преку утврдување на сегашната вредност на очекуваните парични текови коишто ќе настанат врз основа на таа кредитна изложеност. При утврдување на очекуваните парични текови, Банката вклучува и податоци за очекуваните промени на кредитната способност на клиентот, односно на квалитетот на проектот и/или други показатели.

2. Управување со ризици (продолжува)

2.1 Кредитен ризик (продолжува)

Износот на исправката на вредност за активните билансни побарувања на поединечна основа се утврдува како разлика помеѓу сметководствената вредност на билансните побарувања и сегашната вредност на проценетите надоместливи износи. Сегашната вредност на активните билансни побарувања се добива со дисконтирање на очекуваните идни парични текови по тие побарувања со употреба на ефективна каматна стапка утврдена врз основа на договорот.

Сегашната вредност на вонбилансните позиции, се утврдува само во случај на очекувани парични одливи врз основа на преземените потенцијални обврски и се добива со дисконтирање на очекуваните парични текови како резултат на плаќањата на Банката врз основа на преземените потенцијални обврски и на наплатите од клиентот, со тековниот пазарен принос на нискоризичните хартии од вредност издадени во иста валута и со ист рок на доставување како валутата И рокот на очекуваната наплата.

Банката врши исправка на вредноста, односно издвојува посебна резерва, во рамките на следните граници:

- од 0,01% до 5% од кредитната изложеност класифицирана во категоријата на ризик „А“;
- над 5% до 20% од кредитната изложеност класифицирана во категоријата на ризик „Б“;
- над 20% до 45% од кредитната изложеност класифицирана во категоријата на ризик „В“;
- над 45% до 70% од кредитната изложеност класифицирана во категоријата на ризик „Г“;
- над 70% до 100% од кредитната изложеност класифицирана во категоријата на ризик „Д“.

Банката не утврдува исправка на вредност, односно не издвојува посебна резерва за побарувањата од централната влада и централната банка за кои согласно со регулативата на Народна Банка за методологијата за утвдување на адекватност на капиталот променува пондер на ризичност од 0% и за кредитната изложеност којашто е обезбедена со првокласни инструменти на обезбедување.

За целите на финансиските извештаи за 2019 година, групите на кредитен ризик (Група 1, 2 и 3) од Методологијата за евидентирање и вреднување на сметководствените ставки и за подготовка на финансиските извештаи и категории за ризик од Одлуката за методологија за управување со кредитниот ризик, Банката ги поврза и извести на следниот начин:

- Во рамки на Група 1, изложеностите на кредитен ризик класифицирани во категорија на ризик „А“;
- во рамки на Група 2, изложеностите на кредитен ризик класифицирани во категории на ризик „Б“ и „В“, коишто немаат статус на нефункционална кредитна изложеност;
- во рамки на Група 3, изложеностите на кредитен ризик коишто имаат статус на нефункционална кредитна изложеност.

2.1 Кредитен ризик

А. Анализа на вкупната изложеност на кредитен ризик

во илјади денари

	Кредити на и побарувања од банки		Кредити на и побарувања од други комитенти		Вложувања во финансиски средства расположливи за продажба		Вложувања во финансиски средства кои се чуваат до достасување		Парични средства и парични еквиваленти		Побарувања за провизии и надомести		Останати побарувања		Вонбилансни изложености		Вкупно		
	тековна година 2019	претходна година 2018	тековна година 2019	претходна година 2018	тековна година 2019	претходна година 2018	тековна година 2019	претходна година 2018	тековна година 2019	претходна година 2018	тековна година 2019	претходна година 2018	тековна година 2019	претходна година 2018	тековна година 2019	претходна година 2018	тековна година 2019	претходна година 2018	
Изложеност на кредитен ризик, класификувана во Групата 1																			
Сметководствена вредност, пред исправка на вредноста/поседна резерва	-	60.005	4.623.657	4.373.259	-	-	1.197.724	1.258.482	1.113.670	1.084.176	1.298	1.481	123.036	11.669	441.852	484.914	7.501.237	7.273.986	
(Исправка на вредноста и посебна резерва)	-	(60)	(13.761)	(15.728)	-	-	-	-	(456)	(419)	(35)	(47)	(146)	(22)	(2.740)	(3.688)	(17.138)	(19.964)	
Сметководствена вредност, намалена за исправката на вредноста и посебната резерва	-	59.945	4.609.896	4.357.531	-	-	1.197.724	1.258.482	1.113.214	1.083.757	1.263	1.434	122.890	11.647	439.112	481.226	7.484.099	7.254.022	
Изложеност на кредитен ризик, класификувана во Групата 2																			
Сметководствена вредност, пред исправка на вредноста/поседна резерва	-	-	510.093	364.840	-	-	-	-	-	-	428	564	1	314	3.061	4.845	513.583	370.563	
(Исправка на вредноста и посебна резерва)	-	-	(37.791)	(27.664)	-	-	-	-	-	-	(100)	(129)	-	(99)	(536)	(558)	(38.427)	(28.450)	
Сметководствена вредност, намалена за исправката на вредноста и посебната резерва	-	-	472.302	337.176	-	-	-	-	-	-	328	435	1	215	2.525	4.287	475.156	342.113	
Изложеност на кредитен ризик, класификувана во Групата 3																			
Сметководствена вредност, пред исправка на вредноста/поседна резерва	-	-	117.373	150.422	-	-	-	-	-	-	2.253	4.929	11.138	8.603	2.003	-	132.767	163.954	
(Исправка на вредноста и посебна резерва)	-	-	(90.737)	(96.071)	-	-	-	-	-	-	(1.964)	(4.682)	(10.195)	(7.130)	(601)	-	(103.497)	(107.883)	
Сметководствена вредност, намалена за исправката на вредноста и посебната резерва	-	-	26.636	54.351	-	-	-	-	-	-	289	247	943	1.473	1.402	-	29.270	56.071	
Вкупна сметководствена вредност на побарувања со кредитен ризик пред исправката на вредноста и посебната резерва	-	60.005	5.251.123	4.888.521	-	-	1.197.724	1.258.482	1.113.670	1.084.176	3.979	6.974	134.175	20.586	446.916	489.759	8.147.587	7.808.503	
(Вкупна исправка на вредноста и посебна резерва)	-	(60)	(142.289)	(139.463)	-	-	-	-	(456)	(419)	(2.099)	(4.858)	(10.341)	(7.251)	(3.877)	(4.246)	(159.062)	(156.297)	
Вкупна сметководствена вредност на побарувања со кредитен ризик намалена за исправката на вредноста и посебната резерва	-	59.945	5.108.834	4.749.058	-	-	1.197.724	1.258.482	1.113.214	1.083.757	1.880	2.116	123.834	13.335	443.039	485.513	7.988.525	7.652.206	

ТТК БАНКА АД - Скопје
БЕЛЕШКИ КОН ФИНАНСИСКИТЕ ИЗВЕШТАИ

2.1 Кредитен ризик (продолжува)

Б. Вредност на обезбедувањето (објективна вредност) земено за заштита на кредитниот ризик

	Кредити на и побарувања од банки		Кредити на и побарувања од други комитенти		Вложувања во финансиски средства расположливи за продажба		Вложувања во финансиски средства кои се чуваат до достасување		Парични средства и парични еквиваленти		Останати побарувања		Вонбилансни изложености		Вкупно	
	тековна година 2019	претходна година 2018	тековна година 2019	претходна година 2018	тековна година 2019	претходна година 2018	тековна година 2019	претходна година 2018	тековна година 2019	претходна година 2018	тековна година 2019	претходна година 2018	тековна година 2019	претходна година 2018	тековна година 2019	претходна година 2018
<i>во илјади денари</i>																
<i>Вредност на обезбедувањето на кредитната изложеност</i>																
Првокласни инструменти за обезбедување	-	-	108.449	123.064	-	-	-	-	-	-	2.303	1.073	15.455	30.427	126.207	154.564
парични депозити (во депо и/или ограничени на сметки во банката)	-	-	108.449	123.064	-	-	-	-	-	-	2.303	1.073	15.455	30.427	126.207	154.564
државни хартии од вредност	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
државни безусловни гаранции	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
банкарски гаранции	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Гаранции од друштва за осигурување и полиси за осигурување	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Корпоративни гаранции (освен банкарски и од друштва за осигурување)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Гаранции од физички лица	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Залог на недвижен имот	-	-	8.443.228	8.133.157	-	-	-	-	-	-	12.107	2.776	468.774	587.076	8.924.109	8.723.009
имот за сопствена употреба (станови, куќи)	-	-	3.847.377	3.284.741	-	-	-	-	-	-	4.787	530	64.605	75.776	3.916.769	3.361.047
имот за вршење дејност	-	-	4.595.851	4.848.416	-	-	-	-	-	-	7.320	2.246	404.169	511.300	5.007.340	5.361.962
Залог на подвижен имот	-	-	139.969	155.720	-	-	-	-	-	-	75	9.111	4.922	883	144.966	165.714
Останати видови на обезбедување	-	-	33.797	49.807	-	-	-	-	-	-	26	21	1.210	1.733	35.033	51.561
Вкупна вредност на обезбедувањето на кредитната изложеност	-	-	8.725.443	8.461.748	-	-	-	-	-	-	14.511	12.981	490.361	620.119	9.230.315	9.094.848

2.1 Кредитен ризик (продолжува)

В. Концентрација на кредитниот ризик по сектори и дејности

	Кредити на и побарувања од банки		Кредити на и побарувања од други комитенти		Вложувања во финансиски средства расположливи за продажба		Вложувања во финансиски средства кои се чуваат до достасување		Парични средства и парични еквиваленти		Побарувања за провизии и надомести		Останати побарувања		Вонбилансни изложености		Вкупно	
	тековна година 2019	претходна година 2018	тековна година 2019	претходна година 2018	тековна година 2019	претходна година 2018	тековна година 2019	претходна година 2018	тековна година 2019	претходна година 2018	тековна година 2019	претходна година 2018	тековна година 2019	претходна година 2018	тековна година 2019	претходна година 2018	тековна година 2019	претходна година 2018
<i>во илјади денари</i>																		
Нерезиденти	-	-	-	-	-	-	-	-	216.056	230.989	-	-	-	-	-	-	216.056	230.989
Земјоделство, шумарство и рибарство	-	-	103.256	114.580	-	-	-	-	-	-	45	46	-	112	14.277	20.379	117.578	135.117
Рударство и вадење на камен	-	-	14.792	12.136	-	-	-	-	-	-	15	11	-	-	13	348	14.820	12.495
Прехрамбена индустрија	-	-	89.193	119.211	-	-	-	-	-	-	14	56	-	-	1.574	20.637	90.781	139.904
Текстилна индустрија и производство на облека и обувки	-	-	78.042	51.783	-	-	-	-	-	-	21	38	5	-	55.181	27.965	133.249	79.786
Хемиска индустрија, производство на градежни материјали, производство и преработка на горива, фармацевтска индустрија	-	-	49.581	56.921	-	-	-	-	-	-	41	20	4	103	119	11.853	49.745	68.897
Производство на метали, машини, алати и опрема	-	-	17.382	21.365	-	-	-	-	-	-	18	63	-	-	4.584	604	21.984	22.032
Останата преработувачка индустрија	-	-	78.628	77.830	-	-	-	-	-	-	21	23	-	-	2.067	1.453	80.716	79.306
Снабдување со електрична енергија, гас, пара и климатизација	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	16	69	-	-	8.119	8.120	8.135	8.189
Снабдување со вода, отстранување на отпадни води, управување со отпад и дејности за санација на околината	-	-	24.823	23.962	-	-	-	-	-	-	10	10	-	-	-	1	24.833	23.973
Градежништво	-	-	622.678	521.466	-	-	-	-	-	-	208	196	9	136	44.500	54.717	667.395	576.515
Трговија на големо и трговија на мало, поправка на моторни возила и мотоцикли	-	-	554.346	674.630	-	-	-	-	-	-	265	331	870	8.126	36.720	33.209	592.201	716.296

2.1 Кредитен ризик (продолжува)
В. Концентрација на кредитниот ризик по сектори и дејности

	Кредити на и побарувања од банки		Кредити на и побарувања од други комитенти		Вложувања во финансиски средства расположливи за продажба		Вложувања во финансиски средства кои се чуваат до достасување		Парични средства и парични еквиваленти		Побарувања за провизии и надомести		Останати побарувања		Вонбилансни изложености		Вкупно	
	тековна година 2019	претходна година 2018	тековна година 2019	претходна година 2018	тековна година 2019	претходна година 2018	тековна година 2019	претходна година 2018	тековна година 2019	претходна година 2018	тековна година 2019	претходна година 2018	тековна година 2019	претходна година 2018	тековна година 2019	претходна година 2018	тековна година 2019	претходна година 2018
<i>во илјади денари</i>																		
Транспорт и складирање	-	-	145.859	184.483	-	-	-	-	-	-	199	140	10	5	111.628	133.265	257.696	317.893
Објекти за сместување и сервисни дејности со храна	-	-	109.334	94.699	-	-	-	-	-	-	29	63	102	30	6.718	8.799	116.183	103.591
Информации и комуникации	-	-	4.370	2.700	-	-	-	-	-	-	12	23	-	-	2.876	5.258	7.258	7.981
Финансиски дејности и дејности на осигурување	-	59.945	461	716	-	-	-	-	897.158	852.768	47	46	122.760	3.984	-	-	1.020.426	917.459
Дејности во врска со недвижен имот	-	-	7.136	-	-	-	-	-	-	-	3	3	-	0	-	23.676	7.139	23.679
Стручни, научни и технички дејности	-	-	34.192	72.262	-	-	-	-	-	-	37	39	1	0	7.613	6.548	41.843	78.849
Административни и помошни услужни дејности	-	-	13.275	18.091	-	-	-	-	-	-	23	21	24	31	4.262	4.314	17.584	22.457
Јавна управа и одбрана, задолжително социјално осигурување	-	-	-	-	-	-	1.197.724	1.258.482	-	-	11	2	-	-	-	-	1.197.735	1.258.484
Образование	-	-	3.887	11.058	-	-	-	-	-	-	3	2	-	-	-	-	3.890	11.060
Дејности на здравствена и социјална заштита	-	-	48.000	66.761	-	-	-	-	-	-	9	24	-	78	969	1.241	48.978	68.104
Уметност, забава и рекреација	-	-	4.719	3.273	-	-	-	-	-	-	10	10	-	-	1.114	-	5.843	3.283
Други услужни дејности	-	-	2.744	16.989	-	-	-	-	-	-	17	14	-	-	48	148	2.809	17.151
Дејности на домаќинствата како работодавачи, дејности на домаќинствата кои произведуваат разновидна стока и вршат различни услуги за сопствени потреби	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Дејности на екстериторијални организации и тела	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Физички лица	-	-	3.084.118	2.579.712	-	-	-	-	-	-	702	769	49	729	138.808	121.361	3.223.677	2.702.571
Трговци поединци и физички лица кои не се сметаат за трговци	-	-	18.018	24.430	-	-	-	-	-	-	104	97	-	1	1.849	1.617	19.971	26.145
Вкупно	-	59.945	5.108.834	4.749.058	-	-	1.197.724	1.258.482	1.113.214	1.083.757	1.880	2.116	123.834	13.335	443.039	485.513	7.988.525	7.652.206

2.1 Кредитен ризик (продолжува)

Г. Концентрација на кредитниот ризик по географска локација

	Кредити на и побарувања од банки		Кредити на и побарувања од други комитенти		Вложувања во финансиски средства расположливи за продажба		Вложувања во финансиски средства кои се чуваат до доспевање		Парични средства и парични еквиваленти		Побарувања за провизии и надомести		Останати побарувања		Вонбилансни изложености		Вкупно	
	тековна година 2019	претходна година 2018	тековна година 2019	претходна година 2018	тековна година 2019	претходна година 2018	тековна година 2019	претходна година 2018	тековна година 2019	претходна година 2018	тековна година 2019	претходна година 2018	тековна година 2019	претходна година 2018	тековна година 2019	претходна година 2018	тековна година 2019	претходна година 2018
<i>во илјади денари</i>																		
Географска локација																		
Република Македонија	-	59.945	5.108.830	4.749.058	-	-	1.197.724	1.258.482	897.159	852.768	1.880	2.116	123.835	13.334	443.041	485.514	7.772.469	7.421.217
Земји-членки на Европската Унија	-	-	-	-	-	-	-	-	216.056	230.989	-	-	-	-	-	-	216.056	230.989
Европа (останато)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Земји-членки на ОЕЦД (без европските земји-членки на ОЕЦД)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Останато (наведете ја поединечно изложеноста која претставува повеќе од 10% од вкупната кредитна изложеност)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Вкупно	-	59.945	5.108.830	4.749.058	-	-	1.197.724	1.258.482	1.113.215	1.083.757	1.880	2.116	123.835	13.334	443.041	485.514	7.988.525	7.652.206

2.1 Кредитен ризик (продолжува)

Д. Анализа на кредитниот ризик на средствата кои се мерат по објективна вредност преку билансот на успех

	Средства за тргување				Финансиски средства по објективна вредност преку Билансот на успех определни како такви при почетното признавање								Вкупно	
	Должнички хартии од вредност за тргување		Сопственички хартии од вредност за тргување		Должнички хартии од вредност		Сопственички хартии од вредност		Кредити на и побарувања од банки		Кредити на и побарувања од други комитенти			
	тековна година 2019	претходна година 2018	тековна година 2019	претходна година 2018	тековна година 2019	претходна година 2018	тековна година 2019	претходна година 2018	тековна година 2019	претходна година 2018	тековна година 2019	претходна година 2018	тековна година 2019	претходна година 2018
<i>во илјади денари</i>														
Сметководствена вредност на финансиските средства кои се мерат по објективна вредност														
категија на ризик _____	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
категија на ризик _____	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
категија на ризик _____	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
категија на ризик _____	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
категија на ризик _____	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
категија на ризик _____	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
категија на ризик _____	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
категија на ризик _____	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
категија на ризик _____	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
категија на ризик _____	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Вкупна сметководствена вредност	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

2.2 Ризик на ликвидност

Ликвидносен ризик е ризикот од загуба што се јавува кога Банката не може да обезбеди доволно парични средства за намирување на своите обврски во рокот на нивното достасување, или може да ги обезбеди потребните средства со многу повисоки трошоци.

Банката е изложена на дневни повлекувања на средства од своите расположиви готовински ресурси на тековните сметки, достасаните депозити, по основ на одобрени кредити, како и останати повлекувања.

Под управување со ликвидносен ризик се подразбира управување со активата и пасивата на начин што ќе овозможи навремено и редовно плаќање на обврските, во нормални или во вонредни услови на работење на Банката.

Банката има воспоставено Политика за управување со ликвидносен ризик, која е усвоена од страна на Надзорниот одбор на Банката и истата редовно се ревидира. Во политиката е дефиниран начинот на управување со ликвидноста на Банката преку утврдување на основните цели, основните компоненти на системот за управување со ликвидносен ризик (организациска структура, постапки и процедури за внатрешна контрола и ревизија, информативен систем, стрес-тестирање и план за управување со ликвидносниот ризик во вонредни услови), основните елементи на процесот на одржување на соодветно ниво на ликвидност.

Банката има воспоставено процедури и методологија за управување со ликвидноста, кои се донесени од страна на Управниот одбор на Банката и истите редовно се ревидираат.

Планирање и следење на приливите и одливите на паричните средства, воспоставување и одржување соодветна рочна структура, следење на изворите на средства и нивна концентрација, стапки на ликвидност, интерни ликвидносни показатели, исполнување на законската обврска за задолжителна резерва во денари и девизи, анализа на денарска и девизна оперативна ликвидност, стрес-тестирање и друго се методи кои се користат за управување со ликвидносниот ризик. Извештаите за ликвидност на редовна основа се доставуваат до Одборот за управување со ризици и до НБРСМ.

Следните табели ги анализираат средствата и обврските на Банката, групирани според нивната договорна достасаност, односно преостанатиот период од датумот на известувањето до договорениот. Прикажаните износи се намалени за износите на акумулирана амортизација, исправка на вредност и издвоената посебна резерва.

2.2 Ризик на ликвидност

Анализа според достасаноста на финансиските средства и обврски (преостаната рочност)

<i>во илјади денари</i>	до 1 месец	од 1 до 3 месеци	од 3 до 12 месеци	од 1 до 2 години	од 2 до 5 години	над 5 години	Вкупно
2019 (тековна година)							
Финансиски средства							
Парични средства и парични еквиваленти	1.829.230	-	10.649	201.903	-	-	2.041.782
Средства за тргување	51.457	-	-	-	-	-	51.457
Финансиски средства по објективна вредност преку Билансот на успех							
определени како такви при почетното признавање	-	-	-	-	-	-	-
Дериватни средства чувани за управување со ризик	-	-	-	-	-	-	-
Кредити на и побарувања од банки	-	-	-	-	-	-	-
Кредити на и побарувања од други комитенти	117.539	183.284	1.018.472	658.445	1.441.719	1.813.351	5.232.810
Вложувања во хартии од вредност	610	118.604	785.549	200.753	177.066	-	1.282.582
Вложувања во придружени друштва	-	-	-	-	-	-	-
Побарувања за данок на добивка (тековен)	-	-	-	-	-	-	-
Останати побарувања	131.087	-	13.564	-	-	-	144.651
Заложени средства	-	-	-	-	-	-	-
Одложени даночни средства	-	-	-	-	-	-	-
Вкупна финансиски средства	2.129.923	301.888	1.828.234	1.061.101	1.618.785	1.813.351	8.753.282
Финансиски обврски							
Обврски за тргување	-	-	-	-	-	-	-
Финансиски обврски по објективна вредност преку Билансот на успех,							
определени како такви при почетното признавање	-	-	-	-	-	-	-
Дериватни обврски чувани за управување со ризик	-	-	-	-	-	-	-
Депозити на банки	226	-	-	-	-	-	226
Депозити на други комитенти	3.902.606	378.763	1.992.990	430.959	428.566	-	7.133.884
Издадени должнички хартии од вредност	-	-	-	-	-	-	-
Обврски по кредити	205.851	4.312	38.395	39.806	84.105	11.766	384.235
Субординирани обврски	-	-	973	-	92.228	-	93.201
Обврски за данок на добивка (тековен)	1.944	-	-	-	-	-	1.944
Одложени даночни обврски	-	-	-	-	-	-	-
Останати обврски	87.204	-	-	-	-	-	87.204
Вкупно финансиски обврски	4.197.831	383.075	2.032.358	470.765	604.899	11.766	7.700.694
Вонбилансни ставки							
Вонбилансна актива	-	-	-	-	-	-	-
Вонбилансна пасива	27.251	54.485	236.087	71.970	57.124	-	446.917
Рочна неусогласеност	(2.095.159)	(135.672)	(440.211)	518.366	956.762	1.801.585	605.671

2.2 Ризик на ликвидност (продолжува)

Анализа според достасаноста на финансиските средства и обврски (преостаната рочност)

Постојат индикации за рочна неусогласеност за периодот од 1 до 12 месеци. Основна причина за оваа неусогласеност е фактот што краткорочните извори на средства се ангажирани за одобрување кредити со подолг временски период на доспевање. За потребите на управување со ликвидносен ризик, Банката изработува и очекувана рочна структура во која е вграден елементот на предвидување и истата укажува на стабилна состојба на депозитите повидување и трансакциските сметки односно позитивен ликвидносен јаз во првите три рочни блока.

<i>во илјади денари</i>	до 1 месец	од 1 до 3 месеци	од 3 до 12 месеци	од 1 до 2 години	од 2 до 5 години	над 5 години	Вкупно
2018 (претходна година)							
Финансиски средства							
Парични средства и парични еквиваленти	1.656.123	-	-	194.823	-	-	1.850.946
Средства за тргување	29.707	-	-	-	-	-	29.707
Финансиски средства по објективна вредност преку Билансот на успех определени како такви при почетното признавање	-	-	-	-	-	-	-
Дериватни средства чувани за управување со ризик	-	-	-	-	-	-	-
Кредити на и побарувања од банки	60.005	-	-	-	-	-	60.005
Кредити на и побарувања од други комитенти	114.771	202.868	1.139.539	634.112	1.354.442	1.432.639	4.878.371
Вложувања во хартии од вредност	26.080	333.364	466.502	266.298	250.860	-	1.343.104
Вложувања во придружени друштва	-	-	-	-	-	-	-
Побарувања за данок на добивка (тековен)	-	-	-	-	-	-	-
Останати побарувања	19.743	-	13.532	141	-	-	33.416
Заложени средства	-	-	-	-	-	-	-
Одложени даночни средства	-	-	-	-	-	-	-
Вкупна финансиски средства	1.906.429	536.232	1.619.573	1.095.374	1.605.302	1.432.639	8.195.549
Финансиски обврски							
Обврски за тргување	-	-	-	-	-	-	-
Финансиски обврски по објективна вредност преку Билансот на успех, определени како такви при почетното признавање	-	-	-	-	-	-	-
Дериватни обврски чувани за управување со ризик	-	-	-	-	-	-	-
Депозити на банки	159	-	-	-	-	-	159
Депозити на други комитенти	3.345.229	639.981	1.836.618	807.070	171.656	-	6.800.554
Издадени должнички хартии од вредност	-	-	-	-	-	-	-
Обврски по кредити	25.512	208	63.623	59.070	98.227	34.396	281.036
Субординирани обврски	-	-	-	-	-	-	-
Обврски за данок на добивка (тековен)	646	-	-	-	-	-	646
Одложени даночни обврски	-	-	-	-	-	-	-
Останати обврски	80.127	-	-	-	-	-	80.127
Вкупно финансиски обврски	3.451.673	640.189	1.900.241	866.140	269.883	34.396	7.162.522
Вонбилансни ставки							
Вонбилансна актива	-	-	-	-	-	-	-
Вонбилансна пасива	65.913	35.839	180.192	138.764	69.052	-	489.760
Рочна неусогласеност	(1.611.157)	(139.796)	(460.860)	90.470	1.266.367	1.398.243	543.267

2.3 Пазарен ризик

Пазарен ризик е ризикот дека промените во пазарните цени како што се промена во каматните стапки, промена во цена на капиталот, девизните курсеви и/или пазарните цени на хартиите од вредност ќе влијаат неповолно врз приходите на Банката или на вредноста на поседуваните финансиски инструменти. Целта на управување со пазарен ризик е да се управува да се контролира изложеноста на пазарен ризик во рамки на прифатливи лимити, со оптимизирање на приносот.

Каматен ризик

Банката е изложена на ефектите од флукуацијата на нивоата на пазарните каматни стапки врз нејзината финансиска состојба и парични текови.

Ризик од промена на каматните стапки во портфолиото на банкарските активности преставува ризик од загуба којашто произлегува од неповолните промени на каматните стапки, а коишто влијаат на позициите во портфолиото на банкарските активности на Банката.

Банката има воспоставено Политика за управување со ризик од промена на каматните стапки во портфолиото на банкарски активности, која е усвоена од страна на Надзорниот одбор на Банката и истата редовно се ревидира. Со Политиката за управување со ризикот од промена на каматните стапки се дефинира начинот на поставеноста и/или спроведувањето на следните компоненти: оцена, следење и контрола на ризикот од промена на каматните стапки во портфолиото на банкарски активности, лимити на изложеност на ризик, организациска структура за управување со ризикот од промена на каматните стапки, постапки и процедури за внатрешна контрола и ревизија, информативен систем и стрес-тестирање.

При оцена на изложеноста на ризик од промена на каматните стапки во портфолиото на банкарски активности, Банката ги има предвид сите позиции од портфолиото на банкарските активности коишто се чувствителни на промените на каматните стапки, поради што можат да влијаат врз добивката и сопствените средства на Банката. Банката ја утврдува промената на економската вредност на портфолиото на банкарските активности како резултат на изложеноста на ризикот од промена на каматните стапки, со примена на стандарден каматен шок.

Банката е чувствителна на промените на каматните стапки во портфолиото на банкарските активности, бидејќи за дел на каматоносните средства и обврски Банката го задржува правото за менување на каматните стапки.

2.3. Пазарен ризик

Анализа на чувствителноста на средствата и обврските на промени на

2.3.1 пазарниот ризик

А. Анализа на чувствителноста на промените на пазарниот ризик на средствата и обврските

	Добивка/Загуба	Сопствени средства	Активна пондерирана според ризици	Стапка на адекватност на капиталот
	во илјади денари	во илјади денари	во илјади денари	во %
2019 (тековна година)				
Износ пред анализи на чувствителност/стрес-тестови (состојба на 31.12.2019)	108.369	1.070.223	6.322.080	16,93%
Ефекти од примена на сценарија				
Ризик од промена на девизен курс (наведете ги одделно различните сценарија, вклучително и основните карактеристики на сценариото)				
Сценарио 1 - Аpreciјација на денарот во однос на еврото за 10%	(15.347)	1.054.876	6.067.726	17,39%
Сценарио 2 - Депрецијација на денарот во однос на еврото за 20%	30.695	1.100.918	6.830.789	16,12%
Ризик од промена на каматните стапки (наведете ги одделно различните сценарија, вклучително и основните карактеристики на сценариото)				
Сценарио 1 - Зголемување на пасивните прилагодливи каматни стапки за 1 процентен поен	(2.176)	1.068.047	6.322.080	16,89%
Сценарио 2 - Намалување на активните прилагодливи каматни стапки за 2 процентни поени	(19.994)	1.050.229	6.322.080	16,61%
Сценарио 3 - Намалување на активните променливи каматни стапки за 0,5 процентен поен	(15.060)	1.052.987	6.322.080	16,66%
Ризик од промена на пазарната цена кај вложувањата во сопственички хартии од вредност (наведете ги одделно различните сценарија, вклучително и основните карактеристики на сценариото)				
Сценарио 1 - Цените на акциите кои котираат на Македонската берза на хартии од вредност се намалиле за 30%	(15.437)	1.054.786	6.306.643	16,72%
Сценарио 2 - Цените на акциите кои котираат на Македонската берза на хартии од вредност се намалиле за 50%	(25.728)	1.044.495	6.296.352	16,59%
Комбинирани сценарија, ако има (наведете ги одделно различните сценарија, вклучително и основните карактеристики на сценариото)				
Претпоставки:				
- Инфлација од 20% на годишно ниво;				
- Депрецијација на денарот во однос на еврото за 20%;				
- Пораст на пасивните каматни стапки за 1 процентен поен на годишно ниво;				
- Миграција на 15% од кредитната изложеност на физички лица и трговци поединци во следната полоша категорија на ризик;				
- Миграција на 50% од кредитната изложеност на нефинансиски правни лица во девизи и во денари со девизна клаузула во следната полоша категорија на ризик;				
- Пад на цените на хартиите од вредност за 50%.				
	(47.332)	1.022.891	6.769.998	15,11%

2.3 Пазарен ризик (продолжува)

2.3.1 Анализа на чувствителноста на средствата и обврските на промени на пазарниот ризик

А. Анализа на чувствителноста на промените на пазарниот ризик на средствата и обврските

2018 (претходна година)

Износ пред анализи на чувствителност/стрес-тестови (состојба на 31.12.2018)

Ефекти од примена на сценарија

Ризик од промена на девизен курс (наведете ги одделно различните сценарија, вклучително и основните карактеристики на сценариото)

Сценарио 1 - Аpreciјација на денарот во однос на еврото за 10%

Сценарио 2 - Депрецијација на денарот во однос на еврото за 20%

Ризик од промена на каматните стапки (наведете ги одделно различните сценарија, вклучително и основните карактеристики на сценариото)

Сценарио 1 - Пораст на активните прилагодливи каматни стапки за 3 процентни поени и истовремен пораст на пасивните прилагодливи каматни стапки за 2 процентни поени

Сценарио 2 - Пораст на активните и пасивните прилагодливи каматни стапки за 3 процентни поени

Ризик од промена на пазарната цена кај вложувањата во сопственички хартии од вредност (наведете ги одделно различните сценарија, вклучително и основните карактеристики на сценариото)

Сценарио 1 - Цените на акциите кои котираат на Македонската берза на хартии од вредност се намалиле за 30%

Сценарио 2 - Цените на акциите кои котираат на Македонската берза на хартии од вредност се намалиле за 50%

Комбинирани сценарија, ако има (наведете ги одделно различните сценарија, вклучително и основните карактеристики на сценариото)

Претпоставки:

- Инфлација од 20% на годишно ниво;
- Депрецијација на денарот во однос на еврото за 20%;

- Пораст на каматните стапки за 5 процентни поени на годишно ниво;

- Миграција на 15% од кредитната изложеност на физички лица и трговци поединци во следната полоша категорија на ризик;

- Миграција на 50% од кредитната изложеност на нефинансиски правни лица во девизи и во денари со девизна клаузула во следната полоша категорија на ризик;

- Пад на цените на хартиите од вредност за 50%.

Добивка/Загуба во илјади денари	Сопствени средства во илјади денари	Актива пондерирана според ризици во илјади денари	Стапка на адекватност на капиталот во %
101.276	970.899	5.942.707	16,34%
(5.350)	965.549	5.712.833	16,90%
10.700	981.599	6.402.455	15,33%
(8.291)	962.608	5.942.707	16,20%
(31.775)	939.124	5.942.707	15,80%
(8.912)	961.987	5.933.795	16,21%
(14.854)	956.045	5.927.853	16,13%
(50.820)	920.079	6.349.226	14,49%

2.3 Пазарен ризик (продолжува)

Анализа на чувствителноста на средствата и обврските на промени на

2.3.1 пазарниот ризик

Б. Анализа на вредноста изложена на пазарен ризик за портфолиото за тргување

	Тековна година 2019				Претходна година 2018			
	состојба на 31 декември	просечна вредност	највисока вредност (максимум)	најниска вредност (минимум)	состојба на 31 декември	просечна вредност	највисока вредност (максимум)	најниска вредност (минимум)
<i>во илјади денари</i>								
Вредност изложена на ризик кај каматоносните инструменти	-	-	-	-	-	-	-	-
Вредност изложена на ризик кај инструментите во странска валута	-	-	-	-	-	-	-	-
Вредност изложена на ризик кај сопственичките инструменти	-	-	-	-	-	-	-	-
Варијанса (ефект на нетирање)	-	-	-	-	-	-	-	-
Вкупно	-	-	-	-	-	-	-	-

2.3 Пазарен ризик

Анализа на ризикот од промена на каматните стапки на финансиските средства

2.3.2 и обврски (без средствата за тргување)

А. Анализа на чувствителноста на промени на каматните стапки

Извештај за промена на економската вредност за позиции од портфолиото на банкарски активности на 31.12.2019 година

	Позиција	Валута	Износ
1,1	НЕТО-ПОНДЕРИРАНА ПОЗИЦИЈА ЗА ВАЛУТА EUR (ФКС + ВКС + ПКС)	EUR	(12.089)
1,2	НЕТО-ПОНДЕРИРАНА ПОЗИЦИЈА ЗА ВАЛУТА MKD (ФКС + ВКС + ПКС)	MKD	16.417
1,3	НЕТО-ПОНДЕРИРАНА ПОЗИЦИЈА ЗА ВАЛУТА MKDKIEUR (ФКС + ВКС + ПКС)	MKDKIEUR	7.801
1,4	НЕТО-ПОНДЕРИРАНА ПОЗИЦИЈА ЗА ВАЛУТА ostan (ФКС + ВКС + ПКС)	Ostan	(757)
2	ВКУПНА ПОНДЕРИРАНА ВРЕДНОСТ - ПРОМЕНА НА ЕКОНОМСКАТА ВРЕДНОСТ НА ПОРТФОЛИОТО НА БАНКАРСКИ АКТИВНОСТИ (1.1 + 1.2 + 1.3 + 1.4)		11.373
3	СОПСТВЕНИ СРЕДСТВА		1.070.223
4	ВКУПНА ПОНДЕРИРАНА ВРЕДНОСТ/СОПСТВЕНИ СРЕДСТВА (2/3*100)		1,1%

Извештај за промена на економската вредност за позиции од портфолиото на банкарски активности на 31.12.2018 година

	Позиција	Валута	Износ
1,1	НЕТО-ПОНДЕРИРАНА ПОЗИЦИЈА ЗА ВАЛУТА EUR (ФКС + ВКС + ПКС)	EUR	(14.863)
1,2	НЕТО-ПОНДЕРИРАНА ПОЗИЦИЈА ЗА ВАЛУТА MKD (ФКС + ВКС + ПКС)	MKD	32.114
1,3	НЕТО-ПОНДЕРИРАНА ПОЗИЦИЈА ЗА ВАЛУТА MKDKIEUR (ФКС + ВКС + ПКС)	MKDKIEUR	10.800
1,4	НЕТО-ПОНДЕРИРАНА ПОЗИЦИЈА ЗА ВАЛУТА ostan (ФКС + ВКС + ПКС)	Ostan	(958)
2	ВКУПНА ПОНДЕРИРАНА ВРЕДНОСТ - ПРОМЕНА НА ЕКОНОМСКАТА ВРЕДНОСТ НА ПОРТФОЛИОТО НА БАНКАРСКИ АКТИВНОСТИ (1.1 + 1.2 + 1.3 + 1.4)		27.093
3	СОПСТВЕНИ СРЕДСТВА		970.899
4	ВКУПНА ПОНДЕРИРАНА ВРЕДНОСТ/СОПСТВЕНИ СРЕДСТВА (2/3*100)		2,8%

2.3 Пазарен ризик (продолжува)

2.3.2 Анализа на ризикот од промена на каматните стапки на финансиските средства и обврски (без средствата за тргување)

Б. Анализа на усогласеноста на каматните стапки

	до 1 месец	од 1 до 3 месеци	од 3 до 12 месеци	од 1 до 2 години	од 2 до 5 години	над 5 години	Вкупно каматносни средства / обврски
<i>во илјади денари</i>							
2019 (тековна година)							
Финансиски средства							
Парични средства и парични еквиваленти	610.780	-	-	-	-	-	610.780
Финансиски средства по објективна вредност преку Билансот на успех, определени како такви при почетното признавање	-	-	-	-	-	-	-
Кредити на и побарувања од банки	-	-	-	-	-	-	-
Кредити на и побарувања од други комитенти	107.810	1.151.315	3.356.410	176.574	237.066	23.220	5.052.395
Вложувања во хартии од вредност	610	115.837	699.504	200.753	177.066	-	1.193.770
Останата неспомната каматочувствителна актива	-	-	-	-	-	-	-
Вкупно каматочувствителни финансиски средства	719.200	1.267.152	4.055.914	377.327	414.132	23.220	6.856.945

2.3 Пазарен ризик (продолжува)

2.3.2 Анализа на ризикот од промена на каматните стапки на финансиските средства и обврски (без средствата за тргување)

Б. Анализа на усогласеноста на каматните стапки

<i>во илјади денари</i>	до 1 месец	од 1 до 3 месеци	од 3 до 12 месеци	од 1 до 2 години	од 2 до 5 години	над 5 години	Вкупно каматноосни средства / обврски
Финансиски обврски							
Финансиски обврски по објективна вредност преку Билансот на успех, определени како такви при почетното признавање	-	-	-	-	-	-	-
Депозити на банки	-	-	-	-	-	-	-
Депозити на други комитенти	370.183	463.514	1.921.815	419.711	418.830	-	3.594.053
Издадени должнички хартии од вредност	-	-	-	-	-	-	-
Обврски по кредити	205.355	51.294	29.759	31.836	63.405	2.088	383.737
Субординирани обврски и хибридни инструменти	-	-	-	-	92.228	-	92.228
Останати неспомнати каматочувствителни обврски	-	-	-	-	-	-	-
Вкупно каматочувствителни финансиски обврски	575.538	514.808	1.951.574	451.547	574.463	2.088	4.070.018
Нето-билансна позиција	143.662	752.344	2.104.340	(74.220)	(160.331)	21.132	2.786.927
Вонбилансни каматочувствителни активни позиции	-	-	-	-	-	-	-
Вонбилансни каматочувствителни пасивни позиции	-	-	-	-	-	-	-
Нето-вонбилансна позиција	-	-	-	-	-	-	-
Вкупна нето-позиција	143.662	752.344	2.104.340	(74.220)	(160.331)	21.132	2.786.927

2.3. Пазарен ризик (продолжува)

2.3.2. Анализа на ризикот од промена на каматните стапки на финансиските средства и обврски (без средствата за тргување)

Б. Анализа на усогласеноста на каматните стапки (продолжува)

	до 1 месец	од 1 до 3 месеци	од 3 до 12 месеци	од 1 до 2 години	од 2 до 5 години	над 5 години	Вкупно каматоносни средства / обврски
<i>во илјади денари</i>							
2018 (претходна година)							
Финансиски средства							
Парични средства и парични еквиваленти	774.472	-	-	-	-	-	774.472
Финансиски средства по објективна вредност преку Билансот на успех, определени како такви при почетното признавање	-	-	-	-	-	-	-
Кредити на и побарувања од банки	59.940	-	-	-	-	-	59.940
Кредити на и побарувања од други комитенти	99.597	1.763.841	2.274.014	185.382	275.501	69.872	4.668.207
Вложувања во хартии од вредност	33.993	328.417	462.266	176.628	250.860	-	1.252.164
Останата неспомнатата каматочувствителна актива	-	-	-	-	-	-	-
Вкупно каматочувствителни финансиски средства	968.002	2.092.258	2.736.280	362.010	526.361	69.872	6.754.783

2.3. Пазарен ризик (продолжува)

2.3.2 Анализа на ризикот од промена на каматните стапки на финансиските средства и обврски (без средствата за тргување)

Б. Анализа на усогласеноста на каматните стапки (продолжува)

<i>во илјади денари</i>	до 1 месец	од 1 до 3 месеци	од 3 до 12 месеци	од 1 до 2 години	од 2 до 5 години	над 5 години	Вкупно каматоносни средства / обврски
Финансиски обврски							
Финансиски обврски по објективна вредност преку Билансот на успех определени како такви при почетното признавање	-	-	-	-	-	-	-
Депозити на банки	-	-	-	-	-	-	-
Депозити на други комитенти	389.248	1.276.543	1.403.433	647.902	154.993	-	3.872.119
Издадени должнички хартии од вредност	-	-	-	-	-	-	-
Обврски по кредити	24.787	75.476	40.465	45.313	75.385	18.885	280.311
Субординирани обврски и хибридни инструменти	-	-	-	-	-	-	-
Останати неспомнати каматочувствителни обврски	-	-	-	-	-	-	-
Вкупно каматочувствителни финансиски обврски	414.035	1.352.019	1.443.898	693.215	230.378	18.885	4.152.430
Нето-билансна позиција	553.967	740.239	1.292.382	(331.205)	295.983	50.987	2.602.353
Вонбилансни каматочувствителни активни позиции	-	-	-	-	-	-	-
Вонбилансни каматочувствителни пасивни позиции	-	-	-	-	-	-	-
Нето-вонбилансна позиција	553.967	740.239	1.292.382	(331.205)	295.983	50.987	2.602.353
Вкупна нето-позиција	553.967	740.239	1.292.382	(331.205)	295.983	50.987	2.602.353

2.3 Пазарен ризик (продолжува)

2.3.3 Валутен ризик

Валутниот ризик е ризик од загуба заради промена на меѓувалутарните курсеви и/или промена на вредноста на денарот во однос на вредноста на другите странски валути.

Банката има воспоставено Политика за управување со валутниот ризик, која е усвоена од страна на Надзорниот одбор на Банката и истата редовно се ревидира. Во политиката се дефинирани елементите за ефективен процес на управување со валутниот ризик (организациска структура, информативен систем и сл.), како и идентификација и мерење на валутниот ризик, изворите на валутен ризик, показатели на изложеност, лимити на изложеност, механизми на контрола и следење на валутниот ризик.

2.3 Пазарен ризик (продолжува)

2.3.3 Валутен ризик (продолжува)

<i>во илјади денари</i>	МКД	ЕУР	УСД	ЦХФ	ГБП	Други валути	Вкупно
2019 (тековна година)							
Монетарни средства							
Парични средства и парични еквиваленти	1.405.828	334.579	200.524	43.799	3.075	53.521	2.041.326
Средства за тргување	51.457	-	-	-	-	-	51.457
Финансиски средства по објективна вредност преку Билансот на успех, определени како такви при почетното признавање	-	-	-	-	-	-	-
Дериватни средства чувани за управување со ризик	-	-	-	-	-	-	-
Кредити на и побарувања од банки	-	-	-	-	-	-	-
Кредити на и побарувања од други комитенти	3.060.184	2.046.994	-	-	-	-	5.107.178
Вложувања во хартии од вредност	1.282.582	-	-	-	-	-	1.282.582
Вложувања во придружени друштва	-	-	-	-	-	-	-
Побарувања за данок на добивка (тековен)	-	-	-	-	-	-	-
Останати побарувања	127.791	3.318	1.102	-	-	-	132.211
Заложени средства	-	-	-	-	-	-	-
Одложени даночни средства	-	-	-	-	-	-	-
Вкупно монетарни средства	5.927.842	2.384.891	201.626	43.799	3.075	53.521	8.614.754
Монетарни обврски							
Обврски за тргување	-	-	-	-	-	-	-
Финансиски обврски по објективна вредност преку Билансот на успех, определени како такви при почетното признавање	-	-	-	-	-	-	-
Дериватни обврски чувани за управување со ризик	-	-	-	-	-	-	-
Депозити на банки	63	163	-	-	-	-	226
Депозити на други комитенти	4.915.130	1.925.200	197.693	41.318	2.698	51.845	7.133.884
Издадени должнички хартии од вредност	-	-	-	-	-	-	-
Обврски по кредити	193.329	190.906	-	-	-	-	384.235
Субординирани обврски	-	93.201	-	-	-	-	93.201
Обврски за данок на добивка (тековен)	1.944	-	-	-	-	-	1.944
Одложени даночни обврски	-	-	-	-	-	-	-
Останати обврски	55.425	27.130	2.728	1.870	2	49	87.204
Вкупно монетарни обврски	5.165.891	2.236.600	200.421	43.188	2.700	51.894	7.700.694
Нето-позиција	761.951	148.291	1.205	611	375	1.627	914.060

2.3 Пазарен ризик (продолжува)

2.3.3 Валутен ризик (продолжува)

<i>во илјади денари</i>	МКД	ЕУР	УСД	ЦХФ	ГБП	Други валути	Вкупно
2018 (претходна година)							
Монетарни средства							
Парични средства и парични еквиваленти	1.205.226	376.902	161.098	49.892	4.088	53.321	1.850.527
Средства за тргување	29.707	-	-	-	-	-	29.707
Финансиски средства по објективна вредност преку билансот на успех, определени како такви при почетното признавање	-	-	-	-	-	-	-
Дериватни средства чувани за управување со ризик	-	-	-	-	-	-	-
Кредити на и побарувања од банки	59.945	-	-	-	-	-	59.945
Кредити на и побарувања од други комитенти	2.887.068	1.858.821	-	-	-	-	4.745.889
Вложувања во хартии од вредност	1.343.104	-	-	-	-	-	1.343.104
Вложувања во придружени друштва	-	-	-	-	-	-	-
Побарувања за данок на добивка (тековен)	-	-	-	-	-	-	-
Останати побарувања	17.962	3.033	312	-	-	-	21.307
Заложени средства	-	-	-	-	-	-	-
Одложени даночни средства	-	-	-	-	-	-	-
Вкупно монетарни средства	5.543.012	2.238.756	161.410	49.892	4.088	53.321	8.050.479
Монетарни обврски							
Обврски за тргување	-	-	-	-	-	-	-
Финансиски обврски по објективна вредност преку билансот на успех, определени како такви при почетното признавање	-	-	-	-	-	-	-
Дериватни обврски чувани за управување со ризик	-	-	-	-	-	-	-
Депозити на банки	7	152	-	-	-	-	159
Депозити на други комитенти	4.646.049	1.894.573	156.541	47.877	3.728	51.786	6.800.554
Издадени должнички хартии од вредност	-	-	-	-	-	-	-
Обврски по кредити	4.327	276.709	-	-	-	-	281.036
Субординирани обврски	-	-	-	-	-	-	-
Обврски за данок на добивка (тековен)	646	-	-	-	-	-	646
Одложени даночни обврски	-	-	-	-	-	-	-
Останати обврски	55.020	19.902	4.442	759	-	4	80.127
Вкупно монетарни обврски	4.706.049	2.191.336	160.983	48.636	3.728	51.790	7.162.522
Нето-позиција	836.963	47.420	427	1.256	360	1.531	887.957

2.4 Оперативен ризик

Оперативниот ризик е ризик од остварување на загуби поради несоодветни или слаби внатрешни процеси, несоодветни лица и несоодветни или слаби системи во Банката и надворешни настани.

Оперативниот ризик го вклучува и правниот ризик, ризикот од перење пари и финансирање тероризам, ризикот од несоодветност на информативните системи и други слични ризици, но не и стратегискиот и репутациониот ризик.

Управувањето со оперативниот ризик има за цел минимизирање на потенцијалните загуби и веројатноста за нивна реализација, при што нема да биде попречено нормалното одвивање на редовните активности на Банката.

Системот за управување со оперативниот ризик е уреден во интерните акти на Банката и тоа преку примена на Политиката и Процедурата за управување со оперативен ризик. Управувањето со оперативните ризици се врши децентрализирано од страна на сите вработени и организациски единици, додека следењето и известувањето е надлежност на Дирекцијата за управување со ризици. Во рамките на управувањето со оперативните ризици се извршуваат следните активности: следење на евидентираните штетни настани, идентификација, оценка и контрола на потенцијалните оперативни ризици. Врз основа на спроведеното сопствено оценување, Банката согледува кои се најзначајни ризични настани кои можат да ја изложат на оперативен ризик, па оттаму истото претставува основа за преземање на соодветни мерки за нивно намалување или отстранување.

На квартална основа се подготвуваат извештаи за оперативен ризик, т.е. за фактички настанатите ризици и за нивните ефекти и тоа финансиски или врз репутацијата на Банката и истите се доставуваат до органите на управување.

2.5 Стратегиски ризик

Стратегискиот ризик е ризик од загуба којшто произлегува од промените во деловното окружување, несоодветните деловни одлуки, несоодветното спроведување на одлуките или недоволната респонзивност на Банката на промените во деловното окружување, како и несоодветното спроведување на развојниот план и деловната политика.

Системот за управување со стратегиски ризик е уреден во интерните акти на Банката и тоа преку примена на Политиката и Процедурата за управување со стратегиски ризик. Органите на управување на Банката имаат најважна улога во процесот на идентификување, следење и контрола на стратегискиот ризик.

Врз основа на добиените материјали од надлежните организациски единици, Дирекцијата за управување со ризици на квартална основа изработува извештаи за следење на стратегискиот ризик кои ги доставува до органите на управување.

2.6 Репутациони ризик

Репутациони ризик е ризик од загуба којшто произлегува од неповолните согледувања за Банката од страна на клиентите, доверителите, акционерите, инвеститорите и супервизорските органи.

2.6 Репутациски ризик (продолжува)

Системот за управување со репутациски ризик е уреден во интерните акти на Банката и тоа преку примена на Политиката и Процедурата за управување со репутациски ризик. Банката има воспоставено систем за идентификување, следење, оценка, известување и контрола на изложеностана Банката на репутациски ризик, преку кој обезбедува услови за елиминирање или минимизирање на негативните последици кои ги носи репутацискиот ризик.

Врз основа на добиените материјали од надлежните организациони единици, Дирекцијата за управување со ризици на квартална основа изработува извештаи за следење на репутацискиот ризик кои ги доставува до органите на управување.

2.7 Правен ризик

При идентификување на изворите на правен ризик, Банката ги опфаќа сите деловни процеси, активности, судски постапки, производи и услуги коишто ги нуди. Банката го идентификува правниот ризик кој произлегува или може да биде резултат и на некој друг ризик (на пример: ризикот од перење пари и финансирање на тероризам, репутацискиот ризик и сл.)

Идентификацијата на ризикот е дефинирање на соодветен пристап на оценување на секој поединечно идентификуван ризик. Оценувањето се врши на квалитативна и квантитативна основа.

По идентификување на правниот ризик, Банката веднаш пристапува кон процена на потребата од преземање и видот на активности кои се преземаат заради минимизирање на ризикот. Доколку истиот не може да биде контролиран или минимизиран, Банката одредува дали и кој степен на правен ризик е прифатлив за Банката од што зависи понатамошното постапување.

Постојат неколку фактори за оценување на правниот ризик и тоа:

- Применливост на Договори и договорни одредби
- Управување со судски спорови

Банката врши проценка на исходот на спорот врз основа на утврдените критериуми и ги класификува во следните категории:

- Судски спорови со позитивен исход
- Судски спорови со неизвесен исход
- Судски спорови со негативен исход

Банката е одговорна за постојано следење на ризикот, а со тоа и за проценување на индикаторите за рано предупредување. Следењето на правниот ризик е интегриран дел во сите активности на Банката.

Водењето на уредна евиденција и надзор на активностите кои при секојдневното работење можат да доведат до правен ризик се овозможува следење и контрола на ризикот. Преку изготвување на редовни извештаи кои се изготвуваат и се доставуваат до органите на управување на Банката, како и обука на менаџментот и на останатите вработени за промените во регулативата, како и постапување согласно интерните акти на Банката, се зголемува веројатноста за навремено препознавање на индикаторите на правниот ризик.

2.7 Правен ризик (продолжува)

Банката ги почитува следните лимити со цел одржување на правниот ризик во прифатливи рамки:

- Учетството на вредноста на судските спорови каде Банката е тужена страна и за кои постои негативен или неизвесен исход не треба да надмине 7% од сопствени средства,
- Учетството на вредноста на сите судски спорови каде Банката е тужена страна не треба да надмине 25% од сопствени средства.

Судските спорови кои немаат материјално влијание врз резултатите на Банката, односно се во висина пониска од 0,05% од вкупната актива на Банката согласно последни ревидирани финансиски извештаи од претходната година, нема да бидат предмет за резервирање во тековната година.

За судските спорови за кои е предвиден неизвесен исход, Банката може да врши резервирање во распон од 20% до 50% од износот на спорот.

За судските спорови за кои е предвиден негативен исход, односно веројатноста за одлив е поголема од 50%, Банката врши резервирање на износот за кој е направена проценка дека постои веројатност да биде исплатен.

Резервирањето се прикажува на крајот на известувачкиот период на товар на расходите во билансот на успех. Последователно, Банката го проценува износот на резервирањата на секој датум на билансот на состојба. Доколку повеќе нема веројатност дека при подмирување на обврската ќе настане одлив на средства од Банката, неискористените резервирања се ослободуваат. Ослободувањето на резервирањата се прикажува во билансот на успех во позицијата „Останати приходи од дејноста”.

3. Управување со капиталот

Банката ја утврдува стапката на адекватност на капиталот во согласност со Одлуката за методологијата за утврдување на адекватноста на капиталот и Упатството за спроведување на методологијата за утврдување на адекватност на капиталот донесени од страна на Народна банка на Република Северна Македонија.

Банката има подготвено Процес за утврдување на интерниот капитал потребен за покривање на ризиците, и преку негова примена води сметка секогаш да одржува доволно ниво на капитал за покривање на преземените ризици, односно да одржува стапка на адекватност на капиталот од минимум 15%.

Оваа стапка се состои од 8% минимумот на стапка на адекватност на капиталот, додаток од 4,50 процентни поени за ризичниот профил на Банката (согласно оценката на НБРСМ) и 2,5 процентни поени за заштитен слој за зачувување на капиталот. При тоа, капиталниот додаток за ризичниот профил Банката може да го исполни од било кој дел на сопствените средства, додека 12,50% од редовниот основен капитал кој служи за покривање на минималната стапка на адекватност и капиталниот додаток, не смее да биде користен за покривање на законските барања за заштитните слоеви.

Банката согласно потребите ќе ги одржува следниве заштитни слоеви на капиталот:

- 1) Заштитен слој за зачувување на капиталот;
- 2) Противцикличен заштитен слој на капиталот;
- 3) Заштитен слој на капиталот за системски значајни банки; и
- 4) Системски заштитен слој на капиталот.

Заштитните слоеви на капиталот се исполнуваат единствено со позиции што се дел од редовниот основен капитал. Банката не може да го користи износот на редовниот основен капитал кој го одржува за исполнување на некој од заштитните слоеви на капиталот за исполнување на другите заштитни слоеви на капиталот, ниту за исполнување на минималните капитални барања за основен капитал.

Банката ќе настојува да обезбедува соодветна адекватност на капиталот која ќе биде во согласност со регулаторните барања.

Процесот на утврдување на интерниот капитал подразбира спроведување на следниве фази:

- идентификување на материјалните ризици;
- мерење или оцена на ризиците;
- утврдување на вкупниот интерен капитал за покривање на ризиците и
- споредба на износот на сопствените средства на Банката со вкупниот интерен капитал.

При оцена на материјалноста на ризиците користен е каталог на ризиците во кој најпрво се идентификувани сите потенцијални ризици на кои Банката е или може да биде изложена, а потоа преку примена на квантитативни и квалитативни елементи соодветно на типот на ризикот утврдено е значењето на секој поделен ризик.

3. Управување со капиталот (продолжува)

За утврдување на материјалноста на мерливите ризици се користат следните квантитативни елементи:

- Вкупната изложеност на ризикот;
- Можноста остварувањето на ризикот да има значително влијание врз финансискиот резултат на Банката;
- Усогласеноста со интерните и законските лимити дефинирани за секој ризик по спроведувањето на стрес-тест анализите.

За утврдување на материјалноста на немерливите ризици се користат пред се квалитативни елементи, односно експертско мислење од раководните лица во Банката, како и искусвени податоци од работењето во претходниот период. Врз основа на Каталогот на ризици како материјални ризици кои може да имаат значително влијание врз работењето на Банката се: кредитниот, ликвидносниот, валутниот, оперативниот и стратемскиот ризик.

Банката има воспоставено интерни акти (политики, процедури и методологии) за управување со сите ризици на кои е изложена или може да биде изложена во своето работење. Преку конзистентна примена на интерните акти, Банката остварува ефикасен процес на идентификување, мерење или оцена, следење и контрола на ризиците.

За мерењето на ризиците коишто се опфатени со методологијата за утврдување на адекватноста на капиталот, Банката го користи пристапот пропишан во методологијата за утврдување на адекватноста на капиталот, т.е. регулаторен пристап. За ликвидносниот ризик за кој е утврдено дека е материјален за Банката, поради природата и неможноста истиот да биде покриен со капиталот, Банката не пресметува интерен капитал за негово покривање. За стратемскиот ризик Банката применува интерен пристап за пресметка на интерниот капитал потребен за негово покривање. Вкупниот интерен капитал за покривање на ризиците се добива како збир на интерните капитали за покривање на поединечните (материјални) ризици.

Банката пресметува регулаторен капитал за покривање на кредитен, валутен и оперативен ризик. Во вкупниот регулаторен капитал за покривање на ризиците доминантно е учеството на капиталот за покривање на кредитниот ризик и произлегува оттаму што кредитната функција претставува најзначајна активност на Банката.

Во согласност со стандардизираниот пристап за кредитен ризик, Банката билансните и вонбилансните побарувања ги распределува во тринаесет категории на изложеност, а потоа применува соодветен пондер на ризичност во зависност од степенот на кредитен квалитет на должникот или побарувањето. Степенот на кредитен квалитет, којшто служи како основа за користење соодветен пондер на ризичност, се утврдува врз основа на кредитниот рејтинг на должникот или побарувањето, утврден од страна на призната надворешна институција за процена на кредитниот ризик.

3. Управување со капиталот (продолжува)

Производот помеѓу износот на побарувањето распределено во соодветната категорија на изложеност (нето од исправката на вредност, односно посебната резерва, премијата или дисконтот и ефектите од промена на објективната вредност) и соодветниот пондер на ризичност ја дава пондерираната вредност на побарувањето којашто се вклучува во утврдувањето на активата пондерирана според кредитниот ризик.

Потребниот капитал за покривање на кредитниот ризик се пресметува откако на вкупната актива пондерирана според кредитен ризик ќе се примени законски утврдениот минимум на стапката за адекватност на капиталот од 8%.

Банката во секој момент одржува доволно капитал за покривање на валутниот ризик, односно најмалку 8% од агрегатната девизна позиција на Банката и нејзината нето-позиција во злато.

Банката пресметува капитал потребен за покривање оперативен ризик со примена на пристапот на базичен индикатор.

Стапката на адекватност на капиталот се пресметува како однос помеѓу сопствените средства и вкупната актива пондерирана според сите ризици. Со состојба на 31 декември 2019 година сопствените средства на Банката изнесуваат 1.070.223 илјади денари (2018: 970.900 илјади денари), додека стапката на адекватност на капиталот изнесува 16,93% (2018: 16,34%).

3. Управување со капиталот (продолжува)

Ред. бр.	ОПИС	Тековна година 2019	Претходна година 2018
I	Активa пондерирана според кредитниот ризик		
1	Активa пондерирана според кредитниот ризик со примена на стандардизиран пристап	5.237.085	4.915.969
2	Капитал потребен за покривање на кредитниот ризик	418.967	393.278
II	АКТИВА ПОНДЕРИРАНА СПОРЕД ВАЛУТНИОТ РИЗИК		
3	Агрегатна девизна позиција	174.974	103.719
4	Нето-позиција во злато	-	-
5	Капитал потребен за покривање на валутниот ризик	13.998	8.298
6	Активa пондерирана според валутниот ризик	174.974	103.719
III	АКТИВА ПОНДЕРИРАНА СПОРЕД ОПЕРАТИВНИОТ РИЗИК		
7	Капитал потребен за покривање на оперативниот ризик со примена на пристапот на базичен индикатор	72.802	73.842
8	Капитал потребен за покривање на оперативниот ризик со примена на стандардизираниот пристап	-	-
9	Активa пондерирана според оперативниот ризик	910.021	923.019
IV	АКТИВА ПОНДЕРИРАНА СПОРЕД ДРУГИТЕ РИЗИЦИ		
10	Капитал потребен за покривање на ризикот од промена на цените на стоките	-	-
11	Капитал потребен за покривање на пазарните ризици (11.1+11.2+11.3+11.4+11.5)	-	-
11.1	Капитал потребен за покривање на позицискиот ризик (11.1.1+11.1.2+11.1.3+11.1.4)	-	-
11.1.1	Капитал потребен за покривање на специфичниот ризик од вложувања во должнички инструменти	-	-
11.1.2	Капитал потребен за покривање на генералниот ризик од вложувања во должнички инструменти	-	-
11.1.3	Капитал потребен за покривање на специфичниот ризик од вложувања во сопственички инструменти	-	-
11.1.4	Капитал потребен за покривање на генералниот ризик од вложувања во сопственички инструменти	-	-
11.2	Капитал потребен за покривање на ризикот од порамнување/испорака	-	-
11.3	Капитал потребен за покривање на ризикот од другата договорна страна	-	-
11.4	Капитал потребен за покривање на надминувањето на лимитите на изложеност	-	-
11.5	Капитал потребен за покривање на пазарните ризици од позиции во опции	-	-
12	Капитал потребен за покривање на другите ризици (10+11)	-	-
13	Активa пондерирана според други ризици	-	-
V	АКТИВА ПОНДЕРИРАНА СПОРЕД РИЗИЦИ	6.322.080	5.942.707
14	Капитал потребен за покривање на ризиците	505.767	475.417
VI	СОПСТВЕНИ СРЕДСТВА	1.070.223	970.900
VII	АДЕКВАТНОСТ НА КАПИТАЛОТ (VI/V)	16,93%	16,34%

3. Управување со капиталот (продолжува)

Ред. бр.	Опис	состојба на 31.12.2019	состојба на 31.12.2018
1	2	3	3
1.	Сопствени средства	1.070.223	970.899
2.	Основен капитал	977.995	970.899
3.	Редовен основен капитал (РОК)	977.995	970.899
3.1	Позиции во РОК	1.019.048	1.012.862
3.1.1.	Капитални инструменти од РОК	907.888	907.888
3.1.2.	Премија од капиталните инструменти од РОК	126	126
3.1.3.	Задолжителна општа резерва (општ резервен фонд)	110.178	104.229
3.1.4.	Задржана нераспоредена добивка	497	4.388
3.1.5.	(-) Акумулирана загуба од претходни години	-	-
3.1.6.	Тековна добивка или добивка на крајот на годината	-	-
3.1.7.	Збирна сеопфатна добивка или загуба	359	(3.769)
3.2.	(-) Одбитни ставки од РОК	(41.053)	(41.963)
3.2.1.	(-) Загуба на крајот на годината или тековна загуба	-	-
3.2.2.	(-) Нематеријални средства	(2.063)	(2.973)
3.2.3.	(-) Одложени даночни средства коишто зависат од идната профитабилност на банката	-	-
3.2.4.	(-) Вложувања во сопствени капитални инструменти од РОК	-	-
3.2.4.1.	(-) Директни вложувања во сопствени капитални инструменти од РОК	-	-
3.2.4.2.	(-) Индиректни вложувања во сопствени капитални инструменти од РОК	-	-
3.2.4.3.	(-) Синтетички вложувања во сопствени капитални инструменти од РОК	-	-
3.2.4.4.	(-) Вложувања во сопствени капитални инструменти од РОК за кои банката има договорна обврска да ги купи	-	-
3.2.5.	(-) Директни, индиректни и синтетички вложувања во капитални инструменти од РОК на лица од финансискиот сектор, при што тие лица имаат вложувања во банката	-	-
3.2.6.	(-) Директни, индиректни и синтетички вложувања во капитални инструменти од РОК на лица од финансискиот сектор во кои банката нема значајно вложување	-	-
3.2.7.	(-) Директни, индиректни и синтетички вложувања во капитални инструменти од РОК на лица од финансискиот сектор во кои банката има значајно вложување	(38.990)	(38.990)
3.2.8.	(-) Износ на одбитни ставки од ДОК којшто го надминува вкупниот износ на ДОК	-	-
3.2.9.	(-) Износ на надминувањето на лимитите за вложувања во нефинансиски институции	-	-
3.2.10.	(-) Трошоци за данок	-	-
3.2.11.	(-) Разлика меѓу висината на потребната и извршената исправка на вредноста/посебната резерва	-	-
3.3.	Регулаторни усогласувања на РОК	-	-
3.3.1.	(-) Зголемување на РОК коешто произлегува од позиции на секјуритизација	-	-
3.3.2.	(-) Добивки или (+) загуби од заштитата од ризикот од парични текови	-	-
3.3.3.	(-) Добивки или (+) загуби од обврски на банката коишто се мерат по објективна вредност	-	-
3.3.4.	(-) Добивки или (+) загуби поврзани со обврски врз основа на деривати коишто се мерат по објективна вредност	-	-

3. Управување со капиталот (продолжува)

Ред. бр.	Опис	состојба на 31.12.2019	состојба на 31.12.2018
3.4.	Позиции како резултат на консолидација	-	-
3.4.1.	Неконтролирачко (малцинско) учество коешто се признава во РОК на консолидирана основа	-	-
3.4.2.	Останато	-	-
3.5.	Други позиции од РОК	-	-
4	Додатен основен капитал (ДОК)	92.228	-
4,1	Позиции во ДОК	92.228	-
4.1.1.	Капитални инструменти од ДОК	92.228	-
4.1.2.	Премија од капиталните инструменти од ДОК	-	-
4.2.	(-) Одбитни ставки од ДОК	-	-
4.2.1.	(-) Вложувања во сопствени капитални инструменти од ДОК	-	-
4.2.1.1.	(-) Директни вложувања во сопствени капитални инструменти од ДОК	-	-
4.2.1.2.	(-) Индиректни вложувања во сопствени капитални инструменти од ДОК	-	-
4.2.1.3.	(-) Синтетички вложувања во сопствени капитални инструменти од ДОК	-	-
4.2.1.4.	(-) Вложувања во сопствени капитални инструменти од ДОК за кои банката има договорна обврска да ги купи	-	-
4.2.2.	(-) Директни, индиректни и синтетички вложувања во капитални инструменти од ДОК на лица од финансискиот сектор, при што тие лица имаат вложувања во банката	-	-
4.2.3.	(-) Директни, индиректни и синтетички вложувања во капитални инструменти од ДОК на лица од финансискиот сектор во кои банката нема значајно вложување	-	-
4.2.4.	(-) Директни, индиректни и синтетички вложувања во капитални инструменти од ДОК на лица од финансискиот сектор во кои банката има значајно вложување	-	-
4.2.5.	(-) Износ на одбитни ставки од ДК којшто го надминува вкупниот износ на ДК	-	-
4.2.6.	(-) Трошоци за данок	-	-
4.3.	Регулаторни усогласувања на ДОК	-	-
4.3.1.	(-) Зголемување на ДОК коешто произлегува од позиции на секјуритизација	-	-
4.3.2.	(-) Добивки или (+) загуби од заштитата од ризикот од парични текови	-	-
4.3.3.	(-) Добивки или (+) загуби од обврски на банката коишто се мерат по објективна вредност	-	-
4.3.4.	(-) Добивки или (+) загуби поврзани со обврски врз основа на деривати коишто се мерат по објективна вредност	-	-
4.4.	Позиции како резултат на консолидација	-	-
4.4.1.	(+/-) Прифатлив додатен основен капитал којшто се признава во ДОК на консолидирана основа	-	-
4.4.2.	Останато	-	-
4.5.	Други позиции од ДОК	-	-
5	Дополнителен капитал (ДК)	-	-
5.1.	Позиции во ДК	-	-
5.1.1.	Капитални инструменти од ДК	-	-
5.1.2.	Субординирани кредити	-	-
5.1.3.	Премија од капитални инструменти од ДК	-	-

3. Управување со капиталот (продолжува)

Ред. бр.	Опис	состојба на 31.12.2019	состојба на 31.12.2018
5.2.	(-) Одбитни ставки од ДК	-	-
5.2.1.	(-) Вложувања во сопствени капитални инструменти од ДК	-	-
5.2.1.1.	(-) Директни вложувања во сопствени капитални инструменти од ДК	-	-
5.2.1.2.	(-) Индиректни вложувања во сопствени капитални инструменти од ДК	-	-
5.2.1.3.	(-) Синтетички вложувања во сопствени капитални инструменти од ДК	-	-
5.2.1.4.	(-) Вложувања во сопствени капитални инструменти од ДК за кои банката има договорна обврска да ги купи	-	-
5.2.2.	(-) директни, индиректни и синтетички вложувања во позиции од ДК на лица од финансискиот сектор, при што тие лица имаат вложувања во банката	-	-
5.2.3.	(-) директни, индиректни и синтетички вложувања во позиции од ДК на лица од финансискиот сектор во кои банката нема значајно вложување	-	-
5.2.4.	(-) директни, индиректни и синтетички вложувања во позиции од ДК на лица од финансискиот сектор во кои банката има значајно вложување	-	-
5.3.	Регулаторни усогласувања на ДК	-	-
5.3.1.	(-) Зголемување на ДК коешто произлегува од позиции на секјуритизација	-	-
5.3.2.	(-) Добивки или (+) загуби од заштитата од ризикот од парични текови	-	-
5.3.3.	(-) Добивки или (+) загуби од обврски на банката коишто се мерат по објективна вредност	-	-
5.3.4.	(-) Добивки или (+) загуби поврзани со обврски врз основа на деривати коишто се мерат по објективна вредност	-	-
5.4.	Позиции како резултат на консолидација	-	-
5.4.1.	Прифатлив дополнителен капитал којшто се признава во ДК на консолидирана основа	-	-
5.4.2.	Останато	-	-
5.5.	Други позиции од ДК	-	-

4. Известување според сегментите

Известувањето според сегментите се врши по оперативните сегменти на Банката, пропишани со регулативата на Народната банка на Република Северна Македонија.

Оперативен сегмент е компонентата од активностите на Банката за која што се исполнети следниве услови:

- извршува активности како резултат на кои се остваруваат приходи и настануваат трошоци;
- Надзорниот одбор на банката ги разгледува оперативните резултати кај одделниот оперативен сегмент на редовна основа (најмалку полугодишно), со цел да се оценат остварувањата и да се донесе одлука за идните деловни активности на тој сегмент;
- достапни се одделни финансиски информации за сегментот.

Банката обелоденува информации одделно за секој значаен оперативен сегмент. Еден оперативен сегмент се оценува како значаен доколку е исполнет кој било од следниве квантитативни прагови:

- приходот на сегментот (ги вклучува и приходите од трансфери помеѓу сегментите) учествува со 10% или повеќе во вкупните приходи на Банката;
- апсолутниот износ на добивката или загубата на сегментот претставува 10% или повеќе од повисокиот апсолутен износ помеѓу: а) вкупната добивка на сите оперативни сегменти на Банката коишто прикажале добивка, или б) вкупната загуба на сите оперативни сегменти на Банката коишто прикажале загуба;
- средствата на сегментот учествуваат со 10% или повеќе во вкупните средства на Банката.

Банката треба да прикаже информација за концентрацијата на нејзините деловни активности кон одделни значајни клиенти. Значаен клиент е оној од којшто Банката остварува 10% или повеќе од вкупните приходи или вкупните расходи на Банката. Во 2019 година, значаен клиент претставува пензиски фонд преку остварени расходи за камати од орочени депозити во Банката.

Банката треба да прикаже анализа на нејзините деловни активности според географските подрачја каде што тие се извршуваат, и тоа за следниве географски подрачја:

- земји-членки на Европската Унија;
- други европски земји, надвор од Европската Унија;
- земји надвор од Европа, членки на Организацијата за економска соработка и развој (ОЕЦД);
- други земји.

4. Известување според сегментите

А. Оперативни сегменти

во илјади денари	Оперативни сегменти (наведете ги одделно значајните оперативни сегменти)								Сите останати незначајни оперативни сегменти (држава и непрофитни институции кои им служат на домаќинствата)	Неалоцирано	Вкупно
	Работа со население	Корпоративно банкарство	/	/	/	/	/	/			
2019 (тековна година)											
Нето-приходи/(расходи) од камата	157.914	96.691	-	-	-	-	-	-	13.524	-	268.129
Нето-приходи/(расходи) од провизии и надомести	83.069	54.992	-	-	-	-	-	-	1.304	-	139.365
Нето-приходи од тргување	-	-	-	-	-	-	-	-	-	16.551	16.551
Нето-приходи од други финансиски инструменти евидентирани по објективната вредност	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Останати оперативни приходи	43.784	22.076	-	-	-	-	-	-	-	21.807	87.667
Приходи реализирани помеѓу сегментите	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Вкупно приходи по сегмент	284.767	173.759	-	-	-	-	-	-	14.828	38.358	511.712
Исправка на вредноста на финансиските средства, на нето- основа	(5.977)	(55.810)	-	-	-	-	-	-	-	-	(61.787)
Загуба поради оштетување на нефинансиските средства, на нето- основа	-	(1.724)	-	-	-	-	-	-	-	-	(1.724)
Амортизација	-	-	-	-	-	-	-	-	-	(23.110)	(23.110)
Трошоци за реструктурирање	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Трошоци за вложување во недвижности и опрема	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Останати расходи	-	-	-	-	-	-	-	-	-	(304.169)	(304.169)
Вкупно расходи по сегмент	(5.977)	(57.534)	-	-	-	-	-	-	-	(327.279)	(390.790)
Финансиски резултат по сегмент	278.790	116.226	-	-	-	-	-	-	14.829	(288.921)	120.922
Данок од добивка											(12.553)
Добивка/(загуба) за финансиската година											108.369
Вкупна актива по сегмент	3.123.327	4.293.148	-	-	-	-	-	-	1.198.280		8.614.755
Неалоцирана актива по сегмент										222.449	222.449
Вкупна актива	3.123.327	4.293.148	-	-	-	-	-	-	1.198.280	222.449	8.837.204
Вкупно обврски по сегмент	4.720.921	2.403.891	-	-	-	-	-	-	495.827		7.620.639
Неалоцирани обврски по сегмент										89.148	89.148
Вкупно обврски	4.720.921	2.403.891	-	-	-	-	-	-	495.827	89.148	7.709.787

ТТК БАНКА АД - Скопје
БЕЛЕШКИ КОН ФИНАНСИСКИТЕ ИЗВЕШТАИ

4. Известување според сегментите (продолжува)

A. Оперативни сегменти (продолжува)

во илјади денари	Оперативни сегменти (наведете ги одделно значајните оперативни сегменти)							Сите останати незначајни оперативни сегменти (држава и непрофитни институции кои им служат на домаќинствата)	Неалоцирано	Вкупно
	Работа со население	Корпоративно банкарство	/	/	/	/	/			
2018 (претходна година)										
Нето-приходи/(расходи) од камата	139.260	107.652	-	-	-	-	-	23.879	-	270.791
Нето-приходи/(расходи) од провизии и надомести	75.866	49.121	-	-	-	-	-	1.214	-	126.201
Нето-приходи од тргување	-	-	-	-	-	-	-	-	4.225	4.225
Нето-приходи од други финансиски инструменти евидентирани по објективната вредност	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Останати оперативни приходи	20.377	75.857	-	-	-	-	-	-	32.594	128.828
Приходи реализирани помеѓу сегментите	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Вкупно приходи по сегмент	235.503	232.630	-	-	-	-	-	25.093	36.819	530.045
Исправка на вредноста на финансиските средства, на нето-основа	(12.010)	(30.468)	-	-	-	-	-	(56)	-	(42.534)
Загуба поради оштетување на нефинансиските средства, на нето-основа	-	(54.156)	-	-	-	-	-	-	-	(54.156)
Амортизација	-	-	-	-	-	-	-	-	(22.016)	(22.016)
Трошоци за реструктурирање	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Трошоци за вложување во недвижности и опрема	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Останати расходи	-	-	-	-	-	-	-	-	(298.548)	(298.548)
Вкупно расходи по сегмент	(12.010)	(84.624)	-	-	-	-	-	(56)	(320.564)	(417.254)
Финансиски резултат по сегмент	223.494	148.006	-	-	-	-	-	25.037	(283.745)	112.791
Данок од добивка										(11.515)
Добивка/(загуба) за финансиската година										101.276
Вкупна актива по сегмент	2.617.588	4.172.964	-	-	-	-	-	1.259.926		8.050.478
Неалоцирана актива по сегмент									241.314	241.314
Вкупна актива	2.617.588	4.172.964	-	-	-	-	-	1.259.926	241.314	8.291.792
Вкупно обврски по сегмент	4.326.425	2.252.889	-	-	-	-	-	517.565		7.096.879
Неалоцирани обврски по сегмент									80.773	80.773
Вкупно обврски	4.326.425	2.252.889	-	-	-	-	-	517.565	80.773	7.177.652

4. Известување според сегментите (продолжува)

Б. Концентрација на вкупните приходи и расходи по значајни клиенти

во илјади денари

2019 (тековна година)

(банката одделно треба да го прикаже вкупниот приход и вкупниот расход остварен од значаен клиент)

Клиент 1

приходи
(расходи)

Клиент 2

приходи
(расходи)

Клиент 3

приходи
(расходи)

Вкупно по сегмент

2018 (претходна година)

(банката одделно треба да го прикаже вкупниот приход и вкупниот расход остварен од значаен клиент)

Клиент 1

приходи
(расходи)

Клиент 2

приходи
(расходи)

Клиент 3

приходи
(расходи)

Вкупно по сегмент

	Оперативни сегменти (наведете ги одделно значајните оперативни сегменти)							Сите останати незначајни оперативни сегменти (држава и непрофитни институции кои им служат на домаќинствата)	Неалоцирано	Вкупно по значаен клиент
	Работа со население	Корпоративно банкарство	/	/	/	/	/			
Клиент 1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
приходи	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
(расходи)	-	(14.790)	-	-	-	-	-	-	-	(14.790)
Клиент 2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
приходи	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
(расходи)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Клиент 3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
приходи	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
(расходи)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Вкупно по сегмент	-	(14.790)	-	-	-	-	-	-	-	(14.790)
Клиент 1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
приходи	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
(расходи)	-	(15.132)	-	-	-	-	-	-	-	(15.132)
Клиент 2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
приходи	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
(расходи)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Клиент 3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
приходи	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
(расходи)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Вкупно по сегмент	-	(15.132)	-	-	-	-	-	-	-	(15.132)

4. Известување според сегментите (продолжува)

В. Географски подрачја

	Република Македонија	Земји-членки на Европската Унија	Европа (останато)	Земји-членки на ОЕЦД (без европските земји-членки на ОЕЦД)	Останато (наведете ги одделно значајните географски сегменти)		Сите останати незначајни географски сегменти	Неалоцирано	Вкупно
<i>во илјади денари</i>									
2019 (тековна година)									
Вкупни приходи	511.524	188	-	-	-	-	-	-	511.712
Вкупна актива	8.621.148	216.056	-	-	-	-	-	-	8.837.204
2018 (претходна година)									
Вкупни приходи	529.411	633	-	-	-	-	-	-	530.044
Вкупна актива	8.060.803	230.989	-	-	-	-	-	-	8.291.792

5. Објективна вредност на финансиските средства и финансиските обврски

Објективна вредност претставува вредност за која едно средство може да биде заменето или некоја обврска подмирена под нормални комерцијални услови. Објективната вредност се одредува врз основа на процените направени од раководството, зависно од видот на средството или обврската.

Објективната вредност се утврдува на различни начини, во зависност од тоа дали средството или обврската се тргува на активен пазар или не се тргува.

Парични средства и парични еквиваленти

Сметководствената вредност на паричните средства и паричните еквиваленти соодветствува на нивната објективна вредност со оглед дека истите вклучуваат готовина, сметки во банки и депозити со краток рок на доспевање.

Средства за тргување

Објективната вредност утврдена врз основа на пазарната вредност е еднаква на нивната сметководствена вредност.

Кредити и побарувања од банки и комитенти

Кредитите и побарувањата од банки и комитенти се евидентираат по амортизирана набавна вредност намалена за исправка на вредност поради оштетување. Кредитите и побарувањата од комитенти во најголем дел се со променлива каматна стапка и нивната проценета објективна вредност се утврдува преку дисконтирање на идните проценети парични текови со примена на ефективна каматна стапка.

Вложувања во хартии од вредност

Вложувањата во хартии од вредност вклучуваат средства класифицирани како расположливи за продажба и хартии од вредност кои се чуваат до достасување.

Објективната вредност на сопственичките хартии од вредност расположливи за продажба се утврдува врз основа котирали пазарни цени или врз основа на техники на вреднување.

За финансиското средство се смета дека е тргувано на активен пазар доколку објавените цени се лесно и редовно достапни од берза, дилер, брокер, пазари преку шалтер, индустриска група или регулаторна агенција и тие цени ги претставуваат тековните и редовни пазарни трансакции на нормални, комерцијални основи. Соодветната котирана пазарна цена за средство кое се чува или за обврска која треба да се издаде е вообичаено тековната куповна цена; додека за средството кое ќе биде стекнато или за обврската која се чува е тековната продажна/понудена цена.

5. Објективна вредност на финансиските средства и финансиските обврски (продолжува)

Доколку не постои активен пазар за финансиското средство или обврска, Банката, за да ја одреди објективната вредност на средството или обврската, ги применува следните техники за вреднување, и тоа по следниов редослед:

- употреба на информации за постигнатите цени на скорешни (од последните 6 месеци), нормални, комерцијални трансакции за истиот финансиски инструмент помеѓу запознаени, доброволни странки (ако се достапни);
- ако претходната техника за вреднување не може да се примени (нема информација за постигнатите цени од скорешните трансакции за истиот финансиски инструмент), тогаш за утврдување на објективната вредност треба да се примени тековната пазарна цена на друг инструмент, кој е во суштина ист (во смисла на тоа дека е со иста валута и со ист или сличен рок на достасување);
- ако информациите за објективната вредност од претходните две техники за вреднување се несоодветни или, пак, тие не може да се применат, тогаш објективната вредност на финансискиот инструмент се утврдува преку анализа на дисконтираните парични текови или други алтернативни модели за определување на цената.

Вложувањата на Банката во одредени специфични институции (како КИБС, ЦДХВ и сл.) за коишто нема активен пазар и чиешто поседување е утврдено со закон и/или е поврзано со можноста за користење на услугите коишто ги вршат овие институции, може да се смета дека нивната набавна вредност ја одразува нивната објективна вредност.

Објективната вредност на должничките хартии од вредност кои се чуваат до достасување, се утврдува врз основа на амортизирана набавна вредност.

Останати побарувања

Објективната вредност на останатите побарувања соодветствува на нивната сметководствена вредност со оглед на нивниот краток рок на доспевање.

Депозити и обврски по кредити

Објективната вредност на депозитите по видување претставува износ кој треба да се исплати по видување и е приближна на нивната сметководствена вредност. Објективната вредност на орочените депозити и обврските по кредити со променливи каматни стапки е приближна на нивната сметководствена вредност поради променливите каматни стапки и нивните промени на денот на изготвувањето на Билансот на состојба. Објективната вредност на кредитните линии коишто се регулирани со посебни услови и за кои на пазарот нема други финансиски инструменти со иста или слична карактеристика, приближно ја претставува нивната сметководствена вредност.

Останати обврски

Објективната вредност на останатите обврски соодветствува на нивната сметководствена вредност со оглед на нивниот краток рок на доспевање.

5. Објективна вредност на финансиските средства и финансиските обврски
А. Објективна вредност на финансиските средства и обврски

	тековна година 2019		претходна година 2018	
	сметководствена вредност	објективна вредност	сметководствена вредност	објективна вредност
<i>во илјади денари</i>				
Финансиски средства				
Парични средства и парични еквиваленти	2.041.326	2.041.326	1.850.527	1.850.527
Средства за тргување	51.457	51.457	29.707	29.707
Финансиски средства по објективна вредност преку Билансот на успех, определени како такви при почетното признавање	-	-	-	-
Дериватни средства чувани за управување со ризик	-	-	-	-
Кредити на и побарувања од банки	-	-	59.945	59.945
Кредити на и побарувања од други комитенти	5.107.178	5.107.178	4.745.889	4.745.889
Вложувања во хартии од вредност	1.282.582	1.282.582	1.343.104	1.343.104
Вложувања во придружени друштва	-	-	-	-
Побарувања за данок на добивка (тековен)	-	-	-	-
Останати побарувања	132.211	132.211	21.307	21.307
Заложени средства	-	-	-	-
Одложени даночни средства	-	-	-	-
Финансиски обврски				
Обврски за тргување	-	-	-	-
Финансиски обврски по објективна вредност преку Билансот на успех, определени како такви при почетното признавање	-	-	-	-
Дериватни обврски чувани за управување со ризик	-	-	-	-
Депозити на банки	226	226	159	159
Депозити на други комитенти	7.133.884	7.133.884	6.800.554	6.800.554
Издадени должнички хартии од вредност	-	-	-	-
Обврски по кредити	384.235	384.235	281.036	281.036
Субординирани обврски	93.201	93.201	-	-
Обврски за данок на добивка (тековен)	1.944	1.944	646	646
Одложени даночни обврски	-	-	-	-
Останати обврски	87.204	87.204	80.127	80.127

Објективна вредност на финансиските средства и финансиските обврски

5. (продолжува)

Б. Нивоа на објективна вредност на финансиските средства и обврски, мерени по објективна вредност (продолжува)

Б.1 Нивоа на објективна вредност на финансиските средства и обврски, мерени по објективна вредност (продолжува)

<i>во илјади денари</i>		Белешка	Ниво 1	Ниво 2	Ниво 3	Вкупно
31 декември 2019						
Финансиски средства мерени по објективна вредност						
	19	Средства за тргување Финансиски средства по објективна вредност преку Билансот на успех, определени како такви при почетното признавање	51.457	-	-	51.457
	20	Дериватни средства чувани за управување со ризик	-	-	-	-
	21	Вложувања во хартии од вредност, расположливи за продажба	-	-	-	-
	23,1				84.858	84.858
		Вкупно	51.457	-	84.858	136.315
Финансиски обврски мерени по објективна вредност						
	32	Обврски за тргување Финансиски обврски по објективна вредност преку Билансот на успех, определени како такви при почетното признавање	-	-	-	-
	33	Дериватни обврски чувани за управување со ризик	-	-	-	-
	21		-	-	-	-
		Вкупно	-	-	-	-

5. **Објективна вредност на финансиските средства и финансиските обврски (продолжува)**
 Б. **Нивоа на објективна вредност на финансиските средства и обврски, мерени по објективна вредност (продолжува)**
 Б.1. **Нивоа на објективна вредност на финансиските средства и обврски, мерени по објективна вредност (продолжува)**

<i>во илјади денари</i>		Белешка	Ниво 1	Ниво 2	Ниво 3	Вкупно
31 декември 2018						
Финансиски средства мерени по објективна вредност						
	Средства за тргување	19	29.707	-	-	29.707
	Финансиски средства по објективна вредност преку Билансот на успех, определени како такви при почетното признавање	20	-	-	-	-
	Дериватни средства чувани за управување со ризик	21	-	-	-	-
	Вложувања во хартии од вредност, расположливи за продажба	23,1			84.622	84.622
	Вкупно		29.707	-	84.622	114.329
Финансиски обврски мерени по објективна вредност						
	Обврски за тргување	32	-	-	-	-
	Финансиски обврски по објективна вредност преку Билансот на успех, определени како такви при почетното признавање	33	-	-	-	-
	Дериватни обврски чувани за управување со ризик	21	-	-	-	-
	Вкупно		-	-	-	-

5. **Објективна вредност на финансиските средства и финансиските обврски (продолжува)**
 Б. **Нивоа на објективна вредност на финансиските средства и обврски, мерени по објективна вредност (продолжува)**
 Б.2. **Трансфери помеѓу нивоата 1 и 2 на објективна вредност**

	тековна година 2019		претходна година 2018	
	трансфери од нивото 1 во нивото 2	трансфери од нивото 2 во нивото 1	трансфери од нивото 1 во нивото 2	трансфери од нивото 2 во нивото 1
<i>во илјади денари</i>				
Финансиски средства мерени по објективна вредност				
Средства за тргување	-	-	-	-
Финансиски средства по објективна вредност преку Билансот на успех, определени како такви при почетното признавање	-	-	-	-
Дериватни средства чувани за управување со ризик	-	-	-	-
Вложувања во хартии од вредност, расположливи за продажба	-	-	-	-
Вкупно	-	-	-	-
Финансиски обврски мерени по објективна вредност				
Обврски за тргување	-	-	-	-
Финансиски обврски по објективна вредност преку Билансот на успех, определени како такви при почетното признавање	-	-	-	-
Дериватни обврски чувани за управување со ризик	-	-	-	-
Вкупно	-	-	-	-

5. Објективна вредност на финансиските средства и финансиските обврски (продолжува)

Б. Нивоа на објективна вредност на финансиските средства и обврски, мерени по објективна вредност

Б.3. Усогласување на движењата во текот на годината во објективните вредности мерени во нивото 3

<i>во илјади денари</i>	Средства за тргување	Финансиски средства по објективна вредност преку Билансот на успех, определени како такви при почетното признавање	Вложувања во хартии од вредност, расположливи за продажба	Вкупно средства	Обврски за тргување	Финансиски обврски по објективна вредност преку Билансот на успех, определени како такви при почетното признавање	Вкупно обврски
Состојба на 1 јануари 2018 (претходна година)	-	-	101.569	101.569	-	-	-
Корекција на почетна состојба	-	-	(3.892)	(3.892)	-	-	-
Добивки/(загуби) признаени во:	-	-	-	-	-	-	-
- Билансот на успех	-	-	-	-	-	-	-
- Останати добивки/(загуби) во периодот кои не се прикажуваат во Билансот на успех	-	-	(777)	(777)	-	-	-
Купувања на финансиски инструменти во периодот	-	-	-	-	-	-	-
Продадени финансиски инструменти во периодот	-	-	(12.278)	(12.278)	-	-	-
Издадени финансиски инструменти во периодот	-	-	-	-	-	-	-
Платени финансиски инструменти во периодот	-	-	-	-	-	-	-
Прекласифицирани финансиски инструменти во/(од) нивото 3	-	-	-	-	-	-	-
Прекласифицирани во кредити и побарувања	-	-	-	-	-	-	-
Состојба на 31 декември 2018 (претходна година)	-	-	84.622	84.622	-	-	-
Вкупно добивки/(загуби) признаени во Билансот на успех за финансиските средства и обврски кои се чуваат на 31 декември 2018 (претходна година)	-	-	-	-	-	-	-

5. Објективна вредност на финансиските средства и финансиските обврски (продолжува)

Б. Нивоа на објективна вредност на финансиските средства и обврски, мерени по објективна вредност

Б.3. Усогласување на движењата во текот на годината во објективните вредности мерени во нивото 3

<i>во илјади денари</i>	Средства за тргување	Финансиски средства по објективна вредност преку Билансот на успех, определени како такви при почетното признавање	Вложувања во хартии од вредност, расположливи за продажба	Вкупно средства	Обврски за тргување	Финансиски обврски по објективна вредност преку Билансот на успех, определени како такви при почетното признавање	Вкупно обврски
Состојба на 1 јануари 2019 (тековна година)	-	-	84.622	84.622	-	-	-
Добивки/(загуби) признаени во:	-	-	-	-	-	-	-
- Билансот на успех	-	-	-	-	-	-	-
- Останати добивки/(загуби) во периодот кои не се прикажуваат во Билансот на успех	-	-	236	236	-	-	-
Купувања на финансиски инструменти во периодот	-	-	-	-	-	-	-
Продадени финансиски инструменти во периодот	-	-	-	-	-	-	-
Издадени финансиски инструменти во периодот	-	-	-	-	-	-	-
Платени финансиски инструменти во периодот	-	-	-	-	-	-	-
Прекласифицирани финансиски инструменти во/(од) нивото 3	-	-	-	-	-	-	-
Прекласифицирани во кредити и побарувања	-	-	-	-	-	-	-
Состојба на 31 декември 2019(тековна година)	-	-	84.858	84.858	-	-	-
Вкупно добивки/(загуби) признаени во Билансот на успех за финансиските средства и обврски кои се чуваат на 31 декември 2019 (тековна година)	-	-	-	-	-	-	-

6. Нето-приходи/(расходи) од камата

**Структура на приходите и расходите од камата според видот на финансиските
 А. инструменти**

	<i>во илјади денари</i>	
	тековна година 2019	претходна година 2018
Приходи од камата		
Парични средства и парични еквиваленти	13.266	16.883
Финансиски средства по објективна вредност преку билансот на успех, определени како такви при почетното признавање	-	-
Дериватни средства чувани за управување со ризик	-	-
Кредити на и побарувања од банки	111	623
Кредити на и побарувања од други комитенти	296.198	289.598
Вложувања во хартии од вредност	14.490	24.711
Останати побарувања	-	-
(Исправка на вредноста на приход од камата, на нето-основа)	(3.371)	(3.981)
Наплатени претходно отпишани камати	8.431	11.888
Вкупно приходи од камата	329.125	339.722
Расходи за камата		
Финансиски обврски по објективна вредност преку Билансот на успех, определени како такви при почетното признавање	-	-
Дериватни обврски чувани за управување со ризик	-	-
Депозити на банки	-	31
Депозити на други комитенти	56.148	64.441
Издадени должнички хартии од вредност	-	-
Обврски по кредити	3.678	4.375
Субординирани обврски	973	-
Останати обврски	197	84
Вкупно расходи за камата	60.996	68.931
Нето-приходи/(расходи) од камата	268.129	270.791

6. Нето-приходи/(расходи) од камата

Б. Секторска анализа на приходите и расходите од камата според секторот

	<i>во илјади денари</i>	
	тековна година 2019	претходна година 2018
Приходи од камата		
Нефинансиски друштва	112.186	122.410
Држава	14.491	24.711
Непрофитни институции кои им служат на домаќинствата	53	118
Банки	13.188	16.865
Останати финансиски друштва (небанкарски)	66	60
Домаќинства	183.893	167.017
Нерезиденти	188	634
(Исправка на вредноста на приход од камата, на нето-основа)	(3.371)	(3.981)
Наплатени претходно отпишани камати	8.431	11.888
Вкупно приходи од камата	329.125	339.722
Расходи за камата		
Нефинансиски друштва	10.526	13.474
Држава	197	84
Непрофитни институции кои им служат на домаќинствата	821	866
Банки	3.677	4.406
Останати финансиски друштва (небанкарски)	18.400	20.374
Домаќинства	27.375	29.727
Нерезиденти	-	-
Вкупно расходи за камата	60.996	68.931
Нето-приходи/(расходи) од камата	268.129	270.791

7. Нето-приходи/(расходи) од провизии и надомести

А. Структура на приходите и расходите од провизии и надомести според видот на финансиските активности

	<i>во илјади денари</i>	
	тековна година 2019	претходна година 2018
Приходи од провизии и надомести		
Кредитирање	45.720	41.568
Платен промет		
во земјата	94.466	84.663
со странство	18.542	17.923
Акредитиви и гаранции	4.463	4.483
Брокерско работење	4.409	3.474
Управување со средствата	-	-
Комисиски и доверителски активности	-	-
Издавање хартии од вредност	-	-
Останато (наведете ги поединечно приходите кои претставуваат повеќе од 10% од вкупните приходи од провизии и надомести)	832	1.133
Вкупно приходи од провизии и надомести	168.432	153.244
Расходи за провизии и надомести		
Кредитирање	2.504	2.916
Платен промет		
во земјата	12.361	12.576
со странство	7.224	6.339
Акредитиви и гаранции	-	-
Брокерско работење	1.234	758
Управување со средствата	-	-
Комисиски и доверителски активности	-	-
Издавање на хартии од вредност	-	-
Останато (наведете ги поединечно расходите кои претставуваат повеќе од 10% од вкупните расходи од провизии и надомести)	587	613
Провизија од банки по фактури	5.157	3.841
Вкупно расходи за провизии и надомести	29.067	27.043
Нето-приходи/(расходи) од провизии и надомести	139.365	126.201

7. Нето-приходи/(расходи) од провизии и надомести

Б. Секторска анализа на приходите и расходите од провизии и надомести

	<i>во илјади денари</i>	
	тековна година 2019	претходна година 2018
Приходи од провизии и надомести		
Нефинансиски друштва	69.158	64.497
Држава	184	176
Непрофитни институции кои им служат на домаќинствата	1.137	1.073
Банки	12.491	9.349
Останати финансиски друштва (небанкарски)	987	1.067
Домаќинства	82.406	75.305
Нерезиденти	2.069	1.777
Вкупно приходи од провизии и надомести	168.432	153.244
Расходи за провизии и надомести		
Нефинансиски друштва	1.783	2.218
Држава	17	35
Непрофитни институции кои им служат на домаќинствата	-	-
Банки	10.636	9.233
Останати финансиски друштва (небанкарски)	9.407	9.218
Нерезиденти	7.224	6.339
Вкупно расходи за провизии и надомести	29.067	27.043
Нето-приходи/(расходи) од провизии и надомести	139.365	126.201

8. Нето-приходи од тргување

<i>во илјади денари</i>	
тековна година 2019	претходна година 2018
<i>Средства за тргување</i>	
<i>Добивка/(загуба) од промените на објективната вредност на должничките хартии од вредност, на нето-основа</i>	
реализирана	-
нереализирана	-
<i>Добивка/(загуба) од промените на објективната вредност на сопственичките инструменти, на нето-основа</i>	
реализирана	-
нереализирана	3.334
15.179	891
<i>Приходи од дивиденда од средствата за тргување</i>	
1.372	-
<i>Обврски за тргување</i>	
<i>Добивка/(загуба) од промените на објективната вредност на должничките хартии од вредност, на нето-основа</i>	
реализирана	-
нереализирана	-
<i>Добивка/(загуба) од промените на објективната вредност на депозитите за тргување, на нето-основа</i>	
реализирана	-
нереализирана	-
<i>Добивка/(загуба) од промените на објективната вредност на останатите финансиски обврски за тргување, на нето-основа</i>	
реализирана	-
нереализирана	-
<i>Расходи за камата од финансиски обврски чувани за тргување</i>	
-	-
<i>Добивка/(загуба) од промените на објективната вредност на дериватите чувани за тргување, на нето-основа</i>	
реализирана	-
нереализирана	-
16.551	4.225
Нето-приходи од тргување	

**9. Нето-приходи од други финансиски инструменти
 евидентирани по објективната вредност**

	<i>во илјади денари</i>	
	тековна година 2019	претходна година 2018
<i>Финансиски средства по објективна вредност преку Билансот на успех, определени како такви при почетното признавање</i>		
Добивка/(загуба) од промените на објективната вредност на должничките хартии од вредност, на нето-основа		
реализирана	-	-
нереализирана	-	-
Добивка/(загуба) од промените на објективната вредност на сопственичките инструменти, на нето-основа		
реализирана	-	-
нереализирана	-	-
Приходи од дивиденда од финансиските средства по објективна вредност преку Билансот на успех	-	-
Добивка/(загуба) од промените на објективната вредност на кредитите и побарувањата по објективна вредност преку Билансот на успех, на нето-основа		
реализирана	-	-
нереализирана	-	-
<i>Финансиски обврски по објективната вредност преку Билансот на успех определени како такви при почетното признавање</i>		
Добивка/(загуба) од промените на објективната вредност на должничките хартии од вредност, на нето-основа		
реализирана	-	-
нереализирана	-	-
Добивка/(загуба) од промените на објективната вредност на депозитите по објективна вредност преку Билансот на успех, на нето-основа		
реализирана	-	-
нереализирана	-	-
Добивка/(загуба) од промените на објективната вредност на обврските по кредити по објективна вредност преку Билансот на успех, на нето-основа	-	-
реализирана	-	-
нереализирана	-	-
Добивка/(загуба) од промените на објективната вредност на останатите финансиски обврски по објективна вредност преку Билансот на успех, на нето-основа		
реализирана	-	-
нереализирана	-	-
Добивка/(загуба) од промените на објективната вредност на дериватите чувани за управување со ризик по објективна вредност преку Билансот на успех, на нето-основа		
реализирана	-	-
нереализирана	-	-
Нето-приходи од други финансиски инструменти евидентирани по објективната вредност	-	-

10. Нето-приходи/(расходи) од курсни разлики

	<i>во илјади денари</i>	
	тековна година 2019	претходна година 2018
Реализирани приходи/(расходи) од курсните разлики, на нето-основа	7.544	7.320
Нереализирани приходи/(расходи) од курсните разлики, на нето-основа		
курсни разлики на исправката на вредноста на финансиските средства, на нето-основа	(6)	(6)
останати курсни разлики, на нето-основа	516	609
Нето-приходи/(расходи) од курсните разлики	8.054	7.923

11. Останати приходи од дејноста

	<i>во илјади денари</i>	
	тековна година 2019	претходна година 2018
Добивка од продажбата на средствата расположливи за продажба	-	-
Дивиденда од сопственичките инструменти расположливи за продажба	8.736	6.854
Нето-приходи од вложувањата во подружници и придружени друштва	-	-
Капитална добивка од продажбата на:		
недвижности и опрема	2.302	833
нематеријални средства	-	-
преземени средства врз основа на ненаплатени побарувања	40.057	70.859
нетековни средства кои се чуваат за продажба и група за отуѓување	-	-
Приходи од кирии	537	1.721
Приходи од добиени судски спорови	-	-
Наплатени претходно отпишани побарувања	16.718	18.572
Ослободување на посебната резерва и резервирања за:		
потенцијални обврски врз основа на судски спорови	5.668	-
пензии и други користи за вработените	-	-
Преструктурирања	-	-
неповолни договори	-	-
останати резервирања	-	-
Приход од склучен Договор за отстапување на претходно отпишани побарувања	-	19.736
Останати приходи од дејноста	5.595	2.330
Вкупно останати приходи од дејноста	79.613	120.905

12. Исправка на вредноста на финансиските средства, на нето-основа

<i>во илјади денари</i>	Кредити и побарувања од банки	Кредити и побарувања од други комитенти	Вложувања во финансиските средства расположливи за продажба	Вложувања во финансиските средства кои се чуваат до достасување	Парични средства и парични еквиваленти	Побарувања за провизии и надомести	Останати побарувања	Вкупно исправка на вредноста на финансиските средства	Посебна резерва за вонбилансна изложеност	Вкупно
2019 (тековна година)										
Исправка на вредноста и посебна резерва										
Дополнителна исправка на вредноста и посебна резерва (Ослободување на исправката на вредноста и посебна резерва)	80 (140)	120.337 (66.663)	- -	- -	289 (258)	2.030 (518)	10.087 (3.086)	132.823 (70.665)	4.360 (4.731)	137.183 (75.396)
Вкупно исправка на вредноста на финансиските средства и посебна резерва за вонбилансната изложеност, на нето-основа	(60)	53.674	-	-	31	1.512	7.001	62.158	(371)	61.787
2018 (претходна година)										
Исправка на вредноста и посебна резерва										
Дополнителна исправка на вредноста и посебна резерва (Ослободување на исправката на вредноста и посебна резерва)	310 (350)	93.396 (55.125)	- -	- -	482 (465)	2.077 (653)	3.872 (560)	100.138 (57.153)	2.949 (3.400)	103.087 (60.553)
Вкупно исправка на вредноста на финансиските средства и посебна резерва за вонбилансната изложеност, на нето-основа	(40)	38.271	-	-	17	1.424	3.312	42.985	(451)	42.534

13. Загуба поради оштетување на нефинансиските средства, на нето-основа

<i>во илјади денари</i>		Недвижности и опрема	Нематеријални средства	Преземени средства врз основа на ненаплатени побарувања	Нетековни средства кои се чуваат за продажба и група за отуѓување	Останати нефинансиски средства	Неконтролирано учество*	Вкупно
2019 (тековна година)								
Дополнителна загуба поради оштетување		-	-	1.724	-	-	-	1.724
(Ослободување на загубата поради оштетување)		-	-		-	-	-	-
Вкупно загуба поради оштетување на нефинансиските средства, на нето-основа		-	-	1.724	-	-	-	1.724
2018 (претходна година)								
Дополнителна загуба поради оштетување		-	-	61.041	-	-	-	61.041
(Ослободување на загубата поради оштетување)		-	-		-	(6.885)	-	(6.885)
Вкупно загуба поради оштетување на нефинансиските средства, на нето-основа		-	-	61.041	-	(6.885)	-	54.156

14. Трошоци за вработените

	<i>во илјади денари</i>	
	тековна година 2019	претходна година 2018
<i>Краткорочни користи за вработените</i>		
Плати	101.903	100.484
Задолжителни придонеси за социјално и здравствено осигурување	51.604	49.188
Краткорочни платени отсуства	-	-
Трошоци за привремено вработување	-	-
Удел во добивката и награди	6.203	7.113
Немонетарни користи	-	-
	159.710	156.785
<i>Користи по престанокот на вработувањето</i>		
Придонеси кон пензиските планови за дефинирани придонеси	-	-
Користи при пензионирањето	-	-
Зголемување на обврската за пензиски планови за дефинирани користи	-	-
Зголемување на обврската за други долгорочни користи	-	-
Други користи при престанокот на вработувањето	-	-
<i>Користи поради престанокот на вработувањето</i>		
Плаќања на вработените врз основа на акции, подмирени со сопственички инструменти	-	-
Плаќања на вработените врз основа на акции, подмирени со парични средства	-	-
Останато	-	-
Надомест на вработените врз основа на колективни договори	6.298	5.162
Резервирање за технолошки вишок	-	-
Трошоци за технолошки вишок	1.243	672
Ослободување на резервирање за технолошки вишок	-	(138)
Вкупно трошоци за вработените	167.251	162.481

15. Амортизација

	<i>во илјади денари</i>	
	тековна година 2019	претходна година 2018
Амортизација на нематеријалните средства		
Интерно развиен софтвер	-	-
Купен софтвер од надворешни добавувачи	2.523	2.986
Други интерно развиени нематеријални средства	-	-
Други нематеријални средства	1.184	1.225
Вложувања во нематеријалните средства земени под закуп	-	-
	3.707	4.211
Амортизација на недвижностите и опремата		
Градежни објекти	6.033	5.472
Транспортни средства	2.271	2.035
Мебел и канцелариска опрема	2.555	3.717
Останата опрема	6.389	3.883
Други ставки на недвижностите и опремата	375	459
Вложувања во недвижностите и опремата земени под закуп	1.780	2.239
	19.403	17.805
Вкупно амортизација	23.110	22.016

16. Останати расходи од дејноста

	<i>во илјади денари</i>	
	тековна година 2019	претходна година 2018
Загуба од продажбата на средствата расположливи за продажба	-	-
Трошоци за лиценцирање на софтверот	-	-
Премии за осигурување на депозитите	11.066	10.138
Премии за осигурување на имотот и на вработените	1.122	1.054
Материјали и услуги	75.068	69.558
Административни и трошоци за маркетинг	7.360	6.709
Останати даноци и придонеси	2.056	2.257
Трошоци за кирии	28.981	29.659
Трошоци за судски спорови	499	3.321
Посебна резерва за вонбилансна изложеност, на нето-основа	-	-
Резервирања за пензиските и за други користи за вработените, на нето-основа	-	-
Резервирања за потенцијалните обврски врз основа на судски спорови, на нето-основа	-	4.582
Други резервирања, на нето-основа	-	-
Загуба од продажбата на:		
недвижности и опрема	-	-
нематеријални средства	-	-
преземени средства врз основа на ненаплатени побарувања	-	-
нетековни средства кои се чуваат за продажба и група за отуѓување	-	-
Трошоци од минати години	-	-
Останато (наведете ги поединечно расходите кои претставуваат повеќе од 10% од вкупните останати расходи од дејноста)	8.099	4.445
Трошоци за деловна успешност за Надзорен Одбор	2.667	2.221
Расходи од неотпишана вредност на основни средства	-	2.123
Вкупно останати расходи од дејноста	136.918	136.067

17 Данок на добивка

A Расходи/приходи за тековен и одложен данок

<i>во илјади денари</i>	
тековна година 2019	претходна година 2018
Тековен данок на добивка	
Расход/(приход) за тековниот данок на добивка за годината	11.515
Корекции за претходни години	-
Користи од претходнонепризнаени даночни загуби, даночни кредити или привремени разлики од претходни години	-
Промени во сметководствени политики и грешки	-
Останато	-
12.553	11.515
Одложен данок на добивка	
Одложен данок од добивка кој произлегува од привремени разлики за годината	-
Признавање на претходнонепризнаени даночни загуби	-
Промени во даночната стапка	-
Воведување нови даноци	-
Користи од претходнонепризнаени даночни загуби, даночни кредити или привремени разлики од претходни години	-
Останато	-
12.553	11.515
Вкупно расходи/(поврат) на данокот на добивка	11.515

<i>во илјади денари</i>	
тековна година 2019	претходна година 2018
Тековен данок на добивка	
Признаен во Билансот на успех	11.515
Признаен во капиталот и резервите	-
12.553	11.515
Одложен данок на добивка	
Признаен во Билансот на успех	-
Признаен во капиталот и резервите	-
12.553	11.515
Вкупно расходи/(поврат) на данокот на добивка	11.515

17. Данок на добивка (продолжува)

Б. Усогласување помеѓу просечната ефективна даночна стапка и применливата даночна стапка

	во %	во илјади денари	во %	во илјади денари
	тековна година 2018		претходна година 2017	
Добивка/(загуба) пред оданочувањето		120.922		112.791
Данок од добивка согласно со применливата даночна стапка	10%	12.092	10%	11.279
Ефект од различни даночни стапки во други земји	-	-	-	-
Корекции за претходни години и промени во даночната стапка	-	-	-	-
Оданочен приход во странство	-	-	-	-
Расходи непризнаени за даночни цели	1,95%	2.352	0.90%	1.010
Даночно ослободени приходи	(0.82%)	(993)	(0.69%)	(774)
Даночни ослободувања непризнаени во Билансот на успех	-	-	-	-
Признавање на претходно непризнаени даночни загуби	-	-	-	-
Користи од претходно непризнаени даночни загуби, даночни кредити или привремени разлики од претходни години	-	-	-	-
Промени на одложениот данок	-	-	-	-
Останато (донација согласно закон за спорт)	-	(898)	-	-
Вкупно расходи/(поврат) на данокот на добивка		12.553		11.515
Просечна ефективна даночна стапка	10,38%		10,21%	

17. Данок на добивка (продолжува)

В. Данок на добивка од останати добивки/(загуби) во периодот коишто не се прикажуваат во Билансот на успех

	тековна година 2019			претходна година 2018		
	пред оданочување	(расход)/поврат на данок на добивка	намалено за данок на добивка	пред оданочување	(расход)/поврат на данок на добивка	намалено за данок на добивка
<i>во илјади денари</i>						
Ревалоризациска резерва за средства расположливи за продажба	-	-	-	-	-	-
Резерва за инструменти за заштита од ризикот од паричните текови	-	-	-	-	-	-
Резерва за инструменти за заштита од ризикот од нето-вложување во странско работење	-	-	-	-	-	-
Резерва од курсни разлики од вложување во странско работење	-	-	-	-	-	-
Удел во останатите добивки/(загуби) од придружените друштва кои не се прикажуваат во Билансот на успех	-	-	-	-	-	-
Останати добивки/(загуби) кои не се прикажуваат во Билансот на успех	-	-	-	-	-	-
Вкупно останати добивки/(загуби) во периодот коишто не се прикажуваат во Билансот на успех	-	-	-	-	-	-

Основа за пресметување на данок на добивка е добивката која се утврдува во даночниот биланс како разлика помеѓу вкупните приходи и вкупните расходи, зголемена за износот на непризнаените расходи за даночни цели и намалена за износот на даночното ослободување. Пресметаниот данок се намалува за дадена донација во спортот согласно член 30а од ЗДД. Најголем дел од непризнаените расходи за 2019 година отпаѓа на трошоци по основ на надоместоци за членови на органи на управување, менаџерско осигурување, трошоци по основ на надомест за деловна успешност и расходи по основ на трансакции со поврзани страни. Износот на даночното ослободување отпаѓа на дивиденди остварени со учество во капиталот на друг даночен обврзник, оданочени со данок на добивка кај исплатувачот.

18. Парични средства и парични еквиваленти

	<i>во илјади денари</i>	
	тековна година 2019	претходна година 2018
Парични средства во благајна	184.115	162.989
Сметка и депозити во НБРМ, освен задолжителни депозити во странска валута	743.998	531.195
Тековни сметки и трансакциски депозити кај странски банки	197.044	231.220
Тековни сметки и трансакциски депозити кај домашни банки	69.677	68.491
Благајнички записи со кои може да се тргува на секундарниот пазар	466.592	514.464
Државни записи со кои може да се тргува на секундарниот пазар	-	-
Орочени депозити со период на достасување до три месеци	129.127	107.377
Останати краткорочни високо ликвидни средства	-	-
Побарувања врз основа на камати	31	60
(Исправка на вредноста)	(429)	(419)
<i>Вклучено во паричните средства и паричните еквиваленти за потребите на Извештајот за паричниот тек</i>	1.790.155	1.615.377
Задолжителни депозити во странска валута	212.552	194.823
Ограничени депозити	38.645	40.327
(Исправка на вредноста)	(26)	-
Вкупно	2.041.326	1.850.527

18. Парични средства и еквиваленти (продолжува)

	тековна година 2019				претходна година 2018			
	Исправка на вредноста за Група 1	Исправка на вредноста за Група 2	Исправка на вредноста за Група 3	Вкупно исправка на вредноста	Исправка на вредноста за Група 1	Исправка на вредноста за Група 2	Исправка на вредноста за Група 3	Вкупно исправка на вредноста
во илјади денари								
Движење на исправката на вредноста								
Состојба на 1 јануари	419	-	-	419	-	-	-	395
Исправка на вредноста за годината	31			31				17
дополнителна исправка на вредноста	249	-	-	249	-	-	-	482
(ослободување на исправката на вредноста)	(218)	-	-	(218)	-	-	-	(465)
Трансфер во:								-
- исправка на вредноста за Група 1	31	-	-	31	-	-	-	-
- исправка на вредноста за Група 2	-	-	-	-	-	-	-	-
- исправка на вредноста за Група 3	-	-	-	-	-	-	-	-
(Преземени средства врз основа на ненаплатени побарувања)	-	-	-	-	-	-	-	-
Ефект од курсни разлики	6	-	-	6	-	-	-	7
(Отпишани побарувања)	-	-	-	-	-	-	-	-
Состојба на 31 декември	456	-	-	456	-	-	-	419

18. Парични средства и еквиваленти (продолжува)

Со состојба на 31 декември 2019 година, паричните средства и паричните еквиваленти го вклучуваат износот од 436,362 илјади денари (2018: 440,337 илјади денари) кој преставува задолжителна резерва во денари.

Во согласност со Одлуката за задолжителна резерва донесена од страна на Народна банка на Република Северна Македонија, стапката на задолжителна резерва на Банката изнесува 8% за обврски во домашна валута, 50% за обврски во домашна валута со валутна клаузула и 15% за обврски во странска валута. Основата на задолжителната резерва се утврдува како просек од состојбата на обврските од Билансот на Банката за секој календарски ден од претходниот месец. Периодот на исполнување на задолжителната резерва во денари и во евра го утврдува Народна банка во индикативен календар на периоди на исполнување на задолжителната резерва за тековната година.

Задолжителната резерва во денари Банката ја исполнува на просечно ниво. Задолжителната резерва во девизи Банката ја исполнува со издвојување на посебна девизна сметка на НБРСМ во странство и тоа најмалку 95% од пресметаната задолжителна резерва во евра, а 5% се издвојува на девизната сметка во евра во МИПС и истата се исполнува доколку просечната дневна состојба на издвоените средства за периодот на исполнување е најмалку еднаква на 5% од пресметаната ЗР во девизи.

Во текот на 2019 година, благајничките записи издадени од НБРСМ кои Банката ги има купено на примарен пазар се со рок на достасување од 28 до 35 дена и стапка на принос од 2,5%-2,25% годишно (2018: рок на достасување 28 до 35 дена и стапка на принос од 3,25% до 2,50% годишно).

Ограничените депозити во износ од 38.645 илјади денари (2018: 40.327 илјади денари) во најголем дел се однесуваат на гарантен фонд во останати финансиски институции.

19. Средства за тргување

А. Структура на средствата за тргување според видот на финансискиот инструмент

	<i>во илјади денари</i>	
	тековна година 2019	претходна година 2018
<i>Хартии од вредност за тргување</i>		
<i>Должнички хартии од вредност за тргување</i>		
Благајнички записи за тргување	-	-
Државни записи за тргување	-	-
Останати инструменти на пазарот на пари	-	-
Обврзници издадени од државата	-	-
Корпоративни обврзници	-	-
Останати должнички инструменти	-	-
Котирани	-	-
Некотирани	-	-
<i>Сопственички инструменти за тргување</i>		
Сопственички инструменти издадени од банки	-	-
Останати сопственички инструменти	51.457	29.707
	51.457	29.707
Котирани	51.457	29.707
Некотирани	-	-
<i>Деривати за тргување</i>		
Договори зависни од промената на каматната стапка	-	-
Договори зависни од промената на курсот	-	-
Договори зависни од промената на цената на хартиите од вредност	-	-
Други договори кои ги исполнуваат критериумите на МСС 39	-	-
Вкупно средства за тргување	51.457	29.707

20. **Финансиски средства по објективна вредност преку Билансот на успех, определени како такви при почетното признавање**

	<i>во илјади денари</i>	
	тековна година 2019	претходна година 2018
<i>Должнички хартии од вредност</i>		
Благајнички записи	-	-
Државни записи	-	-
Останати инструменти на пазарот на пари	-	-
Обврзници издадени од државата	-	-
Корпоративни обврзници	-	-
Останати должнички инструменти	-	-
	-	-
Котирани	-	-
Некотирани	-	-
	-	-
<i>Сопственички инструменти</i>		
Сопственички инструменти издадени од банки	-	-
Останати сопственички инструменти	-	-
	-	-
Котирани	-	-
Некотирани	-	-
	-	-
Кредити на и побарувања од банки	-	-
Кредити на и побарувања од други комитенти	-	-
Вкупно финансиски средства по објективна вредност преку Билансот на успех, определени како такви при почетното признавање	-	-

21. Дериватни средства и обврски чувани за управување со ризик

		<i>во илјади денари</i>			
		тековна година 2019		претходна година 2018	
		дериватни средства	(дериватни обврски)	дериватни средства	(дериватни обврски)
A	Деривати за заштита од ризик/Деривати чувани за управување со ризик				
A.1	<i>според видот на променливата</i> Деривати чувани за управување со ризик				
	Договори зависни од промената на каматната стапка	-	-	-	-
	Договори зависни од промената на курсот	-	-	-	-
	Договори зависни од промената на цената на хартиите од вредност	-	-	-	-
	Други договори кои ги исполнуваат критериумите на МСС 39	-	-	-	-
	Вкупно деривати чувани за управување со ризик	-	-	-	-
A.2	<i>според видот на заштита од ризик</i>				
	Заштита од ризикот од објективната вредност	-	-	-	-
	Заштита од ризикот од паричните текови	-	-	-	-
	Заштита од ризикот од нето-вложување во странско работење	-	-	-	-
	Вкупно деривати чувани за управување со ризик	-	-	-	-
B	Вградени деривати	-	-	-	-
	Договори зависни од промената на каматната стапка	-	-	-	-
	Договори зависни од промената на курсот	-	-	-	-
	Договори зависни од промената на цената на хартиите од вредност	-	-	-	-
	Други договори кои ги исполнуваат критериумите на МСС 39	-	-	-	-
	Вкупно вградени деривати	-	-	-	-
	Вкупно деривати чувани за управување со ризик	-	-	-	-

22. Кредити и побарувања
22.1 Кредити на и побарувања од банки

<i>во илјади денари</i>				
	тековна година 2019		претходна година 2018	
	краткорочни	долгорочни	краткорочни	долгорочни
Кредити на банки	-	-	-	-
домашни банки	-	-	60.000	-
странски банки	-	-	-	-
Орочени депозити, со период на достасување над три месеци	-	-	-	-
домашни банки	-	-	-	-
странски банки	-	-	-	-
Репо	-	-	-	-
домашни банки	-	-	-	-
странски банки	-	-	-	-
Останати побарувања	-	-	-	-
домашни банки	-	-	-	-
странски банки	-	-	-	-
Побарувања врз основа на камати	-	-	5	-
Тековна достасаност	-	-	-	-
Вкупно кредити на и побарувања од банки пред исправката на вредноста	-	-	60.005	-
(Исправка на вредноста)	-	-	(60)	-
Вкупно кредити на и побарувања од банки намалени за исправката на вредноста	-	-	59.945	-

22. Кредити и побарувања (продожува)
22.1 Кредити на и побарувања од банки (продолжува)

	<i>тековна година 2019</i>				<i>претходна година 2018</i>			
	Исправка на вредноста за Група 1	Исправка на вредноста за Група 2	Исправка на вредноста за Група 3	Вкупно исправка на вредноста	Исправка на вредноста за Група 1	Исправка на вредноста за Група 2	Исправка на вредноста за Група 3	Вкупно исправка на вредноста
во илјади денари								
Движење на исправката на вредноста								
Состојба на 1 јануари	-	-	-	60	-	-	-	100
Исправка на вредноста за годината				(60)				(40)
дополнителна исправка на вредноста	-	-	-	-	-	-	-	310
(ослободување на исправката на вредноста)	-	-	-	(60)	-	-	-	(350)
Трансфер во:								-
- исправка на вредноста за Група 1	-	-	-	(60)	-	-	-	-
- исправка на вредноста за Група 2	-	-	-	-	-	-	-	-
- исправка на вредноста за Група 3	-	-	-	-	-	-	-	-
(Преземени средства врз основа на ненаплатени побарувања)	-	-	-	-	-	-	-	-
Ефект од курсни разлики	-	-	-	-	-	-	-	-
(Отпишани побарувања)	-	-	-	-	-	-	-	-
Состојба на 31 декември	-	-	-	-	-	-	-	60

22. Кредити и побарувања (продолжува)

22.2 Кредити на и побарувања од други комитенти

Структура на кредитите на и побарувањата од други комитенти според видот на должникот

A.

	<i>во илјади денари</i>			
	тековна година 2019		претходна година 2018	
	краткорочни	долгорочни	краткорочни	долгорочни
Нефинансиски друштва				
побарувања по главнина	470.982	1.616.851	572.308	1.644.775
побарувања врз основа				
на камати	9.533	-	10.314	-
Држава				
побарувања по главнина	-	-	-	-
побарувања врз основа				
на камати	-	-	-	-
Непрофитни институции кои им служат на домаќинствата				
побарувања по главнина	32	952	33	1.445
побарувања врз основа				
на камати	9	-	13	-
Финансиски друштва, освен банки				
побарувања по главнина	12	570	-	700
побарувања врз основа				
на камати	8	-	4	-
Домаќинства				
побарувања по главнина				
станбени кредити	21.257	1.116.376	13.556	920.058
потрошувачки кредити	20.920	1.106.970	25.022	1.074.125
автомобилски кредити	-	19	50	142
хипотекарни кредити	2.433	647.408	243	381.910
кредитни картички	8.765	68.997	10.230	74.326
други кредити	132.308	11.660	127.326	16.965
побарувања врз основа				
на камати	13.405	-	11.807	-
Нерезиденти, освен банки				
побарувања по главнина	-	-	-	-
побарувања врз основа				
на камати	-	-	-	-
Тековна достасаност	639.631	(639.631)	686.272	(686.272)
Вкупно кредити на и побарувања од други комитенти пред исправката на вредноста	1.319.295	3.930.172	1.457.178	3.428.174
(Исправка на вредноста)	(11.809)	(130.480)	(13.152)	(126.311)
Вкупно кредити на и побарувања од други комитенти намалени за исправката на вредноста	1.307.486	3.799.692	1.444.026	3.301.863

Дел од побарувањата по кредити се заложени заради обезбедување на обврски по кредити од кредитни линии на РБСМ (Белешка 36).

22 Кредити и побарувања (продолжува)
22.2 Кредити на и побарувања од други комитенти

	тековна година 2019				претходна година 2018			
	Исправка на вредноста за Група 1	Исправка на вредноста за Група 2	Исправка на вредноста за Група 3	Вкупно исправка на вредноста	Исправка на вредноста за Група 1	Исправка на вредноста за Група 2	Исправка на вредноста за Група 3	Вкупно исправка на вредноста
во илјади денари								
Движење на исправката на вредноста								
Состојба на 1 јануари	15.728	27.664	96.071	139.463	-	-	-	119.550
Исправка на вредноста за годината	(1.967)	10.127	45.514	53.674				38.271
дополнителна исправка на вредноста	8.051	31.720	57.964	97.735	-	-	-	93.396
(ослободување на исправката на вредноста)	(10.018)	(21.593)	(12.450)	(44.061)	-	-	-	(55.125)
Трансфер во:								-
- исправка на вредноста за Група 1	(1.115)	11.279	14.231	24.395	-	-	-	-
- исправка на вредноста за Група 2	(573)	(506)	8.859	7.780	-	-	-	-
- исправка на вредноста за Група 3	(278)	(646)	22.425	21.501	-	-	-	-
(Преземени средства врз основа на ненаплатени побарувања)	-	-	(4.210)	(4.210)	-	-	-	(1.541)
Ефект од курсни разлики	-	-	(2)	(2)	-	-	-	(6)
(Отпишани побарувања)	-	-	(46.636)	(46.636)	-	-	-	(16.811)
Состојба на 31 декември	13.761	37.791	90.737	142.289	-	-	-	139.463

Со состојба на 31 декември 2019 година, сомнителните и спорни кредити вклучени во кредитите и побарувањата од комитенти изнесуваат 117.373 илјади денари (2018: 150.422 илјади денари). Сомнителната и спорна камата по овие кредити изнесува 10.402 илјади денари (2018: 15.840 илјади денари).

22 Кредити и побарувања (продолжува)

22.2 Кредити на и побарувања од други комитенти (продолжува)

Б. Структура на кредитите на и побарувањата од други комитенти според видот на обезбедувањето

	<i>во илјади денари</i>	
	тековна година 2019	претходна година 2018
<i>(сегашна сметководствена вредност на кредитите и побарувањата)</i>		
Првокласни инструменти за обезбедување	65.776	75.941
парични депозити (во депо и/или ограничени на сметки во банката)	65.776	75.941
државни хартии од вредност	-	-
државни безусловни гаранции	-	-
банкарски гаранции	-	-
Гаранции од друштвата за осигурување и полиси за осигурување	-	-
Корпоративни гаранции (освен банкарски и од друштвата за осигурување)	-	-
Гаранции од физички лица	1.667.155	1.622.702
Залог на недвижен имот	3.309.373	2.969.156
имот за сопствена употреба (станови, куќи)	1.718.750	1.370.886
имот за вршење дејност	1.590.623	1.598.270
Залог на подвижен имот	43.201	47.565
Останати видови обезбедување	11.895	21.184
Необезбедени	11.433	9.341
Вкупно кредити на и побарувања од други комитенти намалени за исправката на вредноста	5.108.834	4.745.889

23 Вложувања во хартии од вредност

23.1 Вложувања во финансиските средства расположливи за продажба

А. Структура на вложувањата во финансиски средства расположливи за продажба според видот на финансискиот инструмент

	<i>во илјади денари</i>	
	тековна година 2019	претходна година 2018
<i>Должнички хартии од вредност</i>		
Благајнички записи	-	-
Државни записи	-	-
Останати инструменти на пазарот на пари	-	-
Обврзници издадени од државата	-	-
Корпоративни обврзници	-	-
Останати должнички инструменти	-	-
	-	-
Котирани	-	-
Некотирани	-	-
<i>Сопственички инструменти</i>		
Сопственички инструменти издадени од банки	7.548	7.312
Останати сопственички инструменти	77.310	77.310
	84.858	84.622
Котирани	27.429	27.375
Некотирани	57.429	57.247
Вкупно вложувања во финансиските инструменти расположливи за продажба	84.858	84.622

За вложувањата на Банката во одредени специфични институции (како КИБС, ЦДХВ и сл.) за коишто нема активен пазар и чиешто поседување е утврдено со закон и/или е поврзано со можноста за користење на услугите коишто ги вршат овие институции, може да се смета дека нивната набавна вредност ја одразува нивната објективна вредност. Банката ги класифицира овие вложувања како финансиски средства кои се мерат по објективна вредност преку останата сеопфатна добивка.

За вложувањата во сопственички хартии од вредност за кои немаат активен пазар односно акциите не се ликвидни (Капитал Банка, Централна Кооперативна Банката, Теал АД Тетово), Банката ги класифицира овие средства во хартии од вредност кои се мерат по објективна вредност преку сеопфатна добивка. За утврдување на објективната вредност се користи техниката на вреднување - трошочен пристап (тековен трошок за замена, односно износот којшто е потребен за замена на постојното средство).

23 Вложувања во хартии од вредност (продолжува)

23.1 Вложувања во финансиските средства расположливи за продажба

	тековна година 2019				претходна година 2018			
	Исправка на вредноста за Група 1	Исправка на вредноста за Група 2	Исправка на вредноста за Група 3	Вкупно исправка на вредноста	Исправка на вредноста за Група 1	Исправка на вредноста за Група 2	Исправка на вредноста за Група 3	Вкупно исправка на вредноста
во илјади денари								
Движење на исправката на вредноста								
Состојба на 1 јануари	-	-	-	-	-	-	-	-
Исправка на вредноста за годината								
дополнителна исправка на вредноста	-	-	-	-	-	-	-	-
(ослободување на исправката на вредноста)	-	-	-	-	-	-	-	-
Трансфер во:								
- исправка на вредноста за Група 1	-	-	-	-	-	-	-	-
- исправка на вредноста за Група 2	-	-	-	-	-	-	-	-
- исправка на вредноста за Група 3	-	-	-	-	-	-	-	-
(Преземени средства врз основа на ненаплатени побарувања)	-	-	-	-	-	-	-	-
Ефект од курсни разлики	-	-	-	-	-	-	-	-
(Отпишани побарувања)	-	-	-	-	-	-	-	-
Состојба на 31 декември	-	-	-	-	-	-	-	-

23 Вложувања во хартии од вредност (продолжува)
23.2 Вложувања во финансиските средства кои се чуваат до достасување

		<i>во илјади денари</i>	
		тековна година 2019	претходна година 2018
<i>Должнички хартии од вредност</i>			
	Благајнички записи	-	-
	Државни записи	639.409	692.936
	Останати инструменти на пазарот на пари	-	-
	Обврзници издадени од државата	558.315	565.546
	Корпоративни обврзници	-	-
	Останати должнички инструменти	-	-
		1.197.724	1.258.482
	Котирани	558.315	-
	Некотирани	639.409	1.258.482
Вкупно вложувања во финансиските инструменти кои се чуваат до достасување пред исправката на вредноста		1.197.724	1.258.482
(Исправка на вредноста)		-	-
Вкупно вложувања во финансиските инструменти кои се чуваат до достасување намалени за исправката на вредноста		1.197.724	1.258.482

Државните записи издадени од Министерство за финансии на Република Северна Македонија се со рок на достасување од 12 месеци и стапки на принос кои се движат од 0,80% до 0,60% на годишно ниво (2018: рок на достасување од 12 месеци и стапки на принос кои се движат од 1,20% до 0,90% годишно).

Државните обврзници издадени од Министерство за финансии на Република Северна Македонија се со рок на достасување од 2 до 5 години и стапки на принос кои се движат од 2,20% до 1,30% годишно (2018: рок на достасување од 2 до 5 години и стапки на принос од 4,80% до 1,30% годишно).

23 Вложувања во хартии од вредност (продолжува)

23.2 Вложувања во финансиските средства кои се чуваат до достасување

	тековна година 2019				претходна година 2018			
	Исправка на вредноста за Група 1	Исправка на вредноста за Група 2	Исправка на вредноста за Група 3	Вкупно исправка на вредноста	Исправка на вредноста за Група 1	Исправка на вредноста за Група 2	Исправка на вредноста за Група 3	Вкупно исправка на вредноста
во илјади денари								
Движење на исправката на вредноста								
Состојба на 1 јануари	-	-	-	-	-	-	-	-
Исправка на вредноста за годината								
дополнителна исправка на вредноста (ослободување на исправката на вредноста)	-	-	-	-	-	-	-	-
Трансфер во:								
- исправка на вредноста за Група 1	-	-	-	-	-	-	-	-
- исправка на вредноста за Група 2	-	-	-	-	-	-	-	-
- исправка на вредноста за Група 3	-	-	-	-	-	-	-	-
(Преземени средства врз основа на ненаплатени побарувања)	-	-	-	-	-	-	-	-
Ефект од курсни разлики (Отпишани побарувања)	-	-	-	-	-	-	-	-
Состојба на 31 декември	-	-	-	-	-	-	-	-

24. Вложувања во подружници и во придружени друштва

А Процент на учество на Банката во подружници и во придружени друштва

Назив на подружниците и на придружените друштва	Земја	во %			
		Процент на учество во сопственоста		Процент на право на глас	
		тековна година 2019	претходна година 2018	тековна година 2019	претходна година 2018
		-	-	-	-
		-	-	-	-
		-	-	-	-

Б Финансиски информации за придружените друштва - 100 проценти

Назив на придружените друштва	во илјади денари				
	Вкупна актива	Вкупни обврски	Вкупно капитал и резерви	Приходи	Добивка/(загуба) за финансиската година
тековна година 2019	-	-	-	-	-
	-	-	-	-	-
	-	-	-	-	-
претходна година 2018	-	-	-	-	-
	-	-	-	-	-

25. Останати побарувања

	<i>во илјади денари</i>	
	тековна година 2019	претходна година 2018
Побарувања од купувачите	-	8.448
Однапред платени трошоци	175	141
Пресметани одложени приходи	-	-
Побарувања за провизии и надомести	3.979	6.975
Побарувања од вработените	-	-
Аванси за нематеријални средства	-	-
Аванси за недвижности и опрема	-	-
Останато	-	-
- Побарувања за повеќе платен ДДВ	-	388
- Материјали и ситен инвентар (залихи)	6.321	5.325
- Сомнителни и спорни побарувања за платен персонален данок	-	-
- Сомнителни и спорни побарувања од судски спорови нотарски трошоци	2.880	2.517
- Сомнителни и спорни побарувања од вработени за кусоци	7.218	3.007
- Побарувања во девизи Money Gram	1.690	893
- Сомнителни и спорни други побарувања	1.040	2.098
- Побарувања за предвремена исплата на пензии	118.045	-
- Останато	3.303	3.624
Вкупно останати побарувања пред исправката на вредноста	144.651	33.416
(Исправка на вредноста)	(12.440)	(12.109)
Вкупно останати побарувања намалени за исправката на вредноста	132.211	21.307

Со почеток од март 2019 година, Банката ја вовеле услугата “Исплата на пензија на 1-ви” (односно првиот работен ден во месецот) за пензионерите кои ја примаат својата пензија од Фондот за пензиско и инвалидско осигурување на Македонија (ПИОМ), со исклучок на декемвриската пензија која се исплати на 30 декември 2019 година, што е прикажано како побарување за предвремена исплата на пензии во износ од 118 милиони МКД. На 3 јануари 2020 година, побарувањето е затворено.

25. Останати побарувања (продолжува)

	тековна година 2019				претходна година 2018			
	Исправка на вредноста за Група 1	Исправка на вредноста за Група 2	Исправка на вредноста за Група 3	Вкупно исправка на вредноста	Исправка на вредноста за Група 1	Исправка на вредноста за Група 2	Исправка на вредноста за Група 3	Вкупно исправка на вредноста
во илјади денари								
Движење на исправката на вредноста								
Состојба на 1 јануари	69	228	11.812	12.109	-	-	-	27.088
Исправка на вредноста за годината	112	(128)	8.529	8.513				4.736
дополнителна исправка на вредноста	158	78	10.205	10.441	-	-	-	5.949
(ослободување на исправката на вредноста)	(46)	(206)	(1.676)	(1.928)	-	-	-	(1.213)
Трансфер во:								-
- исправка на вредноста за Група 1	117	15	437	569	-	-	-	-
- исправка на вредноста за Група 2	(2)	(104)	141	35	-	-	-	-
- исправка на вредноста за Група 3	(3)	(39)	7.951	7.909	-	-	-	-
(Преземени средства врз основа на ненаплатени побарувања)	-	-	(11)	(11)	-	-	-	(104)
Ефект од курсни разлики	-	-	-	-	-	-	-	-
(Отпишани побарувања)	-	-	(8.171)	(8.171)	-	-	-	(19.611)
Состојба на 31 декември	181	100	12.159	12.440	-	-	-	12.109

26. Заложени средства

	<i>во илјади денари</i>	
	тековна година 2019	претходна година 2018
Должнички хартии од вредност	-	-
Сопственички инструменти	-	-
Вкупно заложени средства	-	-

27. Преземени средства врз основа на ненаплатени побарувања

<i>во илјади денари</i>	Земјиште	Градежни објекти	Опрема	Станбени објекти и станови	Други вредности	Вкупно
Почетна сметководствена вредност						
Состојба на 1 јануари 2018 (претходна година)	48.868	225.824	55.986	32.529	21.014	384.221
преземени во текот на годината	209	6.815	-	1.434	-	8.458
(продадени во текот на годината)	(27.791)	(149.058)	(38.998)	(20.064)	-	(235.911)
(пренос во сопствени средства)	-	-	-	-	-	-
останати преноси	-	-	-	-	-	-
Состојба на 31 декември 2018(претходна година)	21.286	83.581	16.988	13.899	21.014	156.768
Состојба на 1 јануари 2019 (тековна година)	21.286	83.581	16.988	13.899	21.014	156.768
преземени во текот на годината	1.807	1.538	-	6.260	-	9.605
(продадени во текот на годината)	(8.482)	(35.135)	(2.431)	(6.260)	-	(52.308)
(пренос во сопствени средства)	-	-	-	-	-	-
останати преноси	-	-	-	-	-	-
Состојба на 31 декември 2019(тековна година)	14.611	49.984	14.557	13.899	21.014	114.065
Оштетување						
Состојба на 1 јануари 2018 (претходна година)	30.523	145.439	46.227	19.833	21.014	263.036
загуба поради оштетување во текот на годината	5.035	36.756	9.759	9.491	-	61.041
20% загуба поради оштетување при преземање (продадени во текот на годината)	52	1.854	-	443	-	2.349
(пренос во сопствени средства)	(19.547)	(111.269)	(38.998)	(16.859)	-	(186.673)
останати преноси	-	-	-	-	-	-
Состојба на 31 декември 2018(претходна година)	16.063	72.780	16.988	12.908	21.014	139.753

27. Преземени средства врз основа на ненаплатени побарувања (продолжува)

<i>во илјади денари</i>	Земјиште	Градежни објекти	Опрема	Станбени објекти и станови	Други вредности	Вкупно
Состојба на 1 јануари 2019 (тековна година)	16.063	72.780	16.988	12.908	21.014	139.753
загуба поради оштетување во текот на годината	458	1.068	-	198	-	1.724
20% загуба поради оштетување при преземање (продадени во текот на годината)	959	782	-	2.950	-	4.691
(пренос во сопствени средства)	(4.702)	(27.584)	(2.431)	(2.950)	-	(37.667)
	-	-	-	-	-	-
Состојба на 31 декември 2019 (тековна година)	12.778	47.046	14.557	13.106	21.014	108.501
Сегашна сметководствена вредност						
на 1 јануари 2018 (претходна година)	18.345	80.385	9.759	12.696	-	121.185
на 31 декември 2018 (претходна година)	5.223	10.801	-	991	-	17.015
на 31 декември 2019 (тековна година)	1.833	2.938	-	793	-	5.564

Заклучно со 31 декември 2019 година, преземените средства на Банката врз основа на ненаплатени побарувања се со вкупна сметководствена вредност од 5.564 илјади денари. Нивната вкупна објективна вредност, утврдена од страна на овластени проценители на имот, на 31 декември 2019 година изнесува 89.708 илјади денари.

Со состојба 31.12.2019 година нема преземени средства чија нето сметководствена вредност е поголема од нула а за кои Банката не поседува имотни листови (2018: 1.848 илјади денари), што значи континуирано се намалува бројот и вредноста на преземени средства за кои нема обезбедено имотни листови.

Банката не поседува имотни листови за седум преземени недвижности чија нето сметководствена вредност е сведена на нула. За овие преземени средства Банката има преземено активности за регистрација на објектите во катастарската евиденција и за дел од имотот во тек е постапка за легализација и обезбедување на имотни листови. За овие недвижности Банката поседува други соодветни документи за сопственост (поседовни листови, договори за купопродажба, решенија за градби) кои се во согласност со Законот за сопственост и други стварни права.

28. Нематеријални средства

А. Усогласување на сегашната сметководствена вредност

<i>во илјади денари</i>		Интерно развиени софтвер	Купен софтвер од надворешни добавувачи	Други интерно развиени нематеријални средства	Други нематеријални средства	Нематеријални средства во подготовка	Вложувања во нематеријалните средства земено под закуп	Неконтролирано учество*	Вкупно
Набавна вредност									
Состојба на 1 јануари 2018 (претходна година)									
	-	62.857	-	12.218	227	-	-	-	75.302
зголемувања преку нови набавки	-	2.128	-	-	822	-	-	-	2.950
зголемувања преку интерен развој	-	-	-	-	-	-	-	-	-
зголемувања преку деловни комбинации (отуѓување и расходување)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
(отуѓувања преку деловни комбинации)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
(пренос во нетековни средства кои се чуваат за продажба)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
пренос од нематеријални средства во подготовка	-	-	-	822	(822)	-	-	-	-
пренос од нетековни средства кои се чуваат за продажба	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Состојба на 31 декември 2018 (претходна година)									
	-	64.985	-	13.040	227	-	-	-	78.252
Состојба на 1 јануари 2019 (тековна година)									
	-	64.985	-	13.040	227	-	-	-	78.252
зголемувања преку нови набавки	-	2.192	-	274	540	-	-	-	3.006
зголемувања преку интерен развој	-	-	-	-	-	-	-	-	-
зголемувања преку деловни комбинации (отуѓување и расходување)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
(отуѓувања преку деловни комбинации)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
(пренос во нетековни средства кои се чуваат за продажба)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
пренос од нематеријални средства во подготовка	-	540	-	-	(540)	-	-	-	-
пренос од нетековни средства кои се чуваат за продажба	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Состојба на 31 декември 2019 (тековна година)									
	-	67.717	-	13.314	227	-	-	-	81.258

28. Нематеријални средства (продолжува)

А. Усогласување на сегашната сметководствена вредност (продолжува)

<i>во илјади денари</i>	Интерно развиен софтвер	Купен софтвер од надворешни добавувачи	Други интерно развиени нематеријални средства	Други нематеријални средства	Нематеријални средства во подготовка	Вложувања во нематеријалните средства земени под закуп	Неконтролирано учество*	Вкупно
Амортизација и оштетување								
Состојба на 1 јануари 2018 (претходна година)	-	48.495	-	8.842				57.337
амортизација за годината	-	2.986	-	1.225	-	-	-	4.211
загуба поради оштетување во текот на годината	-	-	-	-	-	-	-	-
(ослободување на загубата поради оштетување во текот на годината)	-	-	-	-	-	-	-	-
(отуѓување и расходување)	-	-	-	-	-	-	-	-
Состојба на 31 декември 2018 (претходна година)	-	51.481	-	10.067	-	-	-	61.548
Состојба на 1 јануари 2019 (тековна година)	-	51.481	-	10.067	-	-	-	61.548
амортизација за годината	-	2.523	-	1.184	-	-	-	3.707
загуба поради оштетување во текот на годината	-	-	-	-	-	-	-	-
(ослободување на загубата поради оштетување во текот на годината)	-	-	-	-	-	-	-	-
(отуѓување и расходување)	-	-	-	-	-	-	-	-
Состојба на 31 декември 2019 (тековна година)	-	54.004	-	11.251	-	-	-	65.255
Сегашна сметководствена вредност								
на 1 јануари 2018(претходна година)	-	14.362	-	3.376	227	-	-	17.965
на 31 декември 2018 (претходна година)	-	13.504	-	2.973	227	-	-	16.704
на 31 декември 2019 (тековна година)	-	13.713	-	2.063	227	-	-	16.003

28. Нематеријални средства (продолжува)

Б. Сметководствена вредност на нематеријалните средства каде што постои ограничување на сопственоста и/или се заложени како обезбедување за обврските на Банката

<i>во илјади денари</i>	Интерно развиен софтвер	Купен софтвер од надворешни добавувачи	Други интерно развиени нематеријални средства	Други нематеријални средства	Нематеријални средства во подготовка	Вложувања во нематеријалните средства земени под закуп	Вкупно
Сегашна сметководствена вредност на:							
на 31 декември 2018 (претходна година)	-	-	-	-	-	-	-
на 31 декември 2019 (тековна година)	-	-	-	-	-	-	-

29. Недвижности и опрема
A. Усогласување на сегашната сметководствена вредност

<i>во илјади денари</i>	Земјиште	Градежни објекти	Транспортни средства	Мебел и канцелариска опрема	Останата опрема	Други ставки на недвижностите и опремата	Недвижности и опрема во подготовка	Вложувања во недвижностите и опремата земени под закуп	Вкупно
Набавна вредност									
Состојба на 1 јануари 2018 (претходна година)	-	197.097	17.872	99.009	62.615	6.937	43.675	22.280	449.485
зголемувања	-	309	-	216	3.584	35	9.352	376	13.872
пренос од недвижности и опрема во подготовка	-	43.407	430	-	5.113	-	(48.950)	-	-
зголемувања преку деловни комбинации	-	-	-	-	-	-	-	-	-
(отуѓување и расходување)	-	-	(3.732)	(2.567)	(47)	(159)	-	-	(6.505)
(отуѓувања преку деловни комбинации)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
(пренос во нетековни средства кои се чуваат за продажба)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
пренос од нетековни средства кои се чуваат за продажба	-	-	-	-	-	-	-	-	-
пренос од превземени средства	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Состојба на 31 декември 2018 (претходна година)	-	240.813	14.570	96.658	71.265	6.813	4.077	22.656	456.852
Состојба на 1 јануари 2019 (тековна година)	-	240.813	14.570	96.658	71.265	6.813	4.077	22.656	456.852
зголемувања	-	1.799	7	1.593	1.553	457	8.993	-	14.402
пренос од недвижности и опрема во подготовка	-	-	3.476	144	7.935	17	(12.195)	623	-
зголемувања преку деловни комбинации	-	-	-	-	-	-	-	-	-
(отуѓување и расходување)	-	(1.321)	-	(7.606)	(1.447)	-	-	(5.205)	(15.579)
(отуѓувања преку деловни комбинации)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
(пренос во нетековни средства кои се чуваат за продажба)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
пренос од нетековни средства кои се чуваат за продажба	-	-	-	-	-	-	-	-	-
пренос од превземени средства	-	-	-	-	-	-	-	-	-
останати преноси	-	-	-	-	-	-	(831)	-	(831)
Состојба на 31 декември 2019(тековна година)	-	241.291	18.053	90.789	79.306	7.287	44	18.074	454.844

29. Недвижности и опрема
Усогласување на сегашната сметководствена вредност

А. Амортизација и оштетување

<i>во илјади денари</i>	Земјиште	Градежни објекти	Транспортни средства	Мебел и канцелариска опрема	Останата опрема	Други ставки на недвижностите и опремата	Недвижности и опрема во подготовка	Вложувања во недвижностите и опремата земени под закуп	Вкупно
Состојба на 1 јануари 2018 (претходна година)	-	57.975	10.756	90.553	53.195	5.973	-	17.382	235.834
амортизација за годината	-	5.472	2.035	3.717	3.883	459	-	2.239	17.805
загуба поради оштетување во текот на годината	-	-	-	-	-	-	-	-	-
(ослободување на загубата поради оштетување во текот на годината)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
(отуѓување и расходување)	-	-	(1.609)	(2.614)	-	(159)	-	-	(4.382)
(пренос во нетековни средства кои се чуваат за продажба)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
пренос од нетековни средства кои се чуваат за продажба	-	-	-	-	-	-	-	-	-
останати преноси	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Состојба на 31 декември 2018 (претходна година)	-	63.447	11.182	91.656	57.078	6.273	-	19.621	249.257
Состојба на 1 јануари 2019 (тековна година)	-	63.447	11.182	91.656	57.078	6.273	-	19.621	249.257
амортизација за годината	-	6.033	2.271	2.555	6.389	375	-	1.780	19.403
загуба поради оштетување во текот на годината	-	-	-	-	-	-	-	-	-
(ослободување на загубата поради оштетување во текот на годината)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
(отуѓување и расходување)	-	(441)	-	(7.606)	(1.398)	-	-	(5.205)	(14.650)
(пренос во нетековни средства кои се чуваат за продажба)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
пренос од нетековни средства кои се чуваат за продажба	-	-	-	-	-	-	-	-	-
останати преноси	-	-	-	-	(49)	-	-	-	(49)
Состојба на 31 декември 2019 (тековна година)	-	69.039	13.453	86.605	62.020	6.648	-	16.196	253.961
Сегашна сметководствена вредност									
на 1 јануари 2018 (претходна година)	-	139.122	7.116	8.456	9.420	964	43.675	4.898	213.651
на 31 декември 2018 (претходна година)	-	177.366	3.388	5.002	14.187	540	4.077	3.035	207.595
на 31 декември 2019 (тековна година)	-	172.252	4.600	4.184	17.286	639	44	1.878	200.883

29. Недвижности и опрема

Сметководствена вредност на ставките на недвижностите и опремата каде што постои ограничување на сопственоста

Б. и/или се заложени како обезбедување за обврските на Банката

<i>во илјади денари</i>	Земјиште	Градежни објекти	Транспортни средства	Мебел и канцелариска опрема	Останата опрема	Други ставки на недвижностите и опремата	Недвижности и опрема во подготовка	Вложувања во недвижностите и опремата земени под закуп	Вкупно
Сегашна сметководствена вредност на:									
на 31 декември 2018 (претходна година)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
на 31 декември 2019 (тековна година)	-	-	-	-	-	-	-	-	-

30 Тековни и одложени даночни средства и обврски
30.1 Тековни даночни средства и тековни даночни обврски

	<i>во илјади денари</i>	
	тековна година 2019	претходна година 2018
Побарувања за данок на добивка (тековен)	-	-
Обврски за данок на добивка (тековен)	1.944	646

Износот од 1.944 илјади денари произлегува од обврската за данокот на добивка по Годишната сметка за 2019 година во износ од 984 илјади денари и обврската по аконтација за данок од добивка за месец декември 2019 година во износ од 960 илјади денари.

30 Тековни и одложени даночни средства и обврски

30.2 Одложени даночни средства и одложени даночни обврски

A Признаени одложени даночни средства и одложени даночни обврски

	тековна година 2019			претходна година 2018		
	Одложени даночни средства	(Одложени даночни обврски)	на нето-основа	Одложени даночни средства	(Одложени даночни обврски)	на нето-основа
<i>во илјади денари</i>						
Дериватни средства чувани за управување со ризик	-	-	-	-	-	-
Кредити на и побарувања од банки	-	-	-	-	-	-
Кредити на и побарувања од други комитенти	-	-	-	-	-	-
Вложувања во хартии од вредност	-	-	-	-	-	-
Нематеријални средства	-	-	-	-	-	-
Недвижности и опрема	-	-	-	-	-	-
Останати побарувања	-	-	-	-	-	-
Дериватни обврски чувани за управување со ризик	-	-	-	-	-	-
Останати обврски	-	-	-	-	-	-
Неискористени даночни загуби и неискористени даночни кредити	-	-	-	-	-	-
Останато	-	-	-	-	-	-
Одложени даночни средства/обврски признаени во билансот на успех	-	-	-	-	-	-
Вложувања во финансиските средства расположливи за продажба	-	-	-	-	-	-
Заштита од ризик од паричните текови	-	-	-	-	-	-
Одложени даночни средства/обврски признаени во капиталот	-	-	-	-	-	-
Вкупно признаени одложени даночни средства/обврски	-	-	-	-	-	-

30. Тековни и одложени даночни средства и обврски

Б. Непризнанени одложени даночни средства

	во илјади денари	
	тековна година 2019	претходна година 2018
Даночни загуби	-	-
Даночни кредити	-	-
Вкупно непризнаени одложени даночни средства	-	-

30. Тековни и одложени даночни средства и обврски

Усогласување на движењата на одложените даночни средства и одложените
даночни обврски во текот на годината

	Состојба на 1 јануари	Признаени во текот на годината во:		Состојба на 31 декември
		Биланс на успех	Капиталот	
<i>во илјади денари</i>				
претходна година 2018				
Дериватни средства чувани за управување со ризик	-	-	-	-
Кредити на и побарувања од банки	-	-	-	-
Кредити на и побарувања од други комитенти	-	-	-	-
Вложувања во хартии од вредност	-	-	-	-
Нематеријални средства	-	-	-	-
Недвижности и опрема	-	-	-	-
Останати побарувања	-	-	-	-
Дериватни обврски чувани за управување со ризик	-	-	-	-
Останати обврски	-	-	-	-
Неискористени даночни загуби и неискористени даночни кредити	-	-	-	-
Останато	-	-	-	-
Вложувања во финансиските средства расположливи за продажба	-	-	-	-
Заштита од ризик од паричните текови	-	-	-	-
Вкупно признаени одложени даночни средства/обврски	-	-	-	-
тековна година 2019				
Дериватни средства чувани за управување со ризик	-	-	-	-
Кредити на и побарувања од банки	-	-	-	-
Кредити на и побарувања од други комитенти	-	-	-	-
Вложувања во хартии од вредност	-	-	-	-
Нематеријални средства	-	-	-	-
Недвижности и опрема	-	-	-	-
Останати побарувања	-	-	-	-
Дериватни обврски чувани за управување со ризик	-	-	-	-
Останати обврски	-	-	-	-
Неискористени даночни загуби и неискористени даночни кредити	-	-	-	-
Останато	-	-	-	-
Вложувања во финансиските средства расположливи за продажба	-	-	-	-
Заштита од ризик од паричните текови	-	-	-	-
Вкупно признаени одложени даночни средства/обврски	-	-	-	-

31. Нетековни средства кои се чуваат за продажба и група за отуѓување
А. Нетековни средства кои се чуваат за продажба

	<i>во илјади денари</i>	
	тековна година 2019	претходна година 2018
Нематеријални средства	-	-
Недвижности и опрема	-	-
Вкупно нетековни средства кои се чуваат за продажба	-	-

Б. Група за отуѓување

	<i>во илјади денари</i>	
	тековна година 2019	претходна година 2018
<i>Група на средства за отуѓување</i>		
Финансиски средства	-	-
Нематеријални средства	-	-
Недвижности и опрема	-	-
Вложувања во придружените друштва	-	-
Побарувања за данок на добивка	-	-
Останати средства	-	-
<i>Вкупно група на средства за отуѓување</i>	-	-
<i>Обврски директно поврзани со групата на средства за отуѓување</i>		
Финансиски обврски	-	-
Посебна резерва	-	-
Обврски за данок на добивка	-	-
Останати обврски	-	-
<i>Вкупно обврски директно поврзани со групата на средства за отуѓување</i>	-	-

В. Добивка/(загуба) признаена од продажбата на средствата кои се чуваат за продажба и група за отуѓување

	<i>во илјади денари</i>	
	тековна година 2019	претходна година 2018
Добивка/(загуба) признаена од продажбата на средствата кои се чуваат за продажба и група за отуѓување	-	-

32. Обврски за тргување

	<i>во илјади денари</i>	
	тековна година 2019	претходна година 2018
<i>Депозити на банки</i>		
Тековни сметки, депозити по видување и депозити преку		
ноќ	-	-
Орочени депозити	-	-
Останати депозити	-	-
	-	-
<i>Депозити на други комитенти</i>		
Тековни сметки, депозити по видување и депозити преку		
ноќ	-	-
Орочени депозити	-	-
Останати депозити	-	-
	-	-
<i>Издадени должнички хартии од вредност</i>		
Инструменти на пазарот на пари	-	-
Сертификати за депозит	-	-
Издадени обврзници	-	-
Останато	-	-
	-	-
<i>Останати финансиски обврски</i>	-	-
<i>Деривати за тргување</i>		
Договори зависни од промената на каматната стапка	-	-
Договори зависни од промената на курсот	-	-
Договори зависни од промената на цената на хартиите од вредност	-	-
Други договори кои ги исполнуваат критериумите на МСС 39	-	-
	-	-
Вкупно обврски за тргување	-	-

33. Финансиски обврски по објективна вредност преку Билансот на успех, определени како такви при почетното признавање

	<i>во илјади денари</i>			
	тековна година 2019		претходна година 2018	
	сегашна сметководствена вредност	договорна вредност, платлива на достасување	сегашна сметководствена вредност	договорна вредност, платлива на достасување
<i>Депозити на банки</i>				
Тековни сметки, депозити по видување и депозити преку ноќ	-	-	-	-
Орочени депозити	-	-	-	-
Останати депозити	-	-	-	-
	-	-	-	-
<i>Депозити на други комитенти</i>				
Тековни сметки, депозити по видување и депозити преку ноќ	-	-	-	-
Орочени депозити	-	-	-	-
Останати депозити	-	-	-	-
	-	-	-	-
<i>Издадени должнички хартии од вредност</i>				
Инструменти на пазарот на пари	-	-	-	-
Сертификати за депозит	-	-	-	-
Издадени обврзници	-	-	-	-
Останато	-	-	-	-
	-	-	-	-
<i>Субординирани обврски</i>	-	-	-	-
<i>Останати финансиски обврски</i>	-	-	-	-
Вкупно финансиски обврски по објективна вредност преку Билансот на успех, определени како такви при почетното признавање	-	-	-	-

34. Депозити
34.1 Депозити на банки

	<i>во илјади денари</i>			
	тековна година 2019		претходна година 2018	
	краткорочни	Долгорочни	краткорочни	долгорочни
Тековни сметки	-	-	-	-
домашни банки	226	-	159	-
странски банки	-	-	-	-
Депозити по видување	-	-	-	-
домашни банки	-	-	-	-
странски банки	-	-	-	-
Орочени депозити	-	-	-	-
домашни банки	-	-	-	-
странски банки	-	-	-	-
Ограничени депозити	-	-	-	-
домашни банки	-	-	-	-
странски банки	-	-	-	-
Останати депозити	-	-	-	-
домашни банки	-	-	-	-
странски банки	-	-	-	-
Обврски врз основа на камати за депозити	-	-	-	-
домашни банки	-	-	-	-
странски банки	-	-	-	-
Тековна достасаност	-	-	-	-
Вкупно депозити на банки	226	-	159	-

34. Депозити (продолжува)

34.2 Депозити на други комитенти

<i>во илјади денари</i>					
		тековна година 2019		претходна година 2018	
		краткорочни	долгорочни	краткорочни	долгорочни
Нефинансиски друштва					
Тековни сметки	1.047.065	-	-	886.389	-
Депозити по видување	1.964	-	-	2.798	-
Орочени депозити	501.455	41.745	-	645.174	2.158
Ограничени депозити	25.659	4.000	-	47.706	4.000
Останати депозити	-	-	-	-	-
Обврски врз основа на камати за депозити	374	-	-	732	-
	1.576.517	45.745	-	1.582.799	6.158
Држава					
Тековни сметки	100	-	-	109	-
Депозити по видување	-	-	-	-	-
Орочени депозити	-	-	-	-	-
Ограничени депозити	-	-	-	-	-
Останати депозити	-	-	-	-	-
Обврски врз основа на камати за депозити	-	-	-	-	-
	100	-	-	109	-
Непрофитни институции кои им служат на домаќинствата					
Тековни сметки	53.282	-	-	33.478	-
Депозити по видување	291	-	-	617	-
Орочени депозити	39.813	-	-	48.013	-
Ограничени депозити	2.187	-	-	728	-
Останати депозити	-	-	-	-	-
Обврски врз основа на камати за депозити	26	-	-	35	-
	95.599	-	-	82.871	-

34. Депозити (продолжува)

34.2 Депозити на други комитенти (продолжува)

<i>во илјади денари</i>					
		тековна година 2019		претходна година 2018	
		краткорочни	долгорочни	краткорочни	долгорочни
Финансиски друштва, освен банки					
Тековни сметки		1.937	-	2.452	-
Депозити по видување		-	-	-	-
Орочени депозити		65.000	640.723	155.500	644.710
Ограничени депозити		698	579	669	622
Останати депозити		-	-	-	-
Обврски врз основа на камати за депозити		759	-	916	-
		68.394	641.302	159.537	645.332
Домаќинства					
Тековни сметки		1.906.467	-	1.533.323	-
Депозити по видување		439.443	-	390.180	-
Орочени депозити		852.682	1.354.356	920.792	1.322.960
Ограничени депозити		25.242	121.489	35.921	112.585
Останати депозити		-	-	-	-
Обврски врз основа на камати за депозити		1.152	-	1.319	-
		3.224.986	1.475.845	2.881.535	1.435.545
Нерезиденти, освен банки					
Тековни сметки		1.872	-	3.297	-
Депозити по видување		-	-	-	-
Орочени депозити		-	-	-	-
Ограничени депозити		3.524	-	3.371	-
Останати депозити		-	-	-	-
Обврски врз основа на камати за депозити		-	-	-	-
		5.396	-	6.668	-
Тековна достасаност		1.303.367	(1.303.367)	1.108.309	(1.108.309)
Вкупно депозити на други комитенти		6.274.359	859.525	5.821.828	978.726

35. Издадени должнички хартии од вредност

	<i>во илјади денари</i>	
	тековна година 2019	претходна година 2018
Инструменти на пазарот на пари	-	-
Сертификати за депозит	-	-
Издадени обврзници	-	-
Останато	-	-
Обврски врз основа на камати за издадени хартии од вредност	-	-
Вкупно издадени должнички хартии од вредност	-	-

36. Обврски по кредити

А. Структура на обврските по кредити според видот на обврската и секторот на кредитодавателот

	<i>во илјади денари</i>			
	тековна година 2019		претходна година 2018	
	краткорочни	долгорочни	краткорочни	долгорочни
Банки				
<i>резиденти</i>				
Обврски по кредити	189.000	192.426	208	277.791
Репо-транзакции	-	-	-	-
Обврски врз основа на камати	497	-	725	-
<i>нерезиденти</i>	-	-	-	-
Обврски по кредити	-	-	-	-
Репо-транзакции	-	-	-	-
Обврски врз основа на камати	-	-	-	-
Нефинансиски друштва	-	-	-	-
Обврски по кредити	-	-	-	-
Репо-транзакции	-	-	-	-
Обврски врз основа на камати	-	-	-	-
Држава	-	-	-	-
Обврски по кредити	-	2.312	-	2.312
Репо-транзакции	-	-	-	-
Обврски врз основа на камати	-	-	-	-
Непрофитни институции кои им служат на домаќинствата	-	-	-	-
Обврски по кредити	-	-	-	-
Обврски врз основа на камати	-	-	-	-
Финансиски друштва, освен банки	-	-	-	-
Обврски по кредити	-	-	-	-
Репо-транзакции	-	-	-	-
Обврски врз основа на камати	-	-	-	-
Домаќинства	-	-	-	-
Обврски по кредити	-	-	-	-
Обврски врз основа на камати	-	-	-	-
Тековна достасаност	59.062	(59.062)	88.410	(88.410)
Вкупно обврски по кредити	248.559	135.676	89.343	191.693

36. Обврски по кредити (продолжува)

Б *Обврски по кредити според
кредитодавателот*

<i>во илјади денари</i>			
тековна година 2019		претходна година 2018	
краткорочни	долгорочни	краткорочни	долгорочни
<i>домашни извори:</i>			
Развојна Банка на Северна Македонија АД Скопје	497	190.426	933
Деловни Банки	189.000	-	-
НБРСМ	-	2.000	2.000
Министерство за Финансии	-	2.312	2.312
	189.497	194.738	933
<i>странски извори:</i>			
Банки	-	-	-
Финансиски друштва, освен банки	-	-	-
Тековна достасаност	59.062	(59.062)	88.410
Вкупно обврски по кредити	248.559	135.676	89.343
	191.693		

ТТК БАНКА АД - Скопје
БЕЛЕШКИ КОН ФИНАНСИСКИТЕ ИЗВЕШТАИ

36. Обврски по кредити (продолжува)

Деталите за обврските по кредити во согласност со склучените договори се како што следува:

Назив на кредитна линија	Валута	Датум на потпишување Договор/Анекс	Каматна стапка	Година на достасување
Под-договор за заем на користење на средства од обновлив кредитен фонд (ЗКДФ)	МКД со девизна клаузула	6.7.2011	0.5%	Во согласност со договорите со крајните корисници
Договор за кредит за поддршка на микро, мали и средни трговски друштва со средства од Посебниот кредитен фонд (ПКФ)	МКД со девизна клаузула	18.10.2011	3%	Во согласност со договорите со крајните корисници
Рамковен договор за учество во програмата за кредитирање на развојот од Италијанската кредитна линија (ИКЛ)	ЕУР	Договор 29.7.2004 Анекс бр.3 – 20.9.2011	3%	Во согласност со договорите со крајните корисници
Рамковен договор за учество во програмата за кредитирање на мали и средни претпријатија и приоритетни проекти // од кредитната линија ЕИБ во износ од 50.000.000 евра и Рамковен договор за учество во програмата за кредитирање на мали и средни претпријатија и приоритетни проекти /// во износ од 100.000.000 евра.	ЕУР	16.12.2011; 12.7.2012 Анекс 23.7.2015	1%	2019-2022 година
Рамковен договор за учество во програмата за кредитирање на мали и средни претпријатија и приоритетни проекти од IV кредитната линија ЕИБ во износ од 100.000.000 евра.	ЕУР	26.5.2014 Анекс 23.07.2015	1%	2024 година
Рамковен договор за учество во програмата за кредитирање на мали и средни претпријатија и други приоритетни проекти од V кредитната линија ЕИБ во износ од 100.000.000 евра.	ЕУР	07.11.2018	1.2%	Во согласност со договорите со крајните корисници најмногу до 12 години
Рамковен договор за учество во програмата за кредитирање на развојот на микро, мали и средни претпријатија, поддршка на извозот и трајни обртни средства	МКД со девизна клаузула	18.11.2014	3%-3,5%	Во согласност со договорите со крајните корисници
Анекс бр 1. Кон Рамковен договор за учество во програмата за кредитирање на развојот на микро, мали и средни претпријатија, поддршка на извозот и трајни обртни средства	ЕУР	14.11.2016	Тромесечен Еурибор плус 0,75%, но не помалку од 0,75%	Во согласност со договорите со крајните корисници

Како обезбедување за овие обврски по кредити, Банката има потпишано менична изјава со која правата и обврските се уредени во форма на нотарски акт со извршна клаузула и има заложено дел од побарувањата по кредити (Белешка 22.2).

37. Субординирани обврски

	<i>во илјади денари</i>	
	тековна година 2019	претходна година 2018
<i>Обврски по субординирани депозити</i>		
Обврски врз основа на камати	-	-
	-	-
<i>Обврски по субординирани кредити</i>		
Обврски врз основа на камати	-	-
	-	-
<i>Обврски по субординирани издадени должнички хартии од вредност</i>		
- Нефинансиски друштва	54.722	-
- Финансиски друштва	24.594	-
- Домаќинства	12.912	-
Обврски врз основа на камати	973	-
	93.201	-
Откупливи приоритетни акции	-	-
Вкупно субординирани обврски	93.201	-

Во текот на 2019 година Банката издаде долгорочни должнички хартии од вредност како капитален инструмент по пат на јавна понуда (корпоративна обврзница – прва емисија) во износ од ЕУР 1.500.000. Рокот на доспевање на обврзницата е 5 години и три месеци од датумот на упис во Централниот депозитар на хартии од вредност и каматна стапка од 3,5% на годишно ниво фиксна за целиот период.

Овие средства ги исполнуваат условите да бидат вклучени во сопствените средства на Банката.

38. Посебна резерва и резервирања

<i>во илјади денари</i>	Посебна резерва за вонбилансни кредитни изложенисти	Резервирања за потенцијалните обврски врз основа на судски спорови	Резервирања за пензиите и за други користи за вработените	Резервирања за реструктурирањето	Резервирања за неповолните договори	Останати резервирања	Вкупно
Состојба на 1 јануари 2018 (претходна година)	4.691	6.303	-	-	-	138	11.132
дополнителни резервирања во текот на годината	2.949	4.582	-	-	-	-	7.531
(искористени резервирања во текот на годината)	-	-	-	-	-	-	-
(ослободување на резервирањата во текот на годината)	(3.400)	-	-	-	-	(138)	(3.538)
Ефект од курсни разлики	5	-	-	-	-	-	5
Состојба на 31 декември 2018 (претходна година)	4.245	10.885	-	-	-	-	15.130
Состојба на 1 јануари 2019 (тековна година)	4.245	10.885	-	-	-	-	15.130
дополнителни резервирања во текот на годината	4.360	1.860	-	-	-	-	6.220
(искористени резервирања во текот на годината)	-	-	-	-	-	-	-
(ослободување на резервирањата во текот на годината)	(4.732)	(7.528)	-	-	-	-	(12.260)
Ефект од курсни разлики	3	-	-	-	-	-	3
Состојба на 31 декември 2019 (тековна година)	3.876	5.217	-	-	-	-	9.093

39. Останати обврски

	<i>во илјади денари</i>	
	тековна година 2019	претходна година 2018
Обврски кон добавувачите	4.413	5.957
Добиени аванси	899	4.311
Обврски за провизиите и надоместите	-	-
Пресметани трошоци	644	733
Разграничени приходи од претходна година	3.080	4.367
Краткорочни обврски кон вработените	6.203	7.113
Краткорочни обврски за користите на вработените	-	-
Останато		
- Обврски по основ на распределба на добивка	8.177	6.605
- Обврски за деловна успешност	2.667	2.221
- Обврски за виза домашен сетлмент	10.768	6.496
- Обврски за виза странски сетлмент	5.013	3.575
- Обврски за нераспределен девизен прилив правни лица	9.273	9.447
- Обврски за нераспределен девизен прилив физички лица	12.131	7.534
- Обврски по основ на ДДВ	45	1.661
- Обврски од затворени сметки на правни лица	5.899	5.302
- Обврски од неажурирани сметки на нерезиденти	3.508	4.082
- Обврски по основ на превземени депозити од Штедилница Мак БС	1.702	1.705
- Обврски по основ на примени средства од брокерско работење	6.670	3.703
- Останато	6.112	5.315
Вкупно останати обврски	87.204	80.127

40. Запишан капитал

А. Запишан капитал

	во денари		број на издадени акции				во илјади денари	
	Номинална вредност по акција		обични акции		неоткупливи приоритетни акции		Вкупно запишан капитал	
	обични акции	неоткупливи приоритетни акции	тековна година 2019	претходна година 2018	тековна година 2019	претходна година 2018	тековна година 2019	претходна година 2018
Состојба на 1 јануари - целосно платени	1.000	-	907.888	907.888	-	-	907.888	907.888
Запишани акции во текот на годината	-	-	-	-	-	-	-	-
Реализација на опциите на акции	-	-	-	-	-	-	-	-
Поделба/окрупнување на номиналната вредност на акција	-	-	-	-	-	-	-	-
Состојба на 31 декември - целосно платени	1.000	-	907.888	907.888	-	-	907.888	907.888

Со состојба на 31 декември 2019 вкупниот акционерски капитал на Банката изнесува 907.888 илјади денари (31 декември 2018: 907.888 илјади денари) и истиот се состои од 907.888 (31 декември 2018: 907.888) одобрени и во целост платени обични акции. Номиналната вредност по акција изнесува 1.000 денари (31 декември 2018: 1.000 денари).

40. Запишан капитал (продолжува)

Б. Дивиденди

Б.1 Објавени дивиденди и платени дивиденди од страна на Банката

	<i>во илјади денари</i>	
	тековна година 2019	претходна година 2018
Објавени дивиденди и платени дивиденди за годината	95.328	94.420

	<i>во денари</i>	
	тековна година 2019	претходна година 2018
Дивиденда по обична акција	105	104
Дивиденда по приоритетна акција	-	-

Со одлука на Собранието на Банката на ден 05.04.2019 година за употреба и распоредување на нераспределената добивка на Банката за 2018 година извршена е распределба на нераспределената добивка за 2018 година за дивиденди на обични акции во бруто износ од 95.328 илјади денари (2018: 94.420 илјади денари), односно износот на дивидендата по бруто акција е 10,50000% од номиналната вредност (2018: 10,40000%).

Б.2 Објавени предлог дивиденди по денот на Билансот на состојба (не се прикажани обврски за дивиденди во Билансот на состојба)

		<i>во илјади денари</i>	
		тековна година 2019	претходна година 2018
Објавени дивиденди по 31 декември		99.868	95.328
		<i>во денари</i>	
		тековна година 2019	претходна година 2018
Дивиденда по обична акција		110	105
Дивиденда по приоритетна акција		-	-

40. Запишан капитал (продолжува)

В. Акционери чија сопственост надминува 5% од акциите со право на глас

	<i>во илјади денари</i>		<i>во %</i>	
	тековна година 2019	претходна година 2018	тековна година 2019	претходна година 2018
Име на акционерот	Запишан капитал (номинална вредност)	Запишан капитал (номинална вредност)	право на глас	право на глас
Тетекс АД Тетово со поврзаните	452.072	453.198	49,79%	49,92%
Вкупно	452.072	453.198	49,79%	49,92%

41. Заработка по акција

A. Основна заработка по акција

	<i>во илјади денари</i>	
	тековна година 2019	претходна година 2018
<i>Нето-добивка која им припаѓа на имателите на обични акции</i>		
Нето-добивка за годината	108.369	101.276
Дивиденда за неоткупливи приоритетни акции	-	-
Корекции на нето-добивката која им припаѓа на имателите на обични акции (наведете одделно)	-	-
Нето-добивка која им припаѓа на имателите на обични акции	108.369	101.276

	<i>број на акции</i>	
	тековна година 2019	претходна година 2018
<i>Пондериран просечен број на обичните акции</i>		
Издадени обични акции на 1 јануари	907.888	907.888
Ефекти од промените на бројот на обичните акции во текот на годината (наведете ги сите настани поодделно)	-	-
Купопродажба на сопствени акции	-	-
Пондериран просечен број на обичните акции на 31 декември	907.888	907.888
Основна заработка по акција (во денари)	119	112

Основната заработка по акција се пресметува по пат на делење на добивката која им припаѓа на имателите на обични акции со пондерираниот просечен број обични акции во оптек во текот на годината.

41. Заработка по акција (продолжува)

Б. Разводната заработка по акција

	<i>во илјади денари</i>	
	тековна година 2019	претходна година 2018
<i>Нето-добивка која им припаѓа на имателите на обични акции (разводната)</i>	-	-
Нето-добивка за годината која им припаѓа на имателите на обични акции	108.369	101.276
Корекции на нето-добивката која им припаѓа на имателите на обични акции за ефектите на сите издадени потенцијални обични акции (наведете одделно)	-	-
Нето-добивка која им припаѓа на имателите на обични акции (разводната)	108.369	101.276

	<i>број на акции</i>	
	тековна година 2019	претходна година 2018
<i>Пондериран просечен број обични акции (разводнет)</i>		
Издадени обични акции на 1 јануари	907.888	907.888
Ефекти од издавањето на потенцијалните обични акции (наведете ги сите настани поодделно)	-	-
Пондериран просечен број на обичните акции (разводнети) на 31 декември	907.888	907.888
Разводната заработка по акција (во денари)	119	112

42. Потенцијални обврски и потенцијални средства

42.1 Потенцијални обврски

	<i>во илјади денари</i>	
	тековна година 2019	претходна година 2018
Платежни непокриени гаранции		
во денари	148.926	218.788
во странска валута	14.203	7.379
во денари со валутна клаузула	520	519
Чинидбени непокриени гаранции		
во денари	42.941	37.388
во странска валута	-	-
во денари со валутна клаузула	3.248	7.589
Непокриени акредитиви		
во денари	-	-
во странска валута	927	-
во денари со валутна клаузула	-	-
Неискористени пречекорувања по тековни сметки	94.441	78.343
Неискористени лимити на кредитни картички	54.918	55.891
Преземени обврски за кредитирање и неискористени кредитни лимити	86.302	83.383
Останати непокриени потенцијални обврски	491	480
Издадени покриени гаранции	32.057	23.720
Покриени акредитиви	-	-
Останати потенцијални обврски	-	-
<i>Вкупно потенцијални обврски пред посебната резерва</i>	478.974	513.480
(Посебна резерва)	(3.877)	(4.245)
Вкупно потенцијални обврски намалени за посебната резерва	475.097	509.235

42 Потенцијални обврски и потенцијални средства

42.1 Потенцијални обврски (продолжува)

Преземените обврски за кредитирање и неискористени кредитни лимити во износ од 86,302 илјади денари (2018: 83,383 илјади денари) се однесуваат на неискористени кредитни лимити од револвинг кредити. Овие договори имаат фиксни лимити и вообичаено се одобруваат за период од една година. Овие потенцијални обврски претставуваат вонбилансна изложеност на кредитен ризик и во Билансот на состојба се признаваат само провизиите и исправките на потенцијалните загуби сè до моментот кога преземените и потенцијалните обврски ќе бидат исполнети или ќе достасаат. Потенцијалните обврски објавени во оваа белешка се неотповикливи.

Судски спорови

Со состојба на 31 декември 2019, судските постапки кои се водат против Банката изнесуваат вкупно 205.654 илјади денари. (2018: 81.911 илјади денари).

Освен тоа, разни правни спорови и побарувања може да се појават и во иднина во текот на редовното деловно работење на Банката. Поврзаните ризици се анализирани од веројатноста за нивна појава. Иако резултатот од ова проблематика не може секогаш со сигурност да се утврди, раководството на Банката смета дека потенцијалните правни спорови и побарувања нема да резултираат во материјално значајни обврски.

Даночен ризик

Финансиските извештаи и сметководствената евиденција на Банката подлежат на даночна контрола од страна на даночните власти во период од 5 години од поднесување на даночниот извештај за финансиската година и можат да предизвикаат дополнителни даночни обврски. Според процените на раководството на Банката, не постојат какви било дополнителни услови од кои може да произлезат потенцијално материјално значајни обврски по овој основ.

Капитални обврски

Не се евидентирани капитални обврски на денот на известување кои не се веќе признати во финансиските извештаи.

42.2 Потенцијални средства

Вкупно потенцијални средства

	<i>во илјади денари</i>	
	тековна година 2019	претходна година 2018
Побарување по основ на договор за отстапување на побарувања	-	-
	-	-

43. Работи во име и за сметка на трети лица

	<i>во илјади денари</i>					
	тековна година 2019			претходна година 2018		
	средства	обврски	нето-позиција	средства	обврски	нето позиција
Администрирање на средствата во име и за сметка на трети лица						
Депозити во денари	-	28.171	(28.171)	-	28.044	(28.044)
Депозити во странска валута	-	-	-	-	-	-
Кредити во денари	28.171	-	28.171	28.044	-	28.044
Кредити во странска валута	-	-	-	-	-	-
Други побарувања во денари	-	-	-	-	-	-
Други побарувања во странска валута	-	-	-	-	-	-
Управување на средствата во име и за сметка на трети лица	-	-	-	-	-	-
Депозити во денари	-	-	-	-	-	-
Депозити во странска валута	-	-	-	-	-	-
Кредити во денари	-	-	-	-	-	-
Кредити во странска валута	-	-	-	-	-	-
Други побарувања во денари	-	-	-	-	-	-
Други побарувања во странска валута	-	-	-	-	-	-
Старателски сметки	-	-	-	-	-	-
Останато	-	-	-	-	-	-
Вкупно	28.044	28.044	-	28.044	28.044	-

Банката повремено делува како доверител и има останати доверителски својства што резултира во чување или пласирање средства во име на физички лица или останати институции. Овие средства не се вклучени во овие финансиски извештаи, поради тоа што тие не се средства на Банката.

44 Трансакции со поврзаните страни

Во согласност со Законот за банките како поврзани страни со Банката се: лица со посебни права и одговорности во Банката и со нив поврзаните лица, акционери со квалификувано учество во Банката (директно или индиректно поседување најмалку 5% од вкупниот број акции или од издадените акции со право на глас во Банката или овозможуваат значително влијание врз управувањето на Банката) и со нив поврзаните лица, како и одговорните лица на тие акционери - правни лица, подружници на Банката и други лица со кои Банката има блиски врски.

Банката кредитира, врши работи на платен промет и депонира средства на претпријатија и финансиски институции со кои е поврзана. Раководството на Банката смета дека овие трансакции се вршат врз нормални пазарни услови и во нормалниот тек на деловните активности. Салдата и обемот на трансакциите со поврзаните лица со Банката со состојба на и за годините што завршија на 31 декември 2019 и 2018 година се како што следува:

44. Трансакции со поврзаните страни

А. Биланс на состојба

во илјади денари

	Матично друштво	Подружници	Придружени друштва	Раководен кадар на Банката	Останати поврзани страни	Вкупно
Состојба на 31 декември 2019 (тековна година)						
Средства						
Тековни сметки	-	-	-	677	82	759
Средства за тргување	-	-	-	-	-	-
Кредити и побарувања						
хипотекарни кредити	-	-	-	1.494	-	1.494
потрошувачки кредити	-	-	-	2.591	130	2.721
побарувања по финансиски лизинг	-	-	-	-	-	-
побарувања по факторинг и форфетирање	-	-	-	-	-	-
останати кредити и побарувања	29.100	-	-	10.540	30.161	69.801
Вложувања во хартиите од вредност	-	-	-	-	-	-
(Исправка на вредноста)	(29)	-	-	(27)	(186)	(242)
Останати средства	-	-	-	-	-	-
Вкупно	29.071	-	-	15.275	30.187	74.533

44. Трансакции со поврзаните страни (продолжува)
Биланс на состојба (Продолжува)

A. Обврски

<i>во илјади денари</i>	Матично друштво	Подружници	Придружени друштва	Раководен кадар на Банката	Останати поврзани страни	Вкупно
Обврски за тргување	-	-	-	-	-	-
Депозити	1.596	-	-	91.447	63.128	156.171
Издадени хартии од вредност	-	-	-	-	-	-
Обврски по кредити	-	-	-	-	-	-
Субординирани обврски	-	-	-	9.320	-	9.320
Останати обврски	-	-	-	-	-	-
Вкупно	1.596	-	-	100.767	63.128	165.491
Потенцијални обврски						
Издадени гаранции	13.072	-	-	-	-	13.072
Издадени акредитиви	-	-	-	-	-	-
Останати потенцијални обврски (Посебна резерва)	33.084 (68)	-	-	2.583 (13)	1.390 (23)	37.057 (104)
Вкупно	46.088	-	-	2.570	1.367	50.025
Потенцијални средства						
Примени гаранции	-	-	-	-	-	-
Останати потенцијални средства	-	-	-	-	-	-
Вкупно	-	-	-	-	-	-

44. Трансакции со поврзаните страни (продолжува)

A. Биланс на состојба (продолжува)

<i>во илјади денари</i>	Матично друштво	Подружници	Придружени друштва	Раководен кадар на Банката	Останати поврзани страни	Вкупно
Состојба на 31 декември 2018 (претходна година)						
Средства						
Тековни сметки	-	-	-	368	85	453
Средства за тргување	-	-	-	-	-	-
Кредити и побарувања						
хипотекарни кредити	-	-	-	-	-	-
потрошувачки кредити	-	-	-	3.904	803	4.707
побарувања по финансиски лизинг	-	-	-	-	-	-
побарувања по факторинг и форфетирање	-	-	-	-	-	-
останати кредити и побарувања	30.112	-	-	15.584	5.921	51.617
Вложувања во хартиите од вредност	-	-	-	-	-	-
(Исправка на вредноста)	(31)	-	-	(41)	(15)	(87)
Останати средства	-	-	-	-	-	-
Вкупно	30.081	-	-	19.815	6.794	56.690

44. Трансакции со поврзаните страни (продолжува)

А. Биланс на состојба (продолжува)

<i>во илјади денари</i>	Матично друштво	Подружници	Придружени друштва	Раководен кадар на Банката	Останати поврзани страни	Вкупно
Состојба на 31 декември 2018 (претходна година)						
Обврски						
Обврски за тргување	-	-	-	-	-	-
Депозити	26.390	-	-	73.783	91.202	191.375
Издадени хартии од вредност	-	-	-	-	-	-
Обврски по кредити	-	-	-	-	-	-
Субординирани обврски	-	-	-	-	-	-
Останати обврски	208	-	-	-	-	208
Вкупно	26.598	-	-	73.783	91.202	191.583
Потенцијални обврски						
Издадени гаранции	14.057	-	-	-	-	14.057
Издадени акредитиви	-	-	-	-	-	-
Останати потенцијални обврски	994	-	-	2.317	423	3.734
(Посебна резерва)	(13)	-	-	(47)	(8)	(68)
Вкупно	15.038	-	-	2.270	415	17.723
Потенцијални средства						
Примени гаранции	-	-	-	-	-	-
Останати потенцијални средства	-	-	-	-	-	-
Вкупно	-	-	-	-	-	-

44. Трансакции со поврзаните страни (продолжува)

Б. Приходи и расходи кои произлегуваат од трансакциите со поврзаните страни

<i>во илјади денари</i>	Матично друштво	Подружници	Придружени друштва	Раководен кадар на Банката	Останати поврзани страни	Вкупно
2019 (тековна година)						
Приходи						
Приходи од камата	884	-	-	1.008	1.647	3.539
Приходи од провизии и надомести	527	-	-	145	242	914
Нето-приходи од тргување	-	-	-	-	-	-
Приходи од дивиденда	-	-	-	-	-	-
Капитална добивка од продажбата на нетековни средства	-	-	-	-	-	-
Останати приходи	-	-	-	-	-	-
Трансфери помеѓу субјектите	-	-	-	-	-	-
Вкупно	1.411	-	-	1.153	1.889	4.453
Расходи						
Расходи за камата	-	-	-	1.105	1.064	2.169
Расходи за провизии и надомести	-	-	-	-	3	3
Нето-загуби од тргување	-	-	-	-	-	-
Расходи за набавка на нетековните средства	-	-	-	-	-	-
Исправка на вредноста на финансиските средства, на нето-основа	2	-	-	52	(143)	(89)
Останати расходи	10.982	-	-	-	1.590	12.572
Трансфери помеѓу субјектите	-	-	-	-	-	-
Вкупно	10.984	-	-	1.157	2.514	14.655

44. Трансакции со поврзаните страни (продолжува)

Б. Приходи и расходи кои произлегуваат од трансакциите со поврзаните страни

<i>во илјади денари</i>	Матично друштво	Подружници	Придружени друштва	Раководен кадар на Банката	Останати поврзани страни	Вкупно
2018 (претходна година)						
Приходи						
Приходи од камата	245	-	-	1.027	364	1.636
Приходи од провизии и надомести	514	-	-	119	121	754
Нето-приходи од тргување	-	-	-	-	-	-
Приходи од дивиденда	-	-	-	-	-	-
Капитална добивка од продажбата на нетековни средства	-	-	-	-	-	-
Останати приходи	-	-	-	-	-	-
Трансфери помеѓу субјектите	-	-	-	-	-	-
Вкупно	759	-	-	1.146	485	2.390
Расходи						
Расходи за камата	116	-	-	812	8.987	9.915
Расходи за провизии и надомести	-	-	-	-	-	-
Нето-загуби од тргување	-	-	-	-	-	-
Расходи за набавка на нетековните средства	-	-	-	-	-	-
Исправка на вредноста на финансиските средства, на нето-основа	(24)	-	-	4	(2)	(22)
Останати расходи	13.498	-	-	-	1.615	15.113
Трансфери помеѓу субјектите	-	-	-	-	-	-
Вкупно	13.590	-	-	816	10.600	25.006

44. Трансакции со поврзаните страни (продолжува)

В. Надомести на раководниот кадар на Банката

	<i>во илјади денари</i>	
	тековна година 2019	претходна година 2018
Краткорочни користи за вработените	45.101	40.777
Користи по престанокот на вработувањето	-	-
Користи поради престанок на вработувањето	-	-
Плаќања на вработените врз основа на акции, подмирени со сопственички инструменти	-	-
Плаќања на вработените врз основа на акции, подмирени со парични средства	-	-
Останато	8.930	8.647
Вкупно	54.031	49.424

Со 31 Декември 2019 надоместоците на лицата со посебни права и одговорности на Банката изнесуваат 54.031 илјади денари (2018: 49.424), од кои 45.101 (2018: 40.777) се однесуваат на плати на 34 лица со посебни права и одговорности, а 8.930 илјади денари (2018: 8.647) се однесуваат на исплатен регрес за годишен одмор на 30 лица со посебни права и одговорности и на исплатени менаџерски осигурувања.

45. Наеми
A. Наемодавател
A.1 Побарувања по финансиски наеми

	Вкупно побарувања по финансиски наем	Период на достасување на побарувањата по финансиски наем		
		до 1 година	од 1 до 5 години	над 5 години
<i>во илјади денари</i>				
Состојба на 31 декември 2019(тековна година)	-	-	-	-
Сегашна вредност на минималните плаќања за наемот	-	-	-	-
Вкупно	-	-	-	-
Состојба на 31 декември 2018 (претходна година)	-	-	-	-
Сегашна вредност на минималните плаќања за наемот	-	-	-	-
Вкупно	-	-	-	-

45. Наеми (продолжува)
A.2. Побарувања по неотповикливи оперативни наеми

	Вкупно побарувања по неотповикливи оперативни наеми	Период на достасување на побарувањата по неотповикливи оперативни наеми		
		до 1 година	од 1 до 5 години	над 5 години
<i>во илјади денари</i>				
Состојба на 31 декември 2019 (тековна година)	-	-	-	-
Сегашна вредност на минималните плаќања за наемот	-	-	-	-
Вкупно	-	-	-	-
Состојба на 31 декември 2018 (претходна година)	-	-	-	-
Сегашна вредност на минималните плаќања за наемот	-	-	-	-
Вкупно	-	-	-	-

	Земјиште	Градежни објекти	Транспортни средства	Мебел и канцелариска опрема	Останата опрема	Други ставки на недвижностите и опремата	Вкупно
<i>во илјади денари</i>							
Вредност на имотот даден под оперативен наем:							
состојба на 31 декември 2019 (тековна година)	-	-	-	-	-	-	-
состојба на 31 декември 2018 (претходна година)	-	-	-	-	-	-	-
Вкупно	-	-	-	-	-	-	-

45. Наеми (продолжува)
Б. Наемател
Б.1 Обврски по финансиски наеми

	Вкупно обврски по финансиски наем	Период на достасување на обврските по финансиски наем		
		до 1 година	од 1 до 5 години	над 5 години
<i>во илјади денари</i>				
Состојба на 31 декември 2019 (тековна година)	-	-	-	-
	-	-	-	-
Вкупно	-	-	-	-
Состојба на 31 декември 2018 (претходна година)	-	-	-	-
	-	-	-	-
Вкупно	-	-	-	-

45. Наеми (продолжува)

Б. Наемател (продолжува)

Б.1 Обврски по финансиски наеми (продолжува)

<i>во илјади денари</i>	Земјиште	Градежни објекти	Транспортни средства	Мебел и канцелариска опрема	Останата опрема	Други ставки на недвижностите и опремата	Вкупно
Вредност на имотот земен под финансиски наем: Набавна вредност							
Состојба на 1 јануари 2018 (претходна година)	-	-	-	-	-	-	-
зголемувања	-	-	-	-	-	-	-
(отуѓување и расходување)	-	-	-	-	-	-	-
останато	-	-	-	-	-	-	-
Состојба на 31 декември 2018(претходна година)	-	-	-	-	-	-	-
Состојба на 1 јануари 2019 (тековна година)	-	-	-	-	-	-	-
зголемувања	-	-	-	-	-	-	-
(отуѓување и расходување)	-	-	-	-	-	-	-
останато	-	-	-	-	-	-	-
Состојба на 31 декември 2019 (тековна година)	-	-	-	-	-	-	-
Акумулирана амортизација и оштетување							
Состојба на 1 јануари 2018 (претходна година)	-	-	-	-	-	-	-
амортизација за годината	-	-	-	-	-	-	-
загуба поради оштетување во текот на годината	-	-	-	-	-	-	-
(ослободување на загубата поради оштетување во текот на годината)	-	-	-	-	-	-	-
(отуѓување и расходување)	-	-	-	-	-	-	-
останато	-	-	-	-	-	-	-
	-	-	-	-	-	-	-

45. Наеми (продолжува)
Б. Наемател (продолжува)
Обврски по финансиски наеми
Б.1 (продолжува)

во илјади денари

	Земјиште	Градежни објекти	Транспортни средства	Мебел и канцелариска опрема	Останата опрема	Други ставки на недвижностите и опремата	Вкупно
<i>Состојба на 31 декември 2018 (претходна година)</i>	-	-	-	-	-	-	-
Состојба на 1 јануари 2019 (тековна година)	-	-	-	-	-	-	-
амортизација за годината	-	-	-	-	-	-	-
загуба поради оштетување во текот на годината	-	-	-	-	-	-	-
(ослободување на загубата поради оштетување во текот на годината)	-	-	-	-	-	-	-
(отуѓување и расходување)	-	-	-	-	-	-	-
останато	-	-	-	-	-	-	-
<i>Состојба на 31 декември 2019 (тековна година)</i>	-	-	-	-	-	-	-
Сегашна сметководствена вредност							
на 1 јануари 2018 (претходна година)	-	-	-	-	-	-	-
на 31 декември 2018(претходна година)	-	-	-	-	-	-	-
на 31 декември 2019 (тековна година)	-	-	-	-	-	-	-

46. Плаќања врз основа на акции

<i>во илјади денари</i>	
тековна година 2019	претходна година 2018
Датум на давање на опцијата	-
Датум на истекување на опцијата	-
Цена на реализација на опцијата	-
Цена на акцијата на датумот на давање на опцијата	-
Варијанса	-
Очекуван принос на дивидендата	-
Каматна стапка	-
Објективна вредност на датумот на давање на опцијата	-

<i>во илјади денари</i>	
тековна година 2019	претходна година 2018
-	-
-	-
-	-
-	-
-	-
-	-
-	-
-	-

Состојба на 1 јануари

Промени во текот на годината:

опции дадени на членовите на Надзорниот одбор	-
опции дадени на членовите на Управниот одбор	-
останати дадени опции	-
форфетирани опции	-
реализирани опции	-
опции со истечен краен рок	-

Состојба на 31 декември

тековна година 2019		претходна година 2018	
број на опциите за акции	пондерирана просечна цена за опциите за акции	број на опциите за акции	пондерирана просечна цена за опциите за акции
-	-	-	-
-	-	-	-
-	-	-	-
-	-	-	-
-	-	-	-
-	-	-	-
-	-	-	-

47 Пензиски планови

Банката нема дефинирано планови за надомести при пензионирање или опции за надоместување базирани на акции со состојба на 31 декември 2019 и 2018 година. Раководството смета дека сегашната вредност на идните обврски кон вработените во врска со надоместите при пензионирање и јубилејни награди не е од материјално значење за финансиските извештаи со состојба на 31 декември 2019 и 2018 година.

48 Настани по датумот на известување

На 5 ноември 2019 година, Собранието на акционери на Банката донесе Одлука за издавање на долгорочни должнички хартии од вредност како капитален инструмент по пат на јавна понуда (корпоративна обврзница) (втора емисија на обврзници) во износ 1.500.000 евра. Согласно одлуката, корпоративните обврзници се капитален инструмент со каматен принос (купонски), неограничено преносливи, во нематеријализиран облик и гласат на име. Номиналната вредност на корпоративните обврзници е 1.000 евра, каматната стапка изнесува 2,7% фиксна за целиот период. Првата исплата на камата ќе започне по истекот на дванаест месеци од денот на настанатиот прилив на парични средства во Банката, а ќе заврши по истекот на шест години. Главницата ќе се исплати во целосен износ заедно со последната исплата на камата.

На 27 декември 2019 година, Комисијата за хартии од вредност донела Решение за давање одобрение за издавање должнички хартии од вредност по пат на јавна понуда – втора емисија на копоративни обврзници на ТТК Банка АД Скопје. Поканата за запишување и уплата на долгорочни должнички хартии од вредност – копоративна обврзница по пат на јавна понуда (втора емисија) е објавена во дневен весник на 9 и 24 јануари 2020 година. На 12 февруари 2020 година, Банката успешно ја завршила втората емисија на обврзници со 100% реализација на јавната понуда.

Законска обврска за составување на годишна сметка и годишен извештај за работењето согласно одредбите на ЗТД

Согласно член 476 од Законот за трговски друштва Годишната сметка која ја изготвуваат трговските друштва вклучува биланс на состојба и биланс на успех и објаснувачки белешки.

Согласно член 476 од Законот за трговски друштва Годишната сметка и финансискиот извештај кои се однесуваат за иста деловна година и кои се подготвени согласно одредбите на Законот и со прописите за сметководство треба да содржат идентични податоци за состојбата на средствата, обврските, приходите, расходите, главнината и остварената добивка односно загуба на друштвото за деловната година.

Согласно член 477 од Законот за трговски друштва, Органот на управување на Друштвото, покрај годишната сметка, односно финансиските извештаи, е должен, по завршување на секоја деловна година да изготви и извештај за работата на друштвото во претходната година со содржина определена во член 384 став 7 од ЗТД.

Годишната сметка на Друштвото и Годишниот извештај за работење се дадени во Додатоците 2 и 3.

Органот на Управување на Друштвото го разгледал и одобрил Годишниот извештај за работење.

Годишна сметка за 2019 година

- Биланс на состојба
- Биланс на успех

БИЛАНС НА СОСТОЈБАТА
на ден 31.12.2019 г.

(во денари)

Ред. бр.	ПОЗИЦИЈА	Ознака на АОП	ИЗНОС	
			Претходна година	Тековна година
1	2	3	4	5
	АКТИВА			
1.	Парични средства и парични еквиваленти	140	1,335,799,123	1,574,471,508
2	Вложувања во должнички ХВ кои може да се користат за рефинансирање во НБРСМ (142+143+144)	141	0	0
2а.	Благајнички записи	142		
2б.	Државни хартии од вредност	143		
2в.	Исправка на вредноста	144		
3	Кредити на и побарувања од банки (146+147+148-149)	145	59,944,525	0
3а.	Кредити	146	60,004,583	0
3б.	Депозити	147	0	0
3в.	Останати побарувања	148		
3г.	Исправка на вредноста	149	60,058	0
4	Кредити на и побарувања од други комитенти (151+152-153)	150	4,756,037,718	5,125,491,113
4а.	Кредити	151	4,911,339,578	5,278,182,119
4б.	Останати побарувања	152		
4в.	Исправка на вредноста	153	155,301,860	152,691,006
5	Должнички хартии од вредност (155+156+157-158)	154	1,772,946,128	1,664,316,106
5а.	Благајнички записи	155	514,464,397	466,591,948
5б.	Државни хартии од вредност	156	692,936,076	639,408,958
5в.	Останати должнички хартии од вредност	157	565,545,655	558,315,200
5г.	Исправка на вредноста	158	0	0
6.	Вложувања во сопственички инструменти	159	114,328,619	136,314,613
7	Вложувања во придружени друштва (161+162)	160	0	0
7а.	Вложувања во банки	161		

7б.	Останати вложувања во придружени претпријатија	162		
8.	Вложувања во подружници (164+165)	163	0	0
8а.	Вложувања во банки	164		
8б.	Останати вложувања во подружници	165		
9.	Заеднички вложувања (167+168)	166	0	0
9а.	Заеднички вложувања во банки	167		
9б.	Останати заеднички вложувања	168		
10.	Нематеријални средства (170+171+172+173+174)	169	16,704,021	16,002,888
10а.	Основачки издатоци	170		
10б.	Издатоци за истражување и развој	171		
10в.	Концесии, патенти, лиценци, заштитни знаци и слични права	172	2,973,039	2,063,276
10г.	Гудвил	173		
10д.	Останати нематеријални средства	174	13,730,982	13,939,612
11.	Материјални средства (176+177+178)	175	207,594,798	200,882,928
11а.	Земјиште	176		
11б.	Недвижности и опрема	177	200,483,749	198,960,865
11в.	Останати материјални средства	178	7,111,049	1,922,063
12.	Останати средства/побарувања (180+181+182+183+184+185+186+187+188+189+190+191-192)	179	38,806,387	137,863,579
12а.	Ограничени депозити	180	263,990	263,726
12б.	Дериватни средства чувани за управување со ризик	181		
12в.	Вградени деривати	182		
12г.	Нетековни средства кои се чуваат за продажба и група за отуѓување	183		
12д.	Преземени средства врз основа на ненаплатени побарувања	184	17,014,710	5,563,636
12ф.	Заложени средства	185		
12е.	Аванси за нематеријални средства	186		
12ж.	Аванси за материјални средства	187		
12з.	Побарување за данок од добивка	188	361,330	0
12с.	Одложени даночни средства	189		
12и.	Финансиски средства по објективна вредност преку билансот на успех определени како такви при почетното признавање	190		
12ј.	Останати побарувања	191	33,275,281	144,476,571
12к.	Исправка на вредноста	192	12,108,924	12,440,354

13.	Одложени приходи и однапред платени трошоци	193	140,568	174,830
14.	ВКУПНА АКТИВА (140+141+145+150+154+159+160+163+166+169+175+179+193)	194	8,302,301,887	8,855,517,565
	ПАСИВА:			
15.	ОБВРСКИ (196+202+208+213+222+223+227)	195	7,188,162,067	7,728,100,921
16	Обврски кон банки (197+198+199+200+201)	196	278,882,856	382,149,067
16а.	Трансакциски сметки	197	158,817	225,946
16б.	Депозити	198	0	0
16в.	Ограничени депозити	199		
16г.	Обврски по кредити	200	278,724,039	381,923,121
16д.	Останати обврски	201		
17	Обврски кон други комитенти (203+204+205+206+207)	202	6,802,865,792	7,136,195,997
17а.	Трансакциски сметки	203	2,480,750,204	3,036,635,851
17б.	Депозити	204	4,150,207,176	3,956,523,165
17в.	Ограничени депозити	205	169,596,412	140,724,981
17г.	Обврски по кредити	206	2,312,000	2,312,000
17д.	Останати обврски	207		
18	Обврски по издадени должнички хартии од вредност (209+210+211+212)	208	0	0
18а.	Издадени инструменти на пазарот на пари	209		
18б.	Издадени сертификати за депозит	210		
18в.	Издадени обврзници	211		
18г.	Останати издадени должнички хартии од вредност	212		
19	Останати обврски (214+215+216+217+218+219+220+221)	213	86,915,780	104,381,579
19а.	Дериватни обврски чувани за управување со ризик	214		
19б.	Вградени деривати	215		
19в.	Обврски за тргување	216		
19г.	Обврски директно поврзани со група на средства за отуѓување	217		
19д.	Обврски за данок на добивка	218	1,007,198	1,943,875
19ѓ.	Одложени даночни обврски	219		
19е.	Финансиски обврски по објективна вредност преку билансот на ус	220		
19ж.	Останати обврски	221	85,908,582	102,437,704
20	Одложено плаќање на трошоци и приходи во идните периоди	222	4,367,267	3,080,045

21	Резервирања за ризици и обврски (224+225+226)	223	15,130,372	9,093,012
21а.	Резервирања за вонбилансна кредитна изложеност	224	4,245,709	3,876,762
21б.	Резервирања за пензии и за други придобивки за вработените	225	0	0
21в.	Останати резервирања	226	10,884,663	5,216,250
22	Субординирани обврски	227		93,201,221
23	КАПИТАЛ И РЕЗЕРВИ (229+230 -231+232+235+230+236-237+238-239+240)	228	1,114,139,820	1,127,416,644
24	Запишан капитал	229	907,888,000	907,888,000
25	Премии од акции	230	126,879	126,879
26	Откупени сопствени акции (-)	231		
27	Резерви (233+234)	232	104,229,429	110,177,626
27а.	Законска и статутарна резерва	233	104,229,429	110,177,626
27б.	Останати резерви	234		
28	Ревалоризациски резерви и останати разлики од вреднувањето	235	-650,349	-414,258
29	Добивка за финансиската година	236	101,276,437	108,368,973
30	Загуба за финансиската година (-)	237	0	0
31	Задржана добивка	238	5,161,233	1,269,424
32	Пренесена загуба (-)	239	3,891,809	0
33	Малцинско учество	240		
34	ВКУПНА ПАСИВА (195+228)	241	8,302,301,887	8,855,517,565
	ВОНБИЛАНСНА ЕВИДЕНЦИЈА			
35	Вонбилансна евиденција - актива	242	4,326,491,187	4,196,860,769
36	Вонбилансна евиденција - пасива	243	4,326,491,187	4,196,860,769



Назив на банката
Адреса, седиште
Единствен даночен број

ТТК БАНКА АД СКОПЈЕ
ул. „Народен фронт“ бр. 19А Скопје
4030006597638

БИЛАНС НА УСПЕХ
на ден 31.12.2019 г.

(во денари)

Ред. бр.	ПОЗИЦИЈА	Ознака на АОП	ИЗНОС	
			Претходна година	Тековна година
1	2	3	4	5
1.	Приходи од камата	001	339,721,895	329,124,932
2.	Расходи за камата	002	68,931,476	60,996,216
3	Приходи за провизии и надоместоци	003	153,243,528	168,432,569
4	Расходи за провизии и надоместоци	004	27,042,700	29,067,205
5.	Приходи од вложувања во придружени друштва, подружници и заеднички вложувања	005		
6.	Нето-добивка од трансакции со хартии од вредноста	006	4,224,878	16,551,176
7	Нето-загуба од трансакции со хартии од вредност	007		0
8	Нето-добивка од курсни разлики	008	7,923,075	8,053,820
9	Нето-загуба од курсни разлики	009	0	0
10	Останати приходи од дејноста	010	128,021,276	79,984,027
11	Трошоци за вработените (012+013+014)	011	162,618,303	167,250,787
11а.	Плати	012	100,483,887	101,902,572
11б.	Трошоци за даноци и придонеси за задолжително социјално осигурување	013	49,187,884	51,603,761
11в.	Останати придобивки за вработените	014	12,946,532	13,744,454
12	Амортизација на нематеријални средства и материјални средства	015	22,015,747	23,110,174
13	Исправка на вредност на нематеријални средства и материјални средства	016	61,040,935	1,723,695
14	Исправка на вредност посебна резерва и резервирањата(018+019+020)	017	40,543,449	62,158,230
14а.	Исправка на вредноста на активните билансни побарувања	018	36,099,369	62,158,230
14б	Посебна резерва за вонбилансна кредитна изложеност	019		
14в	Останати резервирања	020	4,444,080	
15	Расходи од вложувања во придружени друштва, подружници и заеднички вложувања	021		
16	Останати расходи од дејноста	022	138,150,266	136,918,313
17	Добивка пред оданочување (001+003+005+006+008+010)- (002+004+007+009+011+015+016+017+021+022)	023	112,791,776	120,921,904
18	Загуба пред оданочување (002+004+007+009+011+015+016+017+021+022)- (001+003+005+006+008+010)	024	0	0
19	Добивка од прекинато работење	025		
20	Загуба од прекинато работење	026		
21.	Добивка пред оданочување (023+025-026)	027	112,791,776	120,921,904
22	Загуба пред оданочување (024+026-025)	028	0	0
23	Данок од добивка (дел од Даночниот биланс)	029	11,515,339	12,552,931
24	Добивка за финансиската година (027-029)	030	101,276,437	108,368,973
25	Загуба за финансиската година (029-027) или (028+029)	031		
26	Просечен број на вработени врз основа на часови на работа во пресметковниот период (во апсолутен износ)	032	246	238
27	Број на месеци на работење	033	12	12

Годишен извештај за 2019 година



ГОДИШЕН ИЗВЕШТАЈ
за работењето на Банката
во 2019 година

јануари, 2020 г.

СОДРЖИНА

1. ПРОФИЛ НА БАНКАТА.....	3
2. ФИНАНСИСКИ ПОКАЗАТЕЛИ НА РАБОТЕЊЕТО.....	5
3. МАКРОЕКОНОМСКО И МОНЕТАРНО ОПКРУЖУВАЊЕ.....	7
4. ПОЗИЦИЈАТА НА ТТК БАНКА АД СКОПЈЕ ВО БАНКАРСКИОТ СЕКТОР.....	8
5. РАБОТЕЊЕТО НА ТТК БАНКА АД СКОПЈЕ.....	10
6. АКТИВНОСТИ ПО СЕГМЕНТИ.....	36
6.1. Управување со ризици.....	36
6.2. Корпоративно банкарство – Корпоративни клиенти и МСП.....	39
6.3. Деловна мрежа.....	42
6.4. Картично работење.....	44
6.5. Платен промет во земјата и странство.....	44
6.6. Електронско банкарство.....	45
6.7. Средства и ликвидност.....	45
6.8. Маркетинг и развој на производи.....	47
6.9. Информатичка технологија и позадински работи.....	50
6.10. Човечки ресурси.....	51
6.11. Внатрешна ревизија.....	53
6.12. Контрола на усогласеност на работењето на Банката со прописите и спречување на перење пари и финансирање тероризам.....	54
ПРИЛОГ 1 - ОРГАНИЗАЦИСКА СТРУКТУРА НА ТТК БАНКА АД СКОПЈЕ.....	56
ПРИЛОГ 2 – МРЕЖА НА ФИЛИЈАЛИ И ЕКСПОЗИТУРИ.....	57
ПРИЛОГ 3 – МРЕЖА НА БАНКОМАТИ.....	58

1. ПРОФИЛ НА БАНКАТА

ТТК Банка АД Скопје опстојува како акционерско друштво во својство на правно лице од 1 јули 2006 година, а како резултат на спојувањето на **Тетекс – Кредитна банка АД Скопје** и **Тетовска банка АД Тетово** во нова банка - ТТК Банка АД Скопје. ТТК Банка АД Скопје е горд сведок на историјата на развојот на банкарскиот систем уште од формирањето на најстарите банки во македонската банкарска историја.

Почетоците датираат уште од 1961 година кога е формирана Комунална Банка од Тетово којашто, пак, во 1962 година се трансформира во Комерцијална Банка Тетово. Во 1973 година Комерцијална Банка Тетово се спојува и работи во рамките на Стопанска Банка АД Скопје сè до независното издвојување како самостојна банка во 1995 година.

Правниот претходник, **Тетекс – Кредитна Банка АД Скопје**, датира од 2001 година, како резултат на спојувањето на Тетекс Банка АД Скопје (основана 25.12.1993 година) со Кредитна Банка АД Битола (основана во јуни 1993 година). Во 2004 година Тетекс – Кредитна Банка АД Скопје имплементира нов интегриран банкарски систем како поддршка за целокупната услуга кој, при формирањето на ТТК Банка АД Скопје, претставува значајна основа за работењето и надградбата на услугите на новата Банка.

Од друга страна, пак, другиот правен претходник на ТТК Банка АД Скопје, **Тетовска Банка АД Тетово**, е основана во 1995 година како една од петте филијали коишто ги исполнуваат условите за самостојно банкарско работење и се издвојуваат како самостојни банки во рамките на процесот на реконструирањето на Стопанска Банка АД Скопје. Идејата за формирање на уште една банка во Република Северна Македонија, веднаш по нејзиното осамостојување, потекна од АД „Тетекс“ Тетово од тогашниот и сегашен Претседател на Надзорниот одбор на Банката, г. Глигорие Гоговски.

Така, на почетокот на втората половина од 2006 година се основа ТТК Банка АД Скопје, каде што како доминантен сопственик се јавува „Тетекс“ АД Тетово, а Европската банка за обнова и развој како сопственик на 25% од капиталот на Банката. Во текот на 2013 и 2014 година Европската банка за обнова и развој постепено го намалуваше своето учество во акционерскиот капитал на Банката и од 16.11.2015 година таа повеќе нема свое учество во акционерскиот капитал на Банката.

ТТК Банка АД Скопје е универзална банка којашто успешно ги реализира сите банкарски активности и тоа: кредитно и документарно работење со физички и правни лица, денарско и девизно штедење, платежни картички, тековни сметки, платен промет во земјата, платен промет во странство, тргување со хартии од вредност, издавање платежни и кредитни картички, менувачки работи, брз трансфер на пари MoneyGram, електронско банкарство, мобилно банкарство, електронски услуги и сервиси, како и други банкарски активности. Постојано креира нови и развиени форми на производи и услуги во согласност со потребите на клиентите следејќи ги современите трендови на банкарскиот пазар.

Во 2007 година Банката успешно ги пласира кредитните линии за развој на мали и средни претпријатија од средства на ЕБОР и ЕФСЕ. Во овој период Банката развива и промовира домашен бренд на дебитна и кредитна картичка.

Во 2008 година Банката го воведува интернационалниот бренд на дебитни и кредитни картички за физички и правни лица - VISA.

Во периодот од 2009 година до 2012 година, Банката имплементира нова модерна организациска структура преку која се создава моделот на „универзален банкарски шалтер“ и децентрализирана продажба на производи и услуги за брз и едноставен пристап до клиентите на пазарот преку широката мрежа на филијали и експозитури. Во овој период се спроведуваат активности за ребрендирање на дел од

експозитурите и филијалите со цел создавање модерен, современ и унифициран изглед на истите. Во 2012 година Банката се вклучува во проектот за пласирање субвенционирани станбени кредити во организација на Министерството за финансии.

Во периодот од 2013 година до 2016 година, Банката дејствува во насока на проширување на мрежата филијали и експозитури и унифицирање на изгледот на истите. Континуирано се унапредуваат условите на кредитните производи за физички лица, се надградуваат услугите во електронското банкарство, а се воведува и новата мобилна апликација за мобилно банкарство ТТК М-банк.

Во периодот од 2017 година до 2019 година, во согласност со пазарните услови и потребата за понуда на иновативни технолошки напредни банкарски производи и услуги, Банката за прв пат воведува ненаменски потрошувачки кредит – Инстант кредит достапен преку електронското банкарство, со целосно автоматизиран процес на анализа и одобрување. Иновирањето и развојот на дигиталното банкарство, подобрувањето на квалитетот на услугата и искуството на корисниците останува императив со фокус на унапредување на продуктивноста и контролата на трошоците. Континуирано се унапредуваат условите на кредитните производи за физички лица.

Фокусот на понудата е на станбените кредити, ненаменските кредити обезбедени со хипотека на недвижен имот како и потрошувачките кредити со атрактивни, конкурентни и поволни услови.

Банката успешно ги пласира кредитните линии за поддршка на мали и средни претпријатија на Македонската банка за поддршка на развојот.

Преку својата централа во Скопје и широката мрежа од 7 филијали, 20 експозитури, 2 шалтери на територијата на Македонија заклучно со крајот на 2019 година, Банката ги извршува сите банкарски активности следејќи ги основните принципи на банкарското работење - стабилност, ликвидност, профитабилност и солвентност.

Во изминатите години ТТК Банка АД Скопје континуирано и успешно имплементира стратегија за корпоративна и општествена одговорност. Преку транспарентни и етички активности, Банката ги поддржува и ги промовира вредностите коишто го претставуваат нејзиното работење: доверба, традиција, ентузијазам, искуство и знаење, тимски дух и професионализам. Искуството, посветеноста и отворената соработка со институциите и лицата од општеството придонесоа за развој на компанија којашто е општествено и корпоративно одговорна, давајќи поддршка на лица и институции за развој на нормално и здраво опкружување во кое секој поединец има еднакви права и можности. Активната поддршка што ТТК Банка АД Скопје ја дава на општеството е видлива преку различните активности во форма на спонзорство или донација од Банката за културата, спортот и образованието, за што Банката има добиено многу награди за корпоративна и општествена одговорност.

За остварување на многубројните позитивни придобивки за заедницата, во изминатиот период ТТК Банка АД Скопје повеќе пати беше добитник на награди за општествена одговорност од Министерство за економија (за 2008 и 2010 година) и награди за филантропија од Центарот за институционален развој (за 2009 и 2011 година) и др.

Во 2016 година ТТК Банка АД Скопје го доби признанието Национален шампион во категоријата Награда за иновација на 10-тите по ред Европски бизнис-награди (најголемиот престижен европски бизнис-натпревар, поддржан од бизнис-лидери, академици, медиуми и политички претставници од цела Европа кој поттикнува подобрување на конкурентноста на бизнисите во Европа). Наградата е потврда за активното, континуирано и ефикасно ангажирање на Банката во процесот на изнаоѓање проактивни и современи технолошки решенија за поедноставни, поконкурентни и подостапни производи и услуги за крајните корисници, физичките и правните лица.

○ **Изјава за мисија на Банката**

Изјавата за мисија ги содржи долгорочните цели и деловната филозофија на Банката.

Изјавата за мисија е однапред определен патоказ за развој на стратегиите за управување на бизнисот на Банката.

Изјавата за мисијата на ТТК Банка АД Скопје е:

Ние сме универзална банка-партнер

за малите и средните претпријатија во Република Северна Македонија, којашто креира вредности за своите акционери, клиенти и вработени, со помош на претприемничкиот и профитабилниот начин на размислување, оперативната ефикасност и градењето долгорочно партнерство.

Нашите вредности се:

Довербата – биди искрен, внимателен, доследен и транспарентен бидејќи довербата е основата на нашата работа;

Одговорноста – преземи иницијатива, донеси одлуки и застани зад нивната реализација; и

Тимската работа – креирај ефикасна и работна атмосфера, соработувај на сите нивоа со цел остварување подобри резултати.

2. ФИНАНСИСКИ ПОКАЗАТЕЛИ НА РАБОТЕЊЕТО

	во илјади денари	31.12.2018	31.12.2019	промена за периодот
Показатели на билансот на состојба				
Вкупна актива		8.291.792	8.837.204	6,6%
Нето кредити на комитенти		4.745.889	5.107.178	7,6%
Бруто кредити на домаќинства		2.655.759	3.150.516	18,6%
Депозити од комитенти		6.800.554	7.133.884	4,9%
Депозити од Домаќинства		4.323.733	4.706.227	8,8%
Капитал и резерви		1.114.140	1.127.417	1,2%
Квалитет на кредитно портфолио				
Вкупна кредитна изложеност (билансна и вонбилансна)		7.808.502	8.147.587	4,3%
Вкупна исправка на вредност и посебна резерва		156.297	159.062	1,8%
Адекватност на капиталот		16,30%	16,93%	0,6 пп
Просечно ниво на резервираност		2,00%	1,95%	-0,1 пп
Покриеност на нефункционалните кредити со вкупната пресметана исправка на вредност и посебна резерва		103,9%	135,5%	31,6 пп
Показатели за ликвидноста				
Ликвидна актива/Вкупна актива		35,3%	33,6%	-1,7 пп
Бруто кредити на комитенти/Депозити од комитенти		71,8%	73,6%	1,7 пп
Показатели за профитабилноста и ефикасноста				
Добивка по оданочување		101.276	108.369	7,0%
Нето оперативен приход пред исправка на вредност на финансиски и финансиски средства		209.481	184.432	-12,0%
Стапка на поврат на просечната актива (ROAA)		1,26%	1,27%	0,01 пп
Стапка на поврат на просечниот капитал (ROAE)		10,0%	10,7%	0,7 пп
Оперативни трошоци/оперативни приходи (Cost-to-income)		60,5%	64,0%	3,5 пп
Нето приходи од камати / вкупни трошоци		84,5%	81,9%	-2,5 пп
Нето провизии/Вкупни трошоци		39,4%	42,6%	3,2 пп

Сигурното, стабилно и профитабилно работење како клучни цели кои беа поставени во 2019 година се остварени. Имено Банката оствари раст на билансната актива од 6,6% и раст на нето-добивката од 7% одржувајќи притоа висока ликвидност и добра капитализираност.

Применувајќи го одржливиот, ефикасен и компетитивен деловен модел во услови на силна конкуренција и динамичен пазар, Банката ја потврди својата успешност и ја заврши годината со најдобар финансиски резултат досега.

Со цел зачувување висок степен на задоволство на корисниците во текот на 2019 година редовно се следеа активностите на деловната мрежа и се пристапуваше кон потребните измени со цел подобрување на ефикасноста за работење со клиентите, забрзување на процесот на донесување кредитни одлуки, создавање предуслови за понатамошно активно управување со висината на оперативните трошоци. Во 2019 година, Банката оствари годишен пораст на депозитите од комитенти од 4,9% како резултат на порастот на депозитите од населението од 8,8%, додека годишната стапка на раст на нето-кредитите на комитентите изнесува 7,6%, при што бруто кредитите од секторот домаќинства се зголемија за 18,6%.

Банката денес, по највисоки стандарди, ги нуди приближно сите услуги на дигиталното банкарство на ист начин на кој овие услуги се достапни и во најразвиените земји. Дигитализацијата е процес што Банката го користи и за да ги унапреди деловните процеси односно да ја зголеми ефикасноста во работењето.

Со цел понатамошно унапредување на системот на управување со ризиците во согласност со регулативата на НБРСМ, Банката ги презема сите потребни мерки за квалитетно управување со кредитните и останатите ризици. Како резултат на воспоставениот ефикасен систем за управување со ризиците и со ненаплатливите побарувања, дополнително Банката го подобри квалитетот на активата и ја зацврсти сопствената стабилност и перспективата за здрав раст. На крајот на 2019 година просечното ниво на резервираност изнесува 1,95%, додека показателот на адекватност на капиталот како најзначаен релативен показател на сигурност на работењето на крајот на 2019 година изнесува 16,93%.

3. МАКРОЕКОНОМСКО И МОНЕТАРНО ОКРУЖУВАЊЕ

Меѓународно опкружување. Главниот ризик за растот на глобалната економија и натаму претставува неизвесноста од трговскиот конфликт меѓу САД и Кина, за којшто во последниот период има најави за потпишување на првата фаза од договорот во текот на декември. Останатите ризици се однесуваат на можното поголемо забавување на растот на системски значајните економии како што се Кина и еврозоната, неизвесноста околу Брежит, евентуалното прелевање на негативните ефекти од слабата индустриска активност во еврозоната врз другите сегменти од економијата, ризиците поврзани со акумулираната финансиска ранливост на одредени брзорастечки економии, сè поголемите дезинфлациски притисоци, како и зголемените геополитички ризици во глобални рамки. Во однос на економските движења во еврозоната, како наш најголем трговски партнер, првичната оценка за БДП во третиот квартал на 2019 година покажува годишен раст од 1,2% (0,2% на квартална основа), ист како и во претходниот квартал.

Во однос на инфлацијата во еврозоната, првичната оценка за ноември покажува забрзан раст на цените од 1%, што се должи главно на забрзување на базичната инфлација во делот на услугите и на побрзиот раст на цените на храната.

Кај очекувањата за каматната стапка на едномесечниот ЕУРИБОР за 2020 и 2021 година не се забележуваат позначајни отстапувања од нивоата проектирани во октомври.

Европска економија. Во согласност со објавените проценети податоци за БДП, економската активност и натаму расте и во третиот квартал од годината, но побрзо, достигнувајќи реална стапка на годишен раст од 3,6% (3,4% во вториот квартал), којашто е малку повисока од очекуваната. Притоа, се забележува понизок придонес од проектираниот кај домашната побарувачка (главно заради помалиот придонес од очекуваниот кај личната потрошувачка и бруто-инвестициите), но и помалку негативен придонес од очекуваниот кај нето-извозот. За четвртиот квартал, при ограничен обем на расположливи податоци, тешко е да се даде попрецизна оценка за состојбата во економијата. Засега, расположливите високофреквентни податоци за октомври упатуваат на продолжување на повољните движења во економијата (натамошен, но малку поумерен раст на индустриското производство и прометот во трговијата).

Во однос на инфлацијата, намалувањето на потрошувачките цени на годишна основа продолжи и во ноември, кога тие забележаа минимален пад на годишна основа (-0,1%), со што збирната стапка се сведе на 0,8%, малку под октомвриската проекција. Со оглед на ваквите остварувања, постои веројатност за остварување на нешто помал раст на инфлацијата од очекуваниот. Неизвесноста околу проектираното движење на светските цени на примарните производи и понатаму е главен ризик околу проекцијата на инфлацијата за следниот период.

Монетарни движења. Во однос на движењата во монетарниот сектор, финалните податоци за ноември покажуваат забрзување на годишниот раст на вкупните депозити. На годишна основа, вкупните депозити во ноември се повисоки за 9,3%. Зголемувањето на вкупните депозити во најголем дел произлегува од растот на депозитите на домаќинствата и на претпријатијата, а помал позитивен придонес имаат и депозитите на останатите сектори. Од валутен аспект, најголем придонес кон растот имаат депозитите во домашна валута, додека поумерен раст на депозитите во странска валута.

Во однос на кредитниот пазар, на годишна основа продолжи растот којшто изнесува 6,4% и главно е резултат на кредитирањето на секторот домаќинства од 10,1%.

Последните макроекономски показатели и оцени упатуваат на одредени отстапувања во однос на проектираната динамика. Движењата на девизниот пазар и натаму се поволни, придонесувајќи за раст на девизните резерви и нивно одржување во сигурната зона. Во однос на економската активност, остварениот раст во првите три квартали од 2019 година од 3,6% е во согласност со проекциите за овој период од годината. Расположливите високофреквентни показатели за октомври се ограничени и недоволни за донесување попрецизни заклучоци за четвртиот квартал, но засега сигналите се поволни и се во согласност со очекувањата за поумерен економски раст во последниот квартал. Во однос на инфлацијата, таа веројатно ќе биде малку пониска од проектираната за 2019 година, а ризиците околу проекцијата во следниот период главно се поврзани со цените на примарните производи на светските пазари. Во рамките на монетарниот сектор, остварувањата кај депозитите и кредитите засега се малку над очекувањата во октомвриската проекција.

4. ПОЗИЦИЈАТА НА ТТК БАНКА АД СКОПЈЕ ВО БАНКАРСКИОТ СЕКТОР¹

Позицијата на ТТК Банка АД Скопје се изразува низ една динамичка еволуција на перцепцијата, од Банка со добар имиџ, преку Банка со потврден имиџ до Банка со квалитетен имиџ.

Високата конкуренција во банкарскиот систем на РСМ влијаеше на потребата Банката постојано да го негува своето скромно учество во банкарскиот пазар и истовремено претставуваше поттик да ја зајакне сопствената позиција како Банка што е блиска и флексибилна за малите и средните компании и којашто води посебна грижа за секторот население, прилагодувајќи ги постојните и воведувајќи нови иновативни производи што ќе ги задоволат потребите на комитентите.

Пазарното учество на ТТК Банка АД Скопје на ниво на банкарски систем во поодделни сегменти и билансни позиции е прикажано во следната табела:

Пазарно учество на ТТК Банка во банкарскиот систем			
Опис	30.09.2018	31.12.2018	30.09.2019
Билансна сума	1,6%	1,6%	1,6%
Депозити од нефинансиски сектор	1,6%	1,6%	1,6%
Капитал и резерви	2,0%	2,1%	1,8%
Кредити на нефинансиски сектор	1,5%	1,5%	1,6%

Во анализираниот период Банката го насочи кредитирањето кон секторот население со што може да се заклучи дека растот на кредитите од овој сектор е повисок од растот на групата мали банки и од растот на ниво на банкарски сектор.

Од страната на депозитите, исто така растот е определен од растот на депозитите од секторот домаќинства и истиот е повисок од растот кај групата мали банки и од растот на ниво на банкарски сектор.

Вкупна актива, кредити и депозити на ТТК Банка АД Скопје и банкарскиот сектор									
Опис	Банкарски сектор			Мали Банки			ТТК Банка АД Скопје		
	дек.18	сеп.19	промена %	дек.18	сеп.19	промена %	дек.18	сеп.19	промена %
Вкупна актива	503.469	528.592	5,0%	16.943	18.143	7,1%	8.302	8.580	3,3%
Бруто кредити на клиенти	320.085	326.870	2,1%	10.603	11.087	4,6%	4.866	5.103	4,9%
претпријатија	162.775	158.254	-2,8%	4.813	4.652	-3,4%	2.229	2.112	-5,3%
домаќинства	153.229	165.126	7,8%	5.740	6.406	11,6%	2.635	2.990	13,5%
Депозити на клиенти	371.333	388.235	4,6%	12.248	12.898	5,3%	5.994	6.372	6,3%
претпријатија	100.948	106.787	5,8%	3.543	3.179	-10,3%	1.588	1.688	6,3%
домаќинства	257.036	266.699	3,8%	7.894	8.330	5,5%	4.316	4.569	5,9%

¹Народна банка на Република Северна Македонија - Показатели и податоци за банкарскиот систем за 30.9.2019 година.

Во текот на 2019 година ТТК Банка АД Скопје континуирано одржуваше висока и стабилна ликвидносна позиција којашто се потврдува преку движењето на ликвидносните показатели и стапките на ликвидност².

Показатели за ликвидносниот ризик на ТТК Банка АД Скопје и банкарскиот сектор									
Показатели	Банкарски систем			Мали банки			ТТК Банка		
	31.12.2017	31.12.2018	30.06.2019	31.12.2017	31.12.2018	30.06.2019	31.12.2017	31.12.2018	30.06.2019
Ликвидна актива / Вкупна актива	29,8%	30,6%	31,3%	33,6%	33,0%	32,7%	34,5%	35,3%	32,4%
Ликвидна актива / Краткорочни обврски	51,8%	53,2%	54,3%	59,6%	58,5%	57,0%	58,7%	62,2%	55,2%
Ликвидна актива / Депозити на домаќинства	57,0%	58,7%	60,4%	74,4%	70,8%	70,4%	70,1%	67,8%	60,4%

Н крајот на третиот квартал од 2019 година Банката има стапка на адекватност на капиталот пониска од банкарскиот систем и групата мали банки. Намалувањето на стапката на адекватност на капиталот во однос на претходните години се должи на зголемената кредитна активност. Заклучно со 31.12.2019 година, истата изнесува 16,93%, како резултат на издавање на корпоративна обврзница.

Стапка на адекватност на капиталот на ТТК Банка АД Скопје и банкарскиот сектор				
Група	31.12.2017	30.09.2018	31.12.2018	30.09.2019
Банкарски систем	15,7%	16,3%	16,5%	16,9%
Мали банки	17,2%	18,1%	17,92%	17,4%
ТТК Банка АД Скопје	16,7%	17,1%	16,3%	16,0%

Во текот на третиот квартал од 2019 година банките остварија позитивен финансиски резултат од работењето, кој е помал во споредба со истиот период од претходната година. Ваквите движења, во најголема мера, се последица на намалувањето на капиталните добивки од продажби на средства и на нето-каматните приходи, како и од зголемувањето на оперативните трошоци на банките. Следствено, показателите преку кои се следи профитабилноста и ефикасноста на банкарскиот сектор се намалија, но и натаму се одржуваат на соодветно ниво. Намалувањето на остварената добивка на ниво на банкарски сектор, споредено со минатата година, придонесе за намалување на основните показатели за профитабилноста ROA и ROE коишто, заклучно со 30.9.2019 г., изнесуваат 1,5% и 13,5%. (30.9.2018 г. - 2,2% и 19,5%). ТТК Банка АД Скопје бележи позитивен тренд на финансискиот резултат, па од тука и показателите ROA и ROE бележат зголемување, заклучно со 30.9.2019 г. изнесуваат 1,1% и 9,0% (30.9.2018 г. - 0,8% и 6,0%).

Показатели за профитабилноста на ТТК Банка АД Скопје и банкарскиот сектор									
Показатели	Банкарски систем			Мали банки			ТТК Банка		
	30.09.2018	31.12.2018	30.09.2019	30.09.2018	31.12.2018	30.09.2019	30.09.2018	31.12.2018	30.09.2019
Стапка на поврат на просечната актива (ROAA)	2,2%	1,7%	1,5%	0,8%	1,0%	0,8%	0,8%	1,3%	1,1%
Стапка на поврат на просечниот капитал (ROAE)	19,5%	16,0%	13,5%	7,9%	9,6%	8,3%	6,0%	10,0%	9,0%
Оперативни трошоци /Вкупни редовни приходи (Cost-to-income)	45,7%	46,2%	50,0%	69,0%	71,2%	67,8%	58,4%	60,5%	60,9%
Нето каматен приход /Вкупни редовни приходи	63,7%	62,9%	66,0%	58,7%	58,0%	58,5%	50,7%	50,5%	51,9%
Нето каматен приход/оперативни трошоци	139,4%	136,2%	132,0%	85,1%	81,4%	86,3%	88,3%	84,5%	85,2%

² Пресметката на ликвидната актива е во согласност со методологијата на НБРСМ којашто во структурата на ликвидната актива ги вклучува и државните обврзници.

5. РАБОТЕЊЕТО НА ТТК БАНКА АД СКОПЈЕ

5.1. Корпоративно управување на Банката

I. Информации и податоци за Собранието на акционери

Собранието на акционери е орган на Банката во кој акционерите на Банката ги остваруваат своите права, а на секој акционер запишан во акционерската книга на Банката, од денот на уписот, му припаѓа правото на учество во работата на Собранието и правото на глас. Во согласност со Статутот на Банката, секоја обична акција дава право на глас во Собранието на акционери, а секоја акција која дава право на глас, дава право на еден глас во Собранието на Банката.

Во текот на 2019 година беа одржани четири Собранија на акционери, од кои едно редовно годишно и три вонредни собранија.

На 29-та седница којашто се одржа на 5.4.2019 година, со оглед на тоа дека тоа беше годишно Собрание на акционерите на ТТК Банка АД Скопје, во согласност со Законот за банките, Законот за трговските друштва и други закони и подзаконски акти, се разгледуваа годишните извештаи за работењето на Банката и на органите на Банката, како и други предлог-одлуки и предлог-акти коишто се во надлежност за усвојување/донесување од страна на Собранието на акционери. Притоа беа усвоени: Годишниот извештај за работењето на ТТК Банка АД Скопје во 2018 година и Мислење по истиот од Надзорниот одбор, Финансиските извештаи на ТТК Банка АД Скопје за 2018 година ревидирани од Друштвото за ревизија „Грант Тортона“ ДОО Скопје и Мислењето за извештаите од Надзорниот одбор, Годишната сметка на ТТК Банка АД Скопје за 2018 година, Извештајот и оцената на работата на Надзорниот одбор на ТТК Банка АД Скопје во 2018 година, и донесени: Одлуката за покривање на загубата на ТТК Банка АД Скопје со 1.1.2018 година, Одлуката за употреба и распоредување на нераспределената добивка на ТТК Банка АД Скопје за 2018 година, Одлуката за определување на износот на дивидендата и датуми на исплата на дивиденда за 2018 година (дивиденден календар), Одлуката за избор на друштво за ревизија за вршење ревизија на финансиските извештаи на ТТК Банка АД Скопје и Одлуки за измена на одлуки за именување на член/ови на Надзорен одбор на ТТК Банка АД Скопје.

На 30-та седница на Собранието на акционери на ТТК Банка АД Скопје којашто се одржа на ден 29.5.2019 година беше донесена Одлука за измена и дополнување на Статутот на ТТК Банка АД Скопје.

На 31-та седница на Собрание на акционери на ТТК Банка АД Скопје којашто се одржа на ден 3.7.2019 година беа донесени:

- Одлука за издавање долгорочни должнички хартии од вредност како капитален инструмент по пат на јавна понуда (корпоративна обврзница) (прва емисија на обврзници),
- Одлука за именување член на Надзорниот одбор на ТТК Банка АД Скопје,
- Одлука за промена на член на Одборот за наградување.

На 32-та седница на Собрание на акционери на ТТК Банка АД Скопје којашто се одржа на ден 5.11.2019 година беа донесени:

- Одлука за издавање на долгорочни должнички хартии од вредност како капитален инструмент по пат на јавна понуда (корпоративна обврзница) (втора емисија на обврзници),
- Одлука за именување независен член на Надзорниот одбор на ТТК Банка АД Скопје,
- Одлука за дополнување на Деловникот за работа на Собранието на ТТК Банка АД Скопје.

II. Информации и податоци за Надзорниот одбор

II.1. Состав и членства на членовите на Надзорниот одбор во други органи на надзор и/или управување, надлежности и функционирање на Надзорниот одбор

Во согласност со член 48 и член 51 од Статутот на Банката, Надзорниот одбор на Банката се состои од седум членови, од кои два се независни членови.

Надзорниот одбор на Банката што функционираше во текот на 2019 година го сочинуваат:

1. Претседателот на Надзорниот одбор м-р Глигорие Гоговски, магистер по електротехнички науки, надвор од Банката има функција на извршен директор на Одборот на директори во „Тетекс“ АД Тетово (генерален директор).
2. Борислав Трповски, дипломиран правник со положен правосуден испит, надвор од Банката има функција на претседател на Одборот на директори на „Тетекс“ АД Тетово.
3. Тито Беличанец, доктор по правни науки, надвор од Банката има функција на неизвршен член на Одборот на директори на „Тетекс“ АД Тетово и член на Надзорниот одбор на „Македонија турист“ АД Скопје.
4. Доне Таневски, дипломиран економист, **заклучно со 5.3.2019 година**, надвор од Банката има функција на претседател на Управниот одбор на „Македонија турист“ АД Скопје.
5. Златко Черепналкоски, дипломиран електроинженер, надвор од Банката има функција на директор за малопродажба во „Енерџи Деливери Солушнс ЕДС“ ДОО, Снабдување со електрична енергија.
6. Методија Несторовски, доктор по економски науки, надвор од Банката има функција на редовен професор на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ - Економски факултет и на независен член на Одборот на директори на КБ Публикум Инвест АД Скопје.
7. Арсен Јаневски, доктор по правни науки, тој е професор во пензија, не членува во други органи на надзор и/или управување.
8. Трим Кемали, дипломиран на комуникациски технологии (компјутерски науки), **почнувајќи од 1.11.2019 година**, надвор од Банката има функција на заменик извршен директор на Дебарски бањи АД Дебар.

На 5.3.2019 година членот на Надзорниот одбор г. Доне Таневски поднесе оставка од функцијата, по што му престана мандатот со денот на поднесување на известување за оставката. Бидејќи беше почитуван законскиот минимум на членови на Надзорниот одбор, Надзорниот одбор на Банката продолжи да работи со законски пропишаниот минимум.

За дополнување на составот на членовите на Надзорниот одбор, Собранието на акционери на седницата одржана на ден 3.7.2019 година донесе одлука за именување на г. Трим Кемали за член на Надзорниот одбор на Банката за остатокот на мандатот на г. Доне Таневски, односно до 16.3.2021 година. По поднесено барање за добивање согласност, Гувернерката на Народна банка на Република Северна Македонија донесе решение од 1.11.2019 година со кое се дава претходна согласност за г. Трим Кемали да биде именуван за член на Надзорниот одбор на Банката.

Надлежностите на Надзорниот одбор се определени со Законот за банките и други законски и подзаконски прописи, Статутот и интерните акти на Банката.

Надлежностите коишто му се определени на Надзорниот одбор со законските и подзаконските прописи и Статутот на Банката се:

-да врши надзор на работењето на членовите на Управниот одбор и да го следи работењето на лицата надлежни за функциите на контрола,

-да обезбеди добро работење, управување и стабилност на Банката и ја има крајната одговорност за создавање услови за добро работење и управување на/со Банката и за нејзината стабилност,

-да обезбеди навремено и точно финансиско известување до Народната банка на РСМ и да обезбеди услови за одржување ефикасна соработка со Народната банка на РСМ,

-да е активно вклучен во надзорот над работењето на Банката, да е во тек со значајните промени во нејзиното работење и во нејзиното опкружување и да дејствува навремено за заштита на долгорочните цели на Банката,

-да ги усвојува деловната политика и развојниот план на Банката и да го следи нејзиното спроведување,

-да ги усвојува и да го следи спроведувањето и примената на следните политики: политиката за сигурноста на информативниот систем, политиката за избегнување судир на интересите, политиката за наградување, политиката за начинот на избор, следењето на работењето и на разрешување на членовите на Надзорниот одбор, Одборот за управување со ризици, Одборот за ревизија и Управниот одбор, политиката за вршење внатрешна ревизија, како и политиката/политиките за управување со ризиците, вклучувајќи ги и политиката со којашто се определува начинот на управување со ризикот од неусогласеност и спроведување на контролата на усогласеноста на работењето на банката со прописите и политиката за користење услуги од надворешни лица,

-да ги усвојува и да го следи спроведувањето и примената на другите политики и интерни акти коишто се во негова надлежност, вклучително и системот на наградување во Банката и спроведувањето на интерните акти и процесите за слободно заштитено пријавување,

-да го усвојува и да го следи спроведувањето и примената на Кодексот за корпоративно управување;

-да го усвојува и да го следи спроведувањето и примената на Етичкиот кодекс,

-да донесува одлуки од негова надлежност и да разгледува и/или одобрува/усвојува финансиски и останати извештаи во согласност со законските и подзаконските прописи и Статутот и интерните акти на Банката,

-да ги формира законски пропишаните одбори и одборите чијашто обврска за формирање произлегува од подзаконските прописи и Статутот на Банката и да ги дефинира нивните права и обврски,

-да врши самооценување (коешто вклучува поединечна оцена и колективна оцена на членовите на Надзорниот одбор) и оцена на членовите на Одборот за управување со ризиците, Одборот за ревизија и Управниот одбор, во согласност со Политиката за начинот на избор, следењето на работењето и на разрешувањето на членовите на надзорниот одбор, одборот за управување со ризиците, одборот за ревизија и управниот одбор и

-да одлучува за други прашања утврдени со Статутот или други акти на Банката и законските и подзаконските прописи.

Во текот на 2019 година Надзорниот одбор ги извршуваше работите од своја надлежност во рамките на работите определени со Законот за банките и други законски и подзаконски прописи, Статутот и интерните акти на Банката.

Надзорниот одбор, иако во согласност со Законот на банките треба да се состанува најмалку еднаш квартално заради редовно следење и надзор на работењето на Банката, стабилноста и ефикасноста на Банката, обезбедување добро работење и управување и стабилност на Банката, во текот на 2019 година одржа тринаесет седници, но исто така донесуваше одлуки и со писмена согласност на членовите.

Притоа Надзорниот одбор постојано го следеше работењето и економско-финансиската и ликвидносна состојба на Банката, кредитното портфолио, наплатата на побарувањата и текот на судските постапки, портфолиото на преземените средства и ги насочи своите активности и работењето кон остварување на финансиските цели на Банката утврдени со Деловната политика и Финансискиот план на Банката за 2019

година и продолжување на доброто, стабилно и профитабилно работење на Банката коешто во 2019 година се одрази со највисоко ниво на остварена добивка во досегашното работење на Банката, квалитетно и континуирано управување со ризиците во работењето на Банката, сигурноста на информативниот систем, усогласеноста на работењето на Банката со прописите и од областа на спречување перење пари и финансирање тероризам. Во таа насока, Надзорниот одбор, врз основа на транспарентните, конструктивните и советодавните дискусии на Претседателот и на членовите на Надзорниот одбор, нивните стручни познавања, знаења и сознанија за светските економски движења и глобалните движења во еврозоната, макроекономските движења во земјата, а особено од банкарскиот сектор, донесуваше соодветни заклучоци за конкретни клучни прашања од работењето на Банката и за потребните претстојни активности во правец на подобрување на работењето на Банката, одржување на вредноста на капиталот на Банката, максимизирање на профитабилноста на работењето со преземање прифатливи ризици, одржување на стабилноста, сигурноста и ликвидноста на Банката, како и одржување на добриот имиџ на Банката.

Надзорниот одбор усвои и Деловна политика и Развоен план на ТТК Банка АД Скопје за период 2019-2021 година и во тој акт беше содржан и финансискиот план (Буџет) за 2019 година.

Со цел квалитетно управување со ризиците во работењето на Банката, усогласување со промените во работењето на Банката и промените во деловното опкружување и/или законската и подзаконската регулатива, во согласност со своите надлежности, Надзорниот одбор ја оценуваше соодветноста на воспоставените политики за управувањето со ризици и имајќи ја предвид не/измената на регулативата од страна на Народна банка на РСМ, како и не/променетите услови во работењето на Банката, одобри или усвои нивно целосно ревидирање, нивна измена и/или дополнување или ја продолжи нивната важност за следниот период и одобри или усвои и други измени и/или дополнувања во политиките и актите поврзани со останатото работење на Банката.

Исто така, Надзорниот одбор разгледа и одобри и акти и одлуки кои во согласност со закон се доставуваат на усвојување/донесување до Собранието на акционери на Банката, како акти и одлуки чиешто усвојување/донесување е во надлежност на Собранието на акционери.

На своите седници Надзорниот одбор разгледа/усвои месечни, квартални и годишни извештаи за управување со кредитен ризик и останати видови ризици на кои е изложена Банката во своето работење, како и во врска со управувањето со преземените средства стекнати по основ на наплата на побарувања на Банката, извршени стрес-тест анализи на изложености на Банката на поединечни ризици и комбиниран стрес-тест за заедничкото влијание на повеќе ризици истовремено, извештаи/прегледи од Секторот за правни работи и проблематични пласмани за текот на судските постапки од/против Банката и поведените извршни постапки за наплата на побарувањата на Банката по основ на реализација на хипотеки/залози и други основи, како и други информации, анализи и извештаи од негова надлежност.

Надзорниот одбор ги разгледа и ги усвои и извештаите коишто во согласност со Законот за банките и Статутот на Банката имаат обврска да ги доставуваат на квартално, полугодишно и годишно ниво другите органи на Банката (Одборот за управување со ризици, Одборот за ревизија и Управниот одбор), како и Службата за внатрешна ревизија, Службата за контрола на усогласеноста на работењето на Банката со прописите и Одделот за спречување на перење на пари и финансирање на тероризам и Одговорното лице за обезбедување сигурност на информативниот систем на Банката (ОСИС). Притоа, во извештајниот период, Надзорниот одбор ги разгледа:

-кварталните извештаи за работата на Одборот за управување со ризици во текот на 2019 година, како и Извештајот со содржана оценка за работата на Одборот за управување со ризици во 2018 /колективно и од аспект на поединечните членови/,

-кварталните извештаи за работата на Одборот за ревизија во текот на 2019 година, Полугодишниот извештај за работата на Одборот за ревизија во периодот јануари-јуни 2019 година, како и Годишниот извештај со содржана оцена за работата на Одборот за ревизија во 2018 година /колективно и од аспект на поединечните членови/,

-Извештајот на Управниот одбор за поставеноста и ефикасноста на системот на внатрешна контрола во 2019 година,

-Полугодишниот извештај за работата на Службата за Внатрешна ревизија во периодот јануари-јуни 2019 година, како и Годишниот извештај на Службата за внатрешна ревизија за 2018 година,

-Извештаите за активностите во Службата за контрола на усогласеноста на работењето на Банката со прописите и Одделот за спречување на перење на пари и финансирање на тероризам за периодите од јули до декември 2018 година и од јануари до јуни 2019 година,

-Извештаите за информативната сигурност за периодите јули-декември 2018 година и јануари-јуни 2019 година.

Исто така во согласност со подзаконската регулатива на Народна банка на РСМ, Надзорниот одбор ги разгледа/усвои и кварталните извештаи за износот и видот на преземени средства, преземени активности за продажба и реализирање на плановите за продажба и износот на продадените преземени средства, како и Годишниот извештај за износот на вкупното оштетување по одделни преземени средства за периодот од 1.1.2018 - 31.12.2018 година.

На сите свои одржани седници во текот на 2019 година Надзорниот одбор ги разгледа и ги усвои и извештаите на Службата за внатрешна ревизија од извршени редовни ревизии во согласност со Годишниот план на Службата за внатрешна ревизија за 2019 година одобрен од негова страна, како и од извршените инцидентни непланирани ад-хок ревизии и извештаите за следење реализација на дадените препораки. При разгледувањето на извештаите од извршените ревизии Надзорниот одбор ги анализираше наодите содржани во истите и го следеше статусот на реализација на препораките на Службата за внатрешна ревизија по однос на констатираните наоди од ревизиите и остана доследен на својот став дека треба да се преземаат дисциплински мерки кон вработените кај кои од Службата за внатрешната ревизија се констатирани недостатоци во работењето и тоа го изразуваше преку донесување на заклучоци.

Исто така, на одржаните седници во текот на 2019 година Надзорниот одбор ги разгледуваше и останатите извештаи произлезени од законската и подзаконската регулатива и од интерните акти на Банката, пред сè поврзани со управување со ризиците на кои е изложена Банката во своето работење, како и останати информации и слично од доменот на останатото работење на Банката доставувани од надлежните служби.

На седниците на Надзорниот одбор беа разгледувани и извештаи од страна на Народна банка на РСМ и други надлежни институции.

Надзорниот одбор, во согласност со Одлуката на Народна банка за основните начела и принципи на корпоративното управување во банка, достави Извештај за своето работење во 2018 година до Собранието на Банката. Исто така, во согласност со Законот за банките и Статутот на Банката, изврши оцена на сопствената работа од аспект на поединечните членови и колективно и за тоа го извести Собранието на Банката во рамките на доставениот Извештај за своето работење во 2018 година.

Исто така Надзорниот одбор во согласност со определената надлежност со Законот за банките и Статутот на Банката, на својата 24-та седница одржана на 27.2.2019 година го разгледа и го одобри Предлогот на Одборот за ревизија за назначување на Друштвото за ревизија „Мур Стивенс“ ДОО Скопје за вршење ревизија на финансиските извештаи на ТТК Банка АД Скопје за период од 2019-2023 година, го

извести Собранието на Банката за донесената Одлука и му предложи да биде избрано.

Во согласност со точките 18 и 27 од Одлуката за правилата за добро корпоративно управување во банка, Надзорниот одбор на Банката изврши оцена на соодветноста за кандидати за членови на Надзорниот одбор и член на Управниот одбор на Банката, при што утврди дека предложените кандидати поседуваат знаење и искуство кои се соодветни за извршувањето на надлежностите на Надзорниот и Управниот одбор на Банката.

II.1.1. Начин на избор, именување и разрешување на членовите на Надзорниот одбор

Членовите на Надзорниот одбор ги избира, именува и разрешува Собранието на Банката со мнозинство од акциите со право на глас претставени на Собранието. Изборот, односно именувањето и разрешувањето се врши со јавно гласање, а кон тајно гласање се пристапува по барање на еден или повеќе акционери кои имаат најмалку 1/10 од вкупниот број акции со право на глас коешто се спроведува на законски пропишан начин.

При изборот и именувањето на членовите на Надзорниот одбор се води грижа кандидираните членови за Надзорен одбор да ги исполнуваат потребните услови во согласност со законот и Статутот на Банката. Исто така Собранието на Банката води соодветна грижа за балансиран состав на експертски знаења и адекватна персонална квалификација на членовите на Надзорниот одбор, како и за исполнување на критериумот предвиден со Законот за банките според кој една четвртина од членовите на Надзорниот одбор треба да бидат независни членови кои ги исполнуваат критериумите за независност определени со истиот закон.

За именувањето на членовите на Надзорниот одбор се спроведува постапка за добивање претходна согласност од Гувернерот на Народна банка на РСМ.

Разрешувањето на членовите на Надзорниот одбор од страна на Собранието на Банката се врши на законски пропишан начин, во случаи во согласност со законот и Статутот на Банката, како и во случај кога со оцената на членовите на Надзорниот одбор се утврдени слабости и за надминување на истите е предложено назначување нови членови или замена на постојните членови.

Во согласност со член 48 и член 51 од Статутот на Банката, Надзорниот одбор на Банката се состои од седум членови, од кои два се независни членови. Членовите на Надзорниот одбор од своите редови избираат претседател на Надзорниот одбор. Мандатот на членовите на Надзорниот одбор трае четири години, а во случај на предвремено престанување на функцијата на член/ови на Надзорниот одбор, на првата наредна седница на Собранието на Банката се врши избор за испразнетите места за остатокот од мандатот. Исто лице не може да биде независен член на Надзорниот одбор подолго од три последователни мандати.

Членовите на Надзорниот одбор на ТТК Банка АД Скопје се именувани под услови, критериуми и спроведена постапка за добивање претходна согласност од Гувернерот на НБРСМ во согласност со законот и подзаконските акти на НБРСМ и Статутот на Банката, при што е утврдено исполнувањето на потребните услови и критериуми за нивното именување, а за независните членови и критериумите за независност утврдени со Законот за банките. Независните членови на Надзорниот одбор и физичките лица поврзани со нив не се вработени и не се лица со посебни права и одговорности во Банката, не се акционери со квалификувано учество во Банката и не застапуваат акционер со квалификувано учество во Банката, не работат, односно во последните три години не работеле во друштво за ревизија коешто во тој период вршело ревизија на работењето на Банката и во последните три години немале материјален интерес или деловен однос со Банката во вредност којашто просечно годишно надминува 3 милиони денари.

Членовите на Надзорниот одбор имаат соодветни знаења и искуство за извршување на своите надлежности и посветуваат доволно време за извршување на обврските што произлегуваат од надлежностите пропишани со Законот за банките, и избегнуваат судир на интересите, притоа императивно почитувајќи ги правилата пропишани во случај на појавен судир на интереси и обврските за давање писмени изјави.

Членовите на Надзорниот одбор поседуваат знаења и искуство потребни за независен надзор на работењето на Банката, за разбирање на активностите што ги врши Банката и материјалните ризици на коишто е изложена.

II.2. Информации и податоци за Одборот за управување со ризици

II.2.1. Состав и членства на членовите на Одборот за управување со ризици во други органи на надзор и/или управување, надлежности и функционирање на Одборот за управување со ризици

Во согласност со член 58 од Статутот на Банката, Одборот за управување со ризици на ТТК Банка АД Скопје се состои од пет члена.

Одборот за управување со ризици што функционираше во текот на 2019 година го сочинуваат:

1. Наталија Алексова, претседател на Одборот за управување со ризици, дипломиран економист, член на Управниот одбор на Банката, не членува во други органи на надзор и/или управување,
2. Душица Иванчикова, заменик-претседател на Одборот за управување со ризици, магистер по економски науки од областа на монетарната економија, директор на Дирекцијата за управување со ризици, не членува во други органи на надзор и/или управување, **заклучно со 23.6.2019 година**
3. Димитри Трпоски, член на Одборот за управување со ризици, магистер по бизнис администрација, директор на Секторот Стратешко банкарство, не членува во други органи на надзор и/или управување.
4. Зоран Колев, член на Одборот за управување со ризици, доктор по економски науки, заменик-директор на Секторот за комерцијално банкарство, не членува во други органи на надзор и/или управување.
5. Јованка Ралевиќ, член на Одборот за управување со ризици, дипломиран економист, директор е на Дирекција за средства и ликвидност, не членува во други органи на надзор и/или управување.
6. Гордана Блажевска, член на Одборот за управување со ризици, **сметано од 31.7.2019 година** дипломиран економист, директор на Дирекција за управување со ризици, не членува во други органи на надзор и/или управување.

На 31.7.2019 година Надзорниот одбор на Банката донесе Одлука за разрешување и за именување на член на Одборот за управување со ризици со која Душица Иванчикова се разрешува од член на Одборот за управување со ризици поради престанување на работниот однос во Банката по нејзино барање, и за нов член на Одборот за управување се именува Гордана Блажевска, Директор на Дирекцијата за управување со ризици.

На 176-та седница на Одборот за управување со ризици одржана на ден 1.8.2019 година за нов заменик – претседател едногласно беше избран Димитри Трповски.

Надлежностите на Одборот за управување со ризици се определени со Законот за банките и други законски и подзаконски прописи, Статутот и интерните акти на Банката.

Надлежностите коишто му се определени на Одборот за управување со ризици со Законот за банките и Статутот на Банката се:

- постојано да го следи и оценува степенот на ризичност на Банката и да го утврдува прифатливото ниво на изложеност на ризици со цел минимизирање на загубите од изложеност на Банката на ризик;
- да воспоставува политики за управување со ризици и да ја следи нивната примена;
- да ги следи прописите на Народната банка на РСМ коишто се однесуваат на управувањето со ризици и усогласеноста на Банката со овие прописи;
- да врши оценка на системите на управување со ризиците во Банката;
- да утврдува краткорочни и долгорочни стратегии за управување со одделните видови ризици на коишто е изложена Банката;
- да ги анализира извештаите за изложеноста на Банката на ризик изработени од службите во Банката коишто вршат оценка на ризиците и да предлага стратегии, мерки и инструменти за заштита од ризици;
- да ја следи ефикасноста на функционирањето на системите на внатрешна контрола во управувањето со ризици;
- да ги анализира ефектите од управувањето со ризиците врз перформансите на Банката;
- да ги анализира ефектите од предложените стратегии за управување со ризици, како и предложените стратегии, мерки и инструменти за заштита од ризици,
- да врши оценка на усогласеноста на цените на производите и услугите што ги нуди Банката со нивото на преземен ризик, во согласност со деловната политика и развојниот план на Банката;
- квартално да го известува Надзорниот одбор за промените во ризичните позиции на Банката, промените во стратегијата за управување со ризици, ефектите од управувањето со ризиците врз перформансите на Банката, како и преземените мерки и инструменти за заштита од ризиците и ефектите од истите;
- да одобрува изложеност кон лице од над 10% до 20% од сопствените средства на Банката;
- други активности во согласност со законската и подзаконската регулатива и интерните акти на Банката.

Одборот за управување со ризици во 2019 година работеше и одлучуваше во рамките на своите надлежности утврдени со закон и подзаконски акти, Статутот и другите интерни акти на Банката, на своите седници кои во согласност со Законот за банките се одржуваа еднаш неделно.

На своите седници Одборот за управување со ризици редовно ги следеше ризиците на коишто е изложена Банката во своето работење и го следеше и оценуваше степенот на ризичност на Банката преку разгледување соодветни/воспоставени извештаи произлезени од закон, подзаконски акти и интерните акти на Банката коишто го регулираат управувањето со ризиците, како и останата извештајна документација подготвена по укажана потреба во насока на надминување одредени воочени слабости и/или подобрување на управувањето и следењето на ризиците на коишто е изложена Банката во работењето и/или изготвена на барање на Одборот по оценета потреба за дополнително согледување на потенцијалните ризици во работењето на Банката.

Преку оваа документација, Одборот за управување со ризици вршеше и оценка на системите на управување со ризиците на Банката и ги анализираше ефектите од управувањето со ризиците врз перформансите на Банката, го следеше спроведувањето на стратегијата за управување со ризиците и воспоставените политики за управување со ризиците, се грижеше за воспоставување соодветни политики преку нивно ревидирање во согласност со променетата подзаконска регулатива на НБРСМ и/или променетите услови во работењето на Банката и обезбедување формално правно усвојување од страна на Надзорниот одбор на Банката. Исто така, преку разгледување на истата оваа документација, Одборот за управување со ризици го следеше и спроведувањето на интерните акти донесени од

Управниот одбор на Банката во врска со одделните видови ризици на коишто е изложена Банката во своето работење.

Во согласност со своите надлежности, Одборот за управување со ризици ја следеше и усогласеноста на работењето на Банката со прописите од областа на управувањето со ризици и ги следеше и оценуваше системите на внатрешна контрола и контролните правила и механизми воспоставени за идентификување, мерење, оценка и следење на ризиците на кои е изложена Банката, како и по однос на тестирање на изложеноста на Банката кон истите. Исто така изврши и оценка на усогласеноста на цените на производите и услугите со нивото на преземен ризик, во согласност со деловната политика и развојниот план на Банката.

Во периодот од 1.1.2019 - 31.12.2019 година Одборот за управување со ризици одржа 52 седници, на кои донесе одлуки за ревидирање на воспоставените политики за управување со ризиците, утврди ревидирани политики или ја продолжи важноста на веќе воспоставени политики, како и одлуки за одобрување на изложености кон лица од над 10% до 20% од сопствените средства на Банката. На своите седници, разгледувајќи ги доставените материјали, со свои констатации и инструкции упатуваше и насочуваше на потребата од преземање мерки и активности, особено во делот на наплатата на достасаните побарувања на Банката како потенцијален ризик од предизвикување дополнителни резервации коишто директно се рефлектираат со негативен ефект врз резултатот од работењето на Банката.

Одборот за управување со ризици, во согласност со Законот за банките и Статутот на Банката, доставуваше квартални извештаи за својата работа до Надзорниот одбор на Банката и до Одборот за ревизија.

Исто така, во согласност со Законот за банките и Статутот на Банката, Одборот за управување со ризици изврши оценка на сопствената работа од аспект на поединечните членови и колективно и истата ја достави до Надзорниот одбор на Банката во рамките на доставениот Извештај за својата работа во 2018 година.

II.2.2. Начин на избор, именување и разрешување на членовите на Одборот за управување со ризици

Членовите на Одборот за управување со ризици ги избира, именува и разрешува Надзорниот одбор на Банката. Изборот и именувањето на членовите на Одборот за управување со ризици го врши Надзорниот одбор од редот на лицата со посебни права и одговорности определени со Статутот на Банката, притоа водејќи сметка членовите на Одборот за управување со ризици да ги исполнуваат потребните услови во согласност со законот и Статутот на Банката, а во Одборот за управување да има членство на членот на Управниот одбор кој е одговорен за следење на управувањето со ризиците, како критериум што е утврден со Одлуката за правилата за добро корпоративно управување во банка.

Изборот и именувањето на членовите на Одборот за управување со ризици се спроведува на начин и во постапка определени со Статутот на Банката за работењето и начинот на одлучување на Надзорниот одбор на Банката и Деловникот за работа на Надзорниот одбор.

Разрешувањето на членовите на Одборот за управување со ризици се врши од страна на Надзорниот одбор на Банката на начин и постапка како при нивното именување, а во случаи во согласност со законот и Статутот на Банката, како и во случај кога со оцената на членовите на Одборот за управување со ризици се утврдени слабости и за надминување на истите е предложено назначување нови членови или замена на постојните членови.

Составот на Одборот за управување со ризици е во согласност со член 90 став 2 од Законот за банките, член 58 точка 1 од Статутот на Банката и точка 24 од Одлуката за правилата за добро корпоративно управување во банка со тоа што еден од членовите на Управниот одбор (според статутарните одредби тоа е членот на

Управниот одбор во чијашто надлежност е Секторот Стратешко банкарство, а со оглед на тоа дека во негова надлежност е Дирекцијата за управување со ризици исполнет е и критериумот за задолжително членство во Одборот за управување со ризици утврден со Одлуката за правилата за добро корпоративно управување во банка), а другите членови се лица со посебни права и одговорности именувани во согласност со одредбите од Статутот на Банката, каде што точно е определено од кои организациски единици и кои носители на раководни функции треба да го сочинуваат. Мандатот на членовите на Одборот за управување со ризици трае четири години, а претседателот и заменик-претседателот на Одборот за управување со ризици се бираат од редот на именуваните членови на Одборот за управување со ризици.

Именуваните членови на Одборот за управување со ризици ги исполнуваат потребните услови и критериуми предвидени со Законот за банките, Одлуката за правилата за добро корпоративно управување во банка и Статутот на Банката и имаат искуство во областа на финансиите или банкарството од најмалку три години, како и познавање на работењето на Банката, нејзините производи и услуги и на ризиците на коишто е изложена Банката во своето работење.

II.3. Информации и податоци за Одборот за ревизија

II.3.1. Состав и членства на членовите на Одборот за ревизија во други органи на надзор и/или управување, надлежности и функционирање на Одборот за ревизија

Во согласност со член 61 од Статутот на Банката, Одборот за ревизија се состои од шест членови, од кои четири членови се избираат од редот на членовите на Надзорниот одбор на Банката и два се независни членови, од кои најмалку еден мора да биде овластен ревизор.

Одборот за ревизија на ТТК Банка АД Скопје што функционираше во текот на 2019 година го сочинуваат:

1. Душко Апостолоски, претседател и независен член на Одборот за ревизија, дипломиран економист, надвор од Банката е управител на „Бенд Ревизија и Консалтинг“ ДОО Тетово.
2. Данче Зографска, независен член на Одборот за ревизија, дипломиран економист, надвор од Банката е управител на Друштво за ревизија и проценка „Елит“ ДООЕЛ Скопје.
3. м-р Глигорие Гоговски, член на Одборот за ревизија од редот на членовите на Надзорниот одбор на Банката, каде по функција е претседател на Надзорниот одбор, магистер е по електротехнички науки, надвор од Банката има функција на извршен директор на Одбор на директори (генерален директор) на „Тетекс“ АД Тетово.
4. Борислав Трповски, член на Одборот за ревизија од редот на членовите на Надзорниот одбор на Банката, дипломиран правник со положен правосуден испит, надвор од Банката има функција на претседател на Одборот на директори на „Тетекс“ АД Тетово.
5. Методија Несторовски, член на Одборот за ревизија од редот на членовите на Надзорниот одбор на Банката, доктор по економски науки, надвор од Банката е редовен професор на Универзитет „Св. Кирил и Методиј“ - Економски факултет и независен член на Одбор на директори на КБ „Публикум Инвест“ АД Скопје.
6. Златко Черепналкоски, член на Одборот за ревизија од редот на членовите на Надзорниот одбор на Банката, дипломиран електроинженер, надвор од Банката има функција на директор за малопродажба во „Енерџи Деливери Солушнс ЕДС“ ДОО, Снабдување со електрична енергија.

Претседателот на Одборот за ревизија Душко Апостоловски и членот на Одборот за ревизија Данче Зографска се и овластени ревизори.

Надлежностите на Одборот за ревизија се определени со Законот за банките и други законски и подзаконски прописи, Статутот и интерните акти на Банката.

Надлежностите што му се определени на Одборот со Законот за банките и Статутот на Банката се:

- да ги разгледува финансиските извештаи на Банката и да се грижи за точноста и транспарентноста на објавените финансиски информации за работењето на Банката во согласност со прописите за сметководство и меѓународните сметководствени стандарди;
- да ги разгледува и да ги оценува системите за внатрешна контрола;
- да ја следи работата и да ја оценува ефикасноста на Службата за внатрешна ревизија;
- да го следи процесот на ревизија на Банката и да ја оценува работата на друштвото за ревизија;
- да ги донесува сметководствените политики на Банката;
- да ја следи усогласеноста на работење на Банката со прописите што се однесуваат на сметководствените стандарди и финансиските извештаи;
- да одржува состаноци со Управниот одбор, Службата за внатрешна ревизија и друштвото за ревизија во врска со утврдени неусогласености со прописите и слабостите во работењето на Банката;
- да ги разгледува извештаите од Одборот за управување со ризици;
- да предлага назначување на друштво за ревизија и раскинување на склучен договор со друштво за ревизија;
- најмалку еднаш во три месеци да го известува за својата работа Надзорниот одбор на Банката;
- најмалку еднаш годишно да врши оцена на сопствената работа од аспект на поединечните членови и колективно;
- да поднесува полугодишен и годишен извештај за својата работа до Надзорниот одбор на Банката при што во годишниот извештај е содржана оцената на сопствената работа од аспект на поединечните членови и колективно;
- да врши и други работи во согласност со законските и подзаконските прописи, Статутот и интерните акти на Банката.

Во текот на 2019 година Одборот за ревизија ги вршеше работите што му се ставени во надлежност со Законот за банките, со други законски и подзаконски прописи и со Статутот и интерните акти на Банката.

Во текот на 2019 година Одборот за ревизија ги извршуваше работите од своја надлежност на одржаните пет седници на коишто присуствуваа членовите на Управниот одбор и раководителот на Службата за внатрешна ревизија.

Во согласност со своите надлежности, Одборот за ревизија ја следеше усогласеноста на работењето на Банката со прописите што се однесуваат на сметководствените стандарди и финансиските извештаи и точноста и транспарентноста на објавените финансиски информации за работењето на Банката во согласност со прописите за сметководство и меѓународните сметководствени стандарди, ги оценуваше системите за внатрешна контрола, ја следеше работата и ја оценуваше ефикасноста на Службата за внатрешна ревизија, ја следеше респонзивноста за реализација на препораките на Службата за внатрешна ревизија од страна на одговорните лица, го следеше процесот на ревизија на Банката и ја оценуваше работата на Друштвото за ревизија.

На одржаните седници Одборот за ревизија разгледа и прифати: неревидирани финансиски извештаи на ТТК Банка АД Скопје за 2018 година, извештаи на независниот ревизор-Друштво за ревизија „Грант Тортон“ ДОО Скопје и финансиски извештаи на ТТК Банка АД Скопје за 2018 година изготвени според Методологија на НБРСМ и според МСФИ, извештаи за работењето на Банката во текот на 2019 година, квартални извештаи од Одборот за управување со ризици, извештаи на Службата за внатрешна ревизија, и тоа: извештаи за извршени ревизии во согласност со

Годишниот план за 2019 година и од извршени инцидентни непланирани ад-хок ревизији. Извештаи за следење реализација на дадените препораки, како и Годишниот извештај за 2018 година и полугодишниот Извештај за работењето за период јануари-јуни 2019 година, како и Годишниот план на Службата за внатрешна ревизија за 2019 година.

Исто така, Одборот за ревизија во согласност со определената надлежност со Законот за банките и Статутот на Банката, на својата 20-та седница одржана на 30.1.2019 година ги разгледа доставените понуди од овластени друштва за ревизија за вршење на ревизија на финансиските извештаи на Банката и одлучи Друштвото за ревизија „Мур Стивенс“ ДОО Скопје да биде предложено за вршење ревизија на финансиските извештаи на Банката за период од 2019-2023 година, и тој предлог го достави до Надзорниот одбор на Банката за одобрување.

Одборот за ревизија, во согласност со Законот за банките и Статутот на Банката, го ценеше своето работење во 2018 година од аспект на поединечните членови и колективно даде оценка којашто заедно со писмениот Извештај на работата во 2018 година ја достави до Надзорниот одбор на Банката. Исто така Одборот за ревизија, во согласност со Законот на банките и Статутот на Банката, на секои три месеци го известуваше Надзорниот одбор за својата работа во 2019 година и поднесе и Полугодишен извештај за својата работа во периодот јануари-јуни 2019 година до Надзорниот одбор.

II.3.2. Начин на избор, именување и разрешување на членовите на Одборот за ревизија

Членовите на Одборот за ревизија ги избира, именува и разрешува Надзорниот одбор на Банката. Изборот и именувањето на четири членови на Одборот за ревизија го врши Надзорниот одбор од редот на членовите на Надзорниот одбор, а два члена ги избира и именува како независни членови, притоа водејќи сметка најмалку еден член на Одборот за ревизија да биде и овластен ревизор, а сите членови да ги исполнуваат потребните услови во согласност со законот и Статутот на Банката.

Изборот и именувањето на членовите на Одборот за ревизија се спроведува на начин и во постапка определени со Статутот на Банката за работењето и начинот на одлучување на Надзорниот одбор на Банката и Деловникот за работа на Надзорниот одбор.

Членовите на Одборот за ревизија ги разрешува Надзорниот одбор на Банката на начин и постапка како при нивното именување, а во случаи во согласност со законот и Статутот на Банката, како и во случај кога со оцената на членовите на Одборот за ревизија се утврдени слабости и за надминување на истите е предложено назначување нови членови или замена на постојните членови.

Составот на Одборот за ревизија е во согласност со член 61 од Статутот на Банката, така што четири членови се избрани од редот на членовите на Надзорниот одбор на Банката, а два избрани членови се независни членови кои исто така се и независни ревизори. Мандатот на членовите на Одборот за ревизија трае четири години, а претседателот на Одборот за ревизија се избира од редот на именуваните членови на Одборот за ревизија.

Именуваните членови на Одборот за ревизија ги исполнуваат потребните услови и критериуми предвидени со Законот за банките и Статутот на Банката, а независните членови и критериумите за независност утврдени со Законот за банките. Независните членови на Одборот за ревизија и физичките лица поврзани со нив не се вработени и не се лица со посебни права и одговорности во Банката, не се акционери со квалификувано учество во Банката и не застапуваат акционер со квалификувано учество во Банката, не работат, односно во последните три години не работеле во друштво за ревизија коешто во тој период вршело ревизија на работењето на Банката

и во последните три години немале материјален интерес или деловен однос со Банката во вредност која просечно годишно надминува 3 милиони денари.

II.4. Информации и податоци за другите одбори на Надзорниот одбор

II.4.1. Состав, надлежности и функционирање на другите одбори на Надзорниот одбор

II.4.1.1. Состав, надлежности и функционирање на Кредитниот одбор

Во согласност со член 73 од Статутот на Банката, Кредитниот одбор го сочинуваат пет членови и пет заменици членови.

Во текот на 2019 година Кредитниот одбор функционираше во следниот состав:

Членови:

1. Драгољуб Арсовски, претседател на Управен одбор на ТТК Банка АД Скопје /претседател на Кредитниот одбор/;
2. Наталија Алексова, член на Управен одбор на ТТК Банка АД Скопје;
3. Бобан Гоговски, директор на Секторот за комерцијално банкарство;
4. Димитри Трповски, директор на Секторот за стратешко банкарство;
5. Ирина Ристовска, директор на Секторот за правни работи и проблематични пласмани.

Заменици-членови:

1. Зоран Колев, Заменик - директор на Секторот за комерцијално банкарство;
2. Бојан Штерјовски, раководител на Одделот за население;
3. Јованка Ралевиќ, директор на Дирекцијата за средства и ликвидност;
4. Горан Томовски, директор на Дирекцијата за правни лица;
5. Емил Ристоски, директор на Дирекцијата за правни работи, лоши пласмани и превземени средства.

Во согласност со Статутот и другите интерни акти на Банката, Кредитниот одбор е надлежен да ги врши следните работи:

- да одлучува по поднесени барања од правни и физички лица за одобрување на кредити, акредитиви, гаранции и други видови изложености во рамките на лимитите утврдени со прописите и актите на Банката,
- да донесува Одлуки за измена и дополнување на Одлуката за висината на каматните стапки што ја врши ТТК Банка АД Скопје и на Тарифата за надоместоците на услуги што ги врши ТТК Банка АД Скопје и за постојни и при воведување нови производи и услуги;
- да врши продолжување на рокот на достасување на побарувањата два и повеќе пати за изложеност којашто ја одобрил во согласност со своите надлежности во процесот на кредитно одлучување и да го доставува на верификација до Одборот за управување со ризици;
- да го верификува продолжувањето на рокот на достасување на побарувањата два и повеќе пати што било одобрено од другите нивоа на кредитно одлучување и најмалку еднаш во месецот доставува до Одборот за управување со ризици Извештај за побарувањата кај кои е извршено продолжување на рокот на достасување во текот на претходниот месец;
- да донесува Одлука за реструктурирања на побарувања и најмалку еднаш во месецот доставува до Надзорниот одбор на Банката Извештај за реструктурирани побарувања во текот на претходниот месец;
- други работи утврдени со прописите и актите на Банката, како и определените со неговиот Деловник за работа.

Во текот на 2019 година Кредитниот одбор ги вршеше работите за кои е надлежен според Статутот и другите интерни акти на Банката, како и определените со неговиот Деловник за работа, на седници коишто се свикуваа и одржуваа најмалку еднаш неделно во согласност со Деловникот за работа на овој Одбор.

II.4.1.2. Состав, надлежности и функционирање на Одборот за управување и надгледување на информатичката технологија

Во согласност со член 74 од Статутот на Банката, Одборот за управување и надгледување на информативна технологија се состои од седум членови.

Во текот на 2019 година Одборот за управување и надгледување на информативна технологија функционираше во следниот состав:

1. Драгољуб Арсовски, претседател на Управен одбор на ТТК Банка АД Скопје /Претседател на Одборот/;
2. Наталија Алексова, член на Управен одбор на ТТК Банка АД Скопје/член на Одборот/;
3. Бобан Гоговски, директор на Секторот Комерцијално банкарство/член на Одборот/;
4. Зоран Колев, заменик директор на Секторот Комерцијално банкарство/член на Одборот/;
5. Христијан Трифуновски, директор на Секторот за ИТ и позадински обработки /член на Одборот/;
6. Новак Вучевски, раководител на Одделот за системска и мрежна поддршка /член на Одборот/;
7. Сашо Симјановски, одговорно лице за обезбедување на сигурноста на информативниот систем на Банката /член на Одборот/.

Во согласност со Статутот и другите интерни акти на Банката, во надлежност на Одборот за управување и надгледување на информатичката технологија е да ги врши следните работи:

- да одлучува и да го набљудува развојот и имплементацијата на стратешките ИТ планови и да осигурува дека истите се конзистентни со бизнис стратегијата;
- да одлучува и да го одобрува портфолиото на проекти во ИТ;
- да ги набљудува извршувањата на главните ИТ проекти, вклучително да дава и приоритети на проектите, набавките и развојот на нови системи, одржувањето на постојните системи и законските барања и измени;
- да одлучува за ИТ буџетот и ИТ целите;
- да ја набљудува соодветноста на ИТ ресурсите во смисла на луѓе, опрема и обезбедувачите на ИТ сервиси и да дава крајна одлука во случај на неусогласеност помеѓу понудата и побарувачката;
- да ги ревидира ИТ проектите коишто имаат значителен трошок или коишто се од голема стратешка важност;
- да решава по основ на големи ИТ прашања и прави “trade-off “ одлуки, односно да го насочи работењето на ИТ на позначајните проекти за Банката за сметка на помалку значајните коишто привремено ги одложува или трајно ги откажува, во случаите кога има поголем број на предложени проекти и коишто не можат истовремено да се реализираат согласно условите и расположливите ресурси;
- да го следи квалитетот на ИТ услугите и задоволството на клиентите.

Во текот на 2019 година Одборот за управување и надгледување на информативна технологија ги вршеше работите за кои е надлежен според Статутот и другите интерни акти на Банката, на седници коишто се свикуваа и одржуваа најмалку еднаш на три месеци во согласност со Деловникот за работа на овој Одбор. На тој начин Одборот за управување и надгледување на информатичката технологија ја оствари основната цел за којашто е формиран - да му помага на Управниот одбор и на Надзорниот одбор во носењето на одлуките во врска со ИТ.

II.5. Информации и податоци за Управниот одбор

II.5.1. Состав и членства на членовите на Управниот одбор во други органи на надзор и/или управување, надлежности и функционирање на Управниот одбор

Во согласност со член 64 од Статутот на Банката, Управниот одбор на Банката се состои од две лица.

Во текот на 2019 година Управниот одбор на ТТК Банка АД Скопје го водеше работењето и управувањето со Банката, ги вршеше работите и ги остваруваше надлежностите коишто му се ставени со Законот за банките и други законски и подзаконски прописи, Статутот и другите интерни акти на Банката, го сочинуваат:

1. Претседателот на Управниот одбор проф. д-р Драгољуб Арсовски, кој е доктор на економски науки и
2. Членот на Управниот одбор Наталија Алексова, дипломиран економист.

Во текот на 2019 година Управниот одбор континуирано ги извршуваше работите поврзани со управувањето и застапувањето на Банката и водењето на работењето на Банката кои им се ставени во надлежност со законската и подзаконската регулатива, Статутот и другите акти на Банката. Одлучуваше за уредување прашања од тековен карактер, презеде повеќе мерки и активности за развој и подобрување на ефикасноста на внатрешната контрола на сите нивоа, како и за подобрување на внатрешната организација на Банката со цел зајакнување на функционирањето на системот на организациската поставеност на Банката, административната и сметководствената контрола и овозможувањето поефикасно следење и контролата на исполнување на оперативните цели, обезбедувањето точност во изработка на финансиските извештаи, обезбедувањето усогласеност на работењето на Банката со интерните политики и акти и законите и регулативата којашто го уредува работењето на банките, зголемувањето на ефикасноста на вкупното работење и унапредувањето на ефикасноста на управувањето.

Управниот одбор донесе повеќе измени и дополнувања на интерните акти на Банката - основни процедури, процедури, методологии, со цел усогласување со ревидираните и/или изменети и/или дополнети политики за управување со ризиците од страна на Надзорниот одбор на Банката во процесот на оцена на нивната соодветност со променетата регулатива од страна на Народна банка на РСМ, променетите услови во работењето на Банката, макроекономските фактори. Исто така, донесе измени и дополнувања и на други правилници, методологии и процедури поврзани со останатото работење на Банката, во кои беа дефинирани основните правила на внатрешна контрола при извршување на оперативните активности во Банката.

Управниот одбор ги разгледуваше извештаите на внатрешната ревизија и ги анализираше наодите содржани во истите, како и извештаите на Службата за усогласеност на работењето на Банката со прописите и спречување на перење пари и финансирање тероризам и на Одговорното лице за обезбедување сигурност на информатичкиот систем на Банката (ОСИС).

Во текот на 2019 година Управниот одбор преземаше мерки и активности за реализирање на одлуките и заклучоците на Надзорниот одбор како и на препораките од Службата за внатрешна ревизија.

Иако во согласност за Законот за банките Управниот одбор е должен да изготви и достави, а Надзорниот одбор да разгледа извештаи за работењето на Банката најмалку еднаш квартално, со оглед на тоа што Надзорниот одбор и во текот на 2019 година продолжи да ги одржува своите седници еднаш месечно, Управниот одбор доставуваше до Надзорниот одбор месечни извештаи за работењето на Банката во 2019 година преку кои го известуваше Надзорниот одбор за своето работење.

Постапувајќи во согласност со Законот за банките, изготвени се: Деловна политика и Развоен план на ТТК Банка АД Скопје за период од 2019-2021 година и во тој акт беше содржан и финансискиот план (Буџет) за 2019 година и Годишен извештај за работењето на ТТК Банка АД Скопје во 2018 година.

Исто така, во согласност со обврската којашто произлегуваше од Одлуката на Народна банка на РСМ за основните начела и принципи на корпоративното управување во банка („Службен весник на РМ“ бр.159/2007), а кој престана да важи со отпочнувањето на примената на Одлуката за правилата за добро корпоративно управување во банка, објавена во „Службен весник на РМ“ бр. 24/2018 година од 1

јули 2018 година, е изготвен Извештај за поставеноста и ефикасноста на системот на внатрешна контрола во 2018 година и изготвениот Извештај е доставен до Надзорниот одбор на Банката.

Во текот на 2019 година Управниот одбор во континуитет продолжи со преземање активности за зајакнување на информатичкиот систем за следење на соодветноста и ефикасноста на поставените системи на внатрешна контрола и на процесот за управување со сигурноста на информатичкиот систем од аспект на обезбедување доверливост, интегритет и расположливост, како и обезбедување континуиран пристап до сите потребни информации на вработените во Банката.

Истовремено, преку воспоставените системи на организација и работа на Банката и внатрешна контрола во сите области од работењето на Банката, Управниот одбор обезбеди непречено функционирање на Службата за внатрешна ревизија и на Службата за усогласеност на работењето на Банката со прописите и спречување на перење пари и финансирање тероризам и пристап до документацијата и до вработените во Банката со цел непречено спроведување на нивните активности и овластувања.

Управниот одбор редовно ги следеше и извештајните анализи извршени од страна на менаџментот и од другите надлежни лица од организациски единици и делови на Банката.

Во текот на 2019 година Управниот одбор одржа состаноци по укажана потреба, одржуваше редовни контакти со средниот менаџмент на Банката и со раководните и други лица од организациските единици и делови на Банката, како и работни состаноци по поодделни области од целокупното работење на Банката, на кои се разгледуваа и се одлучуваше по прашања од областа на работењето на одделните организациски единици и делови поврзани со редовното работење и со ефикасноста на системите на внатрешна контрола. Од состаноците произлегуваа заклучоци и соодветни одлуки со кои се дефинираа обврски и активности коишто имаа за цел јакнење на механизми и контролни правила во клучните области од работењето на Банката. Управниот одбор редовно ја следеше реализацијата на обврските и задолженијата по однос на заклучоците и донесените одлуки.

Во текот на 2019 година Управниот одбор одлучуваше и без одржување состанок, но со давање писмена согласност за донесување поединечни интерни акти и одлуки по прашањата од негова надлежност определени со законска и подзаконска регулатива, Статутот и другите акти на Банката, како и по согледана потреба за уредување на настанати ситуации или појавени потреби од тековен карактер и заради јакнење на механизмите и контролните правила во клучните области од работењето на Банката.

II.5.2. Начин на избор, именување и разрешување на членовите на Управниот одбор

Членовите на Управниот одбор ги избира, именува и разрешува Надзорниот одбор на Банката. При изборот и именувањето на членовите на Управниот одбор, Надзорниот одбор води сметка за условите коишто треба да ги исполнуваат во согласност со законот и Статутот на Банката. Надзорниот одбор го избира и Претседателот на Управниот одбор од редот на членовите на Управниот одбор на Банката.

Изборот и именувањето на членовите на Управниот одбор се спроведува на начин и во постапка определени со Статутот на Банката за работењето и начинот на одлучување на Надзорниот одбор на Банката и Деловникот за работа на Надзорниот одбор.

За именувањето на членовите на Управниот одбор се спроведува постапка за добивање претходна согласност од Гувернерот на Народната банка на РСМ.

Разрешувањето на членовите на Управниот одбор се врши на начин и постапка како при нивното именување, а во случаи во согласност со законот и Статутот на

Банката, како и во случај кога при оцената на членовите на Управниот одбор се утврдат одредени слабости, па за надминување на истите Надзорниот одбор презема активности со давање предлози за назначување нови членови на Управниот одбор или замена на постојните членови.

Во согласност со член 64 од Статутот на Банката, Управниот одбор на Банката се состои од две лица, од кои еден е претседателот избран со Одлуката на Надзорниот одбор од редот на членовите на Управниот одбор. Претседателот на Управниот одбор и членот на Управниот одбор се именувани за период од четири години. Правата и обврските на членовите на Управниот одбор се уредуваат со договор што го склучуваат членот на Управниот одбор и Надзорниот одбор во име на Банката, а го потпишува претседателот на Надзорниот одбор. Доколку на член/овите на Управниот одбор им престане членството и пред истекот на мандатот, за обезбедување на потребниот број на членови пропишан со Законот за банките, Надзорниот одбор од своите редови именува вршител/и на должноста член на Управен одбор.

Членовите на Управниот одбор на ТТК Банка АД Скопје се именувани под услови, критериуми и спроведена постапка во согласност со закон и подзаконски акти на НБРСМ и Статутот на ТТК Банка, при што е утврдено исполнувањето на потребните услови и критериуми за нивното именување.

Членовите на Управниот одбор заедно поседуваат стручни знаења и искуство потребни за независно управување на Банката, за разбирање на активностите што ги врши Банката и на материјалните ризици на коишто е изложена, во согласност со правилата за корпоративно управување пропишани од страна на Советот на Народната банка на РСМ донесени во согласност со меѓународните стандарди.

II.6. Информации и податоци за другите одбори на Надзорниот одбор

II.6.1. Состав, надлежности и функционирање на Одборот за наградување

Во согласност со член 57 став 6 од Статутот на Банката и точка 17 од Одлуката за правилата за добро корпоративно управување во банка формиран е Одбор за наградување за надлежности поврзани со воспоставувањето и спроведувањето на Политиката за наградување.

Во текот на 2019 година Одборот за наградување функционираше во следниот состав:

1. м-р Глигорие Гоговски - претседател;
2. д-р Тито Беличанец – Член
3. Доне Таневски – член, заклучно со 5.3.2019 година,
4. д-р Методија Несторовски – член
5. д-р Арсен Јаневски - член

Одборот за наградување е надлежен да разгледува прашања во врска со вкупниот надомест (фиксен и варијабилан) на членовите на Управниот одбор и на лицата надлежни за функција на контрола и да доставува соодветни предлози до Надзорниот одбор.

Во текот на 2019 година Одборот за наградување одржа 4 (четири) седници на кои беа донесени предлог-одлуки од својата надлежност и доставени до Надзорниот одбор за конечно одлучување.

III. Информации и податоци за организациската структура на Банката, вклучително и за нејзините подружници

Организациската структура и поставеност на ТТК Банка АД Скопје е во согласност со Статутот, севкупната стратегија и деловната политика на Банката.

Банката го врши своето работење самостојно и преку своите организациски единици и организациски делови. Организациски единици во Банката се: секторите, дирекциите, службите, одделите и одделенијата, а организациски делови на Банката се филијалите на Банката, во чијшто состав функционираат експозитурите и шалтерите на Банката.

Во текот на 2019 година, се изврши една промена во организациската структура на Банката, односно мрежата на експозитури се прошири со нов организациски дел – Експозитура Скопје Чаир.

Заклучно со 31.12.2019 година организациската структура на Банката ја сочинуваат 4 сектори, 1 дирекција под надлежност на Управниот одбор, две самостојни служби од кои една под надлежност на Надзорниот одбор, Секретаријат, лице одговорно за сигурност на информатичкиот систем, 11 дирекции (во рамки на четирите сектори), 21 оддел, 2 одделенија, 7 филијали (Скопје, Тетово, Битола, Куманово, Охрид, Штип, Струмица), 20 експозитури и 2 шалтери.

Организациската структура на Банката е дадена во Прилог 1 кон Годишниот извештај.

IV. Информации и податоци за акционерската структура на Банката - назив на акционерите со квалификувано учество и нивното учество во вкупниот број акции и вкупниот број издадени акции со право на глас и нивните претставници во Надзорниот одбор на Банката

На 31.12.2019 година акционерскиот капитал на Банката се состоеше од 907.888 обични акции со номинална вредност од 1.000 денари по акција или вкупно 907.888.000 денари. Акциите се регистрирани и се водат кај Централниот депозитар за хартии од вредност на РМ.

Во текот на 2019 година Банката нема извршено откуп на сопствени акции, ниту има издадено нова емисија на акции.

Обичните акции им даваат право на глас на сопствениците на седница на Собранието на акционери, по принципот „една акција - еден глас“ и право на исплата на дивиденда.

Бројот на акционери заклучно со 31.12.2019 година изнесува 1.956, од нив 1.825 се физички лица и 131 се правни лица.

Акциите на Банката котираат на Македонската берза на хартии од вредност, во сегментот на задолжителна котација. Во согласност со Правилата за котација на Македонската берза Банката ги објавува ценовно-чувствителните информации.

Акционер со квалификувано учество е „Тетекс“ АД Тетово кој заедно со поврзаните лица поседува 49,79% од вкупниот број акции на Банката. Претставници во Надзорниот одбор на Банката се Глигорие Гоговски, Борислав Трповски и Тито Беличанец.

V. Информации и податоци поврзани со спроведувањето на политиката на наградување на Банката

ТТК Банка АД Скопје има воспоставено соодветен и фер систем за наградувања регулиран преку Политика за наградување, последен пат ревидирана во месец јуни 2018 година. Политиката дефинира и уредува транспарентен, конкурентен

и одговорен систем на наградување на менаџментот и вработените во ТТК Банка АД Скопје.

Во согласност со Политиката, наградувањето во Банката се реализира преку фиксни и варијабилни надоместоци, поточно:

- фиксен дел од вкупниот надоместок е надоместок во форма на плата и додатоци на плата, кој зависи од описот на работното место, односно од надлежностите на органот на Банката и е определен во договорите за работа и
- варијабилен дел од надоместокот кој зависи од успешноста во извршувањето на работните задачи имајќи го предвид преземеното ниво на ризик и се доделува врз основа на дефинирани критериуми во Политиката за наградување. Варијабилниот дел од надоместокот може да биде во форма на материјална награда (годишен, месечен или организациски бонус) или нематеријална награда - формално признание (признанија во вид на плакета и пофалница), унапредување, специјализирани обуки и сл.

За операционализација на Политиката за наградување е донесена Процедура за наградување, а за спроведување на процесот на наградување се формирани:

- Одбор за наградување, формиран со одлука на Надзорниот одбор, надлежен за спроведување постапка за наградување со годишен бонус и нематеријални награди на членовите на Управниот одбор и на лицата надлежни за функциите за контрола и
- Комисија за наградување, формирана со одлука на Управниот одбор, којашто е надлежна за спроведување на постапката за наградување со годишен бонус и нематеријални награди на останатите лица со посебни права и одговорности, како и наградување на останатите вработени.

• Применети критериуми за наградување

Критериумите за наградување според кои се спроведуваше наградувањето во 2019 година, јасно и недвосмислено се дефинирани во Политиката за наградување и се во согласност со одредбите од Глава VI. од Одлуката за правилата за добро корпоративно управување во банка („Службен весник на РМ“ бр. 24/2018).

Дефинираните критериуми по одделни групи се како што следи:

- критериум за наградување на членовите на НО е остварувањето на надлежностите поврзани со надзорот на работењето на Банката.
- критериуми за наградување на Управниот одбор се обемот на надлежности и одговорности и успешноста во извршувањето на функцијата член на Управен одбор, обемот на работа и финансиската состојба на Банката, сложеноста во управувањето со Банката, успешноста во спроведување на стратегијата и годишниот план за работа, како и економските услови во кои делува Банката.
- лицата надлежни за функциите на контрола се наградуваат согласно критериумите поврзани со успешноста на нивното работење, независно од успешноста на активностите коишто се предмет на нивна контрола и се во директна корелација со нивната компетентност, професионалност, успешност и корпоративни вредности кои ги поседуваат.
- критериуми за наградување на лицата со посебни права и одговорности се успешноста во исполнување или надминување на бизнис планот во делот за кој лицето со посебни права и одговорности е одговорно, ефикасноста во менаџирањето на процесите и подобрувањето на оперативната ефикасност, поттикнувањето и развивањето на креативен пристап во исполнување на работните плански активности, мотивацијата на вработените и промовирањето на тимската работа, постигнати исклучителни резултати во раководењето со што

придонел за подобрување на резултатите и одговорноста на вработените и остварени исклучителни резултати при реализација на проектна задача.

- останатите вработени се наградуваат врз основа на остварување на планските задачи во повисок обем од предвиденото, зголемена ефективност и ефикасност во извршувањето на работните активности, дополнителен личен ангажман и вонредно залагање во реализирање на работните обврски, покажување дополнителна иницијатива за одредени задачи во интерес на Банката кои се надвор од описот и пописот на работното место на кое е распореден вработениот и придонесот во промовирање на корпоративните вредности на Банката.
- **Критериумите врз основа на кои е определен делот од надоместокот што се исплаќа во форма на акции или други права коишто даваат можност за стекнување акции**

Во ТТК Банка АД Скопје не се исплаќаат надоместоци во форма на акции и други права коишто даваат можност за стекнување акции.

- **Износ и структура на вкупен надоместок исплатен во текот на 2019 година**

Вкупниот надоместок исплатен во Банката во текот на 2019 година изнесува 174.578 илјади денари. Структурата на вкупниот надоместок искажана според висината и бројот на лица на кои им е исплатена соодветната висина, и по одделни групи и број на лицата во одделната група е следна: *во 000 МКД*

Р.бр	Категории лица	надоместок бруто 2019			сооднос на фиксен и варијабилен дел	број на лица во група	број на лица на кои е исплатен варијабилен дел
		фиксен	варијабилен	вкупно			
1	Членови на НО	3.666	2.221	5.888	1,6:1	7	7
2	Одбор за ревизија	547	/	547	/	6	/
3	Членови на УО	8.963	3.652	12.616	2,4:1	2	2
4	Лица со посебни права и одговорности	36.977	3.489	40.465	10,6:1	28	12
5	Останати вработени	114.731	332	115.063	346,0:1	207	33
Вкупно		164.884	9.694	174.578	17,0:1	250	54

- **Сооднос на фиксниот и варијабилниот дел од вкупниот надоместок**
Фиксниот и варијабилниот дел од вкупниот надоместок се во сооднос 17:1.

апсолутен износ во 000мкд		сооднос на фиксниот и варијабилниот дел
фиксен дел	варијабилен дел	
164.884	9.694	17,0:1

VI. Информации и податоци за политиката на Банката за избегнување судир на интересите

Во 2019 година Банката работеше во согласност со Политиката за идентификување и спречување судир на интереси усвоена од Надзорниот одбор на Банката на седницата од 28.6.2018 година.

Политиката е во согласност со Одлуката за правилата за добро корпоративно управување во банка и нејзините измени и дополнувања објавени во „Сл. весник на РМ“ бр.24/18, Законот за банките („Сл. весник на РМ“ бр. 67/07, бр. 90/09, бр. 67/10, бр. 26/13, бр.15/15, бр.153/15 и бр.190/16) и останатата регулатива којашто уредува

прашања поврзани со судир на интереси како и во согласност со прифатени професионални стандарди и кодекси на однесување.

Со оваа Политика се дефинирани општите правила и генерални насоки за идентификување, избегнување и спречување судири на интереси, како и за преземање мерки и активности во случаите кога постои судир на интереси.

Политиката е обврзувачка за лицата со посебни права и одговорности во Банката и за сите вработени во Банката.

Конзистентната примена на оваа Политика овозможува навремено идентификување на судирите на интереси и преземање соодветни мерки и активности во случаите на постоење судир на интереси.

Членовите на Надзорниот одбор, Управниот одбор, Одборот за ревизија и Одборот за управување со ризици и лицата со посебни права и одговорности кои во согласност со Статутот на Банката се назначени од Управниот одбор на Банката на секои шест месеци даваат писмена изјава за не/постоење судир на нивниот личен интерес со интересот на Банката.

За постоење судир на интереси, пред одржување на седницата, членовите на органите на Банката даваат писмена изјава којашто се доставува до Надзорниот одбор и до Управниот одбор на Банката и во која се наведува основот од кој произлегува судирот на интереси. Членовите на органите на Банката не присуствуваат при донесувањето на одлуките доколку нивната објективност е доведена во прашање заради постоење судир меѓу нивниот личен интерес и интересот на Банката.

Банката има обврска да ги достави до Народната банка писмените изјави за постоење судир на интересите дадени од лицата со посебни права и одговорности во Банката, заедно со основот од кој произлегува судирот меѓу личниот интерес и интересот на Банката во рок од 15 дена по нивното донесување.

VII. Информации за користењето услуги од надворешни лица коишто се значајни за целокупното работење на Банката

За целите на управување со ризиците коишто произлегуваат од користењето услуги од надворешни лица, во 2019 година Банката работеше во согласност со Политика за користење услуги од надворешни лица, потврдена од Надзорниот одбор на седницата од 30.9.2019 година и Методологијата за избор, следење и оцена на користени услуги од надворешни лица донесена од Управниот одбор на ден 11.07.2019. Политиката е во согласност со Одлуката за методологија за управување со ризиците („Сл. весник на РСМ“ бр. 113/19) и Супервизорскиот циркулар бр.10 – Управување со оперативниот ризик (јули 2011).

На 27.12.2019 година од страна на Надзорниот одбор на банката се усвои ревидирана Политика за користење на услуги од надворешни лица, во насока на нејзино усогласување согласно измените во Одлуката за методологијата за управување со ризиците („Службен весник на Република Северна Македонија“ бр.113/19), која се применува од 31.12.2019 година.

Во таа насока покрај останатото Банката дефинираше и значајни услуги од надворешни лица, при чиј избор се предвидени дополнителни критериуми со цел избор на најсоодветен надворешен добавувач, како и навремено известување до органите на Банката и Народната Банка на Р. Северна Македонија.

Предмет на уредувањето на Политиката за користење услуги од надворешни лица е утврдувањето на основните принципи и насоки за управување со ризиците коишто произлегуваат од користењето услуги од надворешни лица. Користењето услуги од надворешни лица го опфаќа користењето услуги коишто ѝ овозможуваат на Банката да ги врши нејзините финансиски активности, вклучувајќи ги и помошните банкарски услуги коишто можат да ја изложат Банката на оперативен ризик.

Основната цел на оваа Политика е со нејзините одредби да биде опфатен целиот процес, што вклучува најмалку:

- основни принципи и насоки за управување со ризиците коишто произлегуваат од користењето услуги од надворешни лица;
- критериуми за дефинирање на значајни услуги од надворешни лица; донесување одлука за користење услуги од надворешни лица;
- нивниот избор;
- склучување на договорот;
- оцена и следење на ризиците поврзани со користењето на услуги од надворешни лица;
- надзор на работењето на надворешното лице од аспект на услугите коишто ги извршува за Банката вклучувајќи и следење на работењето на лица коишто надворешното лице ги користи при вршењето на услугите за Банката како и
- известување на органите на Банката за изложеноста од ризикот на користење на услугите од надворешни лица.
- правила и активности за замена на надворешното лице (англ. exit strategy).

Изборот на надворешно лице се заснова на соодветна анализа на неговото работење. За таа цел Банката развива сопствени критериуми (основни и дополнителни) врз основа на кои врши оцена на способноста и капацитетот на надворешните лица за навремено, квалитетно и ефикасно извршување на услугите.

Квалитетот на услугите што ги обезбедуваат надворешните лица е предмет на следење и годишна оцена.

Оцената на користените услуги од надворешни лица е фаза од процесот на користење услуги од надворешни лица, којашто во согласност со Политиката за користење услуги од надворешни лица се врши на годишна основа за склучените договори со надворешните лица чијшто услуги може да ја изложат Банката на оперативни ризици, по пропишана методологија. Годишното оценување го сочинуваат поединечна оцена на способноста и квалитетот на услугите од надворешните лица преку оцена на поодделни критериуми и сумарна оцена, кои се дел од годишен интегриран извештај којшто се доставува до Одборот за управување со ризици, Управниот и Надзорниот одбор на Банката.

VIII. Политика на дивиденди

Во 2019 година, во согласност со Одлуката за употреба и распоредување на остварената добивка по годишната сметка на ТТК Банка АД Скопје за 2018 година донесена на Годишното собрание на акционери на Банката, нето-добивката во вкупен износ од 101.276.437 денари се распредели на дел за резерви во износ од 5.948.197 денари и дел за дивиденда во вкупен износ од 95.328.240 денари или 105,00 денари бруто по акција. Дивидендата се исплати во месец мај 2019 година.

IX. Изгледи за иден развој и деловен потфат

Во наредниот период Банката ќе биде насочена кон обезбедување стабилно и профитабилно оперативно работење. Растот на кредитната активност на Банката се очекува да се реализира преку зголемување на уделот на работа со населението и задржување на фокусот кон работа со мали и средни претпријатија. Потпирањето на сопствените извори на финансирање и понатаму ќе биде основа на деловната стратегија, при што и натаму депозитите од секторот население остануваат со доминантно учество во вкупните извори на средства.

Во следниот период фокусот на Банката ќе биде насочен кон контрола на сите видови ризици посебно кредитниот, одржување и унапредување на структурата на клиенти, раст на приходи од надоместоци и провизии и контрола на оперативните расходи.

Банката ќе продолжи со преземање интензивни мерки и активности за наплата на нефункционалните кредити и подобрување на квалитетот на кредитното портфолио и активностите поврзани со продажбата на преземениот имот, коишто позитивно би влијаеле на финансискиот резултат на Банката.

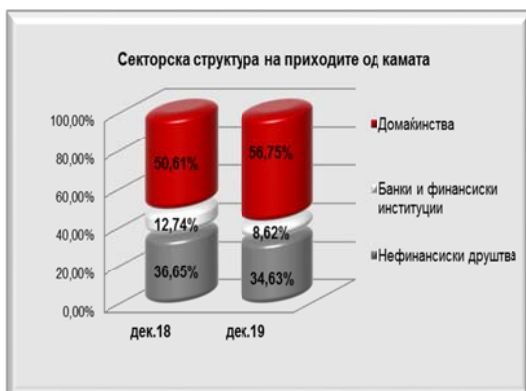
5.2. Финансиски перформанси на Банката

○ Биланс на успех

во илјади денари	Остварено		Индекс	
	1.1.-31.12.2018	1.1.-31.12.2019	апс.	(%)
Нето приходи од камата	270.790	268.129	-2.662	99,0%
Нето приходи од провизии	126.201	139.365	13.165	110,4%
Нето приходи од курсни разлики	7.923	8.054	131	101,7%
Нето-приходи од тргување од средствата и обврските за тргување	4.225	16.551	12.326	391,8%
Останати приходи од дејноста	120.905	79.613	-41.293	65,8%
Вкупни оперативни приходи	530.045	511.712	-18.333	96,5%
Оперативни трошоци	-320.564	-327.279	-6.715	102,1%
Нето оперативен приход	209.481	184.432	-25.048	88,0%
Исправка на вредност на нефинансиски средства	-54.156	-1.724	52.432	3,2%
Исправка на вредноста на финансиски средства	-42.534	-61.787	-19.253	145,3%
Добивка (загуба) пред оданочување	112.792	120.922	8.130	107,2%
Данок на добивка	-11.515	-12.553	-1.038	109,0%
Добивка (загуба) по оданочување	101.276	108.369	7.093	107,0%

Во периодот 1.1.2019-31.12.2019 година Банката оствари **добивка по оданочување** во износ од 108,4 милиони денари, при издвоени исправки на вредност за финансиските средства на нето-основа во износ од 61,8 милиони денари и исправки на вредност за нефинансиски средства на нето-основа во износ од 1,7 милиони денари. Финансискиот резултат во 2019 година е повисок за 7 % или 7 мил. МД во однос на финансискиот резултат од минатата година.

Нето-приходите од камати и понатаму остануваат основна компонента во формирање на вкупниот оперативен приход на Банката со учество од 52,4%.



Во тековната 2019 година, како резултат на забрзаното кредитирање кон секторот домаќинства, **приходите од камати** генерирани од овој сектор се повисоки, при што нивното учество се зајакнува и станува најзастапена компонента во структурата на приходите од камата, за сметка на намаленото учество на приходите од камата кај секторот банки и финансиски институции и нефинансиски друштва.



Доминантна компонента во структурата на **расходите од камата** и натаму има секторот домаќинства и истиот бележи зголемување во однос на минатата година. Нивното учество во текот на 2019 година се зголемува за сметка на намаленото учество на секторот стопанство. На годишна основа, учеството на расходите од камата од секторот домаќинства има растечки тренд како резултат на зголемената депозитна база во овој сектор.

Нето-приходите од провизии се втор значаен приход во структурата на вкупните приходи на Банката. Категоријата – нето приходи од провизии за 2019 година изнесуваат 139,3 милиони денари и се повисоки во однос на претходната година за 10,4% како резултат на повисокиот генериран приход од провизија од денарски платен промет и од зголемената кредитна активност. Учеството на провизии остварени од нефинансиските правни лица се намалува и изнесува 41,9% (2018: 42,9%), од кои 26% потекнуваат од платниот промет во земјата, 7,3% од провизии од кредитни активности и 4,4% од платниот промет со странство. Учеството на провизиите од секторот домаќинства во оваа година изнесува 49,7%, од кои 29,8% се провизии остварени од платниот промет во земјата, 6,5% се провизии остварени во доменот на картичното работење, 5,9% се провизии остварени од платниот промет со странство и 5,5% од провизии од кредитни активности.

Кај оперативните трошоци во текот на 2019 година се забележува пораст од 2,1% или 6,7 милиони денари, којшто во најголем дел произлегува од позицијата трошоци за плати и вработени.

Исправката на вредност на нефинансиските средства на Банката на нето-основа изнесува 1,7 милиони денари и е резултат на реализацијата на одредбите од Одлуката на НБРСМ за сметководствениот и регулаторниот третман на средствата преземени врз основа на ненаплатени побарувања.

Исправката на вредност на финансиски средства на нето-основа за 2019 година изнесува 61,8 милиони денари и издвоените исправки на вредност во анализираниот период соодветствуваат со обемот, структурата и квалитетот на пласманите на Банката.

o Извори на средства

Динамиката и структурата на позначајните позиции во рамките на вкупните извори на средства на Банката со состојба на 31.12.2019 година е следна:

во илјади денари	31.12.2018		31.12.2019		Индекс	
	Износ	Структура	Износ	Структура	апс.	(%)
Депозити од банки	159	0,0%	226	0,0%	67	142,3%
Депозити од комитенти	6.800.554	82,0%	7.133.884	80,7%	333.330	104,9%
Обврски по кредити	281.036	3,4%	384.235	4,3%	103.199	136,7%
Субординирани обврски	0	0,0%	93.201	1,1%	93.201	0,0%
Посебна резерва и резервирања	15.130	0,2%	9.093	0,1%	-6.037	60,1%
ПВР и останата пасива	80.773	1,0%	89.148	1,0%	8.375	110,4%
Акционерски капитал и резерви	1.114.140	13,4%	1.127.417	12,8%	13.277	101,2%
ВКУПНА ПАСИВА	8.291.792	100,0%	8.837.204	100,0%	545.412	106,6%

Вкупните извори на средства на Банката на крајот на 2019 година изнесуваат 8.837 милиони денари и на годишно ниво бележат зголемување за 545 милиони денари или за 6,6%. Депозитите од комитенти изнесуваат 7.133 милиони денари и истите се зголемени за 333 милиони денари или 4,9%.

Обврските по кредити бележат зголемување во однос на 2018 година, што се должи на краткорочни позајмици од пазар на пари.

ТТК Банка АД Скопје, кон крајот на третиот квартал од 2019 година, издаде прва емисија на долгорочни должнички хартии од вредност (корпоративна обврзница) 1.500 корпоративни обврзници по номинална вредност од 1.000 ЕУР и вкупна номинална вредност од 1.500.000 ЕУР, односно 92.236.500,00 денари.

Акционерскиот капитал и резервите на годишно ниво бележат пораст како резултат на издвојување на дел од добивката во резерви.

✓ Депозити

Секторска структура

во илјади денари	31.12.2018		31.12.2019		Индекс	
	Износ	Структура	Износ	Структура	апс.	(%)
Депозити од банки	159	0,0%	226	0,0%	67	142,3%
Депозити од финансиски институции	804.868	11,8%	709.696	9,9%	-95.172	88,2%
Депозити од претпријатија	1.671.953	24,6%	1.717.961	24,1%	46.009	102,8%
Депозити од домаќинства	4.323.733	63,6%	4.706.227	66,0%	382.494	108,8%
ВКУПНИ ДЕПОЗИТИ ОД БАНКИ И ДР.КОМИТЕНТИ	6.800.713	100,0%	7.134.110	100,0%	333.397	104,9%

Во текот на 2019 година, вкупната депозитна база на Банката се зголеми за 333 милиони денари или годишна стапка на раст од 4,9%. Растот потекнува од депозитите од секторот население коишто бележат зголемување за 382 милион денари или 8,8%, при што нивното учество во вкупната депозитна база се зголемува за 2,4 пп. Карактеристична промена се забележува и кај депозитите од стопанство со годишен раст од 2,8% или во апсолутен износ 46 милиони денари. Депозитите од секторот финансиски институции бележат одлив во износ од 95 милиони денари.

Валутна структура

во илјади денари	31.12.2018		31.12.2019		Индекс	
	Износ	Структура	Износ	Структура	апс.	(%)
Денарски депозити	4.646.049	68,3%	4.915.130	68,9%	269.081	105,8%
Денарски депозити со девизна клаузула	116.570	1,7%	36.258	0,5%	-80.312	31,1%
Девизни депозити	2.037.934	30,0%	2.182.497	30,6%	144.563	107,1%
ВКУПНИ ДЕПОЗИТИ ОД КОМИТЕНТИ	6.800.553	100,0%	7.133.884	100,0%	333.331	104,9%

Од аспект на валутната структура, годишната промена на депозитната база укажува на раст на денарските депозити за 5,8% и истите и натаму го задржуваат доминантното учество од 68,9%. Најкарактеристичен е растот на девизните депозити од 7,1% или 144,5 милиони денари и зајакнување на нивното учество за 0,6 пп како резултат на прилив на депозити од секторот домаќинства.

Рочна структура

во илјади денари	31.12.2018		31.12.2019		Индекс	
	Износ	Структура	Износ	Структура	апс.	(%)
Депозити по видување	2.888.711	42,5%	3.497.385	49,0%	608.674	121,1%
Краткорочни депозити	1.822.958	26,8%	1.473.607	20,7%	-349.351	80,8%
Долгорочни депозити	2.088.884	30,7%	2.162.892	30,3%	74.008	103,5%
ВКУПНИ ДЕПОЗИТИ ОД КОМИТЕНТИ	6.800.553	100,0%	7.133.884	100,0%	333.331	104,9%

Порастот на вкупните депозити е резултат на порастот на депозитите по видување и долгорочните депозити. Депозитите по видување се зголемени за 21,1% или во апсолутен износ од 608,7 милион денари и истите потекнуваат од секторот домаќинства и стопанство. Долгорочните депозити бележат апсолутен пораст од 74 милиони денари или 3,5%, што во најголем дел произлегува од секторот домаќинства.

○ Средства и пласмани

Позначајните позиции во рамките на вкупните средства на Банката во текот на 2019 година ја прикажаа следнава динамика и структура:

во илјади денари	31.12.2018		31.12.2019		Индекс	
	Износ	Структура	Износ	Структура	апс.	(%)
Парични средства и парични еквиваленти	1.850.527	22,3%	2.041.327	23,1%	190.800	110,3%
Вложувања во хартии од вредност и средства за тргување	1.372.810	16,6%	1.334.039	15,1%	-38.772	97,2%
Кредити на и побарувања од банки	59.945	0,7%	0	0,0%	-59.945	0,0%
Кредити на комитенти, нето	4.745.889	57,2%	5.107.178	57,8%	361.289	107,6%
Преземени средства врз основа на ненаплатени побарувања	17.015	0,2%	5.564	0,1%	-11.451	32,7%
Основни средства	224.299	2,7%	216.886	2,5%	-7.413	96,7%
ABP и останата актива	21.307	0,3%	132.211	1,5%	110.904	620,5%
ВКУПНА АКТИВА	8.291.792	100,0%	8.837.204	100,0%	545.412	106,6%

Динамиката на вкупната актива на Банката е во согласност со движењето на вкупните извори на средства. Притоа, доминантното учество во вкупната актива и во текот на 2019 година се нето-кредитите на комитенти коишто во овој период забележуваат годишен раст од 7,6% или 361 милиони денари.

✓ Кредити

Секторска структура

во илјади денари	31.12.2018		31.12.2019		Индекс	
	Износ	Структура	Износ	Структура	апс.	(%)
Кредити на претпријатија	2.229.593	45,6%	2.098.951	40,0%	-130.642	94,1%
Кредити на домаќинства	2.655.759	54,4%	3.150.516	60,0%	494.757	118,6%
ВКУПНО БРУТО КРЕДИТИ	4.885.352	100,0%	5.249.467	100,0%	364.115	107,5%

На годишно ниво, бруто-кредитите на комитенти забележуваат зголемување во износ од 364 милиони денари или 7,5%. Кредитите дадени на домаќинства во 2019 година имаат доминантно учество од 60,0% во вкупните кредити на Банката. Кај секторот домаќинства продолжи континуираниот тренд на зголемување и во 2019 година, при што годишниот апсолутен раст изнесува 494 милиони денари или 18,6%. Најголем придонес во растот имаат станбените кредити, потрошувачките и хипотекарните кредити. Кредитите на правните лица го намалуваат своето учество од 45,6% во 2018 година на 40,0% во 2019 година, или за 5,6 пп. Кредитите на правните лица во 2019 година бележат пад од 5,9% или 130,6 милиони денари.

Валутна структура

во илјади денари	31.12.2018		31.12.2019		Индекс	
	Износ	Структура	Износ	Структура	апс.	(%)
Денарски кредити	3.005.374	61,5%	3.194.087	65,4%	188.712	106,3%
Денарски кредити со девизна клаузула	1.649.266	33,8%	1.894.021	38,8%	244.755	114,8%
Девизни кредити	230.711	4,7%	161.359	3,3%	-69.352	69,9%
ВКУПНО БРУТО КРЕДИТИ	4.885.352	100,0%	5.249.467	107,5%	364.115	107,5%

Во однос на валутната структура на кредитите, годишниот раст на денарските кредити за 6,3% придонесе за зајакнување на нивното учество во вкупните бруто-кредити. Порастот произлегува од порастот на долгорочните кредити од секторот стопанство и од долгорочните кредити од секторот население. Во структурата на бруто-кредитите и натаму доминираат денарските кредити со 65,4% од вкупните бруто кредити. Карактеристично е и зајакнувањето на позицијата на денарските кредити со девизна клаузула од 5 пп со годишен раст од 14,8% што произлегува во најголем дел од кредитите дадени на секторот домаќинства.

Рочна структура

во илјади денари	31.12.2018		31.12.2019		Индекс	
	Износ	Структура	Износ	Структура	апс.	(%)
Краткорочни кредити	614.035	12,6%	554.771	11,4%	-59.264	90,3%
Долгорочни кредити	4.120.895	84,4%	4.577.323	93,7%	456.429	111,1%
Нефункционални кредити*	150.422	3,1%	117.373	2,4%	-33.049	78,0%
ВКУПНО БРУТО КРЕДИТИ	4.885.352	100,0%	5.249.467	107,5%	364.115	107,5%

Во однос на рочната структура, долгорочните редовни кредити ја задржаа и ја зајакнаа доминантната позиција во рочната структура на кредитите. Долгорочните кредити се зголемуваат на годишно ниво за 11,1%, коешто произлегува од порастот на потрошувачките, хипотекарните и станбените кредити кај секторот домаќинства, како и од пласирани средства кај правните лица.

6. АКТИВНОСТИ ПО СЕГМЕНТИ

6.1. Управување со ризици

Управувањето со ризиците претставува значајна функција во работењето на Банката, којашто обезбедува стабилност на долг рок и остварување на поставените цели со изложување на прифатливо ниво на ризик. Поради важноста на управувањето со ризиците при остварување на финансиските и деловните цели на Банката, во текот на 2019 година се спроведоа мерки и активности коишто дејствуваа во насока на унапредување на воспоставениот систем за управување со ризици.

Во согласност со организациската поставеност, управувањето со ризиците се спроведува на сите нивоа во организациската хиерархиска структура, и тоа на:

1. Стратегиско ниво – од страна на Надзорниот одбор, Управниот одбор и Одборот за управување со ризици;
2. Макро ниво – од страна на Дирекцијата за управување со ризици и

3. Микро ниво – од страна на вработените, кои при преземање на ризикот, ја остваруваат својата улога во управувањето со ризиците преку конзистентна примена на интерните акти на Банката.

Управувањето со одделните ризици ги опфаќа активностите поврзани со идентификување, мерење/оцена, следење и контрола на ризиците, со што се создава основа за исполнување на следните цели:

- Вработените кои ги преземаат ризиците и вработените кои управуваат со ризиците јасно да ги разбираат истите;
- Изложеноста на одделни ризици и вкупниот профил на ризик на Банката да биде во согласност со стратегијата и рамката поставена од страна на Надзорниот одбор;
- Одлуките за изложување на одделни видови ризици да бидат во согласност со целите поставени во Развојниот план на Банката;
- Воспоставување и одржување прифатлив сооднос меѓу стапката на принос и преземените ризици;
- Одржување соодветно ниво на капитал за покривање на сите преземени ризици.

○ **Адекватност на капиталот**



Управувањето со капиталот на Банката и одржувањето соодветна стапка на адекватност на капиталот претставува составен дел од системот за управување со ризици. Во рамките на овој процес Банката пресметува интерен капитал потребен за покривање на материјалните ризици на коишто е изложена. На крајот на 2019 година стапката на адекватноста на капиталот изнесува 16,93%, што претставува зголемување од 0,59 процентни поени на годишна основа. На годишна основа има зголемување на активата пондерирана за кредитен и валутен ризик, а намалување за оперативен ризик.

○ **Кредитен ризик**

Во текот на 2019 година кредитниот ризик претставуваше ризик со најголемо значење за работењето на Банката, а произлегува оттаму што кредитната активност на Банката претставува доминантна позиција во нејзината вкупна актива.

Во текот на годината беа спроведени повеќе мерки коишто имаа цел унапредување на целокупниот процес на управување со кредитниот ризик, и тоа од фазата на одобрување, преку фазата на следење и мерење на кредитниот ризик, сè до фазата на присилна наплата на побарувањата.

Во првата половина од 2019 година, Банката вршеше класификација на кредитната изложеност и пресметка на исправка на вредноста и посебната резерва на поединечна и групна основа. Класификација и пресметка на исправка на вредноста и посебната резерва на групна основа се вршеше само за побарувањата од физички лица кои припаѓаат во портфолијата на кредити (портфолио од дозволени пречекорувања на трансакциски сметки и портфолио од кредитни картички). Со примената на новата Одлука за методологијата за управување со кредитниот ризик,

односно од 1.7.2019 година класификацијата и пресметката на исправка на вредноста и посебната резерва се вршат само на поединечна основа.

Преку постојано следење на диверзификацијата на изложеноста од аспект на: сектор, дејност, географска локација, тип обезбедување, тип производ, валута и слично, се обезбеди дисперзирање на кредитниот ризик и оптимизирање на квалитетот на кредитната изложеност.

Вкупната кредитна изложеност на Банката на 31.12.2019 година изнесува 8.148 милиони денари и во однос на 31.12.2018 година е зголемена за 4,3%. На крајот на годината вкупниот износ на пресметана исправка на вредност/посебна резерва изнесува 159 милиони денари и истата на годишно ниво е зголемена за 2,8 милиони денари.

Во прилог е претставена секторската структура на кредитната изложеност за 2019 и 2018 година. На годишно ниво најзначајно е зголеменото учество на изложеноста кон физички лица.



○ Ликвидносен ризик

Во текот на 2019 година Банката на континуирана основа управуваше со ликвидносниот ризик во согласност со законските одредби и интерните акти и тоа преку одржување соодветно ниво на ликвидни средства, усогласена рочна структура на средствата и обврските, одржување соодветни стапки на ликвидност, како и почитување на интерните лимити за показателите за ликвидност.

Во текот на целата година Банката одржуваше солидна ликвидносна позиција преку одржување соодветно учество на ликвидната актива во вкупната актива, движењето на стапките на ликвидност во рамките на дефинираните лимити и преку воспоставување усогласена очекувана рочност на средствата и на обврските.

Ликвидната актива на 31.12.2019 година изнесуваше 2.966 милиони денари и на годишна основа е зголемена за 601 милиони денари, односно за 25,4%. Почнувајќи од 31.12.2019 година, Банката изврши промена на концептот на пресметка на ликвидната актива, вклучувајќи ги и вложувањата во домашни и странски државни обврзници. На крајот на годината учеството на ликвидната во вкупната актива изнесува 33,6%, а покриеноста на краткорочните обврски со ликвидна актива е 57,5%.

○ Пазарни ризици

Преку следење на флукуациите на пазарните цени на хартиите од вредност коишто се дел од портфолиото за тргување, Банката на редовна основа управуваше со пазарниот ризик.

Поради минималното учество на портфолиото за тргување во вкупната актива на Банката, ризикот што произлегува од промената на цените на финансиските инструменти немаше значајно влијание врз нејзиното работење.

Во рамките на пазарните ризици, Банката управува и со каматниот и валутниот ризик. Банката на редовна месечна основа го утврдува ефектот од промените на каматните стапки врз економската вредност на портфолиото на банкарските активности, за што доставува извештаи до органите на управување и до НБРСМ. Каматниот ризик мерен преку учеството на промената на економската вредност на портфолиото на банкарските активности во сопствените средства бележи намалување од 2,8% на крајот на 2018 година на 1,1% на крајот од 2019 година.

Управувањето со валутниот ризик се остварува преку почитување на законските и интерно дефинираните лимити со кои се ограничуваат отворените девизни позиции по одделни валути и агрегатно, како и преку дефинирање и примена на прифатливи инструменти за ублажување на истиот. Во текот на годината споменатите показатели се движеа во рамките на воспоставените лимити.

На 31.12.2019 година отворената девизна позиција на Банката е долга и изнесува 157,6 милиони денари, што претставува 14,7% од сопствените средства на Банката.

○ **Оперативен ризик**

Следењето и управувањето со оперативниот ризик што се појавува како последица на несоодветни или погрешни интерни процеси, поради грешки на вработените, грешки на системот или поради влијанието на надворешни настани во Банката се спроведуваа во согласност со Политиката за управување со оперативен ризик.

Од извршената анализа на пријавените оперативни ризици во текот на 2019 година, најчеста причина за појава на ризични настани бил надворешен фактор.

Управувањето со оперативните ризици се врши децентрализирано од страна на сите вработени и организациски единици, додека следењето и известувањето се надлежност на Дирекцијата за управување со ризици. Управувањето со оперативниот ризик е сложен процес кој бара активно учество на сите вработени во Банката со цел минимизирање на можноста за настанување штетни настани, ограничување на обемот на потенцијалните загуби и веројатноста за нивна реализација на ниво коешто е прифатливо за Банката.

Во 2019 година беа спроведени обуки за оперативен ризик на три нивоа и тоа: прво ниво за сите вработени, второ ниво за известувачите за оперативен ризик и трето ниво за лицата вклучени во годишната оценка на оперативниот ризик.

○ **Други немерливи ризици**

Врз основа на добиените материјали од надлежните организациски единици, Дирекцијата за управување со ризици на квартална основа изработуваше извештаи за следење на стратегискиот и репутациониот ризик, коишто ги доставуваше до Одборот за управување со ризици, Управниот одбор и до Надзорниот одбор.

Преземените мерки за унапредување на системот за управување со ризици придонесоа Банката да оствари ефикасно управување со истите, односно да ја одржува изложеноста на ризиците од оваа група на умерено ниво.

○ **Стрес-тест анализи**

Дел од системот за управување со ризици претставуваат и стрес-тест анализите коишто се спроведуваат најмалку на годишна основа. Банката изврши стрес-тестирање на изложеноста на одделните ризици, како и нивното меѓусебно влијание преку спроведување комбинирано сценарио и стрес тестирање во обратна насока со состојба на 31.12.2019 година. Резултатите од стрес-тест анализата го

рефлектираат влијанието на одделните ризици врз финансискиот резултат и стапката на адекватност на капиталот на Банката, при што истите покажаа дека солвентноста и ликвидноста нема да бидат загрозени и при реализација на претпоставките дефинирани во поодделните сценарија.

6.2. Корпоративно банкарство – Корпоративни клиенти и МСП

✓ Кредитирање корпоративни клиенти и МСП

Во текот на 2019 година, Банката ја зајакнуваше соработката со постојните квалитетни клиенти поддржувајќи ја нивната ефикасност и успешност со понуда на индивидуални решенија и производи, а со цел создавање и одржување долгорочно партнерство.

Преку редовни контакти и посети на клиенти, континуирано се следеа потребите и задоволството од соработката, што придонесе за поквалитетно управување со конкурентноста на понудата на кредитните продукти, услугите од областа на платните промети, документарното работење и електронското банкарство.

Во продажбата се таргетираа нови бонитетни компании со развоен потенцијал, со одржливи и профитабилни инвестициски проекти и со способност за сервисирање на обврските.

Континуирано се преземаа активности за засилен мониторинг на работењето на клиентите со повисок кредитен ризик што резултираше со подобрување на наплатата на редовните и побарувањата во доцнење.

Од аспект на структурата на кредитното портфолио на Банката на 31.12.2019 година, учеството на кредитите на корпоративните клиенти изнесува 47,4%, а кредитите на МСП учествуваат со 52,6% во вкупните кредити на правните лица.



Според валутната структура, во кредитното портфолио на големите клиенти е остварен пораст на учеството на денарските кредити од 81,8% на 86,2% во 2019 година во однос на 2018 година, за сметка на намалување на учеството на девизните кредити од 11,9% на 10,0% и намалување на учеството на денарските кредити со девизна клаузула од 6,3% на 3,8% за 2019 година во однос на 2018 година.



Во однос на рочната структура, во кредитното портфолио на големите клиенти може да се забележи дека се одржува сличен сооднос на долгорочните со краткорочните кредити. Две третини од портфолиото, односно 68,3% го сочинуваат долгорочните кредити, додека една третина односно 31,7% го сочинуваат краткорочните кредити.

Нивото на квалитет на кредитното портфолио се зголеми преку градење стабилни и трајни односи со клиентите, прудентно управување со кредитниот ризик, како и ефикасна организирана функција на наплата.



Според валутната структура, во кредитното портфолио на МСП се забележува пораст на учеството на денарските кредити за 10,3 процентни поени и тоа од 75,6% на 86%, на сметка на овој пораст има намалување на учеството на денарските кредити со девизна клаузула и тоа за 7,1 процентни поени, односно од 15,5% на 8,4% и намалување на учеството на девизните кредити за 3,2 процентни поени и тоа од 8,8% на 5,6% за 2018 година.



Во однос на рочната структура, кредитното портфолио на МСП се карактеризира со доминантно учество на долгорочните кредити, односно 85,6% кои во текот на 2019 година си го зголемија учеството за 4,1 пп.

✓ **Депозитно работење на корпоративни клиенти**



Во текот на 2019 година, депозитите на корпоративните клиенти бележат пад за 17,1% или 113 милиони денари во однос на претходната година. Тоа пред сè се должи на одливот на орочените денарски депозити и од намалената состојба на депозитите по видување. Како што може да се забележи по рочната структура на депозитите, орочените депозити процентуално имаат пораст од 1,9 процентни поени за 2019 година во однос на 2018 година, односно растат од 77,9% на 79,8% за 2019 година.

Во однос на валутната структура, учеството на девизните депозити се намалува, односно има пад од 5,8 процентни поени. Девизните депозити имаат процентуално учество од 5,9%, додека сè уште денарските депозити имаат најголемо учество. Истите учествуваат со 94,1% во вкупното депозитно портфолио на големите клиенти.

Депозитната активност во делот на МСП бележи раст за 15,8 % за 2019 година во однос на 2018 година.



Анализирано по валутна структура и за 2019 година денарските депозити имаат доминантно учество во депозитната база на МСП со 88,6%, што претставува зголемување од 6,5 процентни поени во однос на претходната година. Учеството на девизните депозити се зголемува во однос на 2019 година. Во 2019 година девизните депозити учествуваат со 8,3% во депозитната база на МСП. За сметка на зголеменото учество на денарските и девизните депозити се забележува намалување од 8,5 процентни на учеството на денарските депозити со девизна клаузула, односно од 11,6% во 2018 на 3,1% во 2019 година.

Во рочната структура на вкупните депозити на МСП се забележува пораст на депозитите по видување за 2019 година во однос на 2018 година. За 2019 година има пораст за 8,1 процентни поени во однос на 2018 година или во апсолутен износ за 220 милиони денари. И во 2019 година депозитите по видување имаат доминантно учество од 87,3% во вкупните депозити на МСП.

6.3. Деловна мрежа

Во годината зад нас Дирекцијата за деловната мрежа на своите клиенти им овозможи професионално користење на производите и услугите, притоа ставајќи го акцентот на ефикасноста на своите услуги преку квалитетното и брзо опслужување.

И во текот на 2019 година Банката го насочи фокусот на работењето во сегментот Деловна мрежа на патот кон остварувањето на поставените деловни цели, и тоа:

- Подобрување на квалитетот на услугата, а со тоа зголемување на задоволството и на лојалноста на клиентите кон Банката;
- Преземање активности за дополнителна продажба на производи и услуги на постојните клиенти;
- Обуки, тренинзи и тестирање на вработените со цел зајакнување на стручноста и на знаењето на вработените во филијалите и во експозитурите;
- Континуирана поддршка на вработените за остварување на продажните цели и следење на степенот на остварување;
- Подобрување на организацијата на работење и ефикасноста на процесите.

➤ Физички лица

Во 2019 година Банката оствари пораст на кредитното портфолио во споредба со минатата година.

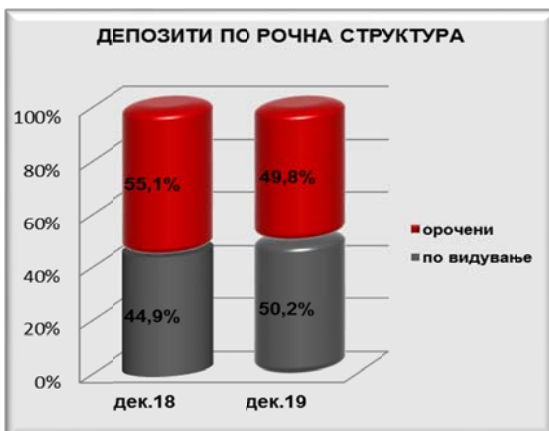
Преку целата година, Банката активно и во согласност со пазарните услови, потребите и барањата на корисниците ја прилагодуваше понудата преку измена на условите и воведување продажни промоции со акцент на потрошувачките и станбените кредити.

Конкурентноста на понудата овозможи успешна реализација и зголемување на портфолиото на кредитите кај физичките лица.

Во вкупните кредити одобрени на физички лица најголемо процентуално учество имаат потрошувачките и хипотекарните кредити со 56,7%, потоа следуваат станбените кредити со 36,2% и останато кредитните картички и негативните салда.



Во областа на депозитното работење, во 2019 година, Банката и натаму продолжи со систематскиот пристап во спроведувањето на стратегијата на задржување на постојното депозитно портфолио и селектирање на новите депозити во согласност со пазарните услови. Во структурата на депозитите кај физичките лица, штедењето во странска валута изнесува 43,6% од вкупното депозитно портфолио, додека пак учеството на денарското штедење изнесува 56,4% од вкупното депозитно портфолио.



Во однос на рочната структура, депозитите по видување учествуваат со 50,2%, додека орочените депозити до и над една година со 49,8%. Се забележува тренд на пораст на депозитите по видување за 5,3 пп во однос на 2018 година.

6.4. Картично работење

Во 2019 година картичното портфолио се задржа на приближно исто ниво како и во текот на 2018 година, со издадени вкупно 31.747 VISA картички (дебитни и кредитни за физички лица, односно кредитни картички за правни лица).

Се реализираа многубројни презентации кај правни лица со цел зголемување на директната продажба на картичките, аквизиција на правни лица за исплата на плата преку дебитни картички, како и воспоставување стабилни и постојани деловни односи со клиентите.

Реализиран е зголемен број трансакции со VISA картичките на ТТК Банка АД Скопје на АТМ и ПОС мрежа за 72,16%, односно зголемен вкупен промет на АТМ и ПОС мрежа за 67,09 % во однос на 2018 година. Прометот на ПОС-мрежата е зголемен за 60,06 %, а во делот со трансакции за 70,41% во однос на 2018 година.

6.5. Платен промет во земјата и странство

Во 2019 година Банката продолжи успешно да ги извршува активностите во делот на платните промети и максимално да се ангажира во задржување на довербата и задоволување на потребите на своите комитенти.

Банката работеше на доближување на производитите до постојните клиенти и привлекување нови преку понуди прилагодени на потребите на клиентот и продолжи со обезбедување брза и квалитетна услуга.

➤ Платен промет во земјата

Банката вршеше услуги од денарскиот платен промет преку мрежата филијали и експозитури и преку електронското банкарство наменето за физички и правни лица, нудејќи квалитетен, комплетен и ефикасен банкарски сервис.

Во текот на 2019 година се евидентирани позитивни движења во доменот на денарскиот платен промет. Износот на обработени трансакции на задолжување во денарскиот платен промет во континуитет бележи пораст со што се продолжува трендот на зголемување на износот на овој тип на трансакции.

Покрај вообичаените стандардни услуги од платниот промет и во 2019 година Банката продолжи да го промовира и да го развива користењето на електронското и мобилното банкарство.

➤ Платен промет со странство

И во 2019 година Банката продолжи со комплетна и брза банкарска услуга, со цел ефикасно, квалитетно и навремено задоволување на барањата на клиентите. Банката вршеше услуги на клиентите од платниот промет со странство преку мрежата на филијали и експозитури. Бројот на обработени девизни плаќања бележи пораст.

Во делот на платниот промет со странство ќе продолжи да се стреми кон поефикасен, поквалитетен и лесно достапен банкарски сервис.

Во таа насока е и намалувањето на провизиите за трансакции во девизниот платен промет со што Банката ги привилегира нејзините клиенти и привлекува нови потенцијални клиенти.

6.6. Електронско банкарство

Банката продолжи да го афирмира работењето на клиентите по пат на електронско банкарство и го задржа позитивниот тренд на раст и во бројот на корисници и според бројот на реализирани налози. На зголемувањето на бројот на корисници дополнително влијаеше и тоа што Банката континуирано ја нуди оваа услуга без фиксни трошоци за приклучок и со најниски надоместоци.

Продолжи растот и во бројот на корисници на апликацијата за мобилно банкарство ТТК М-банк со единствен, модерен и препознатлив дизајн, кој овозможува користење на производите и услугите на Банката, односно управување со сопствените финансии преку целосна достапност на банкарските услуги на мобилните телефони со оперативен систем Android и iOS, независно од времето и од локацијата на корисникот.

Евидентно е зголемување во бројот на корисници на електронските сервиси за информирање (СМС и е-пошта), што укажува на фактот дека клиентите ја препознаваат предноста на овој сервис, што овозможува брзо и сигурно информирање и контрола на состојбите на сметките, како и поголема безбедност и заштита при реализацијата на трансакциите.

6.7. Средства и ликвидност

Во текот на изминатата година Банката успешно управуваше со активата и пасивата, ликвидносниот и валутниот ризик, како и со оперативната и стратегиската ликвидност, во согласност со законските и подзаконските акти, а во линија со поставените цели и задачи од Комисијата за управување со актива и пасива, Одборот за управување со ризици и Комисијата за управување со ликвидност, притоа почитувајќи ги дефинираните регулаторни и интерни лимити за изложеност кон ликвидносниот и валутниот ризик.

Во 2019 година целиот банкарскиот сектор функционираше во услови на структурен вишок на ликвидност. Каматната стапка на основниот инструмент за монетарно регулирање-благајничките записи (БЗ) се движеше во интервал помеѓу 2,50% и 2,25%. Намалувањето на каматната стапка на основниот инструмент на НБРСМ за 0,25 пп беше направено кон крајот на првото тромесечје од 2019 година во услови на континуиран откуп на девизи на девизниот пазар, континуиран вишок на слободни парични средства во системот како и на најавата на Европската централна банка за задржување на каматните стапки на тековното ниво подолго од претходно очекуваното. По олабавувањето на монетарната политика, НБРСМ ја задржа основната каматна стапка од 2,25% до крајот на 2019 година, како резултат на соодветна монетарна поставеност на постојните економски и финансиски услови, без присуство на сериозни нерамнотежи во економијата.

Во текот на 2019 година каматните стапки на државните хартии од вредност имаа тенденција на опаѓање со намалување на стапката на принос на 12-месечните денарски државни записи и државните обврзници за 20 базични поени.

Банката го пласираше вишокот на ликвидни средства во хартии од вредност издадени од државата и НБРСМ, на Меѓубанкарскиот пазар на пари и преку монетарните инструменти на НБРСМ. Видот и инструментите што беа користени за пласирање на вишокот на средствата зависеа од тековната и планираната рочна структура на средствата и обврските на краток и долг рок како и од движењата на каматните стапки на пазарот на пари и хартии од вредност. Тековните потреби од ликвидни средства главно беа задоволени на домашниот Меѓубанкарскиот пазар на пари.

Во изминатата година, коефициентот на ликвидната актива, како однос на ликвидната актива и вкупната актива, анализиран на месечно ниво, се движи во

интервалот од 31,33% до 34,20%^[1] и е повисок од нивото на ликвидност на банкарскиот систем.

Банката ефикасно и ефективно ја исполнува обврската за задолжителна резерва и просечно месечно постигнува коефициент на исполнување на денарската задолжителна резерва од 106,8%. Банката ја следи девизната ликвидност преку интерни оперативни лимити, со цел максимизирање на можностите за валутна и рочна трансформација на изворите на средства со едновремено исполнување на обврската за девизна задолжителна резерва во согласност со законската регулатива при што Банката ја исполнува обврската за задолжителна резерва во евра со издвојување средства на девизната сметка на Народна банка на РСМ во странство најмалку еднакво на 95% од пресметката, а 5% од пресметаната задолжителна резерва во евра ги издвојува на девизната сметка во евра во МИПС во НБРСМ.

Структурата на ликвидната актива којашто ја одржува Банката овозможува ефикасно управување со ликвидноста, обезбедувајќи принос на вишокот ликвидност над пресметката на задолжителната резерва со пласманите во државни хартии од вредност (ДХВ) и благајнички записи (БЗ). Вложувањата на Банката во ДХВ и БЗ на крајот на годината изнесуваат 1.664,3 милиони денари и се намалени за 108,6 милиони денари, односно за 6,1% во однос на крајот на минатата година. Портфолиото на ДХВ на ТТК Банка АД Скопје во текот на 2019 година се намали за 4,8% и тоа кај категориите на Државни обврзници на 2,3 и 5 години за 1,3%, додека кај портфолиото во 12-месечни денарски државни записи се забележува намалување за 7,7%.

Во текот на целата година Банката Во ја одржува агрегатната отворена девизна позиција којашто е во рамките на лимитот поставен со регулативата на НБРСМ и Политиката за управување со валутен ризик и ефикасно управува со девизниот ризик минимизирајќи ја веројатноста од настанување загуба, како резултат на неповолно движење на интервалутарните односи на девизниот пазар.

Во текот на годината Банката ги исполнува и регулаторните обврски за стапките на ликвидност до 30 и 180 дена и ефикасно управува со рочната структура на активата и пасивата во рамки на прифатливото ниво на ризик. Како дел од процесот на управување со ликвидносниот ризик Банката го пресметува и следи нивото на концентрација и учеството на 20-те најголемите депоненти во просечната депозитна база и ги исполнува интерните ликвидносни показатели дефинирани во Политиката за ликвидносен ризик.

Во текот на 2019 година, Банката продолжи со континуирано следење и сервисирање на обврските од склучени кредитни линии одобрени од страна на Развојната банка на Северна Македонија (РБСМ) во денари со девизна клаузула и девизи, при што состојбата на кредитните обврски на Банката на 31.12.2019 година се намали за 31% и изнесува 190,4 милиони денари (2018: 276,7 милиони денари).

Трезорско работење

Во 2019 година трезорот вршеше редовни активности за снабдување на филијалите и експозитурите со готовина, обработка на домашна и странска валута, опслужување на банкоматите што се наоѓаат во изнајмени простории, како и организација на транспортот на пари наменети за полнење банкомати лоцирани во филијали и во експозитури на Банката.

Постапувајќи по Одлуката на НБРСМ за проверка на автентичност и соодветност, условите на враќање во оптек на книжни и ковани пари, трезорот

^[1] Коефициент на ликвидна актива, во согласност со Политиката за управување со ликвидносен ризик на Банката со важност од 27.12.2019 година која ги вклучува пласманите на Банката во континуираните државни обврзници на Министерство за финансии.

вршеше обработка и пречистување на книжните пари со машините што ги набави Банката за оваа намена.

Банката има склучено договор за соработка со надворешно лице во делот на вршење на услугата транспорт и пренос на готовина во денари и девизи со кој трезорот има успешна соработка.

Во 2019 година заради дисперзија на ризикот, Банката склучи Договор со уште едно надворешно лице - давател на услуга за транспорт на готовина и опслужување на банкомати, така што оваа услуга ја вршат две правни субјекти со што е зголемен квалитетот и ефикасноста во снабдувањето со готовина на деловната мрежа и опслужувањето на банкоматите.

Работа со хартии од вредност

Во сегментот на работа со хартии од вредност во деловната во 2019 година Одделот за работа со хартии од вредност преземаше мерки и активности за привлекување нови клиенти преку развиената мрежа на експозитури низ целата земја преку унапредување на квалитетот на услугите, следење на потребите на клиентите, информирање и известување за можностите и ризиците поврзани со инвестициите во хартии од вредност.

Во текот на 2019 година преку Одделот се реализира проектот за издавање на корпоративна обврзница на ТТК Банка АД Скопје – прва емисија, истите котираат на официјалниот пазар на Македонска берза на хартии од вредност и може да се тргуваат на секундарниот пазар.

При крајот на 2019 година Банката презеде активности за издавање корпоративна обврзница на ТТК Банка АД Скопје – втора емисија чијшто процес е во тек.

Исто така во изминатата година Одделот ја реализира постапката за јавна понуда на сопствени акции на клиент правно лице.

6.8. Маркетинг и развој на производи

Следејќи ги пазарните услови во текот на 2019 година, Банката континуирано го унапредуваше квалитетот и конкурентноста на производите и услугите со цел обезбедување максимална поддршка за корисниците.

Во фокусот на понудата беа ненаменските потрошувачки кредити, ненаменските кредити обезбедени со хипотека на недвижен имот како и станбените кредити со атрактивни кредитни услови.

Во согласност со Деловната политика, Политиката за управување со кредитен ризик, како и измените во законската регулатива (Законот за заштита на потрошувачи при потрошувачки кредити и Одлуката за методологијата за пресметување на годишната стапка на вкупните трошоци) соодветно беа прилагодени критериумите и условите на кредитните производи за физички лица.

Со почеток од 1 март 2019 година, ТТК Банка АД Скопје ја воведо услугата „Исплата на пензија на 1-ви“ (односно првиот работен ден во месецот) за пензионерите кои ја примаат својата пензија од Фондот за пензиско и инвалидско осигурување на Македонија (ПИОМ).

Со цел да понуди дополнителна вредност и да го олесни решавањето на станбеното прашање, ТТК Банка АД Скопје ја унапреди понудата на станбени кредити. Во април 2019 година Банката го понуди Супер станбениот кредит со поповолни фиксни каматни стапки на подолг рок од пет години и тоа од 2,85% во првите три години, 3,85% во четвртата и петтата година од отплатата и 5,85% променлива каматна стапка во останатиот период од отплатата. Понудата на ненаменски потрошувачки кредити обезбедени со хипотека на недвижен имот беше дополнета со

кредитни производи во денари, покрај постојните со девизна клаузула со атрактивни каматни услови од 4,9% годишно во првите 3 години со долг рок на отплата до 240 месеци. Во сегментот на потрошувачките кредити со најизразена конкуренција каде кредитните производи се нудат со поголеми износи, на долги рокови, без цврсти колатерали со поволни каматни стапки, понудата сè повеќе се базираше на персонализирани понуди за групи на корисници.

Во 2019 година беше претставена новата понуда на субвенционирани станбени кредити со поповолни услови за повеќе сегменти на корисници во согласност со Законот за изменување и дополнување на Законот за субвенционирање на станбен кредит.

Исто така продолжи понудата за рефинансирање станбени кредити во други банки со можност за покривање на банкарските и административните трошоци со поволни услови.

Успешната реализација беше поддржана со редовните промотивни поволности понудени преку намалување или целосно изземање на провизијата за одобрување и други надоместоци за станбени кредити, хипотекарни и потрошувачки кредити коишто поттикнуаа зголемен интерес кај корисниците.

Следејќи ги современите трендови во банкарското работење продолжи развојот на системот за целосно автоматизирано одлучување по поднесени барања за кредит преку електронското банкарство на Банката во насока на понуда на поповолни услови за кредитниот производ Инстант кредит што е достапен за корисниците на електронското банкарство. Инстант кредитот во целост ја поедноставува и ја зголемува ефикасноста на постапката за одобрување кредит којашто се одвива во неколку фази: онлајн аплицирање за кредитот преку услугата - електронско банкарство, автоматизирана системска проверка и одобрување на кредитот; електронско известување за одобрување на кредитот преку СМС порака и е-пошта; потпишување на договорот и исплата во најблиската експозитура.

Широкиот распон на услуги овозможени преку платформите на електронското и мобилното банкарство што беа достапни во 2019 година без надоместоци за приклучок и користење ги обезбедија посакуваните функционалности за постојните корисници, а овозможија привлекување и на нови. Корисниците имаат можност за моментален увид во состојбата на сметките, плаќања со поголема брзина и со пониски трошоци, да орочуваат средства без доаѓање во банката, да вршат самостојна промена на дневниот лимит за плаќање со платежните картички и сл.

За корисниците на VISA classic кредитните картички и во 2019 година продолжи промотивната понуда на кредитната картичка со исклучително поволни услови: 0% камата во првата година на користење и без годишна членарина во првата година. Во летниот период беше реализирана промотивната понуда на VISA и „DM“ маркетите со понудена можност корисниците при купување со VISA картичките на ТТК Банка АД Скопје да добијат вредносен ваучер.

Следејќи ги пазарните трендови, ТТК Банка АД Скопје продолжи посветено да вложува во развој на технолошки напредни производи и услуги овозможувајќи подостапни и поедноставни услуги, скратувајќи го потребното време и трошоци за уплата и исплата на готовина независно од локацијата и работното време на експозитурите и филијалите, а притоа зголемувајќи го задоволството на корисниците. Во 2019 година Банката понуди дополнителни услуги на банкоматите преку воведување на новата функционалност „CashIn“ којашто овозможува уплата на готовина на трансакциската сметка во Банката преку идентификација со VISA платежните картички.

Понудата на промотивни депозити во денари и девизи за физички лица, понуда на атрактивни фиксни каматни стапки за орочени депозити до 36 месеци како и активното управување со пасивните каматни стапки придонесоа за одржување на стабилна депозитната база за одредени валути и рочности. Во текот на 2019 година

беа понудени промотивните депозити ПРОМО фикс 15 во денари и евра за физички лица со рок на орочување од 15 месеци.

Со цел да овозможи најповолни услови за своите корисници преку брза и сигурна реализација на плаќањата во странство или на девизните приливи со најниски провизии од јануари 2019 година ТТК Банка АД Скопје понуди исклучително поволни провизии за девизни плаќања за физички и правни лица. Во рамките на соработката со „MoneyGram“ се нудеа поволни услови за плаќања преку брзиот меѓународен трансфер на пари.

Добро утврдениот концепт на унифицирани услови и оптималниот број производи прилагодени за пошироки групи на корисници и во текот на изминатата година придонесуваше за полесно комуницирање на карактеристиките на производите, успешна и ефикасна продажба.

Подобрените услови на производите, продажните промоции и промотивните активности придонесоа за јакнењето и проширувањето на соработката со постојните клиенти како и привлекувањето нови клиенти со плата/пензија во ТТК Банка АД Скопје.

Во доменот на работењето со правните лица, основната карактеристика на деловниот однос беше диференцираниот пристап за сегментите на корпоративни и МСП-корисници. Прилагодувањето на условите на кредитните производи во согласност со пазарните услови, достапноста, флексибилноста и индивидуалниот пристап на соработниците за кредитирање како веќе проверен и докажан концепт придонесоа за изнаоѓање ефикасни финансиски решенија и зачувување на долгорочните деловни односи со постојните корисници.

Банката активно ги презентираше поволните кредитни производи од сопствени извори како и од кредитните линии обезбедени преку Развојната банка на Северна Македонија (РБСМ) со цел обезбедување свеж капитал за поддршка на малите и средните претпријатија за реализација на нови инвестициски проекти, нови вработувања, зголемена ликвидност на стопанството и зголемен извоз.

Екстерната комуникација како интегрален дел од маркетингот и промотивните активности и оваа година се фокусираше на реализација на маркетинг целите, зголемување на свеста и создавање интерес за производите и услугите што ги нуди Банката со цел раст на имиџот и пораст на продажбата.

Сите новости во врска со производите и услугите редовно се претставуваа во рекламните материјали со препознатлив имиџ и со примена на единствен конзистентен начин на пренесување на информацијата до корисниците.

Во текот на изминатата година, со присуство на традиционалните и нови медиуми, Банката спроведуваше продажни промоции и кампањи од кои позначајни се реализираните со фокус на понудата на ненаменските потрошувачки кредити, станбените кредити како и промотивните депозити.

Редовно беа претставувани и дистрибуирани сите информации, промени и рекламни материјали до вработените, со што навремено беа запознати со сите новини во работењето на Банката.

Банката редовно и транспарентно ја известуваше јавноста и медиумите за сите значајни настани поврзани со работењето на Банката преку директна соработка со истите и преку својата интернет-страница.

Во делот на *грижата за корисници*, Банката реализираше брза и навремена реакција во однос на добиените поплаки што позитивно влијаеше врз имиџот на Банката, на подобрувањето на процесот на директна комуникација со крајните корисници и јакнењето на довербата кон Банката.

➤ **Корпоративна општествена одговорност**

Како дел од бизнис секторот, ТТК Банка АД Скопје, во своето работење, се грижи и делува за добробитот на општеството во коешто работи. Во улога на општествено одговорна компанија, ТТК Банка АД Скопје настојува да ги сплоти ентузијазмот на своите вработени, заемната соработка и отворената комуникација со партнерите и со институциите, етичкото управување и транспарентноста во работењето кон сите засегнати страни, грижата за корисниците, како и поддршката во реализацијата на целите на заедницата. Корпоративната општествена одговорност е фундаментална вредност на ТТК Банка АД Скопје, којашто интегрира социјална, хумана и етичка димензија. Посветеноста на ТТК Банка АД Скопје кон достоинствено спроведување на стратегијата за општествена одговорност придонесе Банката да оствари позитивни и успешни резултати во подигнување на свесноста за Банката, за градење имиџ на Банката како корпоративна општествено одговорна компанија, како и кон остварување многубројни позитивни придобивки за заедницата.

Во текот на 2019 година Банката го задржа континуитетот за поддршка на потребите и барањата на заедницата преку реализација на бројни спонзорства и донации во спортот, културата, уметноста, образованието, науката. Меѓу позначајните проекти кои беа поддржани во текот на 2019 година се: поддршка на активностите на НУ „Македонска Филхармонија“ Скопје, Кошаркарскиот клуб „Тетекс ТТК“ од Тетово, 37-то традиционално искачување на „Титов Врв“ во организација на планинарскиот клуб „Љуботен“ од Тетово, детскиот фестивал „Јаболчиња“ во Тетово, 34-от Европски куп во традиционално карате за јуниори, кадети и деца и други активности во организација на Македонската традиционална карате федерација.

Етичко управување - Одговорното однесување е императив за ТТК Банка АД Скопје. Банката редовно и навремено ги ажурира и транспарентно објавува податоци и информации поврзани со работењето. Постапувањето ефикасно систем на корпоративно управување позитивно влијае на: јакнењето на довербата на нашите соработници, корисници и вработените во Банката, зголемувањето на транспарентноста на работењето, јасната организациска структура како и ефикасните системи на следење и контрола на ризиците.

6.9. Информатичка технологија и позадински работи

Во 2019 година Банката продолжи со имплементација на проекти од информатичката технологија во областа на инфраструктурата и системскиот развој, со коишто се надгради хардверската и виртуелната инфраструктура, се поддржа комерцијалниот развој на продукти, се консолидираа решенијата за автоматизација на работењето, беа развиени нови интерни решенија и додадени нови можности во електронското банкарство. Се надгради апликативното решение за управување со ризици, беа имплементирани измени за усогласување со новите регулаторни барања, се прошири и се подигна нивото на контрола во и вон работно време, а беа завршени и логистичките проекти за развој на мрежата на банкомати. Измените и подобрувањата на ИТ системите овозможиле Банката ефикасно да го следи растот на пазарот и обемот на работа и лесно да се прилагодува кон промените во организацијата, промените во регулативата и кон решенијата за нови продукти и услуги. Како најзначајни активности би ги издвоиле:

- Извршена е надградба и прилагодување на решението за размена на податоци со и кон УЈП во согласност со законските прописи.

- Надградени се можностите на АМЛ софтверот во согласност со донесените законски измени од страна на УФР.
- Измени во КОР системот во согласност со новата одлука за кредитен ризик, имплементирани промени во начинот на пренос и враќање на нефункционалните побарувања, администрирање и процесирање на реструктурирани кредити.
- Автоматско праќање изводи од денарски платен промет преку е-пошта до клиенти во различни формати (txt,xml, групен извод итн.).
- Редизајн, подобрување и зголемување на услугите на електронско и мобилно банкарство.
- Воведување на решението ebroker со што е овозможено тргување со хартии од вредност по електронски пат.
- Имплементација на нов систем за пресметка на плата и евиденција на работно време.
- Имплементација на решение за евиденција и процесирање нов тип субвенционирани кредити од Министерство за финансии.
- Набавени се 3 нови банкомати со cashin функција и имплементирана функционалност со којашто на клиентите физички и правни лица им е овозможена уплата на готовина на своите трансакциски сметки.
- Инсталирана и конфигурирана целосно нова опрема на алтернативната локација на Банката и извршено ново тестирање на планот за континуитет во работењето.
- Банката успешно учествуваше во тестирањата од НБРСМ и КИБС на планот за континуитетот на процесите поврзани со МИПС и КИБС системите, а без поголеми забелешки помина и тестирањето на сопствениот план за континуитет во работењето. Исто така, независното годишно надворешно пенетрациско тестирање покажа добро ниво на техничка подготвеност на Банката за справување со тековните сајбер безбедносни ризици.

○ Позадинско работење

Во текот на 2019 година Банката ги имплементираше неопходните измени во процесите и системската евиденција произлезени од промените во законската регулатива и воведувањето нови производи и услуги. Банката ја подобри ефикасноста во администрирањето на производите и на услугите, продолжи со зајакнувањето на контролата на автоматизираноста на позадинските активности и ги унапреди интерните системи за внатрешна контрола, мониторирање и управување со процесите.

6.10. Човечки ресурси

Дирекцијата за човечки ресурси, организација и поддршка и оваа година имаше клучна улога во обезбедување општа и логистичка поддршка на сите организациски единици и делови на Банката во делот на човечките ресурси. Тоа вклучува примена и спроведување на сите законски барања поврзани со човечките ресурси, изборот на кадар, внатрешната мобилност, системот на плати, надоместоци и бенефиции за вработените, стручно усовршување, управување со работната изведба и сл.

На почетокот на 2019 година беше донесена сеопфатна Стратегија за управување со човечките ресурси за периодот 2019-2023, по што следеше ревидирање на останатите интерни акти коишто ги регулираа одделните сегменти од управувањето со човечките ресурси, во насока на унапредување на процесите и процедурите. Паралелно, се имплементираше интегриран софтвер за управување со

човечки ресурси во делот на персоналната евиденција, работно време и отсуства и пресметка на плата, што во голема мера ги дигитализираше работните процеси и ја подобри нивната ефикасност.

Во 2019 година ТТК Банка АД Скопје, свесна дека вработените се најзначајниот капитал со кој располага, стана корпоративна членка на македонската Асоцијација за човечки ресурси и доби одликување/амблем за компанија којашто се грижи и е ориентирана кон вработените.

○ Структура на вработени

Заклучно со 31.12.2019 година вкупниот број вработени во ТТК Банка АД Скопје изнесуваше 237. Во текот на годината работниот однос им престана на 26 вработени, а беа регрутирани вкупно 25 нови вработени.

За непречен тек на работните процеси, Банката ангажираше дополнителни кадри преку агенции за привремено вработување како замена за подолгорочни отсуства на вработените по различен основ.

Во насока на поддршка на младиот потенцијален кадар во текот на 2019 година беа ангажирани практиканти во рамките на експозитурите на Банката.

Во однос на старосната структура, просечната возраст на вработените изнесува 41 година и е дадена на следниот приказ:



Образовната структура на вработените во Банката на 31.12.2019 година е дадена на следниот приказ:



○ Стручно усовршување

Банката се грижи за континуирано стручно оспособување и усовршување на своите вработени. Така, и во 2019 година, вработените имаа можност стручно да се оспособуваат и усовршуваат на различни начини, низ работа со поддршка од колеги

со долгогодишно искуство, низ формални програми за обука, задолжителни редовни годишни едукации и сл.

Во 2019 година Банката овозможи поголем број вработени да учествуваат на повеќе стручни и технички обуки, сертифицирани програми, семинари, конференции и настани од информативен карактер. Исто така, обуките вклучија и промовирање посакувано и етичко однесување на сите вработени во Банката.

Со тоа, обуките продолжија да претставуваат алатка за континуирано инвестирање, унапредување и задржување на кадарот, а придонесоа и за негова внатрешна мобилност во рамките на Банката и подобрување на перформансите.

Во 2019 година околу 114 вработени посетија над 45 екстерни обуки од различни области, а беа организирани и околу 7 интерни обуки.

6.11. Внатрешна ревизија

Службата за внатрешна ревизија ги спроведува своите активности во согласност со Законот за банки, Одлуката за правила за добро корпоративно управување во банка и другите законски прописи како и политиката, правилникот за работа и процедурите за внатрешна ревизија.

Активностите на Службата за внатрешна ревизија се вршат во согласност со Годишниот план за внатрешна ревизија базиран на ризиците, а одобрен од страна на Надзорниот одбор на Банката.

Во текот на 2019 година, активностите на Службата за внатрешна ревизија беа насочени кон ревидирање на процесите за кредитирање правни и физички лица, платен промет со странство, маркетинг активности, примена на Тарифата за надоместоци на услуги, активности за контрола на усогласеност со прописите и СППФТ, управување со ликвидноста, процесот за користење на услуги од надворешни лица, адекватност на капиталот и процес за утврдување на интересен капитал, процес на класификација на изложеноста, управување со лоши пласмани, спроведување на Политиката за наградување, заштитата на лични податоци, како и работењето во мрежата на филијали/експозитури на Банката.

Сите планирани ревизии се реализирани во текот на годината, со што целосно се покриени планираните сегменти и деловни процеси оценети како најкритични и предвидени во Годишниот план. Надлежните одговорни лица и органите на Банката се информирани за наодите, идентификуваните слабости и препораките за надминување на истите преку писмени извештаи.

На месечна основа, Службата за внатрешна ревизија ја следеше имплементацијата на препораките предложени во извештаите за ревизија и ги известуваше органите на Банката за статусот на нивната реализација. Во текот на годината Службата за внатрешна ревизија ја следеше и известуваше за имплементацијата на предвидените активности од акцискиот план изработен во согласност со препораката од регулаторот.

За своето работење Службата за внатрешна ревизија изработи и достави до органите на Банката годишен извештај, кој по разгледување од Надзорниот одбор е доставен до Народната банка на Република Северна Македонија. Во текот на годината Службата изработи и полугодишен извештај за работењето кој беше разгледан од страна на органите на Банката.

Покрај реализацијата на поставените цели со Годишниот план за ревизија, во извештајниот период Службата за внатрешна ревизија вршеше и консултативна и советодавна улога на барање на раководните лица од одделни организациски делови по прашања од повеќе области.

6.12. Контрола на усогласеност на работењето на Банката со прописите и спречување на перење пари и финансирање тероризам

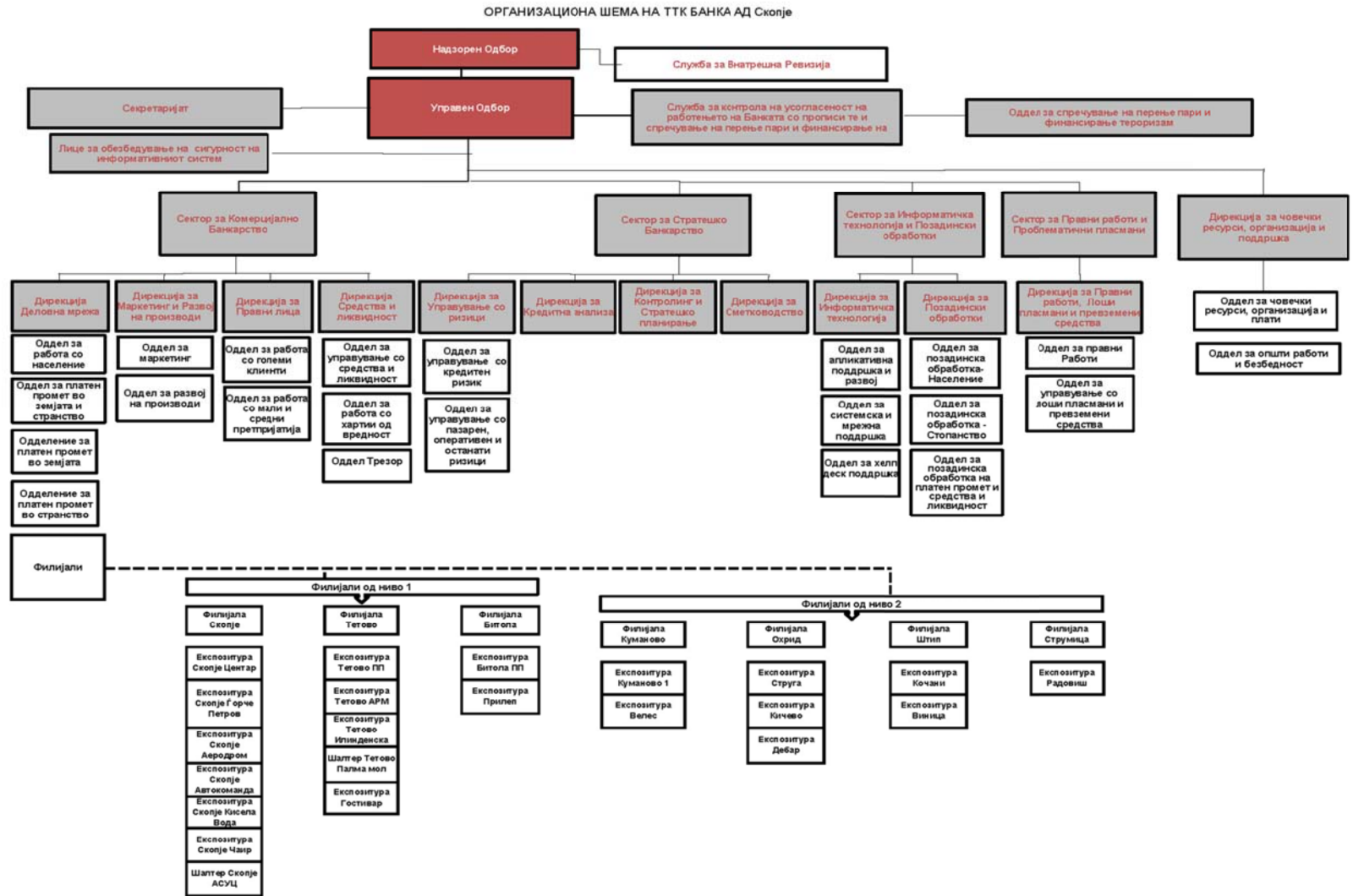
Службата за контрола на усогласеност на работењето на Банката со прописите и спречување на перење пари и финансирање тероризам ги извршуваше своите активности во насока на обезбедување на работењето на Банката во согласност со прописите и минимизирање на ризиците од неусогласеност, односно минимизирање на ризиците од изречени мерки од регулаторните органи коишто би довеле до финансиски загуби или загуби на угледот на Банката. Во текот на 2019 година активностите на Службата за контрола на усогласеноста беа насочени кон: редовно следење на новодонесената регулатива и измените на важечката регулатива која се однесува на работењето на Банката, известување на вработените и членовите на Управниот одбор на Банката за новините во прописите и следење на нивното навремено и соодветно имплементирање во работењето; преземање активности за идентификација и следење на ризиците од неусогласеност на работењето на Банката со прописите, вклучувајќи и следење на поплаките од клиентите на Банката; спроведување на контроли на усогласеноста во согласност со Програмата и Годишниот план, при што во извештаите од извршените контроли на усогласеноста беше утврдено ниско (прифатливо) ниво на ризик од неусогласеност со прописите; вршење контрола на усогласеноста на ревидираните интерни акти и давање поддршка во стандардизацијата на процедурите и контролните правила за остварување на целите на усогласеност; давање насоки на вработените за правилна примена на прописите во форма на инструкции, препораки и одговори на прашања поврзани со спроведувањето на прописите во нивното секојдневно работење; соработување со други институции; редовно известување на Надзорниот и Управниот одбор на Банката за остварувањето на функцијата контрола на усогласеност на работењето на Банката на полугодишно и месечно ниво и реализирање други активности во согласност со прописите.

Во Банката активностите за спречување на перење пари и финансирање тероризам, се вршат во согласност со прописите за спречување на перење пари и финансирање тероризам (во понатамошниот текст: ППФТ). За соодветно управување со ризикот од ППФТ во Банката е усвоена Програмата за ефикасно намалување и управување со идентификуваниот ризик од ППФТ, донесени се повеќе интерни акти од оваа област и воспоставена е соодветна организациска поставеност за управување со ризикот од ППФТ со јасно дефинирани одговорности на органите на Банката, Овластеното лице и Одделот за спречување на ППФТ и сите вработени во Банката. Во текот на 2019 година активностите на Овластеното лице и Одделот за спречување на ППФТ главно беа насочени кон: изготвување интерни акти од областа на спречување на ППФТ, при што беа донесени: ново Упатство за вршење процена на ризикот од ППФТ врз основа на кое беше извршена процена на ризикот од ППФТ на ниво на Банка и беше проценето дека ТТК Банка е изложена на ниско ниво на ризик од ППФТ, односно средно-ниско ниво на ризик од ППФТ имајќи ја предвид националната и секторската (за банки) процена на ризик од ППФТ; нова Процедура за финансиски рестриктивни мерки и две одлуки за изменување и дополнување на Програмата за ефикасно намалување и управување со идентификуваниот ризик од ППФТ, во согласност со измените во прописите и оперативното работење во Банката; правење анализа на ризикот од ППФТ на кој е изложена Банката, одлучување дали одделна невообичаена трансакција има карактеристики на сомнителна трансакција и постапување во согласност со прописите; доставување извештаи и податоци до Управата за финансиско разузнавање и редовно известување на органите на Банката за сите аспекти значајни за соодветното спроведување на процесот на спречување ППФТ во Банката; организирање и реализирање на обука на вработените од областа на спречување ППФТ и слично. Во рамките на надлежноста за вршење контрола врз

работењето на одделните организациски единици во Банката од чиешто работење може да произлезе ризик од ППФТ, во 2019 година беа извршени две теренски контроли на спроведувањето на мерките и дејствијата за спречување ППФТ на ниво на Банка и беше утврдено дека вработените во Банката и во 2019 година доследно ги почитувале и применувале мерките и активностите за превенција и за спречување инволвираност на Банката во активности поврзани со перење пари и финансирање тероризам или во други криминални активности од страна на нејзините клиенти, со што континуирано се обезбедуваше заштита на угледот и репутацијата на Банката, како една од примарните задачи на Банката.

НАДЗОРЕН ОДБОР

ПРИЛОГ 1 - ОРГАНИЗАЦИСКА СТРУКТУРА НА ТТК БАНКА АД СКОПЈЕ



ПРИЛОГ 2 – МРЕЖА НА ФИЛИЈАЛИ И ЕКСПОЗИТУРИ



ПРИЛОГ 3 – МРЕЖА НА БАНКОМАТИ

СКОПЈЕ	
Филијала Скопје	ул. „Народен фронт“ бр. 19а, ТЦ Беверли Хилс
Експозитура Скопје Аеродром	бул. „Јане Сандански“ бр.26, влез 2, локал 4
Експозитура Скопје Центар	ул. „Даме Груев“ бр. 7
Продавница „Тетекс“	ул. „Димитрие Чуповски“ бр.1, Рекорд-Центар
Експозитура Скопје Горче Петров	бул. „Партизански Одреди“ бр. 171а
Експозитура Скопје Автокоманда	ул. „16-та Македонска Бригада“ бр. 2/3
Експозитура Скопје Кисела Вода	ул. „Христо Татарчев“ бр.47 локал 12
Експозитура Скопје Чаир	ул. „Кемал Сејфула“ бр. 1/1/4
Трговски центар Скопје Сити Мол	ул. „Љубљанска“ бр. 4
ВЕЛЕС	
Експозитура Велес	ул. „8-ми Септември“ бр. 44
ТЕТОВО	
Филијала Тетово	ул. „Илинденска“ бр. 2 б/Булевар
Експозитура Тетово АРМ	ул. „Методија Андонов Ченто“ бр. 4
Експозитура Тетово Илинденска	ул. „Илинденска“ бр. 226
Шалтер Палма мол	ул. „Скопски пат“ бр. 8
Продавница „Римес“	ул. „Благоја Тоска“ бр.208/локал бр. 1
ГОСТИВАР	
Експозитура Гостивар	ул. „Иво Лола Рибар“ бр. 18
ДЕБАР	
Експозитура Дебар	ул. „8-ми Септември“ бр. 1/3
БИТОЛА	
Филијала Битола	ул. „Столарска“ бр. 7
Агенција за недвижности „Дора“	ул. „Столарска“ бр. 1
Продавница „Комодоре“	ул. „Прилепска“ бр. 42
Продавница „Редлајн“	ул. „Генерал Васко Каранѓелески“ бб
ОХРИД	
Филијала Охрид	бул. „Македонски Просветители“ бр. 8В
Продавница „Васидора“	ул. „Климент Охридски“ бр. 43
ШТИП	
Филијала Штип	ул. „Ванчо Прке“ бр. 67
Маркет „КАМ“	ул. „Сремски фронт“ бр. 26
ПРОБИШТИП	
Деловен центар Пробиштип	ул. „Јаким Стојковски“ бр. 7а
КОЧАНИ	
Експозитура Кочани	ул. „Кеј на револуцијата“ бр. 13
РАДОВИШ	
Експозитура Радовиш	ул. „22-ри Октомври“ бр. бб
КУМАНОВО	
Филијала Куманово	ул. „Гоце Делчев“ бр. 38
Експозитура Куманово 1	ул. „ЈНА“ бр. 102
ПРИЛЕП	
Експозитура Прилеп	ул. „Борис Кидрич“ бр. бб
Очна оптика „Геталдус“	ул. „Маршал Тито“ бр. 56
КАВАДАРЦИ	
Книжарница „Култура“	ул. „Илинденска“ бр. 7
СТРУГА	
Експозитура Струга	ул. „Пролетерски Бригади“ бр. 43
СТРУМИЦА	
Филијала Струмица	ул. „Благој Јанков Мучето“ бр. 2
ВИНИЦА	
Експозитура Винаца	ул. „Никола Карев“ бр. бб
КИЧЕВО	
Експозитура Кичево	ул. „Кузман Јосифовски Питу“ бр. 10